

932
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΥΛ. ΜΠΑΞΕΒΑΝΑΚΙ

Δ. Φ. πρόην γυμνασιάρχου.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

ΜΕΤΑ ΠΑΝΤΟΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΚΑΙ

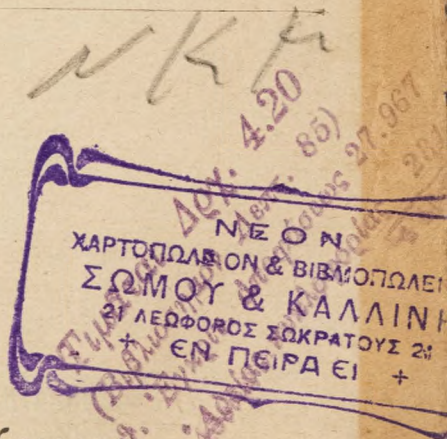
ΜΕΤΡΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

« Ἡγοῦμαι ἐγὼ
ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι
περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι·
ἔστι δὲ τοῦτο
τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα οἷόν τ' εἶναι ξυνιέναι».

Πλάτ. Πρωταγ. XXVI.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εκδοτὴς Ἰωάννης Δ. Κολοβάρης

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

44 — Ἐν ὁδῷ Σταδίου — 44

1920

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς « Ἑστίας ».

Ν. Δ. Κολάρου

Ι. ΕΛΕ

Α' ΚΑΛΛΙΝΟΙ ΓΕΙΑ

1. (1)* Εἰς τὰ ὄπλα !

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε, κότε ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
ὦ νέοι, οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
ὥδε λίην μεθιέντες ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ἦσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.

[Ὅχετο συμποσίων ἐρατῶν χρόνος ὄχετο, παῖδες,
εἰρήνης γλυκερῆς ἥπια δῶρα τὰ πρῖν.]

νῦν δ' ἐπὶ Κιμμερίων στρατὸς ὄρχεται ὄβριμοεργῶν,
[δυσμενέων ἀνδρῶν, τηλόθεν ἐκ βορέω.

Πάτρης οὖν πέρι τῆσδε παρ' ἀλλήλοισι μάχεσθε]

καὶ τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.

Τιμῆν τε γὰρ ἔστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι

γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδῆς τ' ἀλόχου

δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότε ἔσσεται, ὁκκότε κεν δῆ

Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλὰ τις ἰθύς ἴτω

ἔγχος ἀνασρόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ

ἔλσας, τὸ πρῶτον μινυμένου πολέμου.

Οὐ γὰρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἰμαρόμενον ἐστίν

ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ἢ γένος ἀθανάτων.

(*) Οἱ ἐν παρενθέσει ἀριθμοὶ κατὰ τὴν στερεότυπον ἔκδοσιν τῆς Anthol. Lyric.
Th. Bergk 1883.

Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγῶν καὶ δοῦπον ἀκόντων
οἴγεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου. 20
Ἄλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπης δῆμῳ φίλος οἶδ' ἐποθεινός,
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθῃ·
λαῶ γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρός
θνήσκοντος, ζῶων δ' ἄξιος ἡμιθέων·
ὥσπερ γὰρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσιν· 25
ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἑών

Β' ΤΥΡΤΑΙΟΥ ΥΠΟΘΗΚΑΙ

2. (10) Μαχώμεθα ὑπὲρ πατρίδος !

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον·
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγρούς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνηρότατον.
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι 5
παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
Ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσειται, οὓς κεν ἵκηται
χρημοσύνη τ' εἰκὼν καὶ στυγερῇ πενήνῃ,
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλὰν εἶδος ἐλέγχει,
πᾶσα δ' ἀτιμία καὶ κακότης ἔπεται. 10
Εἰ δ' οὕτως ἀνδρὸς τοι ἀλωμένου οἶδεμί' ὥρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδῶς οὔτ' ὅπης οὔτ' ἔλεος,
θυμῷ γῆς πέρι τῆςδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες 15
μηδὲ φυγῆς αἰσχροῆς ἄρχετε, μηδὲ φόβου·
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.
Τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς· 20
αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,

ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον.

θυμὸν ἀποπνεύοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ
αἵματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα— 25

αἰσχροῖα τὰ γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὰ ἰδεῖν—
καὶ χροῖα γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ὄφρ' ἐρατῆς ἥβης ἀγλὰν ἄνθος ἔχῃ·

ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν.
ζωὸς ἐὼν, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών. 30

Ἀλλὰ τις εὖ διαβὼς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν.

3. (11) **Θαυρεῖτε, μὴ φοβεῖσθε !**

Ἄλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικῆτου γένος ἐστέ,

θαυρεῖτ', οὐπω Ζεὺς αὐχένα λοξὸν ἔχει·
μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε.

ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
ἐχθρὴν μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας
κῆρας ὁμῶς αὐγαῖς ἡελίοιο φίλας. 5

Ἵστε γὰρ Ἄρης πολυδακρύου ἔργ' αἰδήλα,
εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου

καὶ θαμὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' ἐς κόρον ἡλάσατε. 10

Οἱ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
ἔς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,

παυρότεροι θνήσκουσι, σαοῦσι δὲ λαὸν ὀπίσσω·
τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶς ἀπόλωλ' ἀρετή.

Οἶδεῖς ἂν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαστα,
ὅσπ', ἦν αἰσχροῖα πάθῃ, γίγνεται ἀνδρὶ κακά· 15

ὀργαλέον γὰρ ὀπισθε μετάφρενόν ἐστι δαΐζειν
ἀνδρὸς φεύγοντος δηΐφ' ἐν πολέμῳ·

αἰσχροὺς δ' ἐστὶ νέκυς κακκεῖμενος ἐν κονίῃσιν
νῶτον ὀπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος. 20

Ἀλλὰ τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν,

μηρούς τε κνήμας τε κάτω καὶ στέρνα καὶ ὤμους
 ἀσπίδος εὐρείης γαστροὶ καλυψάμενος·
 δεξιτερῇ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὄβριμον ἔγχος, 25
 κινεῖτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς·
 ἔρδειν δ' ὄβριμα ἔργα διδασκέσθω πελεμίζων,
 μηδ' ἐκτὸς βελέων ἐστίτω ἀσπίδ' ἔχων,
 ἀλλὰ τις ἐγγὺς ἰὼν αἵτοσχεδὸν ἔγγεῖ μακροῦ
 ἢ ξίφει οὐτάζων δῆϊον ἄνδρ' ἐλέτω·
 καὶ πόδα παρ ποδὶ θείς καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,
 ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ καὶ κυνέην κυνέῃ
 καὶ στέρνον στέρνῳ πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
 ἢ ξίφεος κόπην ἢ δόρυ μακρὸν ἐλών.
 Ὑμεῖς δ', ὦ γυμνῆτες, ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος 35
 πτώσσοντες μεγάλοις βάλλετε χερμοδίοις.
 δούρασί τε ξεστοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αἰτούς,
 τοῖσιν πανόπλοισιν πλησίον ἱστάμενοι.

4. (12) Ἡ ἀνδρεία ὑπερέτερα παντὸς ἄλλου.

Οὐτ' ἂν μνησαίμην οὐτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθεῖμην
 οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,
 οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθος τε βίην τε,
 νικῶν δὲ θεῶν Θρηήκιον Βορέην,
 οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἴη, 5
 πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρῳ μάλιον,
 οὐδ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
 γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μελιχόγηρυν ἔχοι,
 οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν πλὴν θούριδος ἀλκῆς·
 οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ, 10
 εἰ μὴ τετλαίῃ μὲν ὄρῳ φόνον αἱματόεντα
 καὶ δῆϊων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος.
 Ἦδ' ἀρετῇ, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
 κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέφ.
 Εὐνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλῃ τε παντί τε δήμῳ, 15
 ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μένῃ

νωλεμέως, αἰσχρῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθῃται,
 ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
 θαρσύνῃ δ' ἔπessin τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστώς·
 οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ· 20
 αἶψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
 τροχέας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης·
 ὃς δ' αὐτ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμόν,
 ἄστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλείσας,
 πολλὰ διὰ στέροιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης 25
 καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος,
 τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες
 ἀργαλέῳ τε πότῳ πᾶσα κέκηδε πόλις
 καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσῃμοι
 καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἔξοπίσω. 30
 Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οἷδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
 ὄντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνόμενόν τε
 γῆς πέρι καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
 Εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρὰ τανηλεγέος θανάτοιο, 35
 νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἔλῃ,
 πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί,
 πολλὰ δὲ τεργνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Αἶδην·
 γηράσκων ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτόν
 βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει, 40
 πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἳ τε κατ' αὐτόν
 εἵκουσ' ἐκ χώρης οἳ τε παλαιότεροι.
 Ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
 πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθίεις πολέμου.

5. (15) Ἑμβατήριον.

Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρω
 κῶροι πατέρων πολιτῶν,
 λαῖα μὲν ἔτυν προβάλεσθε,
 δόρυ δ' εὐτόλμως ἀνσχεσθε,
 μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς·
 οὐ γὰρ πάτριον τᾷ Σπάρτῃ.

Γ' ΜΙΜΝΕΡΜΟΥ

6. (2) Ἄνθος ἡ νεότης.

Ἡμεῖς δ' οἶά τε φύλλ', ἃ φύει πολυανθέος ὥρη
εἶαρος, αἰψ' αὐγῆς ἄζεται ἡελίου
τοῖς ἱκελοι πήχυιον ἐπὶ χρόνον ἀνθесιν ἥβης
τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακόν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι
ἡ μὲν ἔχουσα τέλος γήραος ἀργαλέου,
ἡ δ' ἑτέρη θανάτοιο· μίνυνθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπός, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἡέλιος·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παρამείψεται ὥρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίотος·
πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παίδων ἐπιδευέται, ὧν τε μάλιστα
ἱμεῖρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀῖδην·
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν
ἄνθρωπον, ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοῖ.

5

10

15

Δ' ΣΟΛΩΝΟΣ

7. (4) Ὑποθῆκαι εἰς Ἀθηναίους.

Ἡμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὔποτ' ὀλεῖται
αἷσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάρθυμος ἐπίσκοπος ὀβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χειρας ὑπερθεν ἔχει·
αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν
ἄστοι βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἐτοῖμον
ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν·
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὔδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίᾳ....

5

10

πλουτεῦσιν δ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενοι....

Οὐθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν ἀφαρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ θέμεθλα Δίκης,
ἢ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἐόντα,
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτισομένη.

15

Τοῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἔλκος ἄφυκτον·
ἐς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην.
ἢ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὖδοντ' ἐπεγείρει,
ὃς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην·
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστν
τρούχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικεῦσι φίλαις.

20

Ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά· τῶν δὲ πενιχρῶν
ἰκνεῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἄλλοδαπήν
πραθέντες δεσμοῖσι τ' ἀεικελίοισι δεθίντες,
καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγνὰ φέρουσι βίᾳ.

25

Οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστῳ,
αὔλαιοι δ' ἔτ' ἔχειν οἴκ' ἐθέλουσι θύραι,
ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορον, εὖρε δὲ πάντως,
εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῷ ἢ θαλάμῳ.

30

Ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίου με κελεύει,
ὥς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομία παρέχει,
εἰνομία δ' εὐκοσμία καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει
καὶ θ' ἅμα τοῖς ἀδίκους ἀμφιτίθησι πέδας·

τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,
αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα,

35

εἰθύνει δὲ δίκας σκολιὰς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἐριδος χόλον, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

40

8 (13) Ὑποθῆκαι εἰς ἐαυτόν.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὐχομένη·

ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
 ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·
 εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρόν,
 τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν. 5
 Χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
 οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
 Πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ
 ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν· 10
 ὃν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
 ἔργεται, ἀλλ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενος
 οὐκ ἐθέλων ἔπεται· ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτῃ·
 ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
 φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνηρὴ δὲ τελευτᾷ· 15
 οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει.
 Ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπτήνης δέ
 ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν
 ἡρινός, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτιο
 πυθμένα κινήσας, γῆν κατὰ πυροφόρον 20
 δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἱκάνει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖθις ἔθνηκεν ἰδεῖν·
 λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πύονα γαῖαν
 καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν·
 τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἐκάστω, 25
 ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται ὀξύχολος·
 αἰεὶ δ' οὐ ἐλέληθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρόν
 θυμὸν ἔχῃ, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνῃ·
 ἀλλ' ὃ μὲν αὐτίκ' ἔτισεν, ὃ δ' ὕστερον· εἰ δὲ φύγῳσιν
 αὐτοί, μὴδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχῃ, 30
 ἦλυθε πάντως αὖθις· ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν
 ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

9 (13) Ἡ μοῖρα τὸ πᾶν.

Θνητοὶ δ' ὧδε νοεῦμεν ὁμῶς ἀγαθὸς τε κακὸς τε·
 εὐθηνεῖν αὐτ' ἄς δόξαν ἕκαστος ἔχει,

πρίν τι παθεῖν· τότε δ' αὐτίκ' ὀδύρεται· ἄχρι δὲ τούτου
χάσκοντες κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.

Χῶστις μὲν νούσοισιν ὑπ' ἀργαλέῃσι πιεσθῇ,
ὡς ὑγιῆς ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο.

εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιάται,
κτῆσεσθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.

Σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλᾶται
ἐν νηυσὶν χοῖζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν

ἰχθυόεντ', ἀνέμοισι φορευόμενος ἀργαλέοισιν,
φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος·

ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον εἰς ἐνιαυτόν
λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει·

ἄλλος Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω
ἔργα δαεὶς χειροῖν ξυλλέγεται βίοτον·

ἄλλος Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδασκόμενος,
ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος·

ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἀναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων,
ἔγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον,

ὃ συνομαρτήσωσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
οὔτε τις οἶωνός ῥύσεται οὔθ' ἱερά·

ἄλλοι Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργον ἔχοντες
ἱητροί· καὶ τοῖς οἷδ' ἐπεστι τέλος·

πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος
κοῦκ ἂν τις λύσαιτ' ἥπια φάρμακα δούς·

τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κακούμενον ἀργαλέαις τε
ἀψάμενος χειροῖν αἵψα τίθησ' ὑγιῇ.

Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει ἡδὲ καὶ ἐσθλόν·
δῶρα δ' ἄφυστα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων.

Πᾶσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οἷδέ τις οἶδεν,
ἧ μέλλει σχίσειν, χρήματος ἀρχομένου·

ἀλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος οὐ προνοήσας
εἰς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσεν,

τῷ δὲ κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα δίδωσιν
συντυχίην ἀγαθὴν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.

10. (27) **Πρὸς Κριτίαν.**

Τὰ στάδια τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Παῖς μὲν ἄνηβρος ἐὼν ἔτι νήπιος ἔρκος ὀδόντων
 φύσας ἐκβάλλει πρῶτον ἐν ἑπτ' ἔτεσιν·
 τοὺς δ' ἐτέρους ὅτε δὴ τελέσῃ θεὸς ἑπτ' ἐνιαυτούς,
 ἥβης ἐκφαίνει σήματα γεινομένης·
 τῇ τριτάτῃ δὲ γένειον ἀεξομένων ἔτι γυίων 5
 λαχνοῦται, χροῦις ἄνθος ἀμειβομένης·
 τῇ δὲ τετάρτῃ πᾶς τις ἐν ἑβδομάδι μέγ' ἄριστος
 ἰσχύν, ἦντ' ἄνδρες σήματ' ἔχουσ' ἀρετῆς·
 πέμπτῃ δ' ὄριον ἄνδρα γάμου μεμνημένον εἶναι
 καὶ παίδων ζητεῖν εἰσοπίσω γενεήν· 10
 τῇ δ' ἕκτῃ περὶ πάντα καταρτύεται νόος ἀνδρός,
 οὐδ' ἔρδειν ἔθ' ὁμῶς ἔργ' ἀπάλαμνα θέλει·
 ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσιν μέγ' ἄριστος
 ὀκτώ τ' ἀμφοτέρων τέσσαρα καὶ δέκ' ἔτη·
 τῇ δ' ἐνάτῃ ἔτι μὲν δύναται, μαλιώτερα δ' αὐτοῦ 15
 πρὸς μεγάλην ἀρετὴν γλῶσσά τε καὶ σοφίη·
 τῇ δεκάτῃ δ' ὅτε δὴ τελέσῃ θεὸς ἑπτ' ἐνιαυτούς,
 οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου

11. (33) **Τετράμετρα.**

[Δημαγωγ, 6ς]

«Οὐκ ἔφν Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνὴρ·
 ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
 περιβαλὼν δ' ἄγραν, ἀγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασεν μέγα
 δίκτυον, θυμοῦ θ' ἁμαρτῇ καὶ φρενῶν ἀποσφαλεῖς·
 ἠθέλον γὰρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἀφθονον λαβὼν 5
 καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μῶνον ἡμέραν μίαν,
 ἀσκὸς ὕστερον δεδάσθαι κάπιτετροῖσθαι γένος».

[Σόλων]

«Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
οὐ καθηψάμην, μίανας καὶ κατασχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γὰρ ὧδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους».

10

12. (36) Τρίμετρο.

Τὰ κατορθώματα τῆς νομοθεσίας Σόλωνος.

Ἐγὼ δὲ τῶν μὲν οὐνεκα ξυνήγαγον
δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην ;
συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
ἄριστα, Γῇ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε
ὄρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας,
πρόσθεν δὲ δουλεύουσα νῦν ἐλευθέρα.
Πολλοὺς δ' Ἀθήνας, πατρίδ' εἰς θεόκτιτον,
ἀνήγαγον προθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπὸ
χρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
ιέντας, ὥς ἂν πολλαχῇ πλανωμένους.
Τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
ἔχοντας, ἦθη δεσποτῶν τρομευμένους,
ἐλευθέρους ἔθηκα. Ταῦτα μὲν κράτει
νόμου, βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
ἔρεξα καὶ διηλθον, ὥς ὑπεσχόμην.
Θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε καὶ ἀγαθῷ,
εὐθείαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
ἔγραψα. Κέντρον δ' ἄλλος, ὥς ἐγώ, λαβὼν,
κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνὴρ,
οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἤθελον,
ἅ τοις ἐναντίοισιν ἦνδανε τότε,

5

10

15

20

αὖθις δ', ἃ τοῖσιν ἄτεροι φρασαίατο,
πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἥδ' ἐχηρώθη πόλις.
Τῶν οὖνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιεύμενος
ὥς ἐν κυσὶν πολλῇσιν ἐστράφην λύκος.

25

Ε' ΦΩΚΥΛΙΔΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

13. (1. 5. 16.)

- α') Καὶ τότε Φωκυλίδεω· Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν, ὅς δ' οὔ·
πάντες, πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλῆς Λέριος.
- β') Καὶ τότε Φωκυλίδεω· πόλις ἐν σκοπέλῳ κατὰ κόσμον
οἰκεῦσα σμικρὴ κρέσσων Νίνου ἀφραϊνούσης.
- γ') [Καὶ τότε Φωκυλίδεω·] χρήστης κακοῦ ἔμμεναι ἀνδρὸς
φεύγειν, μὴ σέ γ' ἀνιῇσι παρὰ καιρὸν ἀπαιτέων.

Σ' ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ

14. (1) Συμπόδιον.

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμπιτιθεῖ στεφάνους
ἄλλος· ὁ δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ πορσύνει·
κρητὴρ δ' ἔστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης·
ἄλλος δ' οἶνος ἐτοῖμος, ὅς οὔκοτε φησὶ προδώσειν,
μέλιχος ἐν κεράμοις, ἄνθεος ὀξόμενος·
ἐν δὲ μέσοις ἀγνὴν ὁδὴν λιβανωτὸς ἴησιν,
ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρὸν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρή τε τράπεζα
τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·
βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται,
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

5

10

Χρὴ δὴ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὐφρονας ἄνδρας
 εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
 15 σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
 πρήσσειν—ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι προχειρότερον—
 οὐχ ὕβρις πίνειν ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
 οἴκαδ' ἄνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·
 20 ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πίων ἀναφαίνει,
 ὥς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς·
 οὔτι μάχας διέπειν Τιτῆνων οὐδὲ Γιγάντων,
 οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
 ἢ στάσιος σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·
 θεῶν δὲ προμηθεῖην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

15. (2) Ὑποθῆκαι.

Ἡ σοφία προτιμότερα τῆς ῥώμης.

Ἄλλ' εἰ μὲν ταχυτῇτι ποδῶν νίκην τις ἄροιο
 ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
 παρ Πίσαιο ῥοῆς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαιών,
 ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
 5 εἴτε τὸ δεινὸν ἄεθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
 ἀστοῖσιν κ' εἴη κυδρόιερος προσορᾶν
 καὶ κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιο
 καὶ κεν σῖτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
 ἔκ πόλιος καὶ δῶρον, ὃ οἱ κειμήλιον εἴη·
 10 εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά κε πάντα λάχοι
 οὐκ ἐὼν ἄξιος, ὥςπερ ἐγώ· ῥώμης γὰρ ἀμείνων
 ἀνδρῶν ἢδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
 Ἄλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται· οὐδὲ δίκαιον
 προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
 15 Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσι μειεῖη
 οὔτ' εἰ πενταθλεῖν οὔτε παλαιοδοσίην,
 οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῇτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
 ῥώμης ὅσο' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει,

τοῦνεκεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη·
 σμικρὸν δ' ἂν τι πόλει χάσμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ,
 εἴ τις ἀεθλεύων νικῶ Πίσαιο παρ' ὄχθας·
 οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλιος.

20

Ζ' ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ

16. (στ. 1) Εἰς Ἀπόλλωνα.

ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
 λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος,
 ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σέ καὶ ὕστατον ἐν τε μέσοισιν
 αἰείσω· σὺ δέ μοι κλυθι καὶ ἐσθλὰ δίδου·
 Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ,
 φοῖνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
 ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέϊ λίμνῃ,
 πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειροεσίῃ
 ὁδοῖς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
 γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἅλως πολιῆς.

5

40

17. (στ. 11) Εἰς Ἀρτεμιν.

Ἀρτεμι θηροφόνῃ, θύγατερ Διός, ἦν Ἀγαμέμνων
 εἰσαθ', ὅτ' ἐς Τροίην ἐπλεε νηυσὶ θοαῖς,
 εὐχομένῳ μοι κλυθι, κακὰς δ' ὅπῳ κῆρας ἄλαλκε·
 σοὶ μὲν τοῦτο, θεά, σμικρὸν, ἐμοὶ δὲ μέγα.

18. (στ. 15) Εἰς τὰς Μούσας.

Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διός, αἵ ποτε Κάδμου
 ἐς γάμον ἐλθοῦσαι καλὸν αἰείσατ' ἔπος·
 «ὅτι καλόν, φίλον ἐστὶ· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστίν.»
 τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.

19. (στ. 43) Πρὸς Κύρον.

Οὐδαμίαν πω, Κύρν', ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες·
 ἀλλ' ὅταν ὑβρίξειν τοῖσι κακοῖσιν ἄδη

δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν
οἰκείων κερδέων εἵνεκα καὶ κράτεος.
ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμεῖσθαι,
μηδ' εἰ νῦν πολλῇ κείται ἐν ἥσυχίῃ.
εὔτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα.
Ἐκ τῶν γὰρ στάσιές τε καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν
μούναρχοί θ'· ἃ πόλει μήποτε τῇδε ἄδοι.

5

10

20. (στ. 69) **Πρὸς Κύρον.**

Μήποτε, Κύρνε, κακῷ πίσυνος βούλευε σὺν ἀνδρί,
εὔτ' ἂν σπουδαῖον προῆγμ' ἐθέλῃς τελέσαι.
ἀλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν βουλεύεο πολλὰ μογήσας
καὶ μακρὴν ποσσίν, Κύρν', ὁδὸν ἐκτελέσας.

21. (στ. 79) **Σπάνιον ὁ πιστὸς φίλος.**

Παύρους εὐρήσεις, Πολυπαῖδη, ἄνδρας ἐταίρους
πιστοὺς ἐν χάλεποῖς προήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἂν τολμῶεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
Τόσσους δ' οὐ δήεις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἷσιν ἐπὶ γλώσση τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
αἰδῶς, οὐδ' αἰσχρὸν χοῆμ' ἐπὶ κέρδος ἄγει.

5

22. (στ. 699) **Τὸ χοῆμα.**

Πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἡδε.
πλουτεῖν· τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος,
οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ῥαδαμάνθυος αὐτοῦ,
πλείονα δ' εἰδείης Σισύφου Αἰολίδεω,
ὅς τε καὶ ἐξ Ἀΐδεω πολυῦδρήσιν ἀνῆλθεν
πείσας Περσεφόνην αἰμυλλίοισι λόγοις,
ἦτε βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάβπτουσα νόοιο—
ἄλλος δ' οὐπω τις τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,
Ν. Μπαξεβανάκι "Ἑλληνες Λυρικοὶ ἔκδοσ. γ'.

5

2

ὄντινα δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
 ἔλθῃ δ' ἐς σκιερὸν χώρον ἀποφθιμένων,
 κυανέας τε πύλας παραμείψεται, αἵ τε θανόντων
 ψυχὰς εἰργουσιν καίπερ ἀναινομένας·
 ἀλλ' ἄρα καὶ κεῖθεν πάλιν ἦλυθε Σίσυφος ἥρως
 ἐς φάος ἡελίου σφῆσι πολυφροσύναις· —
 οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
 γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου,
 ὠκύτερος δ' εἴησθα πόδας ταχέων Ἀρπυιῶν
 καὶ παίδων Βορέω, τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες.
 Ἄλλὰ χρὴ πάντας γνῶμην ταύτη καταθέσθαι,
 ὥς πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.

23. (στ. 93) Διπλοῖς φίλος οὐ φίλος.

Εἷς τις ἐπαινῆσθαι σε τόσον χρόνον, ὅσον ὁρόης,
 νοσφισθεὶς δ' ἄλλῃ γλῶσσαν ἱῇσι κακὴν,
 τοιοῦτός τοι ἐταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός,
 ὅς κ' εἴπῃ γλώσση λῶα, φρονῇ δ' ἔτερα.
 Ἄλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, ὅς τὸν ἐταῖρον
 γιγνώσκων ὁργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέροι
 ἀντὶ κασιγνήτου· σὺ δέ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
 φράζο καὶ ποτ' ἐμεῦ μνήσσαι ἐξοπίσω.

24. (στ. 105) Γνώμη ἀριστοκρατικοῦ
περὶ δημοκρατικῶν.

Δειλοὺς εὖ ἔρδοντι ματαιοτάτῃ χάρις ἐστίν·
 ἴσον καὶ σπείρειν πόντον ἄλδς πολλῆς.
 Οὔτε γὰρ ἂν πόντον σπείρων βαθὺ λήϊον ἀμῶς
 οὔτε κακοὺς εὖ δρῶν εὖ πάλιν ἀντιλάβοις·
 ἅπληστον γὰρ ἔχουσι κακοὶ νόον· ἦν δ' ἐν ἀμάρτῃς,
 τῶν πρόσθεν πάντων ἐκκέχυται φιλότῃς.
 Οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ κάκιστον ἐλαφρίζουσι παθόντες,
 μνήμα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν καὶ χάριν ἐξοπίσω.

25. (στ. 305) **Οἱ κακοί.**

Τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἄνδρεςσι κακοῖς συνθέμενοι φιλήν
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

26. (στ. 113) **Φιλία κακοῦ.**

Μήποτε τοι κακὸν ἄνδρα φίλον ποιεῖσθαι ἐταῖρον,
ἀλλ' αἰεὶ φεύγειν, ὥστε κακὸν λιμένα.

27. (στ. 145) **Δικαιοσύνη.**

Βούλεο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν
ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος.
Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετὴ ἔστιν,
πᾶς δέ τ' ἀνὴρ ἀγαθός, Κύρνε, δίκαιος ἑών.

28. (στ. 149) **Ὀλίγοι οἱ ἐνάρετοι.**

Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,
Κύρν'· ἀρετῆς δ' ὀλίγοις ἀνδράσι μοῖρ' ἔπεται.

29. (στ. 155) **Μὴ ὀνειδίζε πένητα.**

Μήποτε τοι πενήν θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεῖς,
μηδ' ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε·
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιτρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ἔχειν.

30. (στ. 159) **Ἡ μεγαληγορία κακόν.**

Μήποτε, Κύρν', ἀγορᾶσθαι ἔπος μέγα· οἶδε γὰρ οὔδεις
ἀνθρώπων ὅ,τι νύξ χῆμέρη ἀνδρὶ τελεῖ.

31. (στ. 173) **Ἡ πενία.**

Ἄνδρ' ἀγαθὸν πενήν πάντων δάμνησι μάλιστα
καὶ γήρως πολιοῦ, Κύρνε, καὶ ἡπιάλου,

ἦν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντον
 ῥίπτειν καὶ πετρώων, Κύρνε κατ' ἡλιβάτων·
 καὶ γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν
 οὔτ' ἔρξαι δύναται, γλῶσσα δέ οἱ δέδεται.

5

32. (στ. 425) **Τὸ ἄριστον τοῖς θνητοῖς**

Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
 μηδ' εἰσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἡλίου·
 φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀίδαο περῆσαι
 καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπιεσσάμενον.

33. (στ. 237) **Ὁ ἐν ἄστυατι ἐγκωμιασθεὶς**

Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρονα πόντον
 πωτήσῃ καὶ γῆν πᾶσαν ἀειρόμενος
 ῥηϊδίως· τοίνυν δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσση
 ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασιν·
 καὶ σε σὺν αὐλίσχοις λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες
 ἐν κόμοις ἔρατοῖς καλὰ τε καὶ λιγέα
 ἄσσονται· καὶ ὅταν δνοφερῆς ὑπὸ κεῦθεσι γαίης
 βῆς πολυκωκύτους εἰς Ἀίδαο δόμους,
 οὐδὲ τότε, οὐδὲ θανὼν ἀπολεῖς κλέος, ἀλλὰ μελήσεις
 ἀφθιτον ἀνθρώποις αἰὲν ἔχων ὄνομα,
 Κύρνε, κατ' Ἑλλάδα γῆν στρωφόμενος ἥδ' ἀνὰ νήσους,
 ἰχθυόεντα περὶ πόντον ἔπ' ἀτρύγετον,
 οὐχ ἵπποις ἢ νηυσὶν ἐφήμενος, ἀλλὰ σε πέμψει
 ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ἰοστεφάνων·
 πᾶσι γάρ, οἷσι μέμηλε, καὶ ἐσσομένοισιν αἰοιδῇ
 ἔσση ὁμῶς, ὅφρ' ἂν γῇ τε καὶ ἡέλιος.

5

10

15

34. (στ. 667) **Πολιτικὴ τρικυμία.**

Εἰ μὲν χρήματ' ἔχοιμι, Σιμωνίδη, οἷα πάροιθεν,
 οὐκ ἂν ἀνιόμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών·
 νῦν δέ με γιγνώσκοντα παρέρχεται, εἰμὶ δ' ἄφωνος
 χρημοσύνη, πολλῶν γνούς περ ἄμεινον ἔτι,

οὐνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἰστίᾳ λευκὰ βαλόντες 5

Μηλίου ἐκ πόντου νύ τε διὰ δνοφερήν·
 ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν· ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
 ἀμφοτέρων τοίχων· ἢ μάλα τις χα ἐπῶς
 σφίζεται, οἳ ἔρδουσι· κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν
 ἐσθλόν, ὅτις φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως· 10
 χρήματα δ' ἀρπάζουσι βίῃ, κόσμος δ' ἀπόλωλεν,
 δασμὸς δ' οὐκέτ' ἴσος γίγνεται ἐς τὸ μέσον,
 φορητοὶ δ' ἄρχουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθεν.

Δειμαίνω, μήπως ναῦν κατὰ κῦμα πίῃ.
 Ταῦτά μοι ἡνίχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσιν· 15
 γινώσκου δ' ἂν τις καὶ κακός, ἦν σοφὸς ἦ.

35. (στ. 773) Εἰς Ἀπόλλωνα.

Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην
 Ἀλκαθῶ, Πέλοπος παιδί, χαριζόμενος·
 αὐτὸς δὲ στρατὸν ὕβριστήν Μήδων ἀπέρυκε
 τῆςδε πόλεως, ἵνα τοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ,
 ἦρος ἐπερχομένου κλειτὰς πέμπωσ' ἐκατόμβας, 5
 τερπόμενοι κιθάρῃ τ' ἠδ' ἐρατῇ θαλίῃ
 παιάνων τε χοροῖς ἰαχῇσί τε σὸν περὶ βωμόν.

Ἡ γὰρ ἔγωγε δέδοικ' ἀφραδίην ἐσορῶν
 καὶ στάσιν Ἑλλήνων λαοφθόρον· ἃ λὰ σύ, Φοῖβε,
 ἵλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν. 10

Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελὴν ποτε γαῖαν,
 ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον
 Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστν
 καὶ μ' ἐφίλειεν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
 ἀλλ' οὔτις μοι τέρεψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων. 15

Οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

36. (στ. 1135) Ἢ ἐλπίς.

Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεῶς ἐσθλὴ ἔνεστιν,
 ἄλλοι δ' Οὐλύμπιόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.

Ὡχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ὥχετο δ' ἀνδρῶν
Σωφροσύνη· Χάριτες τ', ὦ φίε, γῆν ἔλιπον.

Εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οἷδ' ἐθέμιστας
οὐκέτι γινώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐνομίας.

Ἄλλ' ὅφρα τις ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο,
εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἑλπίδα προσμενέτω,
εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μῆρία καίων

Ἑλπίδι τε πρώτη καὶ πυμάτη θυέτω·
φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεῖ,
οἱ θεῶν ἀθανάτων οὐδέν' ὀπιζόμενοι
αἰὲν ἐπ' ἄλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
ἐσθλὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.

37. (στ 133) Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων,
ἄλλα δὲ θεὸς κελεύει.

Οἶδεις, Κύρην', ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτός,
ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων·

οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν ἡρεσὶν εἰδώς,
ἔς τέλος εἴτ' ἀγαθὸν γίνεται εἴτε κακόν.

Πολλάκι γὰρ δοκέων θήσιν κακόν, ἐσθλὸν ἔθηκεν,
καὶ τε δοκῶν θήσιν ἐσθλόν, ἔθηκε κακόν.

Οὐδέ τῳ ἀνθρώπων παραγίγεται, ὅσ' ἐθέλῃσιν·
ἴσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.

Ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν·
θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελεῦσι νόον.

II. ΙΑΜΒΟΓΡΑΦΟΙ

A ΑΡΧΙΛΟΧΟΥ

ΤΡΙΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

38. (25) Ἀπάθεια.

Οὐ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὔδ' εἰλέ κώ με ζῆλος, οὔδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἐστιν ὀφθαλμῶν ἡμῶν.

39. (56) Τῷ Θεῷ τὰ πάντα.

Τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
ἄνδρας ὀρθοῦσιν μελαίνῃ κειμένους ἐπὶ χθονί,
πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὖ βεβηκότας
ὑπτίους κλίνουσ'· ἔπειτα πολλὰ γίγνεται κακὰ
καὶ βίου χρήμη πλανᾶται καὶ νόου παρήγορος.

5

40. (58) Στρατηγοῦ προσόντα

Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὔδ' διαπεπλιγμένον,
οὔδ' ἐβοστρούχοισι γαῦρον, οὔδ' ὑπεξυρημένον,
ἀλλὰ μοι σμικρὸς τις εἴη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν
ῥοικός, ἀσφαλέως βεβηκὼς ποσσὶ καρδίης πλέος.

41. (66) Αὐτεμψίχως.

Θυμέ, θύμ', ἀμηχάνοισι κήδεσι κυκώμενε
ἀναδύε, μένων δ' ἀλέξευ προσβαλὼν ἐναντίον
στέρνον, ἐν δοκῇσιν ἐχθρῶν πλησίον κατασταθεῖς
ἀσφαλέως· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγάλλεο

μήτε νικηθεῖς ἐν οἴκῳ καταπεσὼν ὀδύρεο·
ἀλλὰ χαρτοῖσιν τε χαῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα
μὴ λήην· γίγνωσκε δ' οἷος ῥυσμὸς ἀνθρώπου ἔχει.

42. (74) **Οὐδὲν ἀνέλπιστον.**

Χρημάτων ἄελπτον οὐδὲν ἔστιν οὐδ' ἀπώμοτον,
οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατὴρ Ὀλυμπίων
ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπου δέος.
Ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα κἀπίελπτα γίγνεται
ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμέων εἰσορῶν θαυμαζέτω,
μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομόν
ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἠχέεντα κύματα
φίλτερ' ἠπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἡδὺ ἦν ὄρος.

Ε Π Ω Ι Δ Ο Ι

43. (86) **Ἀλώπηξ καὶ ἀετός.**

Αἰνός τις ἀνθρώπων ὄδε,
ὥς ἄρ' ἀλώπηξ καίετος ξυνωνίην
ἔμιξαν.

44. (87).

Ὅρᾳς, ἴν' ἔστ' ἐκείνος ὑψηλὸς πάγος
τρηχὺς τε καὶ παλίγκοιτος,
ἐν ᾧ κάθημαι σὴν ἐλαφρίζων μάχην.

45. (88).

ὦ Ζεῦ, πάτερ Ζεῦ, σὸν μὲν οὐρανοῦ κράτος,
σὺ δ' ἔργ' ἐπ' ἀνθρώπων ὄρᾳς
λεωργὰ καὶ θεμιστά, σοὶ δὲ θηρίων
ὕβρις τε καὶ δίκη μέλει.

46. (94) **Λυκάμβας.**

Πάτερ Λυκάμβα, ποῖον ἐφράσω τόδε ;
τίς σὰς παρήειρε φρένας ;
ἦς τὸ πρὶν ἠρήρευσθα· νῦν δὲ δὴ πολὺς
ἄστοϊσι φαίνεαι γέλως.

Β' ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΜΟΡΓΙΝΟΥ

47. (1) **Ματαιότης ἀνθρωπίνων σκέψεων.**

ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων, ὅς' ἔστι, καὶ τίθῃς' ὅκη θέλει.
νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι
ἅ δὴ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅκως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

5

Ἐλπίς δὲ πάντας κἀπιπειθεῖν τρεφει
ἄπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπὰς·
νέωτα δ' οὐδείς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλούτῳ τε κἀγαθοῖσιν ἵεσθαι φίλος.

10

Φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβόν,
πρὶν τέρεμ' ἵκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι βροτῶν
φθείρουσι νοῦσοι· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·

15

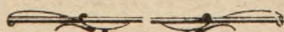
οἱ δ' ἐν θαλάσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἁλός
θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν εὖ δυνήσωνται ζοεῖν·
οἱ δ' ἀγχόνῃν ἄψαντο δυστήνῳ μόρῳ
καυτάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.

Οὕτω κακῶν ἅπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαί
βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δύαι
καὶ πῆματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ ἂν κακῶν ἐρῶμεν, οὐδ' ἐπ' ἄλγεσιν
κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκίζοίμεθα.

20

Γ' ΣΟΛΩΝΟΣ

(ιδὲ ἀριθ. 11 καὶ 12)

III. ΜΕΛΙΚΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Α' ΑΛΚΜΑΝ

48. (60) Ἦρεμία νυκτός.

Εὐδουσιν δ' ὀρέων κορυφαί τε καὶ φάραγγες,
πρώονές τε καὶ χαράδραι,
φῦλα θ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
θῆρες τ' ὀρεσκόοι καὶ γένος μελισσᾶν
καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἁλός·
εὐδουσιν δ' οἰωνῶν
φῦλα τανυπτερόγων.

5

Β' ΑΛΚΑΙΟΣ

49. (18) Τρικυμία.

Ἄσυνέτιμι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κύμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν· ἅμμες δ' ὄν τὸ μέσσον
ναῖ φορήμεθα σὺν μελαίνα,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῳ μάλα·
πὲρ μὲν γὰρ ἄντλος ἱστοπέδαν ἔχει,
λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἦδη
καὶ ἀκίδες μεγάλαι κατ' αὐτο·
χόλαισι δ' ἄγκυλαι...

5

50. (34) Χειμών.

Ἦγει μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀράνω μέγας
χείμων, πεπάγαισιν δ' ὑδάτων ῥοαί.
· · · · ·
· · · · ·

κάβαλλε τὸν χεῖμων' ἐπὶ μὲν τίθεις
 πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οἶνον ἀφειδέως
 μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα
 μάλαθρον ἀμφιβαλὼν γνόφαλλον.

5

51. (35) Ὁ οἶνος πανσίλνυπος.

Οὐ γὰρ κακοῖσι θυμὸν ἐπιτρέπῃν·
 προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι,
 ὦ Βύκχι, φάρμακον δ' ἄριστον
 οἶνον ἐνειαμένους μεθύσθην.

Γ' ΣΑΠΦΩ

52. (1) Ὠδὴ εἰς Ἀφροδίτην.

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφροδίτα,
 παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,
 μή μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
 πότνια, θυμὸν·
 ἀλλὰ τυτὶδ' ἔλθ', αἶ ποτα κατέρωτα
 τᾶς ἑμας αὖδας αἰοῖσα πῆλυι
 ἔκλυες πάτρος δὲ δόμον λίποισα
 χρύσιον ἥλθες
 ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι δέ σ' ἄγον
 ὤκεες στρουθιοὶ περὶ γᾶς μελαίνας
 πύκνα δινηήντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω αἶθε-
 ρος διὰ μέσσω.

5

10

Αἶψα δ' ἐξίκοντο· τὺ δ' ὦ μάκαιρα,
 μειδιάσαις ἀθανάτῳ προσώπῳ,
 ἦρε', ὅτι δηῦτε πέπονθα κῶττι
 δηῦτε κάλημι,

15

κῶττι ἔμφω μάλιστα θέλω γένεσθαι
 μαινόλα θυμῷ· τίνα δηῦτε Πείθω

μαῖς ἄγην ἐς σὴν φιλότατα, τίς σ', ὦ
Ψάπφ', ἀδικήει ;
καὶ γὰρ αἱ φεύγει ταχέως διώξει,
αἱ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,
αἱ δὲ μὴ φίλει, ταχίως φιλήσει
κῶν' ἐθέλοισαν.»

20

Ἔλθε μοι καὶ νῦν χαλεπᾶν δὲ λῦσον
ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσαι
θῦμος ἱμέρρει τέλεσσον· σὺ δ' αὐτὰ
σύμμαχος ἔσο.

25

Δ' ΑΝΑΚΡΕΩΝ

53. (1) Εἰς Ἀρτεμιν.

Γουνοῦμαί σ', ἐλαφρηβόλε,
ξανθὴ παῖ Διὸς ἀγρίων
δέσποινα Ἀρτεμι θηρῶν.
ἵκευ νῦν, ἐπὶ Ληθαίου
δίνησι θρασυκαρδίων
ἀνδρῶν ἐσκατόρα πόλιν
χαίρους· οὐ γὰρ ἀνημέρους
ποιμαίνεις πολιήτας.

5

54 (43) Τὸ γῆρας.

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λεικόν,
χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἦβη πάρα. γηραιέοι δ' ὀδόντες,
γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιώτου χρόνος λείλειπται·
διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς·
Αἶδεω γάρ ἐστι δεινὸς μυχὸς ἀργαλήη δ' ἐς αὐτὸν
κἀθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

5

Ε' ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ Ο ΚΕΙΟΣ

55. (4)

Ἑγκώμιον εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας.

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐκλεῆς μὲ ἅ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόων δὲ μνᾶστις. ὁ δ' οἶκος
ἔπαινος·

ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὐτ' εὐρὺς
οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμανρώσει χρόνος·
ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὅδε σακὸς οἰκέταν εἰδοξίαν
Ἑλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδας,
ὁ Σπάρτας βασιλεύς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς
κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

5.

56. (32) Πρὸς Σκόπαν Κρέοντος Θετταλόν.

α'. Ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπὸν,
χερσὶν τε καὶ ποσὶ καὶ νόφ' τετραγώνον, ἄνευ ψόγου
τετυγμένον....

β'. Οὐδέ μοι ἐμμελέως τὸ Πιπτάκειον νέμεται,
καίτοι σοφοῦ παρὰ φωτὸς εἰρημένον· χα λ ε π ό ν,
φάτ' ἐ σ θ λ ό ν ἔ μ μ ε ν α ι.
Θεὸς ἂν μόνος τοῦτ' ἔχοι γέρας· ἄνδρα δ' οὐκ ἔστι
μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι,

5.

ὄν ἀμάχανος συμφορὰ καθέλη·
πράξας γὰρ εὖ πᾶς ἀνὴρ ἀγαθός,
κακὸς δ', εἰ κακῶς καὶ
τοῦπὶ πλείστον ἄριστοι, τοὺς κε θεοὶ φιλέωντι.

γ'. Τοῦνεκεν οὐποτ' ἐγὼ τὸ μὴ γενέσθαι δυνατόν
διζήμενος κενεάν ἐς ἄπρακτον ἐλπίδα μοῖραν
αἰῶνος βαλέω,
πανάμωμον ἄνθρωπον, εὐρυέδεος ὅσοι καρπὸν
αἰνύμεθα χθονός·
ἐπὶ τ' ὕμιν εὐρὼν ἀπαγγελέω·

10.

πάντας δ' ἐπαίνημι καὶ φιλέω,
 ἐκὼν ὅστις ἔρδη 15
 μηδὲν αἰσχρόν· ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται.
 δ' ἔξαρχεῖ γ' ἐμρί
 ὃ κε μὴ κακὸς μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος εἰδώς γ'
 ὄνασίπολιν δίκαν,
 ὑγίης ἀνὴρ· οὐδὲ μὴ μιν ἐγώ
 μωμάσομαι· τῶν γὰρ ἀλιθίων 20
 ἀπείρων γενέθλα.
 Πάντα τοι καλὰ. τοῖσί τ' αἰσχρὰ μὴ μέμικται.

57. (58) Ἡ ἀρετή.

Ἔστι τις λόγος
 τὰν ἀρετὰν ναίειν δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις·
 ἀγνὰν δέ μιν θεὰν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
 Οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσοπτος,
 ὃ μὴ δακέθυμος ἰδρὼς
 ἐνδοθεν μόλῃ, ἵκη τ' ἐς ἄκρον 5
 ἀνδρείας.

Γ'. ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

58. (Ken 3) Τὸ ὑπέρτατον κέρδος.

Βραχύς ἐστιν αἰὼν·
 δολόεσσα δ' ἐλπίς ὑπὸ κέαρ δέδυκεν
 ἐφαμερίων· ὁ δ' ἄναξ Ἀπόλλων
 ἐκαβόλος εἶπε Φέρητος υἱί·
 «Θνατὸν εὖντα χρὴ διδύμους ἀέξειν 5
 γνῶμας ὅτι τ' αὔριον ὄψαι
 μοῦνον ἀλίου φάος
 χῶτι πεντήκοντ' ἔτεα
 ζῶαν βαθύπλουτον τελεῖς.
 Ὅσια δρῶν εὐφραине θυμόν· τοῦτο γὰρ 10
 κερδέων ὑπέρτατον.
 Φρονέοντι συνετὰ γαρούω· βαθὺς μὲν

αἰθῆρ ἀμίαντος· ὕδωρ δὲ πόντου
οὐ σάπεται· εὐχροσύνα δ' ὁ χρυσός·
ἀνδρὶ δ' οὐ θέμις, πολὺν παρέντα
γῆρας, θάλειαν αὖτις ἀγκομίσσαι
ἦβαν. Ἀρετᾶς γε μὲν οὐ μινύθει
βροτῶν ἅμα σώματι φέγγος, ἀλλὰ
Μοῦσά νιν τρέφει».

15

59. (Ken. 8) Ἡ εἰρήνη.

Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν εἰράνα μέγала,
πλοῦτον καὶ μελιγλώσσων ἀοιδᾶν ἄνθεα,
δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἰθεσθαι βοῶν
ξανθᾶ φλογὶ μῆρα τανυτείχων τε μήλων,
γυμνασίων τε νέοις αὐλῶν τε καὶ κώμων μέλειν·
ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθᾶν
ἀραχνᾶν ἱστοὶ πέλονται·
ἔγχεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εὐρώς·
χαλκεᾶν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος·
οὐδὲ συλᾶται μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων,
ἄμδν ὃς θάλπει κέαρ.
Συμποσίων δ' ἔρατῶν βρίθοντ' ἀγυιαί, παιδικοὶ θ' ὕμνοι
φλέγονται.

5

10

Ζ ΠΙΝΔΑΡΟΥ

60. Διθύραμβος ἐπὶ τῷ ἔαρι.

Ἴδεν' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπὶ τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί,
πολύβατον οὔτ' ἄστεος ὀμφαλὸν θυόεντα
ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις
οἴχνεῖτε πανδαίδαλόν τ' εὐκλέ' ἀγοράν·
ἰοδετᾶν λάβετε στεφάνων
τὴν ἑαρίδρεπτον λοιβάν. Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαΐᾳ
ἴδετε πορευθέντ' ἐς ἀοιδὰν δεύτερον
ἐπὶ τὸν κισσοδέταν θεόν.

5

Τὸν Βρόμιον Ἐριβόαν τε βροτοὶ καλέομεν, 10
 γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπέμεν
 γυναικῶν τε Καδμεῖαν ἔμολον.
 Ἐναργέα τέλεων σῶματ' οὐ λανθάνει,
 φοινικοεάνων ὁπότε οἰχθέντος Ὀρᾶν θαλάμου
 εὐοδμον ἐπάγουσιν ἔαρ· φυτὰ νεκτάρεια 15
 τότε βάλλεται, τότε ἐπ' ἀμβρόταν χθὼν ἔραται
 Ἴων φόβαι ῥόδα τε κόμαισι μίγνυται·
 ἀχεῖτ' ὁμφαὶ μελέων σὺν αὐλοῖς,
 ἀχεῖτε Σεμέλαν ἐλικάμπυκα χοροί.

Η' ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

61. (6) Εἰς ἀρετήν.

Ἀρετά, πολύμοχθε γένει βροτείῳ,
 θήραμα κάλλιστον βίῳ,
 σᾶς πέρι, παρθένε, μορφᾶς
 καὶ θανεῖν ζαλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος
 καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς ἀκάμαντας· 5
 τοῖον ἐπεὶ φρένα βάλλεις
 ἄρπυν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω
 καὶ γανέων μαλακαυγώποιό θ' ὕπνου·
 σεῦ δ' ἔνεχ' οὐκ Διὸς Ἡρακλῆος Λήδας τε κοῦροι
 πόλλ' ἀνέτλαν σὺν ἐπ' ἔργοις 10
 ἀναγορεύοντες δύναμιν.
 Σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλεὺς Αἴας τ' Αἰδαο δόμους
 ἦλθον·
 σᾶς δ' ἔνεκεν φιλίου μορφᾶς καὶ Ἀταρνέος ἔντροφος
 αἰλίου χήρωσεν αὐγᾶς·
 τοιγὰρ αἰοίδιμος ἔργοις ἀθάνατόν τέ μιν αὐξήσουσι
 Μοῦσαι,
 Μναμοσύνας θύγατρεις, Διὸς ξενίου σέβας ἀσκοῦσαι
 φιλίας τε γέρας βεβαίου. 15

Θ' ΥΒΡΙΟΥ

62. (28) **Στρατιωτικὸν ἄδμα** (σκόλιον).

- α'. Ἔστι μοι πλοῦτος μέγας δόρου καὶ ξίφος
καὶ τὸ καλὸν λαισήϊον, πρόβλημα χρωτός·
τούτῳ γὰρ ἄρῳ, τούτῳ θερίζω,
τούτῳ πατέω τὸν ἄδυν οἶνον ἀπ' ἀμπέλω·
τούτῳ δεσπότης μονοῖας κέκλημαι. 5
- β'. Τοὶ δὲ μὴ τολμῶντ' ἔχειν δόρου καὶ ξίφος
καὶ τὸ καλὸν λαισήϊον, πρόβλημα χρωτός,
πάντες γόνυ πεπτηῶτες ἄμῳν
ἀεὶ σέβοντι προσκυνέοντί τε δεσπότην
καὶ μέγαν βασιλῆα φωνέοντες. 10

Ι' ΑΔΕΣΠΟΤΟΝ

63. (140) **Αἱ Μοῖραι.**

- Κλῦτε, Μοῖραι, Διὸς αἶ τε παρὰ θρόνον ἀγχοτάτω θεῶν
ἐξόμεναι περιώσι' ἄφυκτά τε μήδεα
παντοδαπὰν βουλᾶν ἀδαμαντίναισιν ὑφαίνετε κερκίσιν,
Αἶσα καὶ Κλωθὴ Λάχεσίς τ', εὐώλενοι
κοῦραι Νυκτός, 5
εὐχομένων δ' ἐπακούσατ', οὐράνιοι χθόνιαί τε
δαίμονες ὧ πανδείμαντοι·
πέμπετ' ἄμμιν ῥοδόκολπον
Εὐνομίαν λιπαροθρόνους τ' ἀδελφάς, Δίκην
καὶ στεφανηφόρον Εἰράναν· πόλιν τε τάνδε βαρυφρόνων
λελάθοιτε 10
συντυχῶν.

IV. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ

64. (90) Ἐπὶ τῇ ἐν Μαραθῶνι νίκῃ.

Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

65 (91) Εἰς Θερμοπύλας.

Μυριάσιν ποτὲ τᾷδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

66. (92) Εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεδόντας.

ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

67. (94) Εἰς Μεγιστίαν.

Μνήμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχεῖον ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδώς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

68. (95) Εἰς τοὺς μετὰ Λεωνίδου πεδόντας.

Εὐκλέας αἶα κέκευθε, Λεωνίδα, οἳ μετὰ σεῖο
τῇδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

69. (96) Εἰς τοὺς ἐν Σαλαμῖνι πεδόντας Κορινθίους.

ὦ ξεῖν', εὐυδρὸν ποτ' ἐναίομεν ἄστυ Κορίνθου,
νῦν δ' ἄμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμῖς.

ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ἱερὰν Ἑλλάδα ῥυσάμεθα.

70. (105) **Εἰς τοὺς ἐπ' Εὐρυμέδοντι πεδόντας.**

Οἶδε παρ' Εὐρυμέδοντά ποτ' ἀγλαὸν ὤλεσαν ἥβην
μαρνάμενοι Μήδων τοξοφόρων προμάχοις
αἰχμηταί, πεξοί τε καὶ ὠκυπόρων ἐπὶ νηῶν,
κάλλιστον δ' ἀρετῆς μνημ' ἔλιπον φθίμενοι.

71. (100) **Εἰς τοὺς πεδόντας ἥρωας.**

Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,
ἡμῖν ἐκ πάντων τοῦτ' ἀπένειμε τύχη·
Ἑλλάδι γὰρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγηράντῳ χρώμενοι εὐλογίῃ.

72. (99) **Ὅμοιον.**

Ἄσβεστον κλέος οἶδε φίλῃ περὶ πατρίδι θέντες
κυάνεον θανάτου ἀμφεβά οντο νέφος·
οὐδὲ τεθνᾶσι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετὴ καθύπερθεν
κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Αἰδέω.

73. (111) **Εἰς Ἀρχεδίκην Ἰππίου.**

Ἄνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ
Ἰππίου Ἀρχεδίκην ἥδε κέκευθε κόνις·
ἢ πατρός τε καὶ ἀνδρὸς ἀδελφῶν τ' οὔσα τυράννων
παίδων τ', οὐκ ἤρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

74. (140) **Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἐλευθερίου Διός.**

Τόνδε ποθ' Ἕλληνας νίκας κράτει ἔργω Ἀρης,
εὐτόλμῳ ψυχᾷ λήματι πειθόμενοι,
Πέρσας ἐξελάσαντες, ἐλευθέρῳ Ἑλλάδι κοινὸν
ιδρύσαντο Διὸς βωμὸν Ἐλευθερίου.

75. (144) **Εἰς ἀπόμαχον μελίαν.**

Οὕτω τοι, μελία ταναά, ποτὶ κίονα μακρὸν
ἦσο, πανομφαίῳ Ζηνὶ μένους' ἱερά·
ἦδη γὰρ χαλκὸς τε γέρον αὐτά τε τέτρυσαι
πυκνὰ κραδαινομένα δαίῳ ἐν πολέμῳ.

76. (143) **Εἰς τὰ τόξα τῶν ἡρώων.**

Τόξα τάδε πολέμοιο πεπανμένα δακρυόεντος
νηῶ Ἀθηναίης κεῖται ὑπωρόφια,
πολλάκι δὴ στονόνετα κατὰ κλόνον ἐν δαῖ φωτῶν
Περσῶν ἱππομάχων αἵματι λουσάμενα.

77. (133) **Εἰς τὸ ἄγαλμα Πανός.**

Τὸν τραγόπουν ἐμὲ Πᾶνα, τὸν Ἀρκάδα, τὸν κατὰ Μήδων,
τὸν μετ' Ἀθηναίων, στήσατο Μιλτιάδης.

78. (169) **Εἰς Τιμοκρέοντα Ῥόδιον.**

Πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

79. **Ἀδέσποτον ἐκ Θηβῶν.**

Ξενοκράτης
Θεόπομπος
Μνασίλαος.

Ἀνίκα τὸ Σπάρτας ἐκράτει δόρυ, τηνάκις εἶλεν
Ξενοκράτης κλάρῳ Ζηνὶ τροπαῖα φέρειν,
οὐ τὸν ἀπ' Εὐρώτα δείσας στόλον, οὐδὲ Λάκαιναν
ἀσπίδα· Θηβαῖοι κρείσσονες ἐν πολέμῳ.
καρύσσει Λεύκτροις νικαφόρα δουρὶ τροπαῖα,
οὐδ' Ἐπαμεινώνδα δευτέροι ἐδράμομεν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΧΟΛΙΑ

I.

Ὁ Καλλῖνος ἦτο Ἴων ἐξ Ἐφέσου ἀκμαίας ἐμπορικῆς πόλεως, ἀποικίας τῶν Σαμίων καὶ περιωνύμου διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος.

Πότε ἐγεννήθη ἀκριβῶς δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν. Γνωρίζομεν μόνον, ὅτι ἤκμασε μετὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (776 π.Χ.).

Ἡ καταγωγὴ αὐτοῦ καὶ ἐν γένει τὰ τοῦ βίου του εἶναι ἡμῖν ἄγνωστα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ. Βέβαιον ἔχομεν μόνον, ὅτι ὁ Καλλῖνος εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Ἑλλήνων ἐλεγειακῶν ποιητῶν, ὧν διεσώθησαν ποιήματα, ὡς ὁ Ὅμηρος εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Ἑλλήνων ἐπικῶν, ὧν ἔχομεν τὰ ἔπη. Ὁ Καλλῖνος ἄρα εἶναι ὁ πατὴρ τῆς ἐλληνικῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως, ὡς ὁ Ὅμηρος τῆς ἐπικῆς.

Σκοπὸς τῆς μόνης διασωθείσης ἐλεγείας αὐτοῦ ἦτο νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς νέους τῆς πατρίδος αὐτοῦ εἰς ἀμυναν ὑπὲρ αὐτῆς κινδυνευούσης.

Στίφη βαρβάρων, οἱ Κιμμέριοι καλούμενοι, ὤκουσαν ἐν Κριμαίᾳ καὶ περὶ αὐτὴν, δι' ὃ καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι στερεᾶς πορθμὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Οἱ Κιμμέριοι οὗτοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐξωσθέντες (κατὰ τὸν 11^{ον} αἰῶνα π.Χ.) ἐπέδραμον τὴν μικρὰν Ἀσίαν καὶ μάλιστα τὰς χώρας Λυδίαν καὶ Φρυγίαν, ἐλεηλάτησαν τὰς Σάρδεις, κατέστρεψαν τὴν Μαγνησίαν καὶ ἠπεύλουν πάσας τὰς ἐν Ἀσίᾳ ἐλληνικὰς ἀποικίας, ἐν αἷς καὶ τοῦ ποιητοῦ τὴν πατρίδα. Ἐν ᾧ δὲ τὸσον μέγας ἐπεκρέματο κίνδυνος, οἱ νέοι τῆς Ἐφέσου, ἐκ-

τεθλιμμένοι ὑπὸ τῆς τρυφῆς καὶ τοῦ πλούτου, ἡδιαφύρουν. Τὴν ὀλιγωρίαν αὐτῶν ταύτην βλέπων ὁ Καλλίνος, φοβούμενος δὲ μὴ ἀπολεσθῇ ἡ πατρίς, συνέταξε τὴν ἐλεγείαν ταύτην, δι' ἧς, ὡς προείπομεν, ἐπειράτο νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς νέους, νὰ ἐμπνεύσῃ θάρρος εἰς αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐπερχομένων Σκυθῶν καὶ νὰ προτρέψῃ αὐτοὺς εἰς ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς κινδυνευούσης πατρίδος, ἣν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες πάντοτε μητρός τε καὶ πατρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτατον καὶ σεμνότατον καὶ ἀγιώτατον ἐθεωρήσαμεν καὶ θεωροῦμεν.

Σημειωτέον ἡμῶς, ὅτι τὸ ποίημα δὲν διεσώθη ἀκέραιον, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀσφαλῶς, ὅτι ὅλον εἶναι τοῦ Καλλίνου, διότι πλὴν τῶν πρώτων στίχων αὐτοῦ (1—4 καὶ 7) οἱ λοιποὶ ἀποδίδονται καὶ εἰς τὸν Τυρταῖον, οἱ δὲ 5, 6, 8 καὶ 9 παρενεβλήθησαν ὑφ' ἡμῶν πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ χάριν τῶν μαθητῶν.

Ἐν τῇ ἐλεγείᾳ ταύτῃ ὁ Καλλίνος λέγει τὰ ἐξῆς : « Ἐως πότε, λέγει, θ' ἀδιαφορῆτε, πότε θὰ λάβητε θάρρος, ὦ νέοι ; Δὲν ἐντρέπεσθε τοῦλάχιστον τοὺς γείτονας ; Νομίζετε, ὅτι ἔχομεν εἰρήνην, ἐν ᾧ ὁ πόλεμος κατέχει ὅλον τὸν κόσμον, οἱ δὲ φοβεροὶ Κιμμέριοι ἀπὸ βορρᾶ ἐπέρχονται μετὰ στρατοῦ. Μὴ λοιπὸν ἀδιαφορεῖτε, ἀλλὰ σπεύσατε εἰς ἄμυναν τῆς πατρίδος καὶ μάχεσθε ὑπὲρ αὐτῆς μέχρι τελευταίας ὑμῶν πνοῆς. Ὁ ὑπὲρ πατρίδος καὶ τοῦ γένους ἀγὼν εἶναι ἀγὼν, ὅστις φέρει τιμὴν καὶ δόξαν εἰς τὸν ἄνδρα. ἂν δὲ τυχὸν φοβῆσθε τὸν θάνατον, μάθετε, ὅτι οὗτος μόνον ὅταν εἶναι πεπρωμένον ἔρχεται εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο, ἐπαναλαμβάνω, σπεύσατε εἰς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος κάμνοντες διὰ τῆς ἀνδρείας καλὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ὑμῶν. Πᾶς ἄνθρωπος βέβαια εἶναι θνητός, καὶ ἐκ θεῶν ἀκόμη ἂν κατάγῃται· πολὺ δ' ἡμῶς διαφέρει ὁ ἐν εἰρήνῃ κατ' οἶκον ἀποθνήσκων τοῦ ἐν πολέμῳ ὑπὲρ πατρίδος ἀνδρείως μαχομένου. Ὁ πρῶτος δὲν εἶναι ἀγαπητός καὶ δὲν γεννᾷ πόθον εἰς τὸν λαόν, ἐν ᾧ τὸν ἀνδρείον, ἂν μὲν πέσῃ ἐν τῇ μάχῃ, θρηνοῦσι μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἂν δὲ τυχὸν σωθῇ, τιμᾷ ὁ λαὸς ὡς ἥρωα καὶ θεωρεῖ αὐτὸν προπύργιον τῆς πατρίδος, διότι εἰς ὃν πρὸς πολλοὺς ἰσοφαρίζει ».

Πάντα ταῦτα λέγων ὁ Καλλίνος προχχματεύεται τὸ παρόν, ὡς πάντες οἱ λυρικοὶ ποιηταί, κατεχόμενος ὑπὸ ψυχικῶν παθῶν, ὑπὸ

συναισθημάτων, τὰ ὅποια ζητεῖ νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς νέους. Τοιαῦτα εἶναι ὁ περὶ πατρίδος φόβος, ἡ αἰδώς, ἡ ἐκ τῆς ὀλιγωρίας τῶν ἐφesiών νέων, ἡ φιλοτιμία καὶ τὸ θάρρος αὐτοῦ. Ὁ Καλλῖνος ἄρα μορφώνει ἐξ ἐκυτοῦ διανοήματα καὶ συναισθήματα, τὰ ὅποια ζητεῖ νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς ἄλλους. ἔχει δ' ἀξιώσεις ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῷ πολιτικῷ βίῳ. Τούτου ἕνεκα εἶναι *λυρικὸς ποιητής*. Ἐπειδὴ πρὸς τοῦτοις πάντα ταῦτα ἐκφέρει μετὰ ἡθους, δηλ. μετὰ μαλακῆς ψυχικῆς διαθέσεως, ὁ δὲ σάλος τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἶναι ἐλάχιστος, ὥστε ὁ ποιητὴς ἀπαγγέλλει μόνον, δὲν μελωδεῖ· δὲν κκίζεται ὑπὸ πάθους, ἀλλὰ θερμκίνεται μόνον· δὲν ἐνθουσιᾷ ὀργιστικῶς· δὲν χορεῦει, ἀλλὰ καὶ δὲν κόπτεται· δὲν θρηνεῖ, ζητεῖ ὅμως τὴν διὰ τολέμου ἄμυναν· διὰ πάντα ταῦτα ὁ Καλλῖνος εἶναι *λυρικὸς ἐλεγειακὸς ποιητής*, *πολεμικὸς*, ἡ δὲ ποίησις αὐτοῦ εἶναι ἡ *ἰωνικὴ πολεμικὴ ἐλεγεία*. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἐσωτερικὸς μὲν χαρακτήρ εἶναι ἡ ἐξ ὑποκειμένου ἐκφορὰς συναισθημάτων, διανοημάτων καὶ παρατηρήσεων μετ' ἡθους (δηλ. μετὰ μαλακῆς ψυχικῆς διαθέσεως) ἀλλὰ καὶ μετὰ πολεμικῆς χοιῆς, ἡ δ' ἐξωτερικὴ μορφή ὁμοιάζει πρὸς τὴν τοῦ ἔπους, διότι ἔχει γλῶσσαν μὲν τὴν αὐτὴν πρὸς αὐτό, μέτρον δὲ μικρὸν διαφέρον τοῦ ἡρωϊκοῦ, συνιστάμενον ἐκ στροφῆς διστίχου, ἧς ὁ μὲν α' στίχος εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἡρωϊκὸν ἐξάμετρον, ὁ δὲ β' εἶναι τὸ ἐλεγειακὸν πεντάμετρον. δηλαδὴ πάλιν τὸ αὐτό, κολοβὸν ὅμως κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ γ' καὶ δ' ποδὸς χάριν κινήσεως τοῦ πάθους (ἴδε καὶ παραρτημα).

Β'. Γραμματικά : Στίχ. 1. *Μέχρις τεῦ* : τὸ τεῦ εἶναι ἰωνικ. τύπος τῆς γεν. τῆς ἐρωτ. ἀντων. τίς συνηρημένος ἀντὶ τοῦ=τίνος. Ὁ σχηματισμὸς αὐτοῦ εἶναι *τέο—τεῦ*, ὡς *σέο—σεῦ*, *ἐμέο—ἐμεῦ*, *ποιέομαι—ποιεῦμαι* κ.λ.—*κατάκεισθε* : κεῖσθε κάτω, κοιμᾶσθε, ἀμελεῖτε, ἀδιαφορεῖτε. *Μέχρις τεῦ κατάκεισθε*=μέχρι τίνος κοιμᾶσθε, ἕως πότε θὰ κοιμᾶσθε. θ' ἀδιαφορεῖτε ;—*κότ'* :==πότε. Οἱ Ἴωνες ἀντὶ τοῦ πότε ἔλεγον *κότε*, ὡς ἔλεγον *κῶς* ἀντὶ *πῶς*.—*ἄλκιμος* : ἐκ τοῦ *ἀλκή* (ἀνδρεία)=ἀνδρεῖος.—*θυμός* : ἡ ψυχὴ. *ἄλκιμος θυμός* : ἀνδρεία ψυχὴ. *κότ' ἄλκιμον* ἔξετε *θυμόν* ;==πότε θ' ἀποκτήσῃτε

ἀνδρείαν ψυχὴν ; πότε θὰ λάβητε θάρρος ;—2. αἰδεῖσθ' : αἰδεῖσθε· ἐνεστ. αἰδέομαι—οὔμαι=ἐντρέπομαι.—οὐδ' : οὐδὲ (οὐ—δέ). Τὸ οὐ=ὄχι, δέν· τὸ δέ=καί· ὥστε τὸ οὐδέ=καὶ δέν.—ἀμφιπερικί-
ονας : τοὺς γείτονας. Ἐκ τῆς ἀμφί—περὶ καὶ κίτων, τὸ αὐτὸ καὶ τὸ
ἀμφικίτων, τὸ δὲ κίτων μετοχὴ τοῦ κίω=κτίζω· ὥστε ἀμφικίτων
καὶ ἀμφιπερικίτων ὁ κτίζων πέραξ τινὸς (ναοῦ συνήθως)=γείτων.—
3. μεθιέντες : μετοχ. ἐνεστ. τοῦ μεθίημι (ἀφήνω, ἀμελῶ)=ἀμε-
λοῦντες, διότι ἀμελεῖτε.—λίην : λίαν, πολύ.—ᾧδε : ἐπιτατ. τοῦ
λίην=τόσον. ᾧδε λίην =τόσον πολύ. — δοκεῖτε = νομίζετε. — 4.
ἦσθαι : ἀπαρέμφ. τοῦ ἦμαι (κάθημαι). δοκεῖτε δὲ ἦσθαι = νομί-
ζετε δέ, ὅτι κάθησθε, ὅτι εὐρίσκεσθε. Ποῦ ; — διὰρ : σύνδ.
ἰωνικ. ἴσος τῷ ἀλλά, ὡς καὶ τὸ λατιν. at. — ἔχει = κατέχει.
Τί ; — 5. ὄχετο : πρτ. τοῦ οἴχομαι μετὰ σημασίως ἀορίστου.
οἴχομαι=ἀναχωρῶ, φεύγω, παρέρχομαι. ὄχετο ; — Τί ; — ἐρατῶν :
ἐκ τοῦ ἐράω—ῶ (ἀγχαῶ, ἐπιθυμῶ, ποθῶ)=ἐπιθυμητῶν.—6. δῶρα :
ὑποκ. τοῦ β' ὄχετο=παρῆλθον τὰ δῶρα.—τὰ πρὶν=τὰ πρότερον.
γλυκερῆς : γλυκερός, ἡ, ὄν=γλυκύς, εἷς, ὕ.—7. ἐπὶ . . . ἔρχεται :
τιμῆσις=ἐπέρχεται. Τί ἐστι τιμῆσις ; — ὀβριμοεργῶν : ὀβριμος (βα-
ρύς, φοβερός) καὶ ἔργον=τῶν ἐργαζομένων, ποιούντων φοβερὰ ἔργα.
—δυσμενέων=ἐχθρῶν.—τηλόθεν : ἐπίρρ.=μακρόθεν.=βορέω : γεν.
τοῦ βορέας. ἐκ βορέω=ἐκ βορρᾶ. βορέας, ἐώ καὶ ἐαο=ὁ βορρᾶς.—
9. πέρι : ἀναστροφή ἀντὶ περὶ = ὑπέρ. Τί λέγεται ἀναστροφή προθέ-
σεως ; πάτρης πέρι = ὑπὲρ τῆς πατρίδος. — τῆςδε = αὐτῆς ἐδῶ.
παρ' ἀλλήλοισι=πλησίον ἀλλήλων ἰστάμενοι, ὁ εἰς πλησίον τοῦ
ἄλλου.—10. ἀποθνήσκων : ἐν ᾧ ἀποθνήσκει, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπο-
θνήσκει, φονεύεται.—ὕσiai' : ὕστατα=διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ
διὰ τῶν τελευταίων του δυνάμεων. — 11. τιμῆεν : ὁ καὶ ἡ τιμήεις,
τὸ τιμῆεν (ἐκ τοῦ τιμῆ)=τιμητικόν.—ἀγλαόν : ἐκ τοῦ ἀγάλλομαι=
λαμπρόν, χαρᾶς πρόξενον, ἀγαλλιάσεως.—ἀνδρὶ : εἰς ἄνδρα.—Τί ;
(τὸ μάχεσθαι = τὸ νᾶ μάχεται). — 12. γῆς πέρι : ἀναστροφή ἀντὶ
περὶ γῆς=ὑπὲρ πατρίδος.—παίδων=τέκνων. — ἄλοχος : (α ἄθρ.
καὶ λέχος)=σύζυγος, γυνή τινος, ἡ μετέχουσα τοῦ λέχους, τῆς
κλίνης αὐτοῦ.—κουριδίη : ἐκ τοῦ κούρη (κόρη), ἣν ἐλάβε τις σύζυ-

γον κόρην οὔσαν=νόμιμος. Ὡστε κουριδίης τ' ἀλόχου = καὶ ὑπὲρ
 τῆς νομίμου συζύγου του.—13. δυσμενέσιν : πόθεν θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ
 δοτ. αὕτη ;—μάχομαι δυσμενέσιν=μάχομαι ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν.
 —ἔσεται=θὰ συμῆλθῃ, θὰ ἔλθῃ.—ὀκκότε κεν=όπόταν.—14. ἐπι-
 κλώσῃσι : ἐπικλώθῃ ἡ Μοῖρα=κλώθουσιν ὀρίζει.—δῆ=ἤδη —ἰθύς:
 ἐπίρρ.=κατ' εὐθεΐαν, ἐμπρός.—ἴτω=ἄς βαδίζῃ.—τις=πᾶς τις,
 ἕκαστος —15. ἀνασχόμενος : ἀόρ. τοῦ ἀνέχομαι=ὑψώνω, σηκώνω
 ἐπάνω τὸ ὄπλον μου. ἔγχος ἀνασχόμενος=ἄφ' οὗ σηκώσῃ ἐπάνω τὸ
 δόρυ του.—ὑπ' ἀσπίδος=ὑποκάτω τῆς ἀσπίδος.—16. ἔλσας : ἀόρ.
 τοῦ εἶλω=ὠθήσας.—ἦτορ : ἡ καρδία, τὸ στῆθος. ἄλκιμον ἦτορ ἔλσας
 =ὠθήσας τὴν ἀνδρείαν καρδίαν του, συγκεντρώσας, προφυλάξας,
 ἀσφαλίσας τὸ ἀνδρεῖον στῆθος του (κατὰ συνεκδοχὴν).—ἰὸ πρῶτον
 =εὐθύς.—μινυμένον πολέμου=ὅταν ἀρχίζῃ ὁ πόλεμος, ἐν ἀρχῇ
 τῆς μάχης —17. οὐ...κως=οὕτως, οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον.
 —εἰμαρμένον=πεπρωμένον· πρkm. τοῦ μείρομαι Τί οὐκ ἔστιν εἰ-
 μαρμένον ;—γέ=βέβαια. —18. ἄνδρ : ἄνδρα· ὑποκ. τοῦ φυγεῖν=
 ν' ἀποφύγῃ ἄνθρωπος τὸν θάνατον. —εἰ...ῆ : ποιητικῶς ἀντὶ ἐὰν ῆ.
 οὐδ' εἰ ῆ=οὐδ' ἐὰν εἶναι, καὶ ἂν εἶναι... δὲν δύναται.—γένος : αἶτ.
 τοῦ κατὰ τι=κατὰ τὸ γένος.—προγόνων ἀθανάτων : κατηγορ.=ἐξ
 ἀθανάτων προγόνων, δηλ. οὐδ' ἂν κατὰγῃται ἐξ ἄθανάτων προγό-
 νων, ἐκ θεῶν —19. πολλάνκι=πολλάκις.—δηϊοτῆς—τῆτος : (ἐκ τοῦ
 δῆϊος, δηῶ) σημαίνει τὴν σφαγὴν, τὸν φόνον, τὴν μάχην φεύγω
 δηϊοτῆτα=δικαφεύγω τὴν σφαγὴν.—δοῦπος : λέξις πεποιημένη, ἐκ
 τοῦ δοῦπ=κρύτος, κτύπος· δοῦπος ἀκόντιων=ὁ κτύπος τῶν ἀκον-
 τίων, τὰ κονταροκτυπήματα, ὁ ἀγὼν τῆς μάχης.—ἀκόντιων : γεν.
 πληθ. τοῦ ἄκων, οντος, οὗ ὑποκορ. τὸ ἀκόντιον.—20. οἴχεται=φεύ-
 γει, σφάζεται.—μοῖρα θανάτου : περιφραστικῶς ὁ θάνατος.—κίχεν :
 ἀόρ. τοῦ κιχάνω=καταλαμβάνω, φθάνω, εὐρίσκω. Τὸ κίχεν εἶναι
 ἀόρ. τῆς συνηθείας=συνήθως εὐρίσκει αὐτόν (ὁ θάνατος).—21.
 ἀλλ' ὁ μὲν : ὁ διαφυγὼν καὶ σωθεὶς.—ἔμπης=ὅμως, μ' ὅλα ταῦτα.
 οὐ δῆμω φίλος=δὲν εἶναι ἀγαπητὸς εἰς τὸν λαόν.—ποθεινὸς=ἐπι-
 θυμητὸς.—22. τὸν δ' : τὸν μείναντα καὶ ἀγωνισθέντα —ὀλίγος καὶ
 μέγας=μικρὸς καὶ μέγας.—σιενάχει=στενάζει, θρηνεῖ.—ἦν τι πά-

θη=ἐν πάθῃ τίποτε, κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ ἀν φονευθῆ. — 23. **καριτερόφρων** : (καρτερός—φρήν)=καρτερός τὰς φρένας, ἀνδρεῖος.—**λαῶ σύμπαντι πόθος**=σύμπας ὁ λαὸς ποθεῖ. Τί ;—24. **θνήσκοντος**=ὅταν φονεύηται τοιοῦτος.—**ζώων** : μετοχ. τοῦ ζῶω—ζῶ=ζῶν, ζωντανὸς ὢν ἐν ὅσῳ ζῇ.—**ἄξιος ἡμιθέων**=εἶναι ἀντάξιος, ἴσος πρὸς ἡμιθέους.—25. **μὴν** : ἀντ. προσ. γ' προσ.=αὐτόν.—**ὁρῶσι γάρ μιν**=διότι βλέπουσιν αὐτόν.—26. **ἔρδει**=πράττει.—**μοῦνος** : ἰων. μό-
νος, εἷς. **μοῦνος ἔδων**=ἐν ᾧ εἶναι εἷς.

Γ' Πραγματικά : στίχ. 2. **νέοι** : Πῶς φαντάζεται τούτους ὁ ποιητής ; καὶ δικτὶ ἀποτείνεται πρὸς τοὺς νέους ; 7. **Κιμέριοι** : ἄγριοι, βάρβαροι δηρὸντες τὰ πάντα, ὀβριμοεργοί.—9. **παρ' ἀλλή-
λοιοι** : τὸ πᾶρ' ἀλλήλοις μένειν καὶ μὴ ἐγκαταλείπειν τὸν παρα-
στάτην εἶναι τὸ καθῆκον τῶν στρατιωτῶν, δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
ἔφθαι ὀρκιζόμενοι ἔλεγον πλὴν ἄλλων καὶ τὸ «οὐκ ἐγκαταλείψω
τὸν παραστάτην, ὅτῳ ἂν στοιχήσω». — 14. **Μοῖραι** : τρεῖς ἦσαν
αὗται, ἡ Κλωθώ (ἡ κλώθουσα τὸ νῆμα τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων), ἡ
Λάχεσις (ἡ ἐξήγουσα τὸν λαχὸν καὶ ὀρίζουσα οὕτω τὸ μέλλον ν'
ἀποθνήναι πρόσωπον) καὶ ἡ Ἄτροπος (ἡ ἀναπότρεπτος. ἡ κόπτουσα
τὸ νῆμα τοῦ βίου αὐτοῦ). Τὸ πεπωμένον καὶ ἡμεῖς ὡσχύτως παρα-
δεχόμεθα ἀποδίδοντες πολλὰ τῶν συμβαινόντων καὶ μάλιστα τὸν θά-
νατον εἰς τὴν μοῖραν καὶ λέγοντες **ἦτο γραφτό του**. Ὁ λαὸς ἔχει καὶ
γνωμικὸν περὶ τούτου· «χωρὶς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα φύλλο ἀπὸ
δένδρου δὲν πέφτει».—15. **ἔγχος** : γνωστὸν ἐκ τοῦ Ὀμήρου. Ἦτο
ἔπλον ἐπιθετικόν, τὸ δόρυ, ξύλον δηλ. μακρόν, συνήθως ἐκ μελίας,
ἔχον ἄνω μὲν λόγχην χαλκὴν (αἰχμήν), κάτω δὲ οὐρὰν (σαυρωτήρα,
οὐρίαχον), ἵνα ἐμπηγνύηται κατὰ γῆς ὀρθιον. Ὅμοιον σχεδὸν ἦτο
καὶ τὸ ἀκόντιον (κοντάρι), βραχύτερον ἔμως, ἵνα ῥίπνηται κατὰ τῶν
πολεμίων. — **δοπίς** : Καὶ αὕτη γνωστὴ ὡς ἔπλον ἀμυντικόν, σχή-
ματος ὠσειδοῦς δίσκου ἢ κυκλοτεροῦς, ἔξωθεν μὲν κυρτοῦ, ἐνδοθεν
δὲ κοίλου, ἵνα καλύπτῃ τὸ στῆθος τοῦ ὀπλίτου. Κατεσκευάζετο ἐκ
δέρματος βοείου, τιθεμένου κατὰ στρώματα ἐπὶ ξυλίνου σκελετοῦ
καὶ καλυπτομένου ἔξωθεν ἢ κατὰ τὴν περιφέρειαν διὰ στρώματος
χαλκοῦ. Ἐκρατεῖτο διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἰσερχομένης εἰς ἱμᾶν-

τας ἐκ δέρματος (ὄχανα), οὓς ἔφερεν ἔνδοθεν ἡ ἀσπίς, καὶ κρα-
τούσης λαβὴν ὑπάρχουσαν ἐν αὐτῇ ἐπίτηδες, ἵνα διευθύνηται
κατὰ βούλησιν τοῦ ὀπλίτου. Ἡ ἀσπίς εἶχε καὶ τελαμῶνα (λωρίον),
δι' οὗ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ τροχήλου καὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀμοπλάτης
τοῦ ὀπλίτου.—18. *προγόνων ἀθανάτων* : τοιοῦτος ἦτο ὁ Σαρπηδών,
υἱὸς τοῦ Διὸς, ὅστις ὅμως ἐπέπρωτο νὰ φονευθῇ ὑπὸ Πατρόκλου.
Τοιοῦτοι ἦσαν καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἡρώων, ὅθεν καὶ ἡμίθεοι λέ-
γονται.

2.

Ὁ Τυρταῖος, ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, ἦτο
κατὰ τὴν παράδοσιν Ἀθηναῖος (ἐξ Ἀφιδνῶν) χωλὴς γραμματοδιδάσκα-
λος, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεμψαν εἰς Σπάρτην κατὰ παράκλησιν τῶν
Σπαρτιατῶν, αἰτησαμένων παρ' αὐτῶν τῇ συμβουλῇ τοῦ ἐν Δελφοῖς
μαντείου στρατηγόν· εἰκάζεται δ' ὅμως ὅτι ὁ ποιητὴς ἦτο Ἴων ἐξ
Ἀσίας καὶ μάλιστα Μιλήσιος. ἔλθων εἰς Ἀφίδνας τῆς Ἀττικῆς καὶ
ἐκεῖθεν ὕστερον μετοικήσας εἰς Σπάρτην. Κατ' ἄλλους ὁ Τυρταῖος
ἦτο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Λακωνικῆς.

Διὰ τῶν ἐλεγείων αὐτοῦ ἐζήτησε νὰ ἐμβάλῃ θάρρος τοῖς ἡττω-
μένοις ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων Σπαρτιαταῖς καὶ νὰ κατευνάσῃ τὰς ἐκ
τῶν ἡττῶν γεννηθείσας μεταξὺ αὐτῶν στάσεις καὶ ταραχάς. Πρὸς
τὸν τελευταῖον τοῦτον σκοπὸν ἔγραψε τὴν *Εὐνομίαν* αὐτοῦ, ἐν ᾗ
παραίτητον, ὡς φαίνεται, εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ τῶν Σπαρτιατῶν πο-
λιτεύματος καὶ δι' ἧς προέτρεπεν εἰς τὸν κατὰ Μεσσηνίων πόλε-
μον πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος τούτου τεταραγμένου
ἤδη. Πρὸς παραθάρρυνσιν δὲ τῶν Σπαρτιατῶν συνέταξεν ὁ Τυρταῖος
τὰς *Υποθήκας* αὐτοῦ (δηλαδὴ Συμβουλάς), αἵτινες ἤδοντο ἐν
τοῖς συσσιτίοις τῶν Σπαρτιατῶν. Ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὰ
ποιήματα αὐτοῦ ἦσαν τὰ καλούμενα *Εμβατήρια* ἀδόμενα πρὸς
αὐλὸν ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης καὶ ἔχοντα ῥυθμὸν ἀναπαιστικόν (ιδὲ Πα-
ραρτήματος Δ'), ῥυθμίζοντα τὸ βῆμα τῶν εἰς τὴν μάχην βαίνόντων
ὀπλιτῶν.

Τὰ ποιήματα τοῦ Τυρταίου ἦσαν παρὰ τοῖς Σπαρτιαταῖς ἐν με-
γίστῃ τιμῇ, τὰ δὲ *Εμβατήρια* ἐχρησίμευσον τρόπον τινὰ ὡς τις ἐθνι-

κός ὕμνος κατὰ τὰς μάχας καὶ διὰ τοῦτο ἐποιήθησαν καὶ ἐν δωρικῇ διαλέκτῳ, ἵνα καταστῶσι δημοτικώτερον, ἐν ᾧ αἱ Ἑλεγεῖαι αὐτοῦ ἔχουσι γλῶσσαν Ἰωνικὴν ἐπικὴν.

Στίχος 1. Ἡ ἐλεγεῖα αὕτη δὲν εἶναι ἀπόσπασμα, ὥς τινες ἐκ τοῦ γὰρ ταραχθέντες ὑπέλαβον, ἀλλὰ πλήρες καὶ τέλειον ποίημα ὁργανικῶς συνηρμολογημένον. Ὡσαύτως καὶ ἡ ἐπομένη 3. Ἡ κυρία ἔννοια, περὶ ἣν αὕτη στρέφεται, εἶναι ἡ προτροπὴ τῶν νέων εἰς μάχην ὑπὲρ Πατρίδος (στίχ. 15—18), τὸ ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης κατ' Ὅμηρον. Εἰς τοῦτο καταλήγει ὁ ποιητὴς ὡς ἐξῆς : Ὁ ὑπὲρ Πατρίδος θάνατος, λέγει, εἶναι ὥραϊος (1—2), ἐν ᾧ τοῦ τρέσαντος καὶ ῥιψάσπιδος ἡ τύχη εἶναι πάντων πραγμάτων ἀνιερότατον (3—10). Ἀνακεφαλαίωσιν δὲ τούτων ποιούμενος (11—14) παρορμᾷ λέγων « θνήσκωμεν, ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι » καὶ τὴν παρόρμησιν ταύτην ἐπαναλαμβάνει (15—18) πρὸς μείζονα ἔμφασιν κατὰ β' πρόσωπον. Προχωρῶν ἔπειτα συμβουλεύει νὰ μὴ ἐγκαταλείπωμεν ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πρεσβυτέρους (19—20), ἐπεὶ εἶναι αἰσχρὸν οἱ νέοι δειλιῶντες νὰ φεύγωσιν, οἱ δὲ γέροντες νὰ πίπτωσι μαχόμενοι (21—27). Συγκρίνων τέλος τοὺς νέους πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, λέγει, ὅτι ὁ ἐν τῇ μάχῃ ἀνδρείως φανεῖς νέος καὶ ζῶν τιμᾶται καὶ νεκρὸς πεσὼν εἶναι ὥραϊος (27—30), τελευτᾷ δὲ παρορμῶν καὶ πάλιν εἰς τὸ μάχεσθαι ἀνδρείως (30—31).

γάρ : ὁ σύνδεσμος οὗτος ἐνταῦθα δὲν εἶναι αἰτιολογικός, ἀλλ' εἶναι βεβαιωτικός ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸ βεβαίως, τῷ ὄντι, ναί. — Ὅτι ἡ ἀρχαιοτάτη σημασία τοῦ γὰρ εἶναι ἡ βεβαιωτικὴ πασίγνωστον. Ἐν τῇ αὐτῇ δ' ἀκριβῶς σημασίᾳ, ἐν ἣ καὶ ἐνταῦθα, ἀναμφηρίστως εὔρηται τὸ γὰρ παρ' Ἡροδότῳ (VI, 11), ἐν ἀρχῇ λόγου δηλαδὴ καὶ ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ « τῷ ὄντι ». « Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες Ἴωνες. — *Τεθνᾶμεναι* : ἀπαρ. = τεθάναι, τὸ νὰ φονευθῇ τις. — *καλόν* : ὥραϊον πρᾶγμα. — *ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα* : πεσὼν μεταξὺ τῶν προμάχων, μεταξὺ τῶν πρώτων. — 2. *ἄνδρ' ἀγαθὸν μαρναμένον* : μαχόμενος ἀνδρείως. Χρονικὴ μετοχή. — *περὶ ἣ πατρίδι* : χάριν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. — 3, 4. Ἡ σειρὰ τοῦ λόγου εἶναι ἡ ἐξῆς· τὸ δὲ πτωχεύειν (τινά) προλιπόντα τὴν αὐτοῦ

πόλιν κλ. ἐστὶν ἀνιηρότατον πάντων. — *πτωχεύειν* : ἐπαιτεῖν· καὶ *πτωχός* ὁ ἐπαίτης. — *προλιπόντια* : ἀφ' οὗ ἀφήτη καὶ φύγη. — *πίονας* : τοὺς εὐφόρους. Τὸ θηλ. *πίειρα*. — 5. *πλαζόμενον* : περιπλανώμενος· τοῦτο πάσχει ὁ τρέσας καὶ ῥίψασπις γενόμενος, τὸ πάλαι δὲ μάλιστα ἔπασχεν ἐν Σπάρτῃ, ἔνθα ἀπεστρέφοντο αὐτὸν ἅπαντες, ἅτε τοῦ Νόμου κελεύοντος «μαχόμενον νικᾶν ἢ ἀποθνήσκειν». — *φίλη* : τὸ ἐπίθ. τοῦτο παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς ἐπικοῖς καὶ λυρικοῖς ποιηταῖς τίθεται ἀντὶ τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου, καθ' ὅσον ὅ,τι ἀνήκει τινὶ εἶναι καὶ φίλον (ἀγαπητὸν) αὐτῷ. Τίθεται δὲ συνήθως ἐπὶ τῶν συγγενῶν (πατρός, μητρός, ἀδελφοῦ καὶ φίλων ἐταίρων) καὶ ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος (χειρός, γονάτων) καὶ τῶν ἐνδυμάτων ἔτι. — 6. *κουριδίη* : ἰδὲ ἀνωτέρω 1, 12. — 7. *ἐχθρός μὲν γάρ* : αἰτιολογεῖ τὸ διχτί τὸ πτωχεύειν ἐστὶ πάντων ἀνιηρότατον. Ὁ μὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἐν τῷ 9 στίχῳ *τέ*, τὸ δὲ *ἐχθρός*, μισητός, διότι θὰ ἐνοχλῇ αὐτοὺς ἐπαιτῶν. Οὕτω καὶ ὁ Θεόγνης (209 Bergk) λέγει· Οὐκ ἔστιν φεύγοντι φίλος καὶ πιστός ἐταῖρος· Τῆς δὲ φυγῆς ἐστὶν τοῦτ' ἀνιηρότατον». — *τοῖσι μετέσσειται* : ἔσεται μετὰ τοῖσι, ἔσται μετὰξὺ τούτων. — *οὕς* : ἡ σύνταξις τοῦ *ἵκηται* μεθ' ἀπλῆς αἰτιατ. ποιητικῆς ἀντὶ τοῦ *πρὸς οὕς*. Ἡ πρότασις ἀοριστολογικὴ. — 8. *χρημοσύνη* : ἡ παρ' Ὀμήρῳ *χρειά*, *χρεία*, ἀνάγκη. — *εἰκων* : ὑπεῖκων. — *στυγερῇ* : μισητῇ, φοβερᾷ, φρικτῇ. — 9. *αἰσχύνει* : ὑποκ. ὁ τρέσας. — *ἐλέγχει* : ἀτιμάζει, κατὰσχύνει· τμησίς. — *εἶδος* : τὴν λαμπρὰν μορφήν του. Κατὰ τοὺς παλαινοὺς ἡ πενία καὶ τὸ πνεῦμα ἀμβλύνει καὶ τὸ σωματικὸν κάλλος ἀφανίζει, ὥστε φροντιστέον νὰ διαφεύγωμεν ταύτην ἐργαζόμενοι. — 10. *διμῖλη* : περιφρόνησις. — *κακότης* : δυστυχία. — *ἐπειτα* : τοῖς ἀνωτέρω κακοῖς· πλήν τῶν εἰρημένων δηλαδὴ ἔπονται καὶ αὗται. — 11. *οὕτως* : ὡς ἀνωτέρω περιεγράφη. — *τοι* : βεβαιωτ. — *ᾧρη* : φροντίς. — *ἀνδρὸς ἀλωμένου* : περὶ τοῦ περιπλανωμένου, ἐπαίτου. — 12. *αἰδώς* : σεβασμός. — *ᾧς* : προσοχή. — *ἔλεος* : γένους ἄρσ. — 13. *μαχώμεθα* : ὑποτ. παρὰκελευσμ. — *θυμῷ* : ἐπιρρηματικῶς· *θαρραλέως*. — 14. *ψυχέων* : τῆς ζωῆς ἡμῶν. — *μηκέτι φειδ.* : μὴ φειδ. πλέον. — 15. *ἀλλὰ μάχεσθε* : ὁ ἀλλὰ μετὰ προστακτ. ἐπὶ προτροπῆς. Σημειωτέα δὲ ἡ

θέσις αὐτοῦ μετὰ τὴν κλητικὴν. Οὕτω καὶ παρ' Ὅμρ. ἐν Ἰλ. ρ. 645 «Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥύσαι κ.λ.». Ἡ δὲ μεταβολὴ τοῦ α' προσ. *μαχώμεθα, θνήσκωμεν*, εἰς β' *μάχεσθε* εἶναι σημεῖον σφοδρότητος. — 16. *φυγῆς... ἄρχετε* : μηδὲ κάμνετε πρῶτοι ἀρχήν. — 17. *ποιεῖσθε* : μέσον ποιεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς, λαμβάνετε. — *θυμόν* : θάρρος. — 18. *φιλοψυχεῖτε* : μηδὲ γίγνεσθε φίλοι τῆς ψυχῆς, δηλ. τῆς ζωῆς, φιλοσώματοι· μηδὲ φεῖδεσθε τῆς ζωῆς. — *μαρνάμενοι* : χρονομετοχή. — 19. *παλαιότερους* : γεροντοτέρους, τοὺς γεραιούς, ὡς ἐπεξηγεῖται κτωτέρω. — *οὐκέτι* : οὐχὶ πλέον, δὲν εἶναι πλέον. — 20. *καταλείποντες φεύγετε* : μὴ φεύγετε καὶ ἀφήνετε. — 22. *κείσθαι* : ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. — 23. *κάρη* : τὴν κόμην. — 24. *θυμόν* : τὴν ψυχὴν, τὴν ζωτικὴν δύναμιν, τὴν ζωὴν. — 25. *ἔχοντα* : κρατῶν μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ αἰματόφυρτα τὰ αἰδοῖά του. — 26. *τά γ'* : τὰ ὅποια βεβραῖως. — *αἰσχροά* : εἶναι ἐντροπή. — *νεμεσητά* : ἀγανακτίσεως πρόξενα. — *ιδεῖν* : νὰ τὰ ἴδῃ τις. — 27. *καὶ χροά* : καὶ γυμνὸν τὸ σῶμα, κατὰ τὸ σῶμα. — *πάντ' ἐπέοικεν* : πάντα ἀρμόζουσιν. Ἀληθὲς τοῦτο, διότι ἡ ὄψις νεκρικοῦ σώματος γυμνοῦ οὐ μόνον παρὰ τοῖς πλαιοῖς, ἀλλὰ καὶ νῦν ἔτι δὲν νομίζεται προσβλητικὴν καὶ μάλιστα ἂν τύχῃ τοῦτο πληγωμένον ἢ ἄλλως ἡρωτηριασμένον ἐν μάχῃ. — 28. *ἄφρ' ἔχῃ* : ἕως ἂν ἔχῃ, ἐν ὧσιν ἔχει, κατέχει. Ἡ ὑποτ. κατὰ παράλειψιν τοῦ κέν : Ὑποκ. τὸ ἄνθος. Οὕτω παρ' Ὅμρ. ἐν Ἰλ. σ. 515 : «ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας». — 29. *θηητὸς ἰδεῖν* : ἄξιος θέας, ἄξιόθεκτος, ὁ νέος δηλαδή. — *ἐρατὸς* : ἀγαπητός, ποθητός, ἀξιέραστος. — 30. *ζωὸς ἐών* : ἂν εἶναι ζῶν, ζωντανός. *πεσών* : ἂν πέσῃ. — 31. *εὖ διαβάς* : ἀνοίξας τὰ σκέλη καλῶς, διασκελίσας. Τὸ ἀνοιγμα τῶν σκελῶν ἐχρησίμευσεν εἰς καταβολὴν μείζονος δυνάμεως. — *ποσὶν* : στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς καὶ διὰ τῶν δύο ποδῶν χάριν ἀσφαλείας. — 32. *δακῶν* : θαγκόσας. Τὸ δάκνειν τὰ χεῖλη καὶ σήμερον ἔτι εἶναι σημεῖον ἀντοχῆς καὶ καρτερίας πόνων.

3.

Προτροπὴ εἰς ἀνδρεῖον ἀγῶνα ἀπευθυνομένη πρῶτον μὲν πρὸς

τούς ὀπλίτας, εἶτα δὲ πρὸς τοὺς ψιλοὺς (γυμνήτας) τῶν Σπαρ-
τιατῶν

Ἀπὸ τοῦ γένους ἀρχόμενος ὁ ποιητὴς ἐξεγείρει τὴν φιλοτιμίαν
αὐτῶν καὶ τὸ θάρρος ὑπομνηστικῶν αὐτοῦς, ὅτι εἶναι ἀπόγονοι Ἡρα-
κλέους τοῦ ἀνικητοῦ καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς προστατεύει ἔτι αὐτοῦς. Συμ-
βουλεύει ἔπειτα (3—14) νὰ μὴ φοβῶνται τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων,
ἀλλὰ νὰ μάχωνται ἀνδρείως ἐν τοῖς πρώτοις μὴ φιλοψυχοῦντες, διότι
τὰ τοῦ πολέμου εἶναι γνωστὰ εἰς αὐτοῦς· ὅσοι μὲν δεικνύουσι τόλμην
καὶ μάχονται ἀνδρείως, φονεύονται ὀλιγώτεροι, σφάζουσι δὲ καὶ τὴν
πατρίδα· τῶν τρεσάντων δ' ὅμως, ὡς λέγει, *πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετῇ*.
Οὐδ' εἶναι δυνατόν (15) ν' ἀπαριθμήσῃ τις τὰ κακὰ, τὰ ὀποῖα πά-
σχει ὁ ῥίψκας. Τούτων οὕτως ἔχόντων, (21) ἕκαστος ὀφείλει νὰ μά-
χηται ἀνδρείως. Ἀκολουθεῖ κατόπιν ζωηροτάτη εἰκὼν τοῦ ἀνδρείως
μαχομένου ὀπλίτου καὶ παρακείμενους τῶν φίλων.

Στίχος 1. Ἄλλ' Ἡρακλῆος γάρ : Ὁμαλῶς θὰ εἶχεν ἡ σύνταξις
ὥδε : «Μὴ δειμαίνετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε· Ἡρακλ. γὰρ κλ., τὸ δὲ
Ἡρακλῆος γενικὴ τῆς καταγωγῆς.—γένος ἐστέ : Ἡρακλέους εἴσθε
κατὰ τὸ γένος, ἅψ' Ἡρακλέους κατὰ γένος. Ἀληθές τοῦτο, διότι
οἱ Σπαρτιατῆς ἦσαν Δωριεῖς, ὧν ἡγεμόνες οἱ Ἡρακλεῖδαι, δι' ὃ
καὶ ἡ μετανάστασις τῶν Δωριέων λέγεται καὶ Ἡρακλεῖδων κά-
θοδος· Ἰδὲ καὶ ἀνωτέρω παρὰ Κκλλίνῳ 1, 18.—2. *θαρσεῖτ'* : ἔχετε
θάρρος.—*οὐπω* : ὅχι ἀκόμη.—*αὐχένα λοξόν* : δὲν ἔχει ἀποστρέψει
ἀκόμη τὸ πρόσωπον. Ἡ λοξότης τοῦ αὐχένος δηλοῖ τὴν ἀποστροφὴν
τοῦ προσώπου ἀπὸ τινος καὶ ἐπομένως τὴν ἄρσιν τῆς εὐνοίας καὶ
βοηθείας τινός.—3 *δειμαίνετε* : φοβεῖσθε.—*φοβεῖσθε* : τρέπεσθε
εἰς φυγὴν.—4. *ἰθὺς δ'* : ἀλλὰ κατ' εὐθεῖαν ἐμπρός.—*ἐχέτω* : ἅς
κρατῇ.—5. *θέμενος* : νομίσας.—*ἐχθράν* : μισητήν.—*ψυχὴν* : τὴν
ζωήν.—6. *κῆρας* : μοίρας θ. τὸν θάνατον.—*δμῶς αὐγαῖς* : ὁμοίως
ταῖς λάμψεσιν, ὥσπερ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.—7. *ἀδὲλα* : τὰ καταστρε-
πτικά, ὀλέθρια.—8. *Ἀρης* : τοῦ πολέμου.—9. *ἐδάητ'* : ἐδιδάχθητε,
ἐμάθετε — *δορῆν* : τὴν μακίαν, παραφοράν. Προσωποποιήσις.—
9. *καὶ πρὸς φευγόντων* : καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν φευγόντων. . . .
ὑπῆρξατε. Ἦτοι καὶ φεύγοντες καὶ διώκοντες ὑπῆρξατε.—10. *ἡλά-*

σαιε : προυχωρήσατε, προέβητε μέχρι κόρου ἀμφοτέρων.—11. οὐ
 μὲν γάρ : ὅσοι μὲν δηλαδή. Ὁ γὰρ ἐπεξηγ.—12. αὐτοσχεδία :
 ἡ ἐκ τοῦ συστάδην μάχη.—13. θνήσκουσι : φονεύονται.—σαοῦσι :
 σφύζουσι.—ὀπίσσω : εἰς τὸ μέλλον.—14. τρεσσάντων : ἐκ τοῦ
 τρέω (τρέμω, φεύγω τρέμων)· τῶν δειλῶν, ῥιψασπίδων. Ἡ αὐτὴ
 καὶ παρ' Ὅμ. ἐννοία, ἐν Ἰλ. ε, 531 «αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέο-
 νες σόοι ἤε πέφανται· Φευγόντων δ' οὔτ' ἄρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις
 ἀλκή».—15. ἀνύσειεν : ἤθελε φθάσει εἰς πέρας.—λέγων : ἀπαρι-
 θμῶν, διηγούμενος ἕκαστα ταῦτα, ταῦτα καθ' ἓν.—16. ἦν αἰσχροὶ
 πάθῃ : ἀν κατὰσχυνθῇ, ἀν ἐντροπιασθῇ (τραπείς δηλ. εἰς φυγὴν).—
 17. διγαλέον : φοβερόν, φρικτόν.—ὀπισθε : ἀναφέρεται εἰς τὸ δαίξιν,
 ἐκ τῶν ὀπισθεν κόπτειν, σχίζειν, σπαράττειν.—μετάφρενον : ἡ ὠμο-
 πλάτη, τὸ ἄνω τῆς ῥάχews. Οἱ Σπαρτιῶται ἐφείδοντο τῶν ἡττω-
 μένων καὶ φευγόντων οὔτε γενναῖον οὔτε Ἑλληνικὸν κατὰ Πλού-
 ταρχον (Λυκ. 22) ἡγούμενοι κόπτειν καὶ φονεύειν τοὺς τοιοῦτους.—
 18. δηῖω : κατὰστρεπτικῶς.—19. αἰσχρός . . . νέκυσ : ἄσχημος,
 κατὰσχυμμένος. . . νεκρός.—κακκείμενος : κατὰκείμενος. Συγ-
 κοπέντος τοῦ α, ἀφωμοιώθη τὸ τ πρὸς τὸ ἐπόμενον κ ἐν—κονίησιν :
 εἰς τὰ χώματα (κάτω).—29. ἐληλαμένος : πρkm. τοῦ ἐλαύνομαι· τρυ-
 πημένος.—αἰχμῇ δουρός : λόγχῃ δόρατος, διὰ λόγχης δ. Γνωστὸν
 ὅτι παρὰ Σπαρτιῶταις τὸ νὰ φονευθῇ τις πληγωθεὶς ἐκ τῶν ὀπισθεν
 ἐνομιζέτο αἰσχρὸν καὶ ἡ ταφὴ τοῦ τοιοῦτου ἐτελεῖτο ἐν σιγῇ, ἄνευ
 πομπῆς καὶ θορύβου, ἅτε κατὰσχυμμένου ὄντος· τοῦναντίον συνέβαινε
 περὶ τὸν κατὰσθηθα πληγωθέντα καὶ πεσόντα. Οὗτος ἐτιμᾶτο με-
 γάλως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐθάπτετο καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ἦτο καύ-
 χημα τοῦ οἴκου, εἰς ὃν ἀνήκεν.—21. Ἰδὲ 2, 31 καὶ 32. 24. ἀσπίδος
 γαστρί : μεταφορικῶς· διὰ τῆς κοιλότητος τῆς εὐρείας ἀσπίδος.—
 25. δεξιτερῇ . . . χειρί : διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς χειρός.—ἄβριμον :
 τὸ στιβαρόν.—ἔγχος : δόρυ.—26. ὑπέρ : ὑπεράνω.—27. ἄβριμα
 ἔργα : ἀνδρεῖα ἔργα, ἀνδραγαθήματα.—πελεμίζων : σεῖων, τινάσ-
 σων (τὸ ἔγχος).—28. ἐκτὸς βελέων : ἐκτὸς βολῆς.—29. αὐτοσχεδόν :
 ἐκ τοῦ συστάδην.—30. δῆϊον ἄνδρα : πολέμιον.—ἐλέτω : ἅς φο-
 νεύσῃ, φονευσάτω.—31. πάρο : κατ' ἀποκοπὴν· πλησίον.—ποδί :

τοῦ πολεμίου.—*ἀσπίδος* : ὡσάυτως.—*ἀσπίδα* : τὴν ἑαυτοῦ. Οὕτω καὶ τὰ ἐπόμενα.—32. *ἐν δέ* : συγχρόνως δέ.—33. *πεπλημένος* : πρkm. τοῦ *πελάζω*· πλησιάζας.—34. *κώπην* : λαβὴν.—*ἐλών* : λαβών.—35. *γυμνῆτες* : ψιλοί· αὐτοὶ ἔφερον σφενδόνην καὶ δόρυ ζεστόν ἢ ἀκόντιον ἢ ῥόπαλον, ἦσαν δ' Εἰλωτες.—*ὑπ' ἀσπίδος* : ὑποκάτω τῆς ἀσπίδος, ὅπισθεν τῆς ἀσπίδος (ἐκάστου δηλ. ὀπλίτου).—36. *πιώσσοι* : κρυπτόμενοι, προφυλαττόμενοι.—*βάλλετε* : κτυπᾶτε, λιθοβολεῖτε.—*χερμαδίοις* : τὸ ὄργανον· διὰ μεγάλων χειροπληθῶν λίθων, τροχάλων.—37. *αὐτοῦς* : τοὺς πολεμίους.—38. *πανόπλιοι* : τοῖς ὀπλίταις, πλησίον τῶν ὀπλιτῶν. *Οἱ ψιλοὶ ἐν τῷ στρατῷ* τῶν Σπαρτιατῶν ἴσταντο πλησίον τῶν ὀπλιτῶν κρυπτόμενοι ὅπισθεν αὐτῶν καὶ ἐκεῖθεν ἐλιθοβόλουν ἢ ἠκόντιζον εἰς τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ *πάνοπλοι* ἢ ὀπλίται ἦσαν οἱ βραχέως ὀπλισμένοι φέροντες ἀσπίδα καὶ δόρυ καὶ ξίφος καὶ τὰ τοιαῦτα.

1.

Ἡ ἐν τῷ πολέμῳ ἀνδρεία ὑπερτέρα παντὸς ἄλλου προτερήματος, ὁ δὲ ἀνδρεὺς πολεμιστῆς δοξάζεται ὑπὲρ πάντα ἄλλον.

Στίχ. 1. *μνησαίμην ἄν* : ἤθελον μνημονεύσει, ἤθελον ἀναφέρει.—*ἐν λόγῳ* *υπείμην* : ἤθελον λογαριάζει.—2. *ἀρειῆς* : γεντῆς αἰτίας· διὰ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν του.—*παλαισμοσύνης* : διὰ τὴν περὶ τὴν πάλην τέχνην, παλαιστικὴν δεινότητα.—3 καὶ 4. *Χιαστόν*. Τὸ μέγεθος καὶ ἡ βία ἀναφέρονται εἰς τὴν παλαισμοσύνην, τὸ δὲ θέων εἰς τὴν ἀρειήν τῶν ποδῶν.—*Κυκλώπων* : Ἐκ τοῦ κύκλος καὶ ὤψ—στρογγυλόφθαλμος· (κατ' ἄλλους ὅμως ἐκ τοῦ κυκλέω—ᾧ, κυκλώω καὶ ὤψ=ὁ κυκλῶν τοὺς ὀφθαλμούς, συστρέφων, ἄγριος). Λαὸς μυθικὸς γιγαντικίου ἀναστήματος καὶ ῥωμαλέος, ἄγριος καὶ βιασιότατος, οἰκῶν ἐν Σικελίᾳ. Οἱ Κύκλωπες ἐμυθολογοῦντο ὅτι ἦσαν μονόφθαλμοι.—*εἰ ἔχοι* : ἂν ἤθελεν ἔχει.—*μέγεθος* : τὸ ἀνάστημα.—*βίην* : βίαν, δύναμιν.—*νικῶν* : ἤθελε νικᾶ.—*θέων* : τρέχων.—*Θρηϊκίον* : τὸν Θρηκιόν, τὸν ἐκ Θράκης πνέοντα.—Ἡ Θράκη ἐθεωρεῖτο ἔδρα τῶν ἀνέμων καὶ μάλιστα τοῦ Βορέου, ἐκεῖ-

θεν τῷ ὄντι πνέοντος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Χρηκτικιστικὸν τῶν ἀνέμων ἡ ταχύτης· ὅθεν καὶ παρ' ἡμῖν ἔτι λέγεται ἐπὶ τῶν τάχιστα ἐξαφανιζομένων ἀνεμος ἔγινε».—5. **Τιθωνοῖο** : Οὗτος ἦν υἱὸς Λαομέδοντος, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίης, παροιμιώδης διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ.—**χαριέστερος** : ὠρσιότερος.—**φυήν** : αἶτ. τῆς ἀνκφ.—κατὰ τὸ σῶμα.—6. **Μίδεω** : δισύλλαβον κατὰ συνίζησιν. Οὕτω καὶ τὸ **Κινύρεω** τρισύλλαβον. Ὁ Μίδας ἦτο βασιλεὺς Φρυγῶν· πλουσιώτατος, ὁ δὲ Κινύρας ἦρχε τῶν Κυπρίων· παροιμιώδης καὶ οὗτος ὢν ἐπὶ πλούτῳ ἔκτισε τὴν Πάφον καὶ ἐχρημάτισεν ἱερεὺς τῆς ἐκεῖ λατρευομένης Ἀφροδίτης.—**μάλιον** : μᾶλλον.—7. **βασιλεύτερος** : ἰσχυρότερος βασιλεὺς.—**Τανταλίδεω** : τοῦ υἱοῦ τοῦ Ταντάλου.—8. **Ἀδρήστου** : τοῦ Ἀδράστου. Οὗτος ἦτο βασιλεὺς Ἀργείων, εἰς τῶν ἐπτά ἐπὶ Θήβας, φημιζόμενος ἐπὶ φυσικῇ εὐγλωττίᾳ.—**μειλιχόγηρον** : γλυκεῖον, γλυκύφωνον. Ἐκ τοῦ **μείλιχος** (γλυκὺς) καὶ **γῆρυς** (φωνή).—9. **πλὴν θ. ἀλκῆς** : πλὴν τῆς πολεμικῆς ἀνδρείας. Τὸ ἀρσ. **θοῦρος** (ἐκ τοῦ **θρόσκω**)=ὀρμητικὸς, πολεμικὸς.—10. **ἀγαθός** : ἀνδρεῖος· (δὲν ἀνδραγαθεῖ ἐν πολέμῳ).—11. **τεῖλαίη** . . . **ὄρω**ν : ἤθελε βλέπει μετὰ τόλμης, ἤθελε δύνασθαι νὰ βλέπῃ, ἤθελεν ὑπομένει νὰ βλέπῃ.—**μέν** : ἀπόδοσις αὐτοῦ ὁ κατωτέρω καὶ —**φόνον αἶμα** : ἄφθονον φονικὸν αἷμα.—12. **ὀρέγοι** : ἤθελεν ἐκτείνειν ἐκυτὸν κατὰ τῶν πολέμιων (ἵνα φονεύῃ αὐτούς), ἤθελε ζητεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τῶν πολέμιων (νὰ κτυπήσῃ τοὺς πολεμίους). Νοεῖτε **τῷ δόρατι**.—13. **ἦδ'** : ἔλξης· τὸ τολμᾶν κ. λ.—**ἀρειή** : προτέρημα.—**ἄεθλον** : ἄθλον, βραβεῖον, **ἄεθλος** δὲ ἡ ἄθλος ὁ ἀγών.—14. **φέρειν** : ἀνκρορά· ὡς πρὸς τὸ φέρειν, νὰ φέρῃ αὐτό. Ἰδὲ καὶ 2, 29.—15. **ξυρὸν δ' ἐσθλόν** : κοινὸν κόσμημα. Τὸ ἐσθλὸν οὐτικιστικῶς.—**πόλῃ** : τῇ πᾶτρίδι.—**δήμῳ** : τῷ λαῷ.—16. **ὅστις** : ἐπεξ. τοῦ **τοῦτο** ἐάν τις —**διαβάς** : Πρὸβλ. 2, 31.—17. **νωλεμέως** : ἀδιαλείπτως.—**ἐπὶ** . . . **λάθηται** : ἐμῆσις· λησμονήσῃ.—**πάγχυ** : καθ' ὅλοκληρίαν.—18. **παρθέμενος** : ἀντὶ παρθεύμενος· διακυβεύων.—**ψυχὴν** : τὴν ζωὴν.—**θυμὸν τλήμονα** : τὴν καρτερικὴν, ἡρωϊκὴν ψυχὴν του.—20. Ἰδὲ **στίχ. 1ον**.—21. **αἶψα** : ταχέως.—δ. **ἀνδρῶν** : τῶν πολέμιων.—**ἔτρεψε** : ἄορ. τῆς συνηθείας ἢ γνωμικὸς· συνήθως τρέπει.—22. **τορησίας** : τὰς φριττούσας·

ἐνεκα τῶν προτεταμένων δοράτων.—σπουδῇ : μετὰ σπουδῆς, τάχι-
στα.—ἔσχε : ἀναχαιτίζει.—κῦμα : τὴν ὁρμήν.—23. δς δ' αὖτι' :
ἔστις δὲ πάλιν.—φίλον . . . θυμόν : τὴν ζώην του.—24. εὐκλεί-
σας : δοξάζας.—ἄστυ : τὴν πατρίδα.—λαούς : τὸ ἔθνος του.—25.
πολλά : συνκπτέον τῷ ἐληλαμένος· πολλά τραύματα λαβών.—διὰ
σιέροιο : διὰ μέσου τοῦ στήθους καὶ τῆς ὀμφαλωτῆς ἀσπίδος
Πρωτύτερον ἀντὶ δι' ἀσπίδος καὶ σιέροιο. Οὐμφαλὸς ἐλέγετο ἡ
ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἀσπίδος ἐξοχή.—26.
πρόσθεν : ἔμπροσθεν· τοῦτο ἦτο τιμητικόν, τὸ δ' ὀπίσθεν αἰσχρὸν
καὶ σημεῖον δειλίας τοῦ φονευθέντος.—27. τὸν δ' : ἀπόδοσις τοῦ δς
δ' αὖτι' = τοῦτον τότε.—δλοφύρονται : κλαίουσι, θρηνοῦσιν· ἰδὲ καὶ 1,
22.—28. κέκηδε : πρκ. μετὰ σημ. ἐνεστ. τοῦ κῆδομαι· ὡς ἀντικ.
νοεῖται αὐτοῦ· φροντίζει περὶ αὐτοῦ.—δργ. πόθῳ : μετὰ μεγάλου
πόθου.—πᾶσα. . . πόλις : πᾶσα ἡ πατρίς.—30. ἀρτίσθημοι : ἐπίσθημοι,
λίαν ἔνδοξοι, πασίγνωστοι. Ἐκ τοῦ ἀχωρίστου ἀρι τοῦ ἐπιτακτικοῦ
καὶ σῆμα.—31. γένος ἐξοπίσω : ἡ κατόπιν, ἡ μέλλουσα γενεά, οἱ
ἀπόγονοι.—32. ὑπὸ γῆς περ εἰών : καίπερ ὢν ὑποκάτω τῆς γῆς, νε-
κρός.—33. μαρνάμενον : μαχόμενον.—34. γῆς πέρι : ὑπὲρ πατρί-
δος.—θοῦρος : ὁ ὁρμητικός.—35. εἰ δὲ φύγῃ : ἐὰν δὲ διαφύγῃ· ἰδὲ
1, 18.—κῆρα : τὴν μοῖραν.—τανηλεγέος : ἐκ τοῦ ταν (τείνω) καὶ
ἄλεγ (ἀλεγεινός)· τοῦ λίαν ἀλγεινοῦ.—36. αἰχμῆς . . . εὐχος : πολε-
μικὴν δόξαν.—37. μιν : ἀντων. προσ. γ' προσώπου αὐτόν.—38.
παθῶν : ἀπολαύσας.—ἔρχ. εἰς Αἶδην : ἀποθνήσκει. — 39. μετα-
πρέπει : διαπρέπει μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ἐξέχει.—40. αἰδοῦς . . . δι-
κης : γεν. τῆς ἀνκφορᾶς· οὔτε ὡς πρὸς τὴν τιμὴν οὔτε ὡς πρὸς τὸ
δίκαιον. Πρὸβλ. 22, 7.—41. ἐν θάκοισιν : ἐν ταῖς συνεδρίαις, τῇ ἐκ-
κλησίᾳ.—οἱ τε κατ' αὐτόν : οἱ σύγχρονοι αὐτῷ, οἱ ἡλικιωται.—42.
εἰκουσ' ἐκ χώρης : ὑποχωροῦσιν, ἐγείρονται ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν —
43. εἰς ἄκρον : εἰς τὸν κολοφῶνα.—44. θυμῷ : μετὰ θάρρους.—
μεθιείς : ἀμελῶν, ἀπέχων.

Β.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο εἶναι παρακείμεναις τῶν Σπαρτιατῶν εἰς

ἀνδρεῖον ἀγῶνα. Περὶ Ἐμβατηρίων ἰδὲ σελ. 38, περὶ δὲ τοῦ μέτρου αὐτῶν Παράρτ. Δ.

1. "Αγετ' : παρακελευσματικόν· ἐμπρός. Ἡ σειρά τῶν λέξεων εἶναι· ὦ κῶροι πατέρων πολιτῶν Σ. εὐάνδρω· ὦ υἱοί (γεννηθέντες ἐκ) πατέρων πολιτῶν τῆς εὐάνδρου Σ.—2. κῶροι πατέρων πολιτῶν : μετ' ἐμφάσεως· ἄξιοι δηλαδή τοιούτων πατέρων, ἀληθεῖς υἱοί. Τὸ δὲ κῶροι δωριστὶ ἀντὶ κοῦροι· ὡσαύτως καὶ τὸ πολιτῶν ἀντὶ πολιητῶν, πολιτῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς περιεοίκους· τρέπεται δηλαδή τὸ οὐ εἰς ω καὶ τὸ η τῆς Ἰωνικῆς εἰς α παρὰ Δωριεῦσιν· οὕτω καὶ Σπάρτιας ἀντὶ Σπάρτης, ιᾶς ζαῖας ἀντὶ τῆς ζωῆς.—3. λαιᾶ : δηλ. χειρὶ· διὰ τῆς ἀριστερᾶς.—Ἴων : συγγενὲς τῷ ἱέα σημαίνει πᾶσαν ἐκ ζύλων περιφέρειαν, ἐνταῦθα δὲ τὴν ἀσπίδα διὰ τὸ περιφερικὸν αὐτῆς. — προβάλεσθε : προτείνετε, βάλετε πρὸ ὑμῶν αὐτῶν.—4. ἀνσχεσθε : ἀντὶ ἀνάσχεσθε, ἀνυψώσατε· νόησον τῇ δεξιᾷ.—6. πάτριον : πατροπαράδοτον, ἔθιμον· τὸ φεῖδεσθαι δηλαδή τῆς ζωῆς ἐν ταῖς μάχασι.

6.

Ὁ Μίμνερμος ἤκμασε περὶ τὸ 620 π.Χ., δηλαδή ἐπὶ Σόλωνος, καὶ κατήγετο ἐξ οἰκογενείας, ἐν ᾗ διεδίδετο κληρονομικῶς ἡ τέχνη ἡ αὐλητικὴ.

Ἡ πατρίς αὐτοῦ Σμύρνη (τότε πρὸ πολλοῦ κτῆσις τῆς Ἰωνικῆς πόλεως Κολοφῶνος, δι' ὃ καὶ Κολοφώνιος μάλιστα λέγεται ὁ ποιητής) ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἀλυάττου τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν καὶ κατεστράφη (περὶ τὸ 580). οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς διχσπαρέντες καὶ κατὰ κόμας περὶ αὐτὴν ἔπειτα οἰκοῦντες ἐστερήθησαν τῆς ἐαυτῶν ἐλευθερίας. Τούτου ἕνεκα ἐζήτουν, ὡς καὶ πάντες οἱ τότε ὑποδουλωθέντες Ἴωνες, ἀντιστήκωμα ἐν τῇ ὑπερβολικῇ τρυφῇ καὶ τῇ ἀκολάστῳ ἡδονῇ, διαθέσει, ἧς ὁ χαρακτήρ καὶ ἐν ταῖς ἐλεγείαις τοῦ Μιμνέρμου διακρίνεται.

Ναὶ μὲν τοῦ Μιμνέρμου ἡ ποίησις δὲν ἐστερεῖτο ἀκόμῃ παντὸς πολεμικοῦ ἐλατηρίου καὶ ἐν τινι ἰδιαιτέρῳ ἐλεγείᾳ ἔψαλλεν οὗτος

μάχην τινὰ τῶν Σμυρναίων κατὰ Γύγου καὶ Λυδῶν, ἀλλὰ μόλις ὁμιλεῖ περὶ τοῦτου σπουδαιῶς ἤδη καὶ ἡ πολεμικὴ τοῦ ποιητοῦ ἐλεγεῖα εἶναι λίαν σκυθρωπὴ ἀνάμνησις ἐξαφνιζομένων καλλιόνων ἡμερῶν. Γενικῶς ἐκ τῆς ποιήσεως τοῦ Μίμνεργου ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς πνοὴ βαθεῖας δυσθυμίας. Ἐν μαλ' αὖτε θρηνῶδεσι τῶνοις ἀναφέρει οὗτος τὰ θέλητ' αὐτῆς ἐφημέρου νεότητος καὶ τὰ φόβητ' αὐτοῦ γήρατος καὶ συνάπτει τὴν συμβουλὴν τῆς ἀπολαύσεως τοῦ βίου. Ὁ Μίμνεργος ἄρα εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς κυρίως αἰσθηματικῆς ποιήσεως, δι' ὃ καὶ ὑπὲρ πάσας ὀνομαστὰς ἦσαν αἱ ἐρωτικαὶ αὐτοῦ ἐλεγεῖαι, ὧν πολλὰ καὶ κῶλυθ' οὖντο.

Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, ἐπικὴ μετὰ τινων τύπων τῆς νεωτέρας Ἰαδός, εἶναι ὑπερβαλλόντως ἄβρ' αὖ καὶ τερπνὴ. Ἦδ' ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ἀνεγνωρίσθη τοῦτο μέγαλως, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ *Διγυασιάδης* (τερπνὸς ψάλτης).

Ἐν τῇ προκειμένῳ ἀποσπασματι ὁ ποιητής, παρὰ πάντων τὸ ἀνθρώπινον γένος πρὸς τὰ ἄνθη τοῦ ἔαρος, θρηνεῖ διὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον τῆς ἡβῆς αὐτοῦ καὶ ἀπαριθμεῖ τὰ κακὰ τοῦ μετ' αὐτὴν εὐθύς ἐπερχομένου γήρατος, οὗ προτιμότερος, λέγει, ὁ θάνατος.

1. *φύλλ'* : ἄνθη. Ὁ Μίμνεργος προστίμησε τὴν σημερινὴν τοῦ *ἄνθους*, διότι κάμνει λόγον περὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ἡβῆς καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ ὅλου ἀνθρώπινου βίου. Φυσικώτατα ἄλλως τε μεταπίπτουσαν ἀπὸ τοῦ τῆς ἡβῆς ἄνθους, τοῦ ὀλιγοχρόνιου, εἰς τὸ ὠσχύτως ὀλιγοχρόνιον ἄνθος τοῦ φυτοῦ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς. Οὕτω καὶ ὁ Ψαλμωδὸς λέγει « Ἀνθρώπος, ὥσπερ ὁ ἄνθος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὥσπερ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει » — *Οἶά τε φύλλ'* : ὥσπερ τὰ ἄνθη, — *φύει* : ἀμεταβάτως = φύονται, γεννῶνται. — *ᾧρη πολ.* *ἔαρος* : ἐν καιρῷ τοῦ πολυχνήθους ἔαρος. — 2. *ἄζεται* : ξηραίνονται. — *αἶψ'* : ἐπὶ = ταχέως, εὐθύς (ἄψα). — *αὐγῆς ἡελίου* : ἐν ταῖς τοῦ ἡλίου ἀκτῖσιν, ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τὰς θερμὰς, εὐθύς ὡς προσβληθῶσιν ὑπὸ τῶν καυστικῶν τοῦ ἡλίου ἀκτῖνων. — 3. *τοῖς ἱκελοι ἀπόδοσις τοῦ ἀναφορικοῦ οἶά τε* = τοῦτοις ὅμοιοι. — *πῆχυιον* : μικρόν· ἐκ τῆς λέξεως *πῆχυς*, δηλούσης τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρποῦ μέρος τῆς χειρός. Οὕτω καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐν 6, 27 : « τίς δύναται προσθεῖναι ἐπὶ

τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓν ;», ἐλάχιστον δηλαδὴ χρόνον ; - ἀν-
 θεσιν ἥβης : τῇ ἀκμῇ τῆς ἥβης καὶ ἐπομένως ταῖς ἡδοναῖς τῆς
 ἥβης — 4. πρὸς θεῶν : ἀπὸ μέρους τῶν θεῶν· τὸ δὲ θεῶν μέτρη-
 σον κατὰ συνήθειαν. — εἰδότες... ἀγαθόν : ἅπερ οἱ δηλαδὴ ὄντες κα-
 κοῦ τε ἀγαθοῦ. Οὕτω καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Αἴ. 554 «ἐν τῷ φρο-
 νεῖν γὰρ μηδὲν ἥδιςτος βίος, ἔω· τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μά-
 θης». — 5. Κῆρες : προσωποποιήσις τῶν δικαφώρων φοβερῶν μορφῶν ἢ
 τρόπων τοῦ θανάτου, ὅθεν μέλαιnai. Μυρίαι οὕσαι αὗται, ἐνταῦθα
 φαίνονται δύο μόνον, ἡ μὲν ἔχουσα τέλος γήραος (περιφραστικῶς ἀντὶ
 τοῦ γήραος), ἡ δ' ἑτέρα θανάτου (προώρου καὶ βιαίου)· ἡ μὲν δηλαδὴ
 φέρουσα τὸ ἐπίπονον (ἀργαλέον) γῆρας, ἡ δ' ἑτέρα τὸν πρόωρον βί-
 αιον θάνατον. — 7. μίνυνθα : ἐπὶ τοῦ χρόν. ὡς κατηγορούμενον = μι-
 νυνθάδιος, ὀλιγοχρόνιος. Ἰδὲ καὶ Ἰλ. ζ. 130 «αὐδὲ γὰρ οὐδὲ — Λυ-
 κόοργος Δῆν ἔην». — 8. κιδναται : σκεδάννυται, ἐξελπύεται Ἰλ.
 θ, 1. «Ἦώς... ἐκιδνατο πᾶσιν ἐπ' αἴαν». — ἡέλιος : ὁ ἥλιος, τὸ
 ἡλιακὸν φῶς. — ὅσον τ' ἐπὶ γῆν... ἡέλιος : ἐφ' ἡμέρας. — 9. παρα-
 μείφεται : ὑποτ. ἀντὶ παραμείφεται = παρῆλθῃ. — τέλος ὥρης : ἰδὲ
 στίχ. 6. — 10. αὐτίκα : εὐθύς, πάροχτα. — τεθνάναι : τὸ τεθνήσκειν,
 ὁ θάνατος. — βίσιος : ὁ βίος, ἡ ζωὴ. — 11. ἐν θ. γίγνεται : ἐντὸς τῆς
 ψυχῆς εἰσχωρούσιν (ἥτοι αἰσθανόμεθα, πάσχομεν). — ἄλλοτε : ἡ ἀπό-
 δοσις αὐτοῦ ἄλλος δὲ ἐν στίχ. 13. Δὲν ἐκθλίβεται δὲ διὰ τὸ δί-
 γκαμμζ τοῦ οἴκος. — 12. τρυχοῦται : φθείρεται· ἕτερος τύπος τοῦ
 τρύχεται. — 13. ἐπιδεύεται : στερεῖται (τέκνων). — 14. ἱμείρων : πο-
 θῶν (ἐκ τοῦ ἱμερος = πόθος). Ἡ ἐξαράνισις τῆς γενεᾶς καὶ ἐκλειψίς
 καὶ πάλαι καὶ νῦν ἔτι νομίζεται δυστύχημα. — 15. θυμοφθόρον : ὀλε-
 θρίαν, καταστρεπτικὴν τῆς ζωῆς. — 16. μὴ διδοῖ : δὲν δίδει (κατὰ
 τὴν γνώμην μου). Τὸ μὴ δηλοῖ τὸ ἐξ ὑποκειμένου, τὴν γνώμην τοῦ
 λέγοντος.

Σόλων, ὁ Ἀθηναῖος νομοθέτης, ἦτο υἱὸς Ἐξηκεστίδου, Κοδρί-
 δης. Ὁ χρόνος τοῦ βίου αὐτοῦ πίπτει περὶ τὸ τέλος τῆς ἐβδόμης καὶ
 τὸ πρῶτον ἡμῖς τῆς ἑκτῆς πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος (640—

559 π. Χ.). Ἐλαττώσαντος τοῦ πατρὸς τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ὁ Σόλων ἠναγκάσθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐμπορίαν, οὕτω δὲ περιῆλθε τὴν Ἑλλάδα καὶ μικρὰν Ἀσίαν, ὡς λέγεται δὲ καὶ τὴν Αἴγυπτον. Ἔνεκα τῶν ἀποδημιῶν αὐτοῦ τούτων ἔμαθε πλεῖστα ὅσα, ἐγένετο φίλος σοφῶν (λ. χ. Θαλοῦ τοῦ Μιλησίου καὶ Βίαντος τοῦ Πριηνέως) καὶ συγκατετάχθη καὶ αὐτὸς μεταξὺ τῶν 7 σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀνεδείχθη δὲ καὶ ποιητὴς ἀξιολογώτατος, μεστὸς φιλοπατρίας, φιλοδοξίας καὶ δικαιοσύνης.

Τὸ πρῶτον σπουδαίως ὁ Σόλων ἀνεμείχθη εἰς τὰ πολιτικὰ ἐπὶ τῶν Σαλαμινιακῶν. Ἡ νῆσος δηλαδὴ Σαλαμὶς ἦτο πρὸ πολλοῦ τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ Μεγαρέων καὶ Ἀθηναίων καὶ μάτην οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶχον προσπαθήσει ν' ἀποσπᾶσωσιν αὐτὴν παρὰ τῶν δωρικῆς καταγωγῆς γειτόνων αὐτῶν. Μετὰ ἐπανειλημμέναις ἥττας τέλος ἀπελπίσαντες ἀπηγόρευσαν διὰ θανατικῆς ποινῆς πάντα περὶ αὐτῆς λόγον. Ὁ Σόλων τότε προσποιούμενος τὸν παράφρονα ἐφάνη ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ δίκην κήρυκος ἀπήγγειλεν ἐνθουσιαστικὴν ἐλεγείαν, τὴν *Σαλαμῖνα*, δι' ἧς ἐπέπληττε τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς νήσου καὶ παρώρμα εἰς ἀνάκτησιν αὐτῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι ἤκουον κατὰ πρῶτον αὐτοῦ γελῶντες· μικρὸν κατὰ μικρὸν δ' ὥμως συνεκινήθησαν καὶ τέλος παρασυρθέντες ὑπὸ τῆς φιλοπατρειδος γλώσσης αὐτοῦ ἔδραμον εἰς τὰ ὅπλα. Ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ τοῦ Σόλωνος ἐπεχειρήθη νέα ἐκστρατεία καὶ ἡ Σαλαμὶς ἐκυριεύθη.

Ὁ θρίαμβος οὗτος ἐγένετο τῷ Σόλωνι πολιτικῶς κρισιμώτατος, διότι ἀνέωξεν αὐτῷ τὴν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν νομοθεσίαν ὁδόν. Μεγάλως ἔτι ἐδοξάσθη ὁ Σόλων ἔπειτα καὶ ἐκ τοῦ α' ἱεροῦ πολέμου (595 π. Χ.), ὃν ἔπεισε τοὺς Ἀμφικτιόνες ν' ἀναλαβῶσι κατὰ Κιρραίων ὑπὲρ τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ.

Ὁ χρόνος οὗτος, καθ' ὃν ἀνεφάνη ὁ Σόλων ἦτο ἐν Ἀθήναις περίοδος ζυμώσεως. Οἱ θεσμοὶ τοῦ Δράκοντος εἶχον εὐθύς ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῶν ἀκυρωθῇ καὶ ἄγχιος κομματικὸς ἀγὼν εἶχεν ἐξαφθῇ. Οἱ πένητες ἐπιέζοντο ὑπὸ τῶν πλουσίων ὑπερβολικῶς, διότι οὗτοι, δανείζοντες ἐπὶ τοῖς σώμασιν, ἐφυλάκιζον τοὺς ἀδυνατοῦντας νὰ ἀποτίσωσι τὰ ὀφειλόμενα καὶ ἐπώλουν ὡς δούλους καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ τέ-

και καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Ἐν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ ὁ λαὸς τρέφων πίστιν ἐπὶ τὸν Σόλωνα ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ἀρχὴν καὶ νέαν νομοθεσίαν (594 π. Χ.).

Τὸ κύριον ἔργον τοῦ Σόλωνος ἦτο νὰ πράξῃ διὰ τοῦτου λεγι- κοῦ, μηδεμίαν τῶν πολιτικῶν μερίδων παραβιάζοντος, τὴν ἀφόρη- τον πίεσιν, ἣν οἱ πλούσιοι ἤσκουν ἐπὶ τὸ πλῆθος, καὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐπέτυχε νὰ λύσῃ εὐτυχῶς. Τὰς ἀρχάς, ἃς εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ἐν τούτῳ, καὶ τὰποτελέσματα τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ λέγει αὐτὸς οὗτος ἐν ἀποσπ. 5 καὶ 34 τῆς στερ. ἐκδ. Th. Bergk (Anthol. Lyrica) 1883.

Σπουδαῖον βλέμμα ἔρριψεν ὁ Σόλων ἐπὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, οὐχὶ δ' ὅμως ἀποβλέπων, ὥς ὁ Λυκούργος, εἰς τὸ Κράτος μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἄτομον, καὶ ἐν γένει ἐπιδεικνύμενος πλείονα σεβασμὸν πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο.

Διευθετήσας τὰ πράγματα ἀπεδήμησεν ἐπὶ δεκαετίαν εἰς Αἴ- γυπτον καὶ Κύπρον. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον εὔρεν ἐν Ἀθήναις ἰσχυροῦ κόμματος ἀρχηγὸν τὸν συγγενῇ αὐτοῦ Πεισίστρατον, ἐπειδὴ δὲ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ φιλοδόξου τούτου ἐνόμισεν ἐπικίνδυνον τῇ πατρίδι, ἐκήρυττεν ἀναφανδὸν κατ' αὐτοῦ καὶ ἀπέτρεπε τὸν δῆμον ἀπὸ τῆς ἀπατηλῆς αὐτοῦ πολιτικῆς. Ἀνωφελῶς δ' ὅμως. Ὁ Πεισίστρατος κατὰλαβὼν τὴν Ἀκρόπολιν ἐγένετο τύραννος. Ὁ Σόλων τότε δὲν ἀπεδειλιάσεν· ἐμέμφετο ἐν ταῖς ἐλεγείαις αὐτοῦ τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν τύφλωσιν αὐτῶν, χωρὶς νὰ ἐπισύρῃ ἐφ' ἑαυτὸν τὴν ὀργὴν τοῦ τυράννου· τοῦναντίον ἀπέλαυσε διαρκοῦς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ παρ' αὐτοῦ καὶ οὐχὶ σπανίως παρεκλήθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς συμβουλήν, τοῦ Πεισιστράτου καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἔτι τοῦ Σόλωνος μὴ κατα- λύσαντος τοὺς νόμους αὐτοῦ.

Ἡ ποίησις τοῦ Σόλωνος εἶναι πολιτικὴ, στρεφομένη δ' ὅμως καὶ πρὸς τὴν γνωμικὴν διεύθυνσιν, ἥς κύριος ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ Θεό- γνις. Τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ, καταδηλοῦν φαιδρὰν ἡρεμίαν τοῦ ἀληθοῦς σοφοῦ, ἀπλότητα μετὰ βαθείας ἀληθείας καὶ καθαρῶς ἀγαθὸν φρό- νημα συνδεδεμένον πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν τοῦ βίου, διακρίνεται ἐπὶ σαφηνείᾳ, οἷα παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν παλαιῶν ἐλεγεακῶν κατα-

φάνεται, εὑρηται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ εἰδικόν τι ἀττικὸν στοιχεῖον.

Αἱ ἐλεγεῖαι αὐτοῦ εἶναι 1) *Σαλαμῖς*, ἣτις περιεῖχε 50 δίστιχα, ἧς ὅμως δὲν διεσώθησαν εἰμὴ 8 στίχοι. 2) *Ὑποθῆκαι πρὸς Ἀθηναίους* (συμβουλαί), δηλαδὴ ἠθικαὶ παρατηρήσεις ἀναφερόμεναι εἰς γεγονότα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας, ἐν αἷς ἐξιστορεῖται ἡ πολιτικὴ κατὰστασις τῶν Ἀθηνῶν ἐν εἵδει ἐμμέτρου δημηγορίας. 3) *Ὑποθῆκαι εἰς ξαντόν*, οὐχὶ ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸ Κράτος ἀναφερόμεναι, ἀλλὰ παρέχουσαι ἡμῖν τὴν συνείδησιν τοῦ καθ' ἑαυτὸν καὶ ἀνεξαρτήτως σκεπτομένου ἀνθρώπου, παρέχουσαι δηλαδὴ εἰδὸς τι πνευματικῆς χειραφετήσεως τοῦ ἀτόμου καὶ περιέχουσαι θεωρίας περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. 4) Πρὸς Φιλόκυπρον. πρὸς Μίμνερμον καὶ πρὸς Κριτίαν. 5) Πλὴν τούτων ἔγραψεν ὁ Σόλων καὶ τροχαικὰ τετράμετρα καὶ ἰαμβικὰ τρίμετρα.

Ὡς πρὸς τὴν διάλεκτον ἀνέμειξεν ὁ Σόλων τὸ ἐπικὸν ἰδίωμα μετ' ἰδιαιτέρων ἀττικῶν στοιχείων. Ἐντεῦθεν ἀπαντᾷ τὸ ἀττικὸν μακρόν *α* ἀντὶ τοῦ ἐπικοῦ *η* (ὡς λ. χ. *ἡμετέρα*, *ἄγραν*, ἀντὶ *ἡμετέρη*, *ἄγορην*) εὑρηται δ' ὅμως πρὸς τούτοις καὶ τὸ *η* (ὡς *σοφίης*, *ὑμετέρην*) καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ ὑπ' ἀριθ. 7 ἐλεγεῖα εὑρηται παρὰ Δημοσθένει ἐν τῷ περὶ παραπροσβ. 254. Ἐν αὐτῇ διεκτραγωδῶν ὁ ποιητὴς τὴν οἰκτρὰν πρὸ τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς ἀνομίας κατὰστασιν οἰκτίζει τὸ ἀγέρωχον καὶ τὴν ἰδιοτέλειαν τῶν ἐν Ἀθήναις κομματάρχων καὶ τὴν ἀθλιότητα τοῦ δήμου καὶ συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις νὰ εὐνομηθῶσι, διότι ἡ εὐνομία γεννᾷ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν τάξιν. νὰ μὴ θελήσωσι δὲ νὰ καταστρέψωσιν αὐτοὶ ἄρδην τὴν πατρίδα, ἧς τὸ μέλλον προμηνύεται εὐτυχές, ἀφ' οὗ ἄνωθεν σκέπει αὐτὴν ἡ προστάτρια θεὰ Παλλὰς Ἀθηναῖα.

Στίχ. 1. *Ἡμετέρα δὲ πόλις* : ἡ πατρίς δ' ἡμῶν.—*οὐποτ' ὀλεῖται* : οὐδέποτε θὰ χαθῇ.—*κατὰ . . . αἶσαν* : κατὰ τὴν βουλήν τοῦ Διὸς, κατ' ἀπόφασιν.—2. *φρένας* : φρένες εἰσὶν ὁ νοῦς, ἡ διάνοια καὶ τὰ ἐν διανοίᾳ, δηλαδὴ αἱ σκέψεις=καὶ κατὰ τὰς σκέψεις.—3. *τοίη... μεγάλθυμος* : τόσον μεγάλψυχος.—*ἐπίσκοπος* : προστάτρια, πολιούχος.—*ὀβριμοπάτηρ* : ἰσχυροῦ πατρὸς θυγάτηρ· ἐκ τοῦ *ὀβριμος* (στι-

ἐκρός) καὶ πατήρ· ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς παρ' Ὀμήρῳ.—4. *χεῖρας* ἔχει ὑπερθεῖν : τὰς χεῖρας κρατεῖ ὑπεράνω, σκέπει.—5. αὐτοὶ δέ : ἡ ἀπόδοσις τοῦ κατὰ μὲν Διὸς=αὐτοὶ ὅμως, ἀλλ' αὐτοὶ (οἱ πολῖται). —*ἀφραδίῃσιν* : (ἀ φράζομαι)=διὰ τῶν ἀνοησιῶν των.—6. *χρήμασι* πειθόμενοι : πειθόμενοι διὰ χρημάτων, ὑπὸ πλεονεξίας κινούμενοι.—7. *δήμου θ' ἡγεμόνων* : καὶ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ λαοῦ.—*ἐτιόνον* : ἔνν. ἐστὶ.—8. *ὑβριος ἐκ μεγάλης* : ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν αὐθαδείας, ἀλαζονείας.—9. *κατέχειν κόρον* : νὰ συγκρατῶσι, νὰ χαλινάγωγῶσι τὸν κόρον, τὴν χορτασμὸν, τὴν ἐκ τῶν πολλῶν τροφῶν πλησμονήν, ἐπομένως τὰ πλούτη των.—*κατέχειν* : =συγκρατεῖν, νικᾶν, γίγνεσθαι κύριον.—10. *κοσμεῖν* : νὰ διευθετῶσι (καὶ ἐπομένως νὰ ἀπολαύωσιν).—*εὐφροσύνας*. . . *δαιτός* : τὰς π. εὐφροσύνας (ἡδονὰς) τοῦ συμποσίου. Περὶβάλλεται δηλαδὴ ὁ βίος τῶν πλουσιῶν πρὸς ἡδονικὸν συμπόσιον, οὗ τὰς ἡδονὰς δὲν δύνανται οὗτοι νὰ ὑπομείνωσιν ἡσύχως, ἀλλ' ὑβρίζουσι (δηλαδὴ φέρονται ὑβριστικῶς), ἀφ' οὗ κορεσθῶσιν.—*ἐν ἡσυχίᾳ* : ἀντὶ ἐπιρρήματος ἡσύχως.—11. *ἐργασίαι* : ἔργοις.—*πειθόμενοι* : ἐνδίδοντες, ἐπομένως πράττοντες.—12. *κτεάτων* : κτημάτων· κτέανον καὶ κτέαρ τὰ αὐτά. Αἱ γενικαὶ ἐκ τοῦ φειδόμενοι, τὸ δὲ τί=κατὰ τι, ἐν ἀρνήσει δὲ (ὡς ἐνταῦθα)=οὐδαμῶς.—13. *ἀφαρπαγῇ* : ἐπίρρ.=ληστρικῶς (ἀφαρπάζοντες).—14. *φυλάσσονται* : φυλάσσονται, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, φοβοῦνται.—*σεμνὰ θ. Δίκης* : τὰ σεβαστὰ (ἄγια) θεμέλιχ τῆς Δικαιοσύνης (τὰς σεβαστὰς βᾶσεις τῆς Δ., δηλαδὴ τοὺς θεσμούς).—*Δίκη* : προσωποποιήσις τῆς δικαιοσύνης.—15. *πρὸ τ' ἐόντα* : τὰ πρότερον ὄντα, τὰ παρελθόντα, τὰ παρχθέντα.—16. *τῷ χρόνῳ* : μετὰ πάροδον χρόνου, βραδέως (μετὸν καιρὸν).—*πάντως* : ἐξ ἄπικτος. — *ἦλθ'* : ἀόρ. τῆς συνηθείας, γνωμικός=συνήθως ἔρχεται.—*ἀποτισομένη* : τελ. μετοχ.=νὰ ἐκδικηθῇ. Ὁ ἐνεστὼς ἀποτίννυμαι=ἀνγκάζω τινὰ νὰ με πληρώσῃ, ἐκδικουμίχι. Ἡ ἔννοια τούτων εἶναι ἡ ἐξῆς : Οἱ πολῖται οὔτε ἱερῶν οὔτε δημοσίων φειδόμενοι κλέπτουσι ληστρικῶς ἄλλοθεν ἄλλος, οὐδὲ φοβοῦνται τὴν Δικαιοσύνην, ἥτις καίπερ σιγῶσα ἔχει δ' ὅμως συνείδησιν πάντων τῶν τε γιγνομένων καὶ γενομένων καὶ ἡ ὁποία πάντως μετὰ χρόνον συνήθως ἐκδικεῖται τοὺς κλέπτας κολάζουσα αὐτούς. Ὡς

ἔχωμεν ταῦτα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι καὶ ὡς ἀπεχώ-
 μεθα οὐ μόνον τῶν ἱερῶν καὶ κρινῶν, ἀλλ' ἐν γένει παντὸς ἀλλοτρίου,
 ἐνθυμούμενοι ὅτι πάντως ἡ θεία Δίκη ἐπέρχεται κατὰ τῶν πονηρῶν
 καὶ διεφθαρμένων πολιτῶν βραδέως μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῶς.—17. **ἔλκος**
ἄφυκτον : πληγὴ ἀναπόφευκτος· κατὰ προσωποποίησιν τῆς πόλεως,
 ὡς καὶ ἐν Γοργίᾳ τοῦ Πλάτωνος (518 E) αἰδεῖ καὶ ὑπουργός ἐστιν
 (ἡ πόλις) καὶ ἀλλաχοῦ.—18. **ἦλυθε** : ὑποκ. **ἡ πόλις**· ἐπικῶς ἀντὶ
ἦλυθε=περιέπεσε, συνήθως περιπίπτει. — **δουλοσύνην** : δουλείαν.—
 19. **ἔμφυλον** : ἐμφύλιον.—**εὐδοντ'** : κοιμώμενον, δηλαδὴ κοινοῦ-
 μένον.—**ἐπεγείρει** : ἐγείρει ἐπὶ τὴν πόλιν.—20. **ὤλεσεν** : ὥρ. τῆς
 συνήθειας=συνήθως καταστρέφει.—**ἐρατὴν ἡλικίην** : τὴν ἀγαπητὴν
 νεότητα (τὰ νιάτα, ὡς λέγομεν κοινῶς). Ἡ λέξις **ἡλικίη** σημαίνει
 μὲν πᾶσαν ἡλικίαν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν τὴν νεανικήν.—21. **ἐκ γὰρ**
δυσμενέων : αἰτιολογεῖ τὸν ἐξωτερικὸν πόλεμον=ἐκ μέρους τῶν πο-
 λεμίων, ὑπὸ τῶν πολέμιων.—**πολυήρατον** : τὸ πολυπύθητον.—22.
τρέχεται : φθείρεται.—**ἐν συνόδοις** : ἐν συγκρούσεσιν, ἐν καιρῷ τῶν
 ἐμφυλίων σπαραγμῶν. Ὅτι τὴν ἔννοιαν τῆς συγκρούσεως ἔχει ἡ λέξις
σύνοδος μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Θουκυδ. 5, 70 «καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ζύ-
 νοδος ἦν». Ἡ δ' ἔννοια εἶναι, ὅτι ἐν καιρῷ τῶν ἐμφυλίων συγκρού-
 σεων καὶ σπαραγμῶν, τῶν ἐκ τῆς στάσεως γεννωμένων, ἐπιτίθενται
 κατὰ τῆς πατρίδος καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ ἐχθροί, οἱ καιροφυλακτοῦντες,
 καὶ οὕτως ἡ ἐμφύλιος στάσις τίκτει τὸν πόλεμον (τὸν ἐξωτερικόν),
 ἡ δὲ πατρίς φθείρεται τότε.—**τοῖς ἀδικεῦσι** : ἰωνικ. ἀντὶ τοῖς ἀδι-
 κοῦσιν· εἶναι δὲ πράγματι αἱ ἐμφύλιοι συγκρούσεις ἀγαπηταὶ τοῖς
 ἀδικούσιν, διότι τότε οὗτοι δύνανται ἀτιμώρητοι ν' ἀρπάξωσιν, ὡς ὁ
 λύκος ἐν τῇ ἀνεμοζάλῃ.—23. **ἐν δῆμῳ** : ἐντὸς τῆς πατρίδος, ἐν τῷ
 ἐσωτερικῷ· διότι ἡ λέξις **δῆμος** ἐσήμαινε τὸ πρῶτον τρόπον περιε-
 κλεισμένον καὶ περιπεφραγμένον, χρησιμεύοντα τοῖς ἀνθρώποις εἰς
 οἴκησιν.—**πενιχρῶν** : τῶν πενήτων, τῶν ὑπὸ πείνης πιεζομένων.—
 24. **ἰκνεῦνται** : ἰων. ἀντὶ **ἰκνοῦνται**· ἀφικνοῦνται — **γαῖαν ἐς ἀλλοδα-
 πήν** : εἰς τὴν ξένην, εἰς τὸ ἐξωτερικόν.—25. **πραθέντες** : ὥρ. τοῦ
πιπράσκω=πωληθέντες.—**δεσμοῖσι τ' ἀικελίοισι** : διὰ δεσμῶν ἀπρε-
 πῶν, ἐπονειδίστων. Τὸ **ἀικέλιος** ἐκ τοῦ α στερ. καὶ εἴκελος, ὁ πάλιν

ἐκ τοῦ εἶκω=ἀεικής, ἀπρεπής.—26. φέρουσι βία : φέρουσιν ἀναγκαστικῶς, ὑπομένουσιν.—σιγγνά : μισητά, φρικτά.—27. δημόσιον κακόν : κακὸν τοῦ δήλου, τὸ κοινὸν κακόν, τὸ λυμαίνόμενον τὰ δημόσια πράγματτα. — οἴκαδ' ἐκάστῳ : εἰς τὸν οἶκον ἐκάστου, ἰδιωτικῶς εἰς ἕκαστον. Τὸ κακὸν δηλαδὴ τὸ λυμαίνόμενον τὰ δημόσια ἀρχεται νὰ λυμαίνηται καὶ τὸν οἶκον ἐκάστου πολίτου, ἰδιωτικῶς ἕνα ἕκαστον.—28. αὖλαιοι θύραι : αἱ θύραι τῆς αὐλῆς, δι' ὧν ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, αἱ ἐξώθυραι.—ἐτ'...οὐκ : οὐκέτι, ὅχι πλέον.—ἐθέλουσι : κατὰ προσωποποίησιν, ἀντὶ οὐ δύ-
ναι, ἀδυνατοῦσιν (δὲν δύνανται πλέον).—ἔχειν : νὰ κρατῶσι, νὰ κωλύωσι, νὰ ἐμποδίζωσιν (αὐτό). — 29. ὑπέρθορον : ἄρ. τοῦ ὑπερ-
θρόσκω (ὑπερπηδῶ =συνήθως ὑπερπηδᾷ.—ὑψηλόν...ὑπὲρ ἔρκος : ὑπὲρ τὴν ὑψηλὴν αὐλὴν. — ἔρκος ἐκ τοῦ εἶργω· περίφραγμα, φρά-
γμός αὐλῆς διὰ τοίχου περιπεφραγμένη.—εὗρε δ' π : ἐξ ἄπαντος δ' εὐρίσκει· ὡς ἀντικ. νόησον τὸν ἔνοικον.—30. εἴ...καὶ ἦ : καὶ ἐν
μυῶ ἂν εἴη· τὸ εἰ μεθ' ὑποτ. ἐπικῶς, ὡς καὶ ἐν 1, 18 καὶ ἀλλα-
χοῦ πολλαχοῦ. — μυχός : τὸ ἐνδότηατον τοῦ θαλάμου. — φεύγων :
προσπαθῶν ν' ἀποφύγῃ (τὸ κακόν). — 32. δυσνομία : ἡ κακὴ διοί-
κησις, ἡ καταπάτησις τῶν νόμων. — παρέχει : προξενεῖ. — 33. εὐ-
νομία : οἱ καλοὶ νόμοι, ἡ ἔννομος τάξις, ἡ καλὴ διοίκησις, ἡ τήρησις
τῶν νόμων.—ἀποφαίνει : ἀποδεικνύει, κἀμνει. εὕκοσμα καὶ αὖτια :
εὕτακτα, τακτικὰ καὶ ἀρμονικὰ, τέλεια (σωστά).—34. καὶ θ' ἄμα :
οὕτως ἐγράψαμεν ἀντὶ τοῦ φερομένου καὶ θάμα φρονούντες ὅτι οὕτω
δικαίνεται λεπτοτέρα τις ἔννοια διὰ τοῦ καὶ θ' =καὶ τε=καὶ μάλι-
στα, καὶ ἰδίᾳ, τοῦ ἄμα σημαίνοντος τὸ συγχρόνως, ὥστε τὸ καὶ θ' ἄμα
=καὶ μάλιστα συγχρόνως. "Ὅτι τὸ καὶ τε ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην,
ιδε' Ὅμρ. Ὀδ. ρ, 485 : «καὶ τε θεοὶ ξεινοῖσιν εἰκότες... ἐπιστρω-
φῶσι πόληας», ἐνθα τὸ καὶ τε συνάπτει πρὸς γενικὸν εἰδικόν τι —ἀμ-
φιτίθησι πέδας : περὶ τοῖς ἀδίκους τίθησι πέδας, περιβάλλει τοὺς πό-
δας τῶν ἀδίκων διὰ δεσμῶν, ἐπομένως δεσμεύει τοὺς ἀδίκους.—35.
τραχέα λειαίνει : τάνώμαλα κἀμνει λεία, ὁμαλά.—κόρον : τὴν (πλη-
σμονὴν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς) ἀηδίαν. — ὕβριν ἀμαυροῖ : τὴν ἀλαζο-
νείαν ἐξαλείφει.—36. αὐαίνει : ξηραίνει.—ἄτης ἀνθεα : τὰ σπέρ-

ματτα τῆς ἀπάτης, τοὺς βλαστούς — *φυόμενα* : βλαστάνοντα, εὐθὺς ὡς βλαστήσωσιν.—37. *εὐθύνει* : ἰσάζει. — *σκολιάς* : τὰς στρεψοδί-
κους, τὰς στραβάς.—39. *χόλον* : τὴν ὀργήν.—*ὑπ' αὐτῆς* : τὸ ἀναγκ.
αἷτιον· ἐξ αἰτίας αὐτῆς. — 40. *κατ' ἀνθρώπους* : μετὰ τῶν ἀν-
θρώπων.—*ἄρτια καὶ πινυτά* : ἁρμονικὰ (τέλεια, σωστά) καὶ φρόνιμα.

8.

«Τὸ ἀδίκον οὐκ εὐλογεῖται»· ἐν τούτοις συγκεφαλαιοῦται ἡ ἔν-
νοια τῆς ἐλεγεῖας ταύτης. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ὁ ποιητὴς ἐπικα-
λεῖται τὰς Μούσας νὰ εἰσακούσωσιν αὐτοῦ καὶ εὐδαιμονίαν μὲν ἐκ
μέρους τῶν θεῶν νὰ δώσωσιν αὐτῷ, φήμης δ' ἀγαθῆς νὰ ἀπολαύσῃ
ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων· ἔπειτα παρακαλεῖ νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν
ἄξιον νὰ γένηται γλυκὺς μὲν βοηθὸς τοῖς φίλοις, πικρὸς δὲ κολαστὴς
τῶν ἐχθρῶν· προκειμένου δὲ περὶ χρημάτων, ἐπιθυμεῖ μὲν νὰ ἔχῃ τρι-
αῦτα, ἀλλ' οὐχὶ νὰ κτήσῃται ταῦτα δι' ἀδικίας, διότι ὁ Θεὸς ἀρ-
γεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ», πάντως δ' ὕστερον ἐπέρχεται ἡ θεία δίκη,
κολάζουσα τοὺς ἀδίκους μέχρι τρίτης καὶ τετάρτης (ὡς λέγομεν
κοινῶς) γενεᾶς.

Στιχ. 1. *Μνημοσύνης* : αὕτη ἦτο ἡ θεὰ τῆς μνήμης. — *ἀγλαά* :
ἐκ τοῦ ἀγάλλω· λαμπρά.—2. *Μοῦσαι* : αὗται ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν,
θεαὶ τῆς ᾠδῆς καὶ τῆς ποιήσεως, ἐμπνέουσαι τοὺς ποιητὰς καὶ πα-
ρέχουσαι αὐτοῖς χάριν καὶ ἡδονήν. Τὰ ὀνόματ' αὐτῶν ἦσαν : Κλειώ,
Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐ-
ρανία, Καλλιόπη. — *Πιερίδες* : ἐκ Πιερίας· ἦτο δὲ ἡ Πιερία ἡ περὶ
τὸν Ὀλυμπον Μακεδονικὴ χώρα. — *κλυτέ μοι εὐχομένῳ* : εἰσακού-
σατε τῆς δεήσεώς μου. Τὸ κλύω παρὰ τοῖς ἐλεγεῖακοῖς συχνὰ εὐ-
ρηται μετὰ δοτικῆς· ἰδὲ καὶ Θεόγνιδος 4 : «σὺ δέ μοι κλυθι». Τὸ δὲ
εὐχομαι=προτεύχομαι, αἰτῶ προτευχόμενος, δέομαι. — 3. *ὄλβον* :
εὐτυχίαν, εὐδαιμονίαν. — *πρὸς θεῶν* : ἐκ μέρους τῶν θεῶν· ὁ ὄλβος
ἔρχεται ἐκ μέρους τῶν θεῶν διδόντων, ἐν ᾧ ἡ κατωτέρω ἀναφερο-
μένη δόξα ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ὄλβον δὲν εἶναι κατηγό-
ρημα, ἀλλ' ἀντικείμενον, νόουμένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ ἔχειν· ὥστε ἡ

πειρά τῶν λέξεων εἶναι : δότε μοι ἔχειν πρὸς θεῶν (μὲν) ὄλβον, πρὸς ἀπάντων (δ') ἀνθρώπων δόξαν ἀγαθὴν.—4. αἰεὶ : αἰεί· κατ' ἑκτασιν. —δόξαν....ἀγαθὴν : καλὴν φήμην, καλὸν ὄνομα· διότι ἡ λέξις δόξα εἶναι μέση λέξις δηλοῦσα ἀπλῶς φήμην, ἥτις δύναται καὶ καλὴ νὰ εἶναι καὶ κακὴ. Παρ' ἡμῶν ἡ δόξα σημαίνει κατ' ἐξοχὴν τὴν καλὴν φήμην.—5. εἶναι : ἐξαρτ. ἐκ τοῦ δότε=νὰ εἶμαι δέ.—γλυκὺν ὥδε: οὕτω γλυκύς, τόσον ἀγαπητός. — πικρόν : μισητός. Μίξ τῶν μεγίστων ἠθικῶν ἀρχῶν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἦτο αὕτη, τὸ εὐεργετεῖν μὲν τοὺς φίλους πάσῃ δυνάμει, τιμωρεῖσθαι δὲ τοὺς ἐχθροὺς παντὶ σθένει· ὁ Χριστιανισμὸς ἐξημέρωσε κατὰ τοῦτο τὴν νεωτέρην κοινωνίαν ὑπαγορεύων τὴν καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπην· φυσικῶς μόνον τὸ πρὸς ἀσπόνδους πολεμίους τοῦ ἔθνους ἡμῶν μίσος σήμερον ἐπιτρέπεται, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν τοὺς ἀτομικοὺς.—6. τοῖσι μὲν αἰδοῖον : νοεῖται τὸ ὥστε· ὥστε εἰς ἐκείνους μὲν (τοὺς φίλους) νὰ εἶμαι σεβαστός.—τοῖσι δὲ δεῖνόν ἰδεῖν : εἰς τούτους δὲ φοβερός· τὴν ὅψιν (νὰ προξενῶ δηλ. φόβον διὰ τῆς δυνάμεώς μου ὀρώμενος). Συνήθως τὸ ὁ μὲν, ὁ δὲ σημαίνει οὗτος μὲν, ἐκεῖνος δέ, ἐνταῦθα δ' ὅμως τὴν ἀπάλιν. Τὸ ἰδεῖν εἶναι αἶτ. τῆς ἀνφορᾶς. Ὅρα καὶ 2, 29.—7. ἰμείρω : ἰών. ἐπιθυμῶ, ποθῶ.—πεπᾶσθαι : πρkm. = κεκτῆσθαι (νὰ ἀποκτήσω αὐτά, νὰ τὰ ἔχω).—8. ἦλθε δίκη : ἔρχεται συνήθως ἡ τιμωρία.—9. πλοῦτον : καθ' ἑλξιν ἀντὶ πλοῦτος.—δῶσι : κατὰ παράλειψιν τοῦ ἄν· ὃν ἂν δῶσι.—παράγινεται : παρκαμένει, παρκαθήτται.—10. ἔμπεδος : σταθερός, ἀσφαλής. Ὁ δικαίως δηλ. κτηθεὶς πλοῦτος στηρίζεται ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων καὶ μένει ἀσφαλής.—ἐκ νεάτου πυθμένος : ἐκ τοῦ κάτω κάτω τοῦ πυθμένος μέχρι τῆς κορυφῆς, δηλ. ὕλος, ὀλόκληρος. Τὸ νεάτος ὑπερθ. τοῦ νέος· κατώτατος, ἀκρότατος, ὕστατος.—11. μετίωσιν : ὑποτ. τοῦ μέτειμι (μετέρχομαι) κατὰ παράλειψιν τοῦ ἄν· ὃν δ' ἂν ἐπιδιώκωσιν οἱ ἄνθρωποι.—ὑφ' ὕβριος : ὑβρίζοντες, ὑβριστικῶς φερόμενοι, παρκανομῶντες, ἀδίκους ἐργασι· πειθόμενοι, ὡς εἶπεν ἐν 7, 11.—οὐ κατὰ κόσμον : οὐχὶ ἐν τάξει, ἀτάκτως.—12. πειθόμενος : ὡς 7, 11.—13. οὐκ ἐθέλων : ἄκων, παρὰ τὴν θέλησίν του.—ἀναμίσγεται : αὐτῷ, δηλ. τῷ πλούτῳ.—αἴτη : τιμωρία,

βλάβη. — 14. ἀρχή : τῆς τιμωρίας (ἄτης). — ἐξ ὀλίγου : ἐκ μικροῦ. —
ὥστε πυρός : ὡς πυρός· ὡς δηλαδή ἄρχεται τὸ πῦρ ἐκ μικροῦς αἰτίαις,
μικρὸν κατὰ μικρὸν. οὕτω καὶ ἡ τιμωρία. Καλὴ ἡ εἰκὼν αὕτη τῆς
προμοιωσεως τῆς ἀρχῆς τῆς θείας δίκης πρὸς τὴν τοῦ πυρός, καλλι-
στη δ' ὅμως καὶ λαμπροτάτη ἡ ἐπομένη παραβολὴ αὐτῆς πρὸς τὴν
ἐκρινὴν θύελλαν (ἰδὲ στίχ. 18 καὶ ἐξῆς). — 15. φλαύρη : ἀσήμαντος.
— ἀνιερή : ἀνιερὰ δὲ καταντᾷ ἐπὶ τέλους, πρόξενος ἀνίας, λύπης, στε-
νοχωρίας. — 16. δὴν : κατηγορ. ὡς καὶ ἐν 6, 7 = πολυχρόνια. Τὰ ἔργα
τῆς ὕβρεως οὐ πέλει (δὲν τυγχάνουσι) δὴν (πολυχρόνια) τοῖς θνητοῖς,
δὲν διαρκοῦσιν ἐπὶ πολὺ. Εἰς τὸ αὐτὸ καταλήγομεν καὶ ἂν ἔτι τὸ δὴν
ἐκληφθῇ ἀπλῶς ὡς ἐπίρρημα, τοῦ πέλει ἐρμηνευμένου τότε διὰ τοῦ
ὑφίστανται. Κοινῶς λέγομεν ἀνεμομαζώματα διαβολοσκοπίσματα. —
17. ἐξαπίνης : ἐπὶρ. = ἐξαίρνης, αἰφνιδίως. — 18. ὥστ' ἄνεμος . . .
διασκέδασεν : ὡς ἀκριβῶς ἄνεμος (θύελλα) . . . συνήθως διασκορπίζει. —
αἶψα : ἰδὲ 6, 2. Τὴν ἀπόδοσιν τῆς παραβολῆς ἔχεις ἐν στίχῳ 25. —
19. ἡρινός : ἐκρινός· ἐκ τοῦ ἔαρ, οὗ γεν. ἔαρος, εἵαρος καὶ ἥρος. —
πολυκύμονος : πολυκυμάντου, πολλὰ κυματὰ ἔχοντος. — πόντιον :
πελάγους. — ἀτρογέτιο : ἐκ τοῦ α ἐπιτατ. καὶ τρύζω (κάμνω τρυ,
τρυ, ὡς ἡ τρυγών) κροτῶ, ὥστε ἀτρογέτιος = πολυθύρουτος, πολύφλοι-
στος. — 20. πυροφόρον : τὴν φέρουσαν πυρούς, σιτοφόρον, ἐν ᾧ ὁ
φέρων πῦρ λέγεται πυροφόρος. — 21. καλὰ ἔργα : τοὺς ὠραίους
ἀγρούς, τοὺς καλλιεργημένους ἀγρούς. — ἰκάνει : φθάνει ὁ ἄνεμος. Ἡ
λογικὴ σειρὰ θὰ εἶχεν ὥδε : ὥστε δ' ἄνεμος ἐξαπίνης νεφέλας διε-
σκέδασεν . . . ὅς . . . ἰκάνει θεῶν ἔδος, αἰπὺν οὐρανόν, ἔθηκεν δ' αὖ-
θις ἰδεῖν αἰθρίην· λάμπει δ. μ. ἡελίοιο . . . ἀτὰρ οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν
νεφέων· τοιαύτη κ. λ. — ἔδος : ἀντικ. τοῦ ἰκάνει κατ' ἐπικὴν συνή-
θειαν παρὰλειπομένης τῆς προθέσεως = εἰς τὴν ἔδραν (κατοικίαν)
τῶν θεῶν). αἰπὺν . . . οὐρανόν : ἐπεξήγ. τοῦ ἔδος (δηλαδή τὸν ὑψη-
λὸν οὐρανόν). — 22. αἰθρίην : αἰθρίαν (καλωσύνην, ὡς λέγομεν κοι-
νῶς, ξαστερίαν). — ἔθηκεν ἰδεῖν : ἔκαμε νὰ ἴδωμεν. Οὕτω καὶ παρ'
Ὅμρ. ἐν Ἰλ. Ζ, 6 : «φῶς ἐτάροισι» κ. λ. — 23. ἡελίοιο μένος : πε-
ριφρ. = ὁ ἥλιος. — κατὰ πτόνα : ἀνὰ τὴν παχεῖαν, τὴν εὐφορον γῆν.
Ἐνταῦθα τὸ πίων δικατάληκτον, ἀλλ' ἔχει καὶ θηλ. πίερα, ὡς

πέπων-πέπειρα.—24. καλόν : ὥραϊζ.—ἀτὰρ νεφέων : τῶν δὲ νε-
φῶν· τὸ ἀτὰρ σύνδεσμος ἰσοδύναμος ἐνταῦθα τῷ δέ.—οὐδὲν ἔτ' :
οὐδὲν πλέον.—ἔστιν ἰδεῖν : εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ τις.—25. τοιαύτη :
ἡ ἀπόδοσις τῆς παραβολῆς.—τίσις : ἡ ἐκδίκησις. — πέλειται : ἐστί,
τυγχάνει. ἔφ' ἑκάστω : οὐδέτερον· νόητον ἀδίκῳ ἔργω· δι' ἑκα-
στον ἐκδίκημα.—26. δξύχολος : ὀξύθυμος· ὁ Ζεὺς δηλαδὴ (ὁ Θεός)·
ἦτοι δὲν ὀργίζεται εὐθύς δι' ἑκαστον ἀδίκημα ἡμῶν, ἀλλὰ βρα-
δύνει νὰ ἐκδικηθῇ ἡμᾶς, δὲν λησμονεῖ δ' ὅμως.—27. οὐ ἔ λέληθε :
δὲν διαφεύγει αὐτόν, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Τὸ ἔ εἶναι ἡ αἰτιατικὴ τοῦ
γ' προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἐγκεκλιμένη, τὸ δὲ λέληθε
πρkm. τοῦ λανθάνω μετὰ σημασίας ἐνεστώτος. — διαμπερές : ἐπιτα-
τικὸν τοῦ αἰεί=αἰωνίως, πέρα πέρα.—ἀλιτρὸν θυμόν : ἀμαρτω-
λὴν ψυχὴν· τὸ ἀλιτρός ἐκ τοῦ ἀλιταίνω, ἡλιτον=ἀμαρτάνω, ἡμαρ-
τον.—28. ἔχῃ : κατὰ παραλείψιν τοῦ ἄν.—ἐς τέλος : μέχρι τέλους.—
ἐξεφάνη : γινώμ. ἄορ =συνήθως γίγνεται φανερός, ἔρχεται εἰς τὸ φα-
νερόν. — 29. ὁ μὲν : ἄλλος μὲν. — ἔτισεν : ἄορ. τοῦ τίνω· συνήθως
πληρώνει.—εἰ δὲ φύγωσιν : τὸ εἰ μεθ' ὑποτ. ἐπικῶς· ἐὰν δὲ δια-
φύγωσιν αὐτοί.—30. μῆδέ : καὶ δέν.—κίχῃ : ἄορ. τοῦ κιχάνω=
προλάβῃ, προφθάσῃ, φθάσῃ (αὐτοῦς).—θεῶν μοῖρ' : ἡ ἀπόφασις τῶν
θεῶν· ὡς καὶ ἐν 7, 2 «Διός. . . αἶσαν».—31. ἤλυθε π. αὐθις : ἐξ
ἄπαντος ἔρχεται πάλιν· Τὸ ἤλυθε ἐπικ. ἀντὶ ἤλθε.—ἀναίτιοι :
ἀθῶοι.—ἔργα : τὰς κακὰς πράξεις, τὰ κακὰ ἔργα, τὰ κακούργη-
ματα (τῶν ἀμαρτάνων).—32. παῖδες : τὰ παιδιὰ τῶν—γένος ἐξο-
πίσω : ἡ κατόπιν, ἡ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι. Παράλ. 4, 30.

9.

Οἱ ἄνθρωποι νομίζουσιν ἕκαστος ὅτι προκόπτουσι, πρὶν νὰ πά-
θωσί τι· ὅταν δὲ πάθωσι, θρηνοῦσι καὶ ὀδύρονται. Ἐπιδιώκουσι δὲ
τὴν εὐτυχίαν αὐτῶν ἕκαστος κατ' ἴδιον τρόπον βρασκόμενοι ὑπὸ κε-
νῶν ἐλπίδων, χωρὶς νὰ γινώσκωσι τὸ τέλος τῶν ἀγώνων αὐτῶν, ὅπερ
ἄλλῳ ἄλλως εἶναι πεπωμένον καὶ ὅπερ οὐδεὶς δύναται νὰ προέδῃ.
Ἡ Μοῖρα ἄρα παρ' ἀνθρώποις τὸ πᾶν,

Στίχ. 1. *θνητοί* : οἱ ἄνθρωποι — *ὥδε* : ὡς ἐξῆς. — *νοεῦμεν* : νο-
οῦμεν, κρίνομεν, σκεπτόμεθα. — *ὁμῶς* : ὁμοίως, κατὰ τὸν αὐτὸν τρό-
πον· ἐκ τῆς ἀντ. *ὁμός* = ὁ αὐτός. — 2. Ἡ σειρὰ εἶναι : ἕκαστος ἔχει
δόξαν εὐθηνεῖν αὐτός· δηλ. ἕκαστος νομίζει ὅτι αὐτός προκύπτει,
προσδεύει, εὐτυχεῖ. — 3 *τοῖε* : ἔταν πάθη. — *τούτου* : τοῦ παθεῖν.
4 *τερπόμεθα* : χορταίνομεν, δισκαεδάζομεν (διὰ κενῶν ἐλπίδων). —
5. *χῶσις* : κῆσις ἀντὶ καὶ *ὄσις* — *ν. ὑπ' ἀργαλέῃσι* : ὑπὸ βε-
ρειῶν νόσων. — 6. *κατεφρόσατο* : γνωμ. ἄορ = συνήθως σκέ-
πτεται, πολυσκέπτεται. — *τούτο* : τὸ ὡς *ὕγις* ἔσται, τὸ πῶς θὰ
γίνῃ κἄλθ', πῶς θὰ θεραπευθῇ· ὥστε ἡ πρότασις αὕτη πλαγίᾳ ἐρώ-
τησις. — 7. *ἀχρήμων* : ἄνευ χρημάτων, ἀκτήμων. — *μὴν* : αἰτιζτ. τῆς
τριτοπρ. ἀντων. = αὐτόν — *βιᾶται* : ἀρχαιότερος τύπος τοῦ *βιάζομαι*
πέζει, ἀναγκάζει — *ἔργα πενίης* : = περιφρ. ἡ πενία. Ἐνταῦθα παρ-
έλλεται ἡ πενία πρὸς τὴν νόσον, ὡς δ' ὁ νοσῶν σκέπτεται πάντοτε
πῶς θὰ θεραπευθῇ, οὕτω καὶ ὁ πένης διανοεῖται πῶς τῆς πενίας
θ' ἀπαλλαγῇ. — 8 *δοκεῖ* : νομίζει, ἐλπίζει· νοεῖται : *ἐαυτῷ*. — 9.
σπεύδει : εἰς τοῦτο (δηλ. τὴν κτήσασθαι), εἰς τὴν κτῆσιν· ἀσχολεῖται.
— *ἄλλοθεν ἄλλος* : ἄλλος κατ' ἄλλον τρόπον. Τὸ τοπικὸν ἐπίρρημα
μεταπίπτει εἰς τροπικὸν ἕνεκα τῆς σημοσίας τοῦ σπεύδει. — ὁ μὲν :
εἰς τοῦτον ἀποδίδεται ἔπειτα τὸ κατ' ἐπανάληψιν λεγόμενον ἄλλος,
ἄλλος, παρὰ κλειπομένου τοῦ δέ. — *ἀλᾶται* : πλανᾶται (ἀνὰ τὸ πλήρες
ἰχθύων πέλαγος· ὥστε τὸ ἐν στίχῳ 11 *ἰχθυόεντα* συναπτεόν πρὸς τὸ
πόντιον. — 10. *χρηζών* : χρεῖζν ἔχων, ζητῶν. — 11. *φορεύμενος* : ἰων.
ἀντὶ *φορούμενος* = φερούμενος τῇδε κἄκείσε, παρὰ σφύρομενος. — *ἀργαλέ-
οισιν* : ὑπὸ τῶν φοβερῶν (ἀνέμων). Ἡ λέξις ἐκ τοῦ *ἔργον*, ὃ δηλοῖ τὸ
δυσχερὲς καὶ ἐπίπονον. — 12. *φ. οὐδ. θέμενος* : περιφροστ. = οὐδαμῶς
φεισάμενος — *ψυχῆς* : τῆς ζωῆς. — 13. *ἄλλος... λατρεύει* : ἄλλος ὑπη-
ρετεῖ ἐπὶ μισθῷ. — *τέμνων* : τῷ ἀρότρῳ· ἀροτριῶν, γεωργῶν — *γ πο-
λυδένδρεον* : τὴν πολύδενδρον γῆν. — εἰς *ἐνιαυτόν* : ἐνιαυσίως, ἐτη-
σίως. — 14. *τοῖσιν* : οἷσιν, οἷς (μέλει), ἔσοι φροντίζουσιν, ἔσοι ἀσχο-
λοῦνται περὶ τὰ κ. ἄροτρα. Ὁ πληθυντ. κατὰ σύνεσιν, νοουμένων
τῶν γεωργῶν. Ἀθηναίαις : Ἀθηναῖς (τῆς Ἑργάνης). — *πολυτέχνεω* :
κατὰ συνίζησιν τετρασύλλαθον· πολυτέχνου (πολυτεχνίτου καὶ)

ἡμᾶς), νοσούντι δ' οἱ μεταλλουργοὶ μάλιστα διὰ τούτων.—16. **δα-**
εῖς : διδασκῆναι· πλθ. ἀόρ. τοῦ **δαίω**, οὗ ἡ ῥίζα **δα**, σημαίνει τὸ καίειν
καὶ φωτίζειν.—**βίοτον** : βίον, τὴν πρὸς τὸ ζῆν.—**χ. ξυλλέγεται** : συλ-
λέγει ἐκυτῷ διὰ τῶν χειρῶν, ἐστὶν ἀποχειροβίωτος. --- 17. **ἄλλος** :
νοεῖται «ξυλλέγεται βίοτον» ἀπὸ κοινοῦ. — **Ὅλ. Μ. πόρα** : ἀνα-
τροφὴ ἀντὶ «παρ' Ὅλ. Μ», ἀπὸ μέρους τῶν Ὅλ. Μουσῶν.—
δῶρα : τὰ δῶρα αὐτῶν (δηλ. τὴν ποίησιν καὶ ᾠδὴν).—18. **ἱμεριτῆς** :
ἐπιθυμητῆς. — **σοφίης** : τῆς ποιήσεως. — **μέτρον** : τὸ προσῆκόν,
πλήρες μέτρον, τὴν τελεῖαν σοφίαν. — 19. **ἔθηκεν** : κατέστησεν.
ἀνέδειξεν, ἔκχευεν.—**ἐκάεργος** : (ἐκ τοῦ ἐκάς καὶ ἔργον) ὁ μακρόθεν
ἐνεργῶν (λάμπων). Πρὸς καὶ τὸ **ἐκηβόλος** (ἐκᾶξ—βάλλω), ὁ μα-
κρόθεν βάλλων (τὰς ἀκτῖνας δῆλον ὅτι), ἐπομένως ὁ μακρόθεν λάμ-
πων καί, ἐπειδὴ αἱ ἀκτῖνες παρβάλλονται πρὸς βέλη, ὁ **ιοξόιης**. —
Ἀπόλλων : ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ ἔλλω καὶ σημαίνει τὸν ἀπελαύνοντα τὸ
κακόν, τὸν ἀλεξίκακον.—20. **ἔγνω** : συνήθως δὲ παρατηρεῖ, βλέπει,
προμαντεύει. — **ἐρχ. ἄνδρὶ τηλόθεν** : ἐρχόμενον κατ' ἀνδρὸς μακρόθεν.
Ὑποκείμενον ὁ τοιοῦτος, ὁ μάντις.—21. **ᾧ συνομαριήσωσι** : ἀριστολ.
πρότασις κατὰ παράλειψιν τοῦ **ἄν**· ᾧ ἂν συνακολουθήσωσι, συμπρά-
ξωσι, βοηθήσωσιν, ἐπομένως **διὰ βοήθησιν αὐτῷ**. — **τὰ... μόρ-**
σιμα : τὰ πεπρωμένα.—22. **οἰωνός** : σημεῖον (προφητικόν) ἐκ τῆς
πτήσεως τῶν πτηνῶν λαμβανόμενον. — **θύσεται** : ἀναχαιτίζει (δύ-
νεται ν' ἀναχαιτίτῃ, ν' ἀποσοδέσῃ).—**ἱερά** : τὰ σημεῖα τὰ ἐκ τῶν
σπλάγγων τῶν θυμάτων καὶ γενικῶς τὰ σφάγια. — 23. **Παιῶνος** :
Παιῶν, ὁ παρ' Ὀμήρῳ Παιήων, ὁ ἰατρός τῶν θεῶν, συγγεόμενος
παρὰ τοῖς ὕστερον πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀπόλλωνα.—**πολυφαρμάκου** : τοῦ
πολλὰ φάρμακα εἰδότης. — 24. **ἱητροί** : νόησον εἰσὶ.—**καὶ τοῖς** : καὶ
τούτοις. — **τέλος** : ἀσφαλές τέλος, ἀσφάλεια. Καὶ οὗτοι δηλαδὴ
δὲν ὀδηγοῦσιν εἰς ἀσφάλειαν. — 25. **ὀδύνης** : πόνου. — **ἄλγος** :
ταλαιπωρία. — 26. **κοῦκ ἄν τις λ.** : καὶ δὲν δύναται νὰ κα-
ταπαύσῃ τις αὐτήν, τὴν ταλαιπωρίαν. — **ἦπια** : πραῦντικά.—
27. **ἰὸν δέ** : ἄλλον δέ· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἐν τῷ 25 στίχῳ.
—**κακούμενον** : βλαπνιζόμενον.—28. **τίθησ'** : κάμνει.—**ἁψάμ. χει-**
ροῖν : ἁψάμενος διὰ τῶν χειρῶν, δι' ἀπλῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν.

ᾧς τε ἡ Τύχη τὸ πᾶν. — 29. *Μοῖρα* : ἡ *Μοῖρα*, ἡ Τύχη. — *τοι* : βεβαίως. — 30. *ἄφυστα* : ἀναπόφρευκτα. — 31. *πᾶσι... ἐπ' ἔργοισιν* : εἰς πάντα τὰ ἔργα (ὑπάρχει κίνδυνος). — *οὐδέ τις οἶδεν* : καὶ δὲν εἰ-
 ξεύρει κανεῖς. — 32. *ἦ* : ποῦ (ποῦ). — *σχήσειν* : νὰ σταματήσει, νὰ
 σταθῇ, νὰ καταλήξῃ. — *χρήματος ἀρχομένου* : ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου.
ἀποδοτέον εἰς τὸ οἶδεν — 33. *εὖ ἔρδειν πειρώμενος* : ἐν ᾧ προσπαθεῖ
 νὰ κατορθώσῃ καλῶς (νὰ φέρῃ εἰς καλὸν πέρας) τὸ ἔργον (οὗ ἤρξκετο).
 — *οὐ προνοήσας* : χωρὶς νὰ ὑποπτεύσῃ αὐτό. — 35. *τῷ δέ... ἔρδοντι* :
 τῷ δὲ κακῶς ἐνεργοῦντι. — *περὶ πάντα* : ἡ περὶ δηλοῦ ἀναφορὰν ἐν
 σχέσει πρὸς πάντα, ἐν γένει. — 36. *συντυχίνην ἀγαθήν* : καλὴν ἐπι-
 τυχήν. — *ἐκλυσιν* : ἀπκλαγὴν. — *ἀφροσύνης* : ἀπὸ τῆς ἀνοησίας
 τοῦ ὁ Θεὸς δηλαδὴ ἀναπληροῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀφρόνως φερόμενος
 ἐκτελεῖ κακῶς.

10.

Τὰ δέκα στάδια τοῦ ἀνθρωπίνου βίου

Τὴν ἐλεγείαν ταύτην πολλοὶ ἐκήρυξαν νόθον οὐχὶ ἀδίκως, διὰ τε
 τὸ πεζὸν τῆς γλώσσης αὐτῆς καὶ διότι ἀντιφασκεῖ περὶ τὸ τέλος
 πρὸς ἄλλην γνώμην τοῦ Σόλωνος (Πρόβλ. 20 τῆς στερ. Anthol.
 Lyr. Th. Bergk), καθ' ἣν αὐτὸς πρὸς Μίμνερμον ἀποτεινόμενος
 λέγει «ὀγδωκοντάετη μοῖρα κίχοι θανάτου». ὅμως κακῶς ἀποχωρί-
 ζεται αὕτη τῶν ἔργων τοῦ Σόλωνος, διότι τὸ μὲν πεζὸν τῆς γλώσσης
 προέρχεται ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, ὅπερ δὲν ἐπιδέχεται λεκτι-
 κὸν ὑψηλότερον, ἢ δὲ φαινομένη ἀντίφασις, προκειμένου περὶ τοῦ τέ-
 λους τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, προκύπτει ἐκ τοῦ διαφόρου σκοποῦ τῶν
 δύο Σολωνείων ποιημάτων.

1. *νήπιος* : (ἐκ τοῦ *νή* καὶ *ἔπος*)· μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλήσῃ. —
ἔρκος ὀδόντων : τὴν σειρὰν τῶν ὀδόντων, τὴν ὀδοντοστοιχίαν. Ἡ
 λέξις *ἔρκος* κυρίως σημαίνει *φραγμόν*, *περίβολον*, *τόπον περιπεφρα-*
γμένον, ἢ σειρὰ δὲ τῶν ὀδόντων πράγματι τοιοῦτον ἀποτελεῖ. — 2.
ἐκβάλλει : ἀλλάσσει. — *ἐν ἑπτ' ἔτεσιν* : ἐντὸς ἑπτὰ ἐτῶν. — 3. *ὅτε δὴ* :
 μεθ' ὕποψ. ἀντὶ *ὅταν*· ὅταν ἤδη. — 4. *ἐκφαίνει* : δεικνύει — *σήματα* :

σημεῖα — γεινομένης : ἐπικῶς = γεννωμένης, ἀρχομένης. Κατ' Ἀρ-
στοτέλην ὁ ἄνθρωπος παῖς μέχρι 14 ἐτῶν, ἔπειτα δ' ἔφηβος. — 5. **τῇ**
τριτάτῃ : τῇ τρίτῃ (ἐβδομάδι ἐτῶν). — **γένειον λαγοῦται** : τριχοῦται
τὸ γένειον, φύεται. — **ἀεξομένων** : αὐξομένων, αὐξανόντων ἔτι —
γυῖων : τῶν μελῶν (τοῦ σώματος). — 6. **χροῖης** : τῆς χροῖας, τοῦ
χρώματος τοῦ προσώπου. — **ἀμειβομένης** : ἀποβαλλούσης, χανού-
σης. — **ἄνθος** : τὴν χάριν, τὴν γλυκύτητα (τὴν παιδικήν). — 7. **τῇ δὲ**
τετάρτῃ... ἐν ἐβδομάδι : ἡ σειρά εἶναι « ἐν τῇ τετάρτῃ ἐβδομάδι » = δι-
αρκούσης δὲ τῆς δ' ἐβδομάδος (ἥτοι τῶν 28 ἐτῶν). — **μέγ' ἄριστος** :
τὸ μέγα ἐπιτατικὸν τοῦ ἄριστος. — 8. **ισχύν** : αἶτ. τοῦ κατὰ τι κατὰ
τὴν δύναμιν (τὴν σωματικήν). — **σήμαι** : ἀντὶ ἐνικοῦ. — **ἀρειῆς** : ἀν-
δρείας. — 9. **πέμπτῃ** : ἐβδομάδι, ἥτοι, ὅταν εἶναι τις 35 ἐτῶν. —
ᾧριον : νόησον ἔστί, εἶναι δηλαδὴ ὥρα, κκιρός. — **μεμνημένον εἶναι** :
περιφρ. ἀντὶ **μεμνησθαι** = νὰ ἐνθυμῇται, νὰ ἐνθυμηθῇ τις. — 10. **εἰσο-**
πίσω : εἰς τὸ μέλλον, χάριν τοῦ μέλλοντος. — 11. **περὶ πάντα** : ἰδὲ
9, 35. — **καταρτύνεται** : ὀρμᾷζει. — 12. **οὐδ'... ἔθ'... θέλει** : οὐκέτι δὲ
θέλει = δὲν θέλει δὲ πλέον. — **ὁμῶς** : ὁμοίως (ὡς καὶ πρότερον). —
ἀπάλαμνα : ἀμήχανα, ἀδύνατα. — 13. **ἐπὶ δὲ ἐν ἐβδομάσιν** : ἐντὸς
δὲ τῶν 7 ἐβδομάδων (ἥτοι τῶν 49 ἐτῶν). — **μέγ' ἄριστος** : ἰσχυρό-
τατος (τὸν νοῦν καὶ τὴν γλῶσσαν). — 15. **δύναιται** : ἀπολύτως = ἔχει
δύναμιν. — **μαλιώτερα** : ἐκ τοῦ μάλιον = καλύτερα, καταλληλότερα. —
16. **πρὸς μεγ. ἀρειήν** : πρὸς ἔξοχα ἔργα, πρὸς μέγιστα κατορθώμα-
τα. — 18. **οὐκ ἂν... ἔχοι** : ἡ σειρά εἶναι. « ἔχοι ἂν μ. θ. οὐκ ἄωρος
εἶναι »· τὸ δὲ μ. **θανάτου** περιφρ. ἀντὶ **θάνατον**, ἥτοι : δύναται ν'
ἀποθάνῃ οὐχὶ ἄωρος εἶναι, χωρὶς νὰ εἶναι ἄωρος.

II.

Ὁ Σόλων ἐνταῦθα εἰσάγει ἀντιπολιτευόμενόν τινα δημαγωγόν,
μεμφόμενον αὐτὸν ὡς ἀνύητον, διότι, ἐν ᾧ τηλικαύτην ἐκτίησατο πο-
λιτικὴν δύναμιν ὡς νομοθέτης, δὲν ἐγένετο τύραννος, ἀλλ' ἀφῆκε νὰ
δικυφύγῃ τοιαύτη εὐκαιρία. Πρὸς τοῦτον ἀποκρινόμενος λέγει, ὅτι οὐ-
δαμῶς διὰ τοῦτο μετανοεῖ, διότι νομίζει, ὅτι διὰ τῆς δικαιοσύνης

καὶ τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ τρόπου μᾶλλον θὰ νικήσῃ πάντας ἀνθρώ-
πους, θὰ ἀνυψωθῇ ὑπὲρ πάντας. Περὶ τοῦ μέτρου ἰδὲ Παράρτημα
ἐν Γ'.

1. οὐκ ἔφνυ : δὲν ἐπλάσθη ἐκ φύσεως. — βαθύφρων : (ἐκ τοῦ βα-
θὺς καὶ φρενὴν) συνετός. — βουλήεις : νοήμων. — 2. διδόντιος : ἐνκντ.
μετοχή· ἐν ᾧ ἔδιδεν. — ἐσθλά : ἀγαθά. — 3. περιβαλὼν : περικλεί-
σας (διὰ τοῦ δικτύου). Ἡ εἰκὼν ἀπὸ τῶν ἀλιέων. — ἄγρην : νοεῖ τὴν
τυραννίδα. — ἀγαοθεῖς : ἐκπλαγεῖς. — ἐπέσπασεν : ἔστυρεν ἐπάνω. — 4.
ἀποσφαλεῖς θυμοῦ τε καὶ φρενῶν : ἀποβάλλον (χάσας) τὸ θάρρος καὶ
τὸν νοῦν του. Μετὰ γενικῆς, ὡς ἀπομακρύνσεως σημαντικόν, ἐπειδὴ
τὸ ἀποσφάλλω σημαίνει κυρίως ἀπομακρύνω, παρασύρω τινὰ τῆς
δδοῦ. — ἁμαρτῇ : συγχρόνως. — 5. ἤθελον γὰρ κεν : ὡς ὑπόθεσιν νό-
ησον τὸ «εἰ μοι δυνάτὸν ἦν». — κρατήσας : ἄφ' οὗ ὑπερισχύσω, γίνω
κύριος. — λαβὼν : ἄφ' οὗ λάβω. Ἀσυνδέτως, διότι ἡ μίξις μετοχὴ
προσδιορίζει τὴν ἄλλην. — 6. τυραννεύσας : καὶ γίνω τύραννος. —
μοῦνον : μόνον. — 7. ἀσκός... δεδάσθαι : νὰ εἴμαι δεδαρμένος ἀσκός,
νὰ ἐκδαρῶ οὕτως, ὥστε νὰ γίνω ἀσκός (ἡ δαρὰ μου δηλαδὴ). Τὸ κκ-
τηγορ. ἀσκός κατὰ πρόληψιν, ὡς λέγεται καὶ ποιῶ τινα ταμίην,
διδάσκω τινὰ ἱππέα κ.λ. — κἀπιτετριῶσθαι γένος : καὶ νὰ ἐξαφανισθῶ
κατὰ τὸ γένος, νὰ ἐξαφκνισθῇ ἡ γενεὰ μου. — 8. γῆς . . . πατρίδος :
συναπτέα ταῦτα· τῆς γῆς τῶν πκτέρων μου, τῆς πκτρικῆς μου γῆς,
τῆς πκτρίδος. — 9. β. ἀμειλίχου : ἀμειλίχτου, σκληρῆς βίας. —
10. οὐ καθηγάμην : δὲν ἤγγισα, δὲν ἔκκμον χρῆσιν. Σημειωτέον
τὸ οὐ ἐπὶ ὑποθέσεως. — μίανας : τῷ καθάψασθαι· ὅτε ἤθελον μίανει
(εἰ καθηπτόμην δηλαδὴ). — 11. αἰδεῦμαι = χιδοῦμαι : ἐντρέπομαι,
μετανοῶ. — δοκέω : συνίζησις. Νόησον ἐμαυτῷ = νομίζω. — πλέον :
περισσότερον, μᾶλλον. — νικήσειν : τῷ κλέει.

12.

Ἐν τῇ ἐλεγείᾳ ταύτῃ ἀπαριθμεῖ ὁ Σόλων τὰ ποτελέσμενα τῆς
νομοθεσίας αὐτοῦ, ἵνα φιμώσῃ τοὺς κατ' αὐτοῦ λέγοντας. Περὶ τοῦ
ἐκμεικτοῦ αὐτῆς μέτρου ἰδὲ Παράρτημα ἐν Β'.

1. *Τῶν μὲν οὖνεκα* : ὧν μὲν ἕνεκα, ὅσων μὲν χάριν ἢ ἀπόδοσις εἰς τὸ τούτων τοῦ στίχου 2. — 2. *τί* : ἀντικ. τοῦ *τυχεῖν*, ὃ σημαίνει κατορθοῦν· τί πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην ; τί πρὶν νὰ κατορθώσω ἡσύχασα ; Ἡ ἀπόκρισις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην εἶναι οὐδέν· οὐκ ἐπαυσάμην δηλαδὴ πρὶν τυχεῖν πάντων, δὲν ἡσύχασα πρὶν νὰ κατορθώσω πάντα. Ἀποδείξεις δὲ τούτου τὰ ἐξῆς. — 3. *συμμαρτυροίη...* ἄν : δύναται νὰ μαρτυρῇ σὺν ἐμοί.— ἐν *δ. χρόνου* : ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ χρόνου, δηλαδὴ ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ παρέρχεται ὁ χρόνος.— 4. *Ὀλυμπίων* : τῶν Ὀλυμπίων θεῶν.— 5. *Γῇ* : ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς θεᾶς ἐννοεῖται ἅμα καὶ ἡ καθ' αὐτὸ γῆ, ὁ τύπος.— *τῆς ἥς*. — 6. *ἀνεῖλον* : ἀφῆρσα, ἐσήκωσα.— *ἔρους* : τὰς στήλας ἢ λίθους τῶν ὑποθήκων. Οἱ παλαιοὶ δι' ἔλλειψιν ὑποθηκοφυλακείων συνήθιζον εἰς τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα (ἀγροὺς, οἰκίας) νὰ στήνωσι στήλας ἢ καὶ ἀπλοὺς λίθους ὀρθίους ἐνεπιγράφους, εἰς οὓς ἦτο ἀναγεγραμμένον τίνι καὶ ἀντὶ πόσου χρηματικοῦ ποσοῦ ἦτο ὑποθηκευμένον τὸ κτήμα. Οἱ λίθοι οὗτοι ἐλέγοντο *ἔροι*, διότι ἰδρύνοντο εἰς τὰς γωνίας τῶν οἰκιῶν ἢ ἀγρῶν, ὡς καὶ τὰ ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν ἀγροῖς ἔρια. Τούτους ἀφῆρσεν ὁ Σόλων διὰ τῆς σεισαχθείας. — *πεπηγότας* : οἵτινες εἶχον πηχθῇ, στηθῇ πολλαχοῦ (διότι τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων ἦτο κατὰ χρεων). — 7. *πρόθεν* χρονικόν· πρότερον.— *δουλεύουσα* : δούλη οὖσα (διὰ τὰ χρέα καὶ τὰς ὑποθήκας), ἐν ᾧ πρότερον ἦτο δούλη.— 8. *θεόκτιτον* : (θεός—κτίζω)=θεόκτιστον.— 9. *πραθέντας* : ἀφ' τοῦ πιπράσκω παθητικός· πωληθέντας, οἱ ἐπωλήθησαν.— *ἐκδίκως* : ἐξω δίκης, ἀδίκως. — 10. *ἀναγκαίης* ὑπὸ *χρεοῦς* : ἐξ ἐπιτακτικῆς ἀνγκῆς· Ἡ ὑπὸ τὸ ἀναγκαστ. αἴτιον. — 11. *φυγόντας* : γενομένους φυγάδας (ἵνα μὴ καταστῶσι δούλοι διὰ τὰ χρέα). Γνωστὸν ὅτι πρὸ τοῦ Σολῶνος οἱ ὀφειλέται καθίσταντο δούλοι τῶν δανειστῶν (ἂν μὴ εἶχον νὰ πληρώσωσι) καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν.— *οὐκέτι...ῖέντας* : μὴ ἐμιλοῦντας πλέον τὴν Ἀττικὴν γλῶσσον. — 12. *ὥς ἄν...* *πλαιωμένους* : αἰτιολογικόν· οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν νῦν λέγεται τὸ ἔαν ἀντὶ τοῦ διότι· λέγομεν π. χ. «ἔαν πτωχός ᾖ που εἶναι, δὲν τὸν καταδέχεται» ἀντὶ «διότι εἶναι πτωχός». — 13. *δουλίην* : συνεσταλμένον χάριν τοῦ μέτρου.—

δεικέα : ἐπανείδιστον. — ἐνθάδ' αὐτοῦ : ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις. —
 14. τρομευμένους : τρέμοντας, φοβούμενους. — ἦθη : τοὺς τρόπους. —
 15. ἔθηκα : κατέστησεν. — κράτει νόμον : διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ νό-
 μου. — 16. βίην τε καὶ δίκην : τὴν βίαν καὶ τὸ δίκαιον — συναρμό-
 σας : συνδυάσας — 17. διηλθον : ἐπετέλεσεν. — 18. θ. ἔγραψα : νό-
 μου, ἔγραψα. — τῷ κακῷ τε ἀγαθῷ : ὑπὸ πολιτικὴν ἔννοιαν, ὡς
 καὶ παρὰ Θεόγνιδι, κεῖνται αἱ λέξεις αὗται· τῷ κακῷ = τῷ δημο-
 κρατικῷ, τῷ πένητι τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ λαοῦ ἀγαθῷ = τῷ ἀριστοκρα-
 τικῷ, τῷ πλουσίῳ, τῷ εὐγενεῖ. — 20. κέντρον : κυρίως μὲν τὸ βού-
 κεντρον, ἐνταῦθα δ' ὅμως μεταφορικῶς δηλοῦν τὸν οἶακα τῆς πολι-
 τείας. — λαβών : ὑποθ. μετοχή. — 21. κακοφραδής : κακὰ μελετῶν,
 κακόβουλος. — 23. ἦσανε : ἦσαν ἀρεστά. — 24. τοῖσιν : κατὰ τούτων.
 — ἄτεροι : οἱ ἕτεροι, τὸ ἕτερον κόμμα. — φρασάιατο : φράσσιντο·
 ἤθελον σκεφθῆ, διανοηθῆ. — 25. ἐχρηώθη ἄν : ἤθελε στερηθῆ· πολ-
 λοὶ δηλ. θὰ ἐφονεύοντο. — 26. ἀλκήν . . . ποιούμενος : ἀμυνόμενος·
 διότι τῶν κομμάτων αἱ ἀπικιτήσεις ἔπειροι. — 27. ὥς : ἀποδοτέον
 εἰς τὸ λύκος. — ἐν κυσίν : ἐν μέσῳ κυνῶν.

13.

Φωκυλίδης ὁ Μιλήσιος ἤμας περὶ τὸ 540 π. Χ. Τὸ ποιή-
 ματ' αὐτοῦ ἦσαν ἐλεγεῖαι καὶ ἔπη, ἀπετέλουν δὲ σειρὰν παραινέ-
 σεων καὶ γνώμων καὶ εἶχον τὸ χαρακτηριστικὸν ὅτι ἤρχοντο συνή-
 θως διὰ τῆς φράσεως «καὶ τόδε Φωκυλίδεω», ἐκκολουῦντο δὲ Κεφάλαια.
 Ἐπειδὴ ἐν αὐτοῖς διαφαίνεται ὑγιὲς νοῦς καὶ κρίσις, ἀνεγινώ-
 σκοντο λίαν ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ὁ δὲ Φωκυλίδης ἐνομιζέτο ὁ πρῶτος
 τῶν γνωμικῶν ποιητῶν. Δυστυχῶς ὀλίγοι μόνον στίχοι τῶν ἔργων
 αὐτοῦ διεσώθησαν.

Ἐν τῷ α' διστίχῳ τῷ ὑφ' ἡμῶν παρτιθεμένῳ περιέχεται ἡ
 περὶ Λαρίων γνώμη τοῦ ποιητοῦ, ἐν δὲ τῷ β' ἡ περὶ εὐνομουμένης
 πόλεως· τὸ γ' τέλος διστίχων παραινεῖ ν' ἀποφεύγωμεν δάνειον ἀγε-
 νοῦς ἀνθρώπου, ἵνα μὴ οὗτος ἡμᾶς ἀνὰ παρὰ κειρὸν ἀπαιτῶν τὰ
 ὀφειλόμενα.

Τὸ μέτρον τοῦ μὲν α' ἐλεγειακόν, τῶν δ' ἄλλων δακτυλικόν, ἅτε ἀνηκόντων τούτων εἰς τὰ ἔπη τοῦ ποιητοῦ.

α'. Φωκυλίδεω : πανταχοῦ κατὰ συνίζησιν τετρασύλλαβον. — ὁ μὲν, ὃς δ' οὐ : οὗτος μὲν (ναί, κακὸς δηλαδὴ), ἐκεῖνος δὲ ὄχι. — Προκλέους : διτύλλαβον κατὰ συνίζησιν.

β'. ἐν σκοπέλω : ἐπὶ βράχου. — κατὰ κόσμον : κοσμίως, ἐν εὐνομίᾳ, ἐν τάξει. — οἰκεῦσα : ἰών. ἀντὶ οἰκοῦσα — σμικρὴ : συναπτόεν τῇ πόλιν — κρέσσων : κρείσσων, ἀνωτέρα, καλυτέρα. — Νίνου : τῆς Νίνου ἢ Νινευί, δηλαδὴ μεγίστης καὶ ἀχανοῦς. — ἀφραινούσης : ἀνοηταινούσης, ἀνοήτως φερομένης διουκουμένης.

γ'. χρήστης : (ἐκ τοῦ κίχραμαι = δανείζομαι) χρεώστης. — ἔμμεναι : ἐπιπ. τύπος τοῦ εἶναι. — φεύγειν : ἀντὶ περιστάστ. φεῦγε = ἀπόφευγε. — ἀνιήση : λυπήσῃ. — παρὰ καιρόν : παρκαίρως, ἀκαιρως, ἐν οὐχὶ καταλλήλῳ ὥρᾳ. — ἀπαιτέων : τρισύλλαβον κατὰ συνίζησιν ἀπαιτῶν, ζητῶν ὀπίσω τὰ ὀφειλόμενα.

14.

Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλεατικῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Περὶ τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεως καὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ δὲν ἔχομεν δυστυχῶς ἀκριβεῖς καὶ ὠριπμένους μαρτυρίας. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἐξάγομεν μόνον, ὅτι πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἔφυγεν ἐκ τῆς ἐκυτοῦ πατρίδος καὶ ἐπὶ 67 ἔτη περιώδευεν ἀγὰ τὰς Ἑλληνικὰς χώρας, ὥστε ἔζησε πλέον τῶν 92 ἐτῶν, μακροβιώτατος γενόμενος φαίνεται δ' ὅτι ἔζη καὶ ἔδρα κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ 6ου π. Χ. αἰῶνος τελευτήσας πρὸ τοῦ 475 καὶ μετὰ τὸ 500 π. Χ., ἐπομένως ὅτι ἐγεννήθη περὶ τὸ 580—576.

Ὁ Ξενοφάνης ἐφημίζετο ὡς ἐξέχων ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ ἐτάσσετο ἐν ἰσῇ μοίρᾳ πρὸς τὸν Ἡσίοδον καὶ Πυθαγόραν. Τοῦτο οὐδαμῶς θαυμαστόν, ἂν ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ὁ ποιητὴς οὗτος ἦτο τέκνον τῆς Ἰωνίας, τῆς μητρὸς τῆς πολιτικῆς καὶ διανοητικῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐστίας πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης, τῆς πατρίδος τῆς ποιήσεως, τῆς μουσικῆς, τῆς φιλοσοφίας, καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἐν πόλει

ὀνομαστῇ διὰ τε τὸν πλοῦτον αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν.

Τῆς ἐαυτοῦ πατρίδος Κολοφῶνος ἐξελθὼν καὶ τὴν Ἑλλάδα περιερχόμενος ὁ Ξενοφάνης καὶ τὰ ἐαυτοῦ ποιήματα βραβυῶδων ἐκῆρυττεν ἐν ποιητικῷ ἐνθουσιασμῷ τὰς ὑψηλὰς θεολογικὰς, ἠθικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις. Τίς ἢ αἰτία τῆς ἐκ τῆς πατρίδος ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἄδῃλον· εἰκάζεται δ' ὅμως ὅτι φέγων διὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ τὸν ἐκδεδιητημένον βίον τῶν ἐαυτοῦ πολιτῶν ἐπεσπάσατο τὴν δυσμένειαν αὐτῶν καὶ οὕτως ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν πατρίδα. Διέτριψε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν Ζάγκλῃ καὶ Κατάνῃ τῆς Σικελίας, μάλιστα δὲ ἐν Ἑλέᾳ τῆς Ἰταλίας, ἧς καὶ τὴν κτίσιν ἐξύμνησε καὶ ἐν ἣ ἱδρύσε τὴν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς κληθεῖσαν φιλοσοφικὴν Σχολήν· φαίνεται δ' ὅμως ὅτι καὶ τὰς Ἀθήνας ἐπεσκέψατο ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν καὶ τὰς Συρακούσας ἐπὶ Ἱέρωνος.

Τὰ ποιήματα τοῦ Ξενοφάνους ἦσαν ἔπη, ἐλεγεῖαι καὶ ἔαμβοι, τὸ δὲ περιεχόμενον αὐτῶν ἦτο ἐν γένει θεολογικόν, φιλοσοφικόν καὶ ἠθικόν, διὸ καὶ ἀνάγεται οὗτος εἰς τοὺς διδασκατικοὺς ποιητάς.

Ἔργον αὐτοῦ κατέστησεν ὁ Ξενοφάνης τὸ ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς πολυτελείας καὶ τῆς διαφθορᾶς τῶν ἡθῶν καὶ νὰ προτρέπῃ αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ· κυριωτάτην δ' ὅμως ἀποστολήν ἐκυτοῦ ἐνόμιζε τὴν ἀνατροπὴν τῶν κοινῶν δεισιδαιμονιῶν, τὴν στηλίτευσιν τῶν ἀναρμόστων περὶ τοῦ θεοῦ δοξασιῶν καὶ τὴν διδασκαλίαν καθαρῶν περὶ Θεοῦ ἐννοιῶν. Εἰς μόνος Θεὸς ὑπάρχει, ἐρραψόδει ὁ φιλόσοφος καὶ ποιητὴς Ξενοφάνης, πάντων ὑπέρτατος, οὔτε κατὰ τὸ σχῆμα οὔτε κατὰ τὴν διάνοιαν ὅμοιος τοῖς ἀνθρώποις :

«Εἷς Θεὸς ἐν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος
οὔτε δέμας ὁμοιοῖσιν ὁμοῖος οὔτε νόημα» (1).

(1) Ἐκτενέστερα περὶ Ξενοφάνους ἔχομεν τὰ ἐν τῇ περιοδικῇ «Ξενοφάνει» τόμῳ α', β' καὶ γ' ὑπὸ τοῦ δοκιμωτάτου περὶ τὰ τοιαῦτα καθηγητοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, πολυτιμοτάτου δ' ἡμῖν φίλου κ. Μαργ. Εὐαγγελίδου γεγραμμένα, ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐσταχυολογήσαμεν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 14 ἐλεγεία εἶναι περιγραφὴ συμποσίου.

Τὸ συμπόσιον (ὁ πότος) ἤρχετο παρὰ παλαιοῖς μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἀφ' οὗ διηλαθὴ εἰσιτῶντο πρῶτον καλῶς οἱ κεκλημένοι, ἀπεσύρουντο τὰ φαγητά, σκρωνόμενον ἐκαθαρίζετο τὸ ἔδαφος ἀπὸ τῶν διαφόρων λειψάνων τοῦ δείπνου (ὁστῶν π.χ. καὶ τῶν τοιούτων), τῶν ῥιπτομένων ἄνω ὑπὸ τῶν ἐστιωμένων, ἐνίπτοντο αἱ χεῖρες ἀπάντων καὶ ἐκαθαρίζοντο ἀπὸ τοῦ λίπους τῶν ἐδεσμάτων (διότι οἱ παλαιοὶ ἔτρωγον διὰ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν), ἐπλύνοντο αἱ κύλικες (τὰ ποτήρια), παρετίθεντο τὰ ἐπιδόρπια, παρεσκευάζοντο ἐν γένει τὰ πάντα καὶ τότε, ἐκλεγομένου ἢ ὀριζομένου ἐνὸς τῶν συμποτῶν βασιλέως ἢ συμποσιάρχου, ἤρχετο τὸ συμπόσιον παρατεινόμενον μέχρι βαθείας νυκτός ἢ καὶ μέχρι ὄρθρου. Καὶ αἱ συνήθεις δὲ προσόσεις μετὰ τὸ τέλος τῶν φαγητῶν αἰετοῦ ἐγίνοντο, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ὅμηρος πολλυχοῦ μαρτυρεῖ. (1) Συνήθιζον δ' οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες νὰ στεφανῶνται ἐν τοῖς συμποσίοις διὰ στεφάνων, μύρτων καὶ ῥόδων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἀλείφωνται διὰ μύρου, νὰ καίωσι λιθχνωτὴν ἐν τῷ δι' ἀνθέων κεκοσμημένῳ τῆς οἰκίας βωμῷ, νὰ σπένδωσιν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ μετὰ ταῦτα νὰ πίνωσιν οἶνον κεκραμένον (ἔθεν τὸ ἡμέτερον κρασί) διὰ τριῶν ἢ δύο τούλχιστον μερῶν ὕδατος, τῆς ἀκρατοποσίης ἐν γένει βαρβάρου θεωρουμένης. Περιεφέρετο δὲ τὸ ποτήριον ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ πρώτου δηλαδὴ πίνοντος προσφέροντος αὐτὸ πρὸς τὸν δεξιὰ αὐτοῦ καθημένον, πλὴν ἂν ἐγίγνετο πρόποσις, ὅτε τοῦτο προσεφέρετο τῷ ὑπὲρ οὗ ἡ πρόποσις. Τὴν δὲ εὐθυμίαν κατὰ τὸ συμπόσιον προεκάλουν μουσική, ἄσματα, χοροί, διάφοροι ἀστεῖσμοί καὶ χαριεντισμοί, πκίγνια καὶ εὐφρεῖς συνδιαλέξεις, μεταξύ μάλιστα σπουδαίων ἀνδρῶν ἐγίνοντο καὶ σπουδαίαι συζητήσεις.

Ἐν τῇ προκειμένῳ λοιπὸν ἐλεγείᾳ ὁ ποιητὴς περιγράφει ἡμῖν πῶς πρέπει νὰ γίγηται τὸ συμπόσιον καὶ πῶς πρέπει νὰ φέρηται τις κατ' αὐτό, συνιστᾷται δ' ὑπ' αὐτοῦ μάλιστα ἢ ἐν αὐτῷ ἐγκράτεια καὶ

(1) Ἰλ. α, 469. Ὀδ. α. 150 κ.λ.

εὐσέβεια. «Σωφρόνων ἀνδρῶν εἶναι, λέγει, πρῶτον μὲν νὰ ὑμνῶσιν ἐν συμποσίῳ τὸν Θεὸν εὐφρήμοις λόγοις καὶ καθαραῖς δεικνοῖαις σπένδοντες καὶ εὐχόμενοι, ἵνα δύνωνται νὰ πράττωσι τὰ δίκαια, νὰ πίνωσι δ' εἴτα τόσον, ὥστε νὰ δύνωνται νὰ μεταβαίνωσιν οἴκαδε μόνοι ἀνευ ὑπηρέτου νὰ ἐπαινῶσι δ' ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκεῖνον, ὅστις πῶν ἐξυμνεῖ τὴν ἀρετὴν ὡς ἔχει μνήμης τε καὶ δυνάμεως, νὰ μὴ ἐξιστορῶσι δὲ μάχας Τιτάνων, μηδὲ Γιγάντων, μηδὲ Κενταύρων, πλάσματ' αὐτῶν προτέρων αἰδῶν, ἢ στάσεις καὶ ἀνωφελεῖς φιλαρίδας, νὰ τιμῶσι δὲ πάντοτε τὸ θεῖον μετὰ πολλῆς εὐλαβείας».

Στίχ. 1. *Nῦν γὰρ δὴ* : Νῦν ἤδη τῷ ὄντι (πράγματι). *Περὶ τοῦ γὰρ* ἰδὲ 2, 1. — *ζάπεδον* : τὸ δάπεδον (πάτωμα)· ὑπὸ τῶν δούλων δηλαδὴ ἢ παίδων. — 2. *κύλικες* : τὰ ποτήρια. — *πλεκτούς* : πεπλεγμένους. — *ἀμφιτιθεῖ* : περιτίθησι, περιβάλλει στεφάνους (τὴν κεφαλὴν ἢ τὸν τράχηλον τῶν συμποτῶν, διότι τοὺς στεφάνους περιβάλλοντο καὶ ἀπὸ τοῦ τραχήλου πρὸς τὸ στῆθος, ὡς ἀποτρεπτικὸς τῆς μέθης, κκλουντες αὐτοὺς τότε ὑποθυμίδας). — 3. *ἄλλος* : παῖς, δοῦλος — *ὁ δ'* : ἄλλος δέ· πάλιν παῖς. — *ἐν φιάλῃ* : ἡ φιάλη ἦν ἀγγεῖον ἀνοικτόν, βαθὺ καὶ στρογγύλον, ὅμοιον πρὸς τὰς σημερινὰς ζυλίνκας ῥωσικὰς κιάτσας, δι' ὧν οἱ πενέστεροι Ῥῶσοι πίνουνσι τὸ τέτον ἢ τὸ γάλα· ὥστε κκκῶς λέγεται σήμερον φιάλη παρ' ἡμῖν ὑπὸ πολλῶν ἢ παρὰ Γάλλοις *bouteille* (ἰταλιστὶ *bottiglia*), ἐν ᾧ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν αὕτη ἢ *λήκυθος*. — *μύρον* : τὸ μύρον ἐχρησίμευεν οὐ μόνον εἰς ἄλειψιν, ἀλλὰ καὶ εἰς πόσιν μετὰ τοῦ οἴνου ἀναμιγνύμενον. — *πορσύνει* : ἐτοιμάζει, πορίζει. — 4. *κρατήρ* : κρατήρ· μέγα ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἐκινᾶτο ὁ οἶνος μεθ' ὕδατος, ἐξ αὐτοῦ δ' ἐλάμβανον διὰ τῆς οἰνοχύτης καὶ ἔχεον εἰς τὰ ποτήρια. — *εὐφροσύνης* : εὐθυμίας, οἴνου· ὁ οἶνος ἐλέγετο εὐφροσύνη ὡς αἴτιος αὐτῆς· οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν λέγεται «κκκὴ καρδιά». — 5. *ἄλλος δ' οἶνος* : πλὴν τοῦ ἐν τῷ κρατήρι. — *οὐκοτε* : οὐποτε, οὐδέποτε· συναπτέον τῷ *προδῶσει* = ὅτι οὐδέποτε θὰ προδῶσῃ ἡμᾶς, θὰ ἐκλίπη. Προσωποποιεῖται ὁ οἶνος χάριν ἐμφάσεως. — 6. *μείλικος* : γλυκὺς. — *ἐν κεράμοις* : ἐντὸς κεραμεῶν, πηλίνων ἀγγείων, πίθων. — *ἄνθεος ὀζόμενος* : ἀναθίδων ἰσμήν· ἀνθους, ἀνθοσμίας, μισχᾶτος. Ἡ γεν. *ἄνθεος*, διότι εἶναι κρίσθήσεως

σημαντικόν. — 7. ἐν δὲ μέσοις : ἐν τῷ μέσῳ δ' ἡμῶν (τῶν συμποτῶν)·
 — ἀγνήν : διότι ὁ λιθωνωτὸς ἐχρησίμευεν, ὡς καὶ σήμερον, εἰς τὴν
 λατρείαν τοῦ θεοῦ καὶ μάλιστα εἰς τὰς θυσίας. — ἱστοῖν : ἀναπέμπει,
 ἀναδίδει. — 8. ἔστιν : ὑπάρχει, πάρεστιν. — 9. πάρεκκενται : παρὰ-
 κκενται, ἔχουσι παρκατεθῆ. — γεραρή... τράπεζα : σεβαστή, μεγαλο-
 πρεπής, ἀξία λόγου τράπεζα. Νοεῖται ἡ δευτέρα καλουμένη τρά-
 πεζα, τὰ τραγήματα. — 10. ἀχθομένη : κατὰφορτος, πλήρης. — 11.
 βωμός : ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης χάριν τῶν σπονδῶν κείμενος.
 — ἀν : κατ' ἀποκοπὴν ἀντὶ ἀνά. — πεπύκασται : πρkm. τοῦ πυκά-
 ζομαι = εἶναι πυκνῶς κεκαλυμμένη, κατεσκεπασμένη. — πάντη : καθ'
 ὁλοκληρίαν. — 12. ἀμφὶς ἔχει : πληροῖ πανταχόθεν. — μολπή : ἄτμα.
 — θαλίη : χαρά. — 13. Χορὴ δὴ : πρέπει λοιπόν. — εὐφρονας ἀνδρας :
 οἱ φρόνιμοι ἄνδρες, οἱ εὐθυμῶντες. — 14. εὐφήμεις μύθοις : διὰ
 κελῶν, ἡθικῶν, εὐλαδῶν διηγημάτων καὶ καθαρῶν λόγων. Ὁ μῦθος
 σημαίνει μυθικὸν διήγημα, ὁ δὲ λόγος ἀληθής. — 15. εὐξαμένους :
 ἐπειδὴν διὰ προσευχῆς αἰτήσωνται, ἀφ' οὗ προσευχηθέντες ζητή-
 σωσι. — δύνασθαι : νὰ καθιστῶνται ἱκανοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. — 16. πρήσ-
 σειν : πράσσειν, πράττειν. — γὰρ ὦν : γὰρ οὖν· διότι βεβαίως, διότι
 φυσικῶς. — ταῦτα : τὸ πράττειν τὰ δίκαια. — προχειρότερον : πρό-
 τερον (καθῆκον). — 17. οὐχ ὕβρις πίνειν : δὲν εἶναι ὕβρις τὸ νὰ πίνῃς.
 Τὸ β' πρόσ. ἔτε λαμβανομένου τοῦ πράγματος γενικῶς, ὡς καὶ παρ'
 ἡμῖν. — ἀφίκοιό κεν : ἠθέληεν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃς, θὰ ἠδύνασο
 νὰ φθάσῃς. — 18. οἶκαδ' : εἰς τὴν οἰκίαν σου. — προπόλου : ὑπηρετοῦ.
 — μὴ π. γηραλέος : ὦν· ἂν δὲν εἴσαι πολὺ γέρον· διότι εἰς τοὺς γέ-
 ροντας ἐπετρέπετο διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ χρῆσις ὑπηρετοῦ, ὅστις νὰ
 ὑποβαστάζῃ αὐτούς, ἵνα μὴ πίπτωσιν· ὥστε ἡ ἑλλειψίς ὑπηρετοῦ
 ἀπὸ τῶν νέων ἀναχωρούντων ἀπὸ συμποσίου οἶκαδε ἦν σημεῖον ἐγ-
 κρατείας, ἐν Σπάρτῃ δὲ καὶ νόμος ὑπῆρχε τοιοῦτος κατὰ Πλτρχ. ἐν
 Λυκ. 12 λέγοντα : « πιόντες δὲ μετρίως ἀπίασι δίχα λαμπάδος· οὐ
 γὰρ ἔξεστι πρὸς φῶς βαδίζειν... ». — 19. αἰνεῖν : ἐννοεῖται χορὴ —
 πιών : ὅταν πῇ. — ἀναφαίνει : φέρει εἰς φῶς. — ἐσθλά : ἀγαθὰ σκέ-
 φεις. — 20. ὡς οἱ μνημοσύνη : ἐπεξήγησις τῶν ἀνωτέρω· ὅτι ἔστιν
 αὐτῷ μνήμη, ὅτι δηλαδὴ μέμνηται τῆς ἀρετῆς καὶ πονεῖ (κοπιᾷζει)

ὕπερ αὐτῆς. — 21. **διέπειν** : ἐκ τοῦ **χρή**· οὐδαμῶς **χρή** διέπειν· οὐχὶ νὰ διηγῇται τις καθόλου **μάχας** κ.λ., οὐδαμῶς δηλαδή πρέπει τοῦτο ἐν συμποσίῳ. — **Τιτῆνων** : συναπτόεν τῷ **μάχας**, ὡς καὶ τᾶλλα δύο τὰ ἐπόμενα· Τιτανομαχίας, οὐδὲ Γιγαντομαχίας κ. λ. Οἱ **Τιτᾶνες** ἦσαν παῖδες τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς ἐξ τὸν ἀριθμὸν, ὁ Ὡκεανός, Κοῖος, Κρεῖος, Ὑπερίων, Ἰαπετός, Κρόνος. Οὗτοι ἐπαναστάντες κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἐξεθρόνισαν αὐτόν, καταλαβόντες τὴν βασιλείαν τοῦ Κρόνου· μετ' οὐ πολὺ δ' ὅμως ὁ Κρόνος κατεκρήμνισεν αὐτοὺς εἰς τὸν Τάρταρον. Τούτου ἕνεκα ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ ὑπεκίνησε τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου Δία, ὅστις ἐκθρόνισας τὸν πατέρα καὶ ῥίψας αὐτόν εἰς τὸν Τάρταρον ἔλαβε τὴν βασιλείαν. Αἱ τιτανομαχίαι ἄρα ἦσαν μάχαι μεταξὺ ἀδελφῶν, ὁ δὲ Ξενοφάνης διὰ τοῦτο ἀπὸ ἠθικῆς ἀρχῆς ἀπαγορεύει τὴν κατὰ τὰ συμποσία ἐξιστόρησιν αὐτῶν. Ἐσήμαινον δ' οἱ Τιτᾶνες τὰς βιαιὰς φυσικὰς δυνάμεις, τὰς μεταβαλλούσας καὶ μεταποιούσας τὸν κόσμον. — **Γιγάντων** : Καὶ οὗτοι ἦσαν κατὰ τὸν μῦθον υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, τεράστια ἀνθρώπινα ὄντα τό τε ὕψος καὶ τὴν δύναμιν. ἔχοντες πόδας ὀφιοειδεῖς. Ἐπαναστάντες καὶ οὗτοι ἀσεβῶς κατὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν ἐκερυνώθησαν πάντες ὑπὸ τοῦ Διὸς, βοηθοῦντος καὶ τοῦ Ἡρακλέους. Κατὰ τοὺς νεωτέρους εἶναι καὶ οἱ Γιγάντες σύμβολα τῶν ἀκαταδαμάστων, ἀγρίων δυνάμεων τῆς φύσεως. — 22. **οὐδ' αὖ Κενταύρων** : οὐδὲ κενταυρομαχίας πάλιν (ἀφ' ἐτέρου). Οἱ Κένταυροι ἦσαν λαὸς θεσσαλικὸς οἰνοπότης, ἄγριος, μεταξὺ Πηλίου καὶ Ὀσσης οἰκῶν, ἐκδιωχθεῖς δὲ ἐκείθεν ὑπὸ τῶν γειτόνων Λαπιθῶν. Ἦσαν θηριώδεις, μεγάλῳσωμοι, ὀρεσίβιοι (θῆρες, φῆρες ὀρεσκιῶοι), ἔχοντες κατὰ τὸν μῦθον πόδας ἵππου, ὕπερ ἐδήλου τὴν περὶ τὴν ἵππασίαν ἐμπειρίαν αὐτῶν, ἔπειτα δ' ἐπλάσθησαν ὡς τέρατα ἔχοντα προτομήν μὲν ἀνθρώπου, τὸ δ' ἄλλο σῶμα ἵππου. Διὰ τὰς ἀγρίας αὐτῶν πράξεις ἀπαγορεύει ὁ Ξενοφάνης καὶ τὸν περὶ αὐτῶν λόγον ἐν συμποσίῳ. — **ἰῶν προτέρων** : ἀειδῶν — 23. **σφεδανός** : σφοδράς. — **τοῖς** : οὐδέτερον· τούτοις (τοῖς προειρημένοις δηλ. πᾶσι). — **χρησιόν** : ὄφελος. — 24. **ἀγαθόν** : τὸ ἔχειν προμηθεῖην = τὸ σέβεσθαι τοὺς θεοὺς, τὸ μετὰ σεβασμοῦ φέρεσθαι πρὸς τοὺς θεοὺς.

15.

³Ενταῦθα παραπονεῖται ὁ Ξενοφάνης, ὅτι αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις προτιμῶνται τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἀσκήσεως.

«Ἄν τις, λέγει, ἀγωνιζόμενος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἤθελεν ἄρει νίκην ταχύτητος ποδῶν ἢ πεντάθλου εἴτε τῆς ἀλγεινῆς πυγμῆς εἴτε τοῦ δεινοῦ παγκρατίου ἢ ἂν ἤθελε νικήσει δι' ἵππων, οὗτος φαίνεται εἰς τοὺς ἀστοὺς τιμιώτερος καὶ ἀξιούται φανεράς προεδρίας ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ σίτησιν παρέχει αὐτῷ ἡ πόλις καὶ δῶρα, εἰ καὶ δὲν εἶναι ἄξιος. οὗτος, ὥςπερ ἐγώ, διότι πολλῶ ὑπερέρα τῆς βώμης τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἵππων εἶναι ἡ ἡμετέρα σοφία. Πολὺ λοιπὸν ἀτόπως καὶ ἀδίκως προτιμᾶται ἡ σωματικὴ δύναμις τῆς σωτηρίου σοφίας· διότι οὔτε δεξιὸς πύκτης ἐὰν ὑπάρχη ἐν τῇ πόλει οὔτε παλαιστής οὔτε πένταθλος οὔτε τὸ πάντων τῶν ἀγῶνων προτιμώτατον, ἢ τῶν ποδῶν ταχύτης, θὰ εἶναι διὰ τοῦτο ἡ πόλις μᾶλλον ἐν εὐνομίᾳ. Μικρὰν μόνον χάριν παρέχει τῇ πόλει, ἐὰν τέκνον αὐτῆς ἀγωνιζόμενον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πίσου νικήσῃ· οἷότι ταῦτα δὲν παρέχουσιν οὕτω μεγάλην καὶ διερκεῖ τὴν ὠφέλειαν, ὥςπερ ἡ τῆς ψυχῆς ἀνύψωσις, ἡ σοφία».

Τὴν αὐτὴν ἔννοιαν εὐρίσκομεν καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ Πανηγυρικοῦ τοῦ Ἰσοκράτους (α', 1—3).

1. εἰ μὲν : ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐκτείνεται μέχρι τοῦ 6 στίχου ἐπαναλαμβανομένη πάλιν διὰ τοῦ ἐν τῷ 10 στίχῳ «εἴτε καὶ ἵπποισιν», ἢ δ' ἀπόδοσις ἀρχεται διὰ τοῦ ἐν τῷ 6 στίχῳ ἀστοῖσιν κ' εἴη κ.λ. ἐπαναλαμβανομένη διὰ τοῦ ταῦτά κε πάντα λάχοι ἐν τῷ 10 στίχῳ. —εἰ... ἄροιο : ἂν ἤθελεν ἄρει νίκην, ἂν ἤθελε νικήσει.—*ταχυτῆτι ποδῶν* : διὰ τῆς ταχύτητος τῶν ποδῶν του, τρέχων. Τίθεται πρῶτον τὸ ἀγώνισμα τοῦ δρόμου ὡς τὸ ἀρχαιότατον καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀγών. Πρὸλ. καὶ Τυρτ. 4 (12), 2.—2. *πενταθλεύων* : ἀγωνιζόμενος πένταθλον· ἦν δὲ τοῦτο δρόμος, ἄλμα, δίσκος, ἀκόντιον, πάλη. —*ἐνθα...τέμενος* : ὅπου ὑπάρχει τὸ τέμενος (ἄλσος) τοῦ Διὸς (δη-

λαδὴ ἡ ἱερὰ περιοχὴ, ἐν ᾗ ὁ νὸς τοῦ Διός, ἡ καλουμένη Ἰαλτις).—
 3. παρ : κατ' ἀποκοπὴν ἀντὶ παρὰ—παρ. . . ῥοῆς : πλησίον τῶν
 ῥευμάτων.—Πίσσο : τοῦ Πίσσου (ποταμοῦ). Ὁ Πίσσης ἦν παρχπότα-
 μος τοῦ Ἀλφειοῦ παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν ῥέων —παλαίων : νοεῖται
 «νίκην ἄροιτο».—4. ἔχων : εἰδώς, γινώσκων, ἔμπειρος ὢν.—πυκτι-
 σύνην : τὴν πυγμαχίαν, πυγμὴν.—ἀλγινόεσαν : τὴν πλήρη ἄλγους,
 ἀλγεινὴν. — 5. ἀέθλον : ἔχων (ὡς ἀνωτέρω). Σημειωτέα ἡ χρῆσις
 τοῦ οὐδετέρου ἀέθλον ἀντὶ τοῦ ἀρσενικοῦ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ
 ἀγῶνος· διότι συνήθως ὁ ἀγὼν λέγεται ἀθλος, ἀθλον δὲ τὸ βρα-
 βεῖον τοῦ ἀγῶνος.—παγκράτιον : πάλη καὶ πυγμή.—6. ἀστοῖσιν κ'
 εἶη : ἡ ἀπόδοσις τοῦ ὑποθετικοῦ· ἤθελεν εἶναι μετὰ τῶν ἀστών,
 θὰ ἐφάινετο εἰς τοὺς ἀστούς.—κυδρότερος : (ἐκ τοῦ κῦδος) ἐνδοξό-
 τερος· ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως νοεῖται «παντός ἄλλου». —προσο-
 ρᾶν : ἐκ τοῦ κυδρότερος = τὸ πρόσωπον, ὥστε νὰ προσβλέπωσι, νὰ
 θεωρῶσιν αὐτόν.—7. καὶ κε...ἀροιτοί : καὶ ἤθελεν ἄρει ἐκυτῶ, ἤθελεν
 ἀξιοθῆ. —ἐν ἀγῶσιν : ἐν καιρῷ ἀγώνων. Οἱ Ὀλυμπιονῆκες πλην τοῦ
 στεφάνου, οὗ ἤξιουντο, εἶχον καὶ ἄλλας τιμὰς, οἷαι ἡ ἐν πρυτανείῳ
 σίτησις, ἀτέλεια, προεδρία (τὸ δικαίωμα δηλ. τοῦ νὰ καθίζωνται
 ἐπὶ τῶν ἐδωλίων τῆς α' σειρᾶς ἐν θεάτροις ἢ ἐν ἀγῶσι) κ. λ. Ἐν-
 ταῦθα τοιαύτην προεδρίαν νοεῖ.—8 καὶ κεν. . . εἶη : νόει «αὐτῶ»·
 καὶ ἤθελεν εἶναι αὐτῶ.—οὔτα : σίτησις (ἐν πρυτανείῳ).—δ. κτεά-
 των : ἐκ δημοσίων κτημάτων, δημοσίᾳ.—9. ἐκ πόλιος : ἐκ μέρους
 τῆς πόλεως (τῆς πατρίδος).—δ οἷ... εἶη : τὸ ὅποῖον ἤθελεν εἶναι εἰς
 αὐτὸν κειμήλιον, τὸ ὅποῖον δηλαδὴ ἤθελε φυλάττει οὗτος ὡς κει-
 μήλιον. — 10. εἴτε καὶ ἵπποισιν : νοεῖται πάλιν «νίκην τις ἄροιτο»,
 ἂν ἤθελε νικήσει καὶ δι' ἵππων, ἐν ἵπποδρομίᾳ ἢ ἄρματοδρομίᾳ.—
 ταῦτά κε...λάχοι : ἤθελε τύχει τούτων (τῶν τιμῶν, δηλ. προεδρίας,
 ἀτελείας, ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως).—11. οὐκ. ἐὼν=ἐν ᾧ δὲν εἶχεν
 ἐνκντ. μετοχὴ.—ἐγὼ : εἰμὶ δηλαδὴ.—ῥώμης : τῆς σωματικῆς ду-
 νάμεως.—ἀμείνων : ὑπερτέρα, ὠφελιμωτέρα.—12. σοφίη : ἡ ποιη-
 τικὴ δηλαδὴ καὶ φιλοσοφικὴ.—13. εἰκῇ μάλα νομίζεται : λίαν ἁλο-
 γίστως τοῦτο συνήθίζεται, λίαν ἁλόγιστος (ἄτοπος) συνήθεια εἶναι
 αὕτη.—τοῦτο : τὸ τιμᾶν τοὺς νικητάς.—14. προκρίνειν : προτιμᾶν.

— τῆς ἀγαθῆς σοφίης : τῆς φωτηρίου σοφίας (δηλ. ποιήσεως καὶ φιλοσοφίας). — 15. εἰ... μετεῖη : ἂν ᾔθελεν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν λαῶν. — πύκτης ἀγαθός : δεξιός, καλὸς πυγμαῖχος. — 16. πενταθλεῖν : ἐκ τοῦ ἀγαθός, ὡς καὶ τὰ κατώτερω παλαισμοσύνην καὶ ταχυτῆτι ποδῶν· σημειωτέα δ' ἡ ποικιλία αὐτῇ τῆς συντάξεως τοῦ ἀγαθός, πενταθλεῖν ἀγαθός = καλὸς εἰς τὸ πένταθλον. — παλαισμοσύνην : δεξιός εἰς τὴν πάλην. — 17. οὐδὲ μὲν : οὐδὲ μὴν = οὐδὲ μάλιστα· ἐξαιρέται ὁ δρόμος, ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀγών. — εἰ ταχ. ποδῶν : ἂν ᾔθελεν ὑπάρχει τις ἀγαθός κατὰ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν, ἀγαθός δρομεύς, δεξιός εἰς τὸν δρόμον. — τόπερ : ὅπερ. — πρότιμον : προτιμότερον πάντων δηλ. τῶν ἔργων, ὅσκα πέλει ἔργα βώμης ἀνδρῶν ἐν ἀγῶνι. — 19. τοῦνεκεν : τούτου ἕνεκα. — δῆ : δὴ. — 20. χάσμα : χάρα, ὄφελος. — ἐπὶ τῷ : ἐπὶ τούτῳ. — 21. εἴ τις . . . νικῶ : ἐπεξήγησις τοῦ ἐπὶ τῷ· ἂν τις ᾔθελε νικᾷ, ᾔθελεν εἶναι νικητής. Τὸ νικῶ γ' πρόσ. ἐνεστ. εὐκτ. = νικῶν. Ἡ ἐπικράτης αὕτη τῆς ὑποθέσεως εἰρωνική. — ἀεθλεύων : ἀγωνιζόμενος. — 22. οὐ πιαίνει : μεταφορικῶς· δὲν πληροῦσι, δὲν γεμίζουσι. — μυχοὺς πόλιος : τὰ ταμειᾶ τῆς πατρίδος, "Ὡς ἔχομεν ταῦτα καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ὡς μὴ νομίζομεν ὅτι ἡ κατὰχρησις τῆς γυμναστικῆς ἐν τοῖς σχολείοις ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἄλλων μαθημάτων ὅλ μορφώσῃ πολίτας ἱκανοὺς νὰ παχύνωσι τὰ ταμειᾶ τοῦ Κράτους.

16.

Θεόγνις, ὁ κυρίως ἀντιπρόσωπος τῆς γνωμικῆς ἐλεγεῖας ἤκμασε περὶ τὸ 544 π. Χ, καθ' ὃν χρόνον μέγαλα πολιτικά μεταβολὰ συνέβησαν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, τοῖς βοιωτικοῖς Μεγάροις. Ἡ πόλις δηλαδὴ αὕτη ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν εἶχε δώριον πολίτευμα καὶ ἀπὸ τῆς ἀποσπάσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς Κορίνθου διωκεῖτο ὑπὸ δωρικῆς ἀριστοκρατίας, ἥτις σὺν τῷ χρόνῳ κυρία γενομένη τῆς γῆς καὶ προνομιοῦχος κατεπέεζε δεινῶς τὸν ἀκτήνωνα λαόν. Τὴν δισαρέσκειν τοῦ πιεζομένου πλήθους ἐκμεταλλευθεὶς πρὸ τοῦ Σόλωνος ἤδη ὁ Θεαγένης ἐγένετο τύροννος· μετὰ τὴν πτῶσιν δ' ὅμως αὐτοῦ

οἱ ἀριστοκρατικοὶ ἐπεκράτησαν πάλιν καὶ τὰ Μέγαρχα κατέστησαν θέατρον ἀγρίων κομματικῶν ἀγώνων. Μετ' ὀλίγον ἔπεσεν ἡ ἀριστοκρατία καὶ δημοκρατία ἀχλύνωτος εἰσῆχθη. Ὁ δῆμος κατεδίωξε τοὺς εὐγενεῖς ἀγριώτατα καὶ τὰ κτήματ' αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους τὸ πλῆθος διένειμκν. Καὶ κατώρθωσαν μὲν καὶ πάλιν οἱ ἀριστοκρατικοὶ νὰ ἐκβιάσωσιν ἀποκατάστασιν τινὰ αὐτῶν εἰς τὰ πρόην δικαιώματα, ἀλλ' εὐθὺς μετ' ὀλίγον ὁ δῆμος ἐπεκράτησε πάλιν, οἱ εὐγενεῖς ἐξωρίσθησαν καὶ μάλιστα βραδύτερον ἐπῆλθε φιλικὸς τις συμβιβασμός.

Εἰς τοὺς χρόνους τῆς πολιτικῆς ταύτης ἀνατροπῆς πίπτει ὁ βίος τοῦ Θεόγνιδος, ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ αἱ ἐν τοῖς ποιήματι μανιώδεις ἐκφράσεις αὐτοῦ (κακοὶ καὶ δειλοὶ κ. λ.) κατὰ τῶν δημοκρατικῶν. Ἀνῆκεν οὗτος εἰς ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν, ἀπώλεσε τὴν κτηματικὴν αὐτοῦ περιουσίαν καὶ ἐγκατέλιπε τὴν πατρίδα κατ' ἀνάγκην ὡς πολιτικὸς φυγάς. Μετὰ μακρὰν περιπλάνησιν ἀνὰ τὴν Εὐβοίαν καὶ Σπάρτην ἀφίκετο εἰς τὰ σικελικὰ Μέγαρχα, ὅπου καὶ ἐκτῆσχε τὰ πολιτικὰ δικαιώματα μετὰ ἔτη δέ, γέρων ἤδη, κατῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα, ἣν, ὡς αὐτὸς λέγει ἐν τοῖς ποιήμασι, προσέτιμα πάσης ἄλλης πόλεως, εἰ καὶ πανταχοῦ διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ ἦτο εὐπρόσδεκτος.

Τὰ ποιήματ' αὐτοῦ δυστυχῶς δὲν διεσώθησαν ἀλώδητα μέχρι ἡμῶν. Ἐν τοῖς ἐκ 1389 στίχων σωζομένοις ἀποσπάσμασιν αὐτοῦ ὑπάρχουσι στίχοι διαφόρων, τοῦ Σόλωνος λ. χ. Τυρταίου, Μιμνέρμου καὶ ἄλλων, καθόλου δ' εἰπεῖν ὑπειστῆλθεν εἰς αὐτὰ ἄλλοτρία ὕλη καὶ ἐξέπεσε γνησία. Τὸ ὅλον ἄρα εἶναι συλλογὴ ἀποσπασμάτων ἀνευ ἐσωτερικῆς συναφείας· μόνον ἐνιαχοῦ δύνανται ν' ἀποχωρισθῶσι μικραὶ τινες ἐλεγείαι τέλειαι.

Αἱ πλεῖσται αὐτοῦ ἐλεγείαι ἀπηυθύνοντο πρὸς νέον τινὰ Μεγαρέα, Κύρνον Πολυπαίδην, ἀριστοκρατικόν, ὃν ὁ Θεόγνης ἐξίτηι ν' ἀναθρέψῃ ὡς πατὴρ καὶ νὰ διατηρήσῃ ἐν αὐτῷ τὸ φρόνημα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ προγόνων. Διδάσκει λοιπὸν αὐτὸν τὴν ἀρχαίαν ἀρετὴν, ζητεῖ νὰ ἐμφυσήσῃ αὐτῷ μῖτος καὶ καταφρόνησιν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ δήμου, ἀποτρέπει αὐτὸν τῶν συναναστροφῶν αὐτῶν καὶ συμβουλεύει νὰ διατηρῇ τὴν οἰκογενειακὴν εὐ-

γένειαν. Ἐν γένει διὰ τῶν ἐλεγείων τοῦ Θεόγνιδος πνέει ἀριστοκρατικὴ πνοή. Μισεῖ οὗτος τοὺς δημοκρατικούς, δι' ἃ ἔπαθεν ὑπ' αὐτῶν κακὰ, καὶ εὐχεται νὰ πῇ τὸ αἶμά των λέγων «τῶν εἴη μέλαν αἶμα πιεῖν». Οὕτω φανατικὸς ἀριστοκρατικὸς ἦτο, ὥστε κατ' αὐτὸν προσωπικὴ ἱκανότης δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνον ἐν τῇ ἀριστοκρατίᾳ, οἱ εὐγενεῖς μόνον ἐσθλοί, πάντες δ' οἱ λοιποὶ δειλοὶ καὶ κακοί, ἀμαυρουμένης τῆς ἠθικῆς σημασίας τῶν λέξεων τούτων. Ἡ διοίκησις τῆς πολιτείας ἀνήκει μόνον τοῖς ἀριστοκρατικοῖς, ὁ δὲ δῆμος ὀφείλει νὰ κύπτῃ τὸν αὐχένα. Οὐδὲ πρέπει ὁ εὐγενὴς νὰ συναναστρέφηται τοῖς δικωθεύρουσι τὰ ἦθη δημοκρατικοῖς, ἀλλὰ νὰ μένῃ ἐν τῇ κοινωνικῇ αὐτοῦ τάξει.

Πλὴν τῶν πρὸς Κύρνον ἐλεγείων ὁ Θεόγνις ἐποίησε καὶ συμποτικὰς ἐλεγείας, πρὸς δὲ καὶ πρὸς ἄλλους φίλους *ὑποθήκας*, οἵτινες φίλοι ἀπετέλουν. ὡς φαίνεται, ἰδίαν τινὰ ἀριστοκρατικὴν κοινωνίαν, τινὲς μάλιστα τῶν ἐλεγείων αὐτοῦ ἀναφέρονται εἰς ἰδιαίτερα περιστατικὰ ἐκάστου αὐτῶν· οὕτω π. χ. ὁ ποιητὴς οἰκτῖρει δυστυχῆ τινὰ θαλασσοπορίαν τοῦ Κλεαρίστου, ἄλλω δὲ τινι φίλῳ εὐχεται καλὸν κατευόδιον.

Ἡ μεγάλη ἠθικὴ ἀξία τοῦ Θεόγνιδος ἀρχαιότατα κατενοήθη, διὰ τοῦτο αἱ ἐλεγεῖαι αὐτοῦ ἤδοντο τὸ πάλαι ἐν συμποσίοις πρὸς αὐλόν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι, καίπερ ὄντες δημοκρατικοί, πρωίμως εἰσήγαγον τὸν Θεόγνιν. ὡς καθαρῶς διδασκτικὸν ποιητὴν, εἰς τὰ σχολεῖα τάξαντες αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου. Ἐγράψε δ' ὁ Θεόγνις, καίπερ Δωριεύς, ἐν ἰωνικῇ μιρρῇ καὶ διαλέκτῳ, διότι ἡ γλῶσσα τῆς ἐλεγείας ἦτο ἡ ἐπικὴ· ὡς Μεγαρεὺς δ' ὅμως ἔχει καὶ τινὰς δωρισμούς.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 16 ἀπόσπασμα εἶναι ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, προσίμιον συμποτικῆς ἐλεγείας, ἀδομένης ἐν ὥρᾳ σπονδῆς (ἰδὲ 14). Καὶ ναὶ μὲν οἱ ἀρχαιότατοι ὕμνοι ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἔπος (ὡς οἱ Ὀμηρικοὶ) ἔχοντες μέτρον δακτυλικὸν ἐξάμετρον, σὺν τῷ χρόνῳ δ' ὅμως ἐγράφησαν τοιοῦτοι καὶ ἐν ἡρωελεγείῳ ὑπὸ τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν.

1. Ὡ *ἄνα* : κλητ. τοῦ *ἄναξ* ἐπὶ θεῶν ἔχει τοῦτο κλητικὴν διττὴν *ἄνα* καὶ *ἄναξ*, ἐπὶ ἀνθρώπων δὲ μόνον *ἄναξ*.—Διὸς τέκος : τέ-

κνον, γόνε τοῦ Διός. Ὁ Ἀπόλλων ἦτο θεὸς τοῦ φωτός (ὁ φωτοδότης καὶ ζωογόνος ἥλιος), υἱὸς Διὸς καὶ Λητοῦς (δηλαδὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, διότι πράγματι ὁ ἥλιος ἀνατέλλει εἰς τὸν οὐρανὸν διακλύων τὸ πρὸ αὐτοῦ νυκτερινὸν σκότος). Ὁ παλαιότερος αὐτοῦ τύπος ἦτο Ἀπέλλων (ἔθεν καὶ τὰ ὀνόματα Ἀπελλᾶς, Ἀπελλῆς, Ἀπελλικῶν καὶ ὁ μὴν Ἀπελλαῖος). οἱ Θεσσαλοὶ μάλιστα ἔλεγον αὐτὸν Ἀπλῶν ἢ Ἀπλων. ἐν Ἰταλίᾳ δ' οἱ Τυρρηνοὶ Apellun, Arulu καὶ Arlu. Τὸ Ἀπέλλων (ἐκ τῆς ἀπὸ καὶ ἔλλων) ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀπελαύνων (ἀπείργων, ἀπομακρύνων τὰ κακὰ), ἣν ιδιότητα ἔχει τὸ ἥλιακὸν φῶς, ὁ ἥλιος. ὥστε ὁ Ἀπόλλων ἦτο θεὸς ἀλεξίκακος καὶ εὐεργετικὸς.—οὕποτε σεῖο λήσομαι : οὐδέποτε θά σε λησμονήσω· διότι ὁ Ἀπόλλων ἦτο καὶ προστάτης τῆς μουσικῆς (καὶ ποιήσεως) καὶ πολιοῦχος τῶν Μεγάρων, τῆς πατρίδος τοῦ ποιητοῦ.—2. ἀρχόμενος : τοῦ συμποσίου. Ἡ μετοχὴ χρονικὴ=ὅταν ἄρχωμαι, ἐν ἀρχῇ. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἀποπανόμενος=οὐδὲ κατὰ τὸ τέλος.—3. σέ : ἀντικ. τοῦ δαίσω· θά σε ὑμνῶ.—πρῶτον : ἐν ἀρχῇ (τοῦ συμποσίου).—ὑστατον : καὶ περὶ τὸ τέλος.—ἐν τε μέσοισιν : καὶ ἐν τῷ μέσῳ.—4. σὺ δέ μοι κλῦθι : Πρβλ. 8, 2 —ἐσθλά : εὐτυχίαν.—5. Φοῖβε : ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, πιθανῶς σημαῖνον τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάος, φάως-φῶς) Δὲν ἐκθλίβεται, διότι ἡ ἐπομένη λέξις εἶχεν ἐν ἀρχῇ δίγαμμα.—πότνια : ἡ σεβαστή, ἡ δέσποινα.—6. φοίνικος....ἐφαπαμένη : ἐγγίσασα, ἐναγκαλισαμένη τὸν φοίνικα· διότι ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἡ Λητώ ἔτεκε τὸν θεὸν ἐν Δήλῳ ὑποκάτω φοίνικος, οὗ τὸν κορμὸν ἐνηγκαλίσασατο. ἵνα ἀντίσχη εἰς τὰς ὠδῖνας.—8. ἀδινῆς χερσίν : διὰ τῶν ῥαδινῶν (εὐλυγίστων, κομφῶν) αὐτῆς χειρῶν.—7. κάλλιστον : ὡραιότατον· ἕνεκα τῆς αἰγλῆς τοῦ φωτός.—ἐπί...λίμνη : πλησίον τῆς τροχοειδοῦς (κυκλοτεροῦς) λίμνης. Ἡ λίμνη αὕτη σώζεται ἐν Δήλῳ μέχρι σήμερον οὔσα ἀκριβῶς τροχοειδής.—8. ἀπειρεσίη : ἡ κυκλοτερής.—9. ὁδμῆς ἀμβροσίης : θείας ὁσμῆς, θείας εὐωδίας· δηλωτικὸν τοῦτο τῆς κατὰ τὰς πρώτας (περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου) ἐν τε τῇ Δήλῳ καὶ ταῖς περὶ αὐτὴν νήσοις διαχεομένης ἐκ τῶν ἀγρίων ἀνθέων ἀθανάτου τῷ ὄντι εὐωδίας.—ἐγέλασε : δηλωτικὸν τῆς ἐκ τοῦ φωτός παραγομένης ἐντυπώσεως, διότι τὸ φωτίζο-

μενον μέρος τῆς γῆς φαίνεται πράγματι ὅτι γελᾷ.—πελώρη : ἡ πελωρία.—10. πόντος : τὸ πέλαγος.—ἄλδς πολιῆς : τῆς λευκίζούσης θαλάσσης.

17.

Εὐχὴ εἰς Ἀρτεμιν, ὅπως προστατεύσῃ αὕτη τὸν ποιητήν.

1. *Θηροφόνῃ* : ἀντὶ τοῦ συνήθους *θηροφόνε*· ὁ εἰς ἡ τύπος εὐχρηστος ἐπὶ θεαινῶν· οὕτω καὶ « Ἡρῇ ἡνιόχῃ » κ. λ. Ἡ Ἀρτεμις εἰκονίζε τὴν σελήνην, ἐνομίζετο δὲ καὶ θεὰ τῆς θήρας, ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος.—2 *εἶσαθ'* : εἶσατο (ἐκ τῆς ῥίζης *εἶ*, ἐξ ἧς καὶ τὸ *ἰζω*) = ἰδρυτεν. Ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς θεᾶς ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄλμα αὐτῆς, ὃ ἰδρυτεν ὁ Ἀρχομένων, διότι ἡ Ἀρτεμις ἔσωσε τὴν κόρην αὐτοῦ Ἰφιγένειαν ἀπὸ τῆς θυσίης ἐν Αὐλίδι ἀναρπάσσασα αὐτήν, καὶ τὴν αὐτῆς δὲ καταπέμφασα ἔλαφον.—*εὐχομένῳ μοι κλῦθι* : Πρβλ. 8 2.—*ἀπό... ἄλαλκε* : τμησίς· ἀπομάκρυνον. Τὸ *ἄλαλκε* εἶναι ἀόρ. β' τοῦ *ἀλέξω*.—*κακῆς... κῆρας* : τὸν κακὸν θάνατον. Ἡ λέξις *κῆρ* κυρίως σημαίνει τὸν θάνατον καὶ τοὺς ποικίλους αὐτοῦ τρόπους.—4. *σικκρόν* : ἐστί· μηδαιμινόν.—*μέγα* : σπουδαῖον.

18.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο εἶναι ἐπίκλησις πρὸς τὰς Μούσας καὶ Χάριτας. Καὶ περὶ μὲν Μουσῶν ἰδὲ 8, 2, αἱ δὲ Χάριτες ἦσαν θεαὶ τῆς χάριτος καὶ τῶν θελγῆτρων· θυγατέρες Διὸς καὶ Εὐρυνομίας, τρεῖς τὸν ἀριθμόν, Ἀγλαΐα, Εὐφροσύνη, Πικσιθέα.

1. *Κάδμῳ* : Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἀγήνορος τοῦ βασιλέως τῶν Φοινίκων καὶ ἀδελφὸς τῆς Εὐρώπης, ἣν ζητῶν κατὰ τὸν μῦθον ὑπὸ Διὸς ἀρπαγεῖσθαι ἦλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἔκτισεν ἐν Βοιωτίᾳ τὰς Θήβας, ὧν ἡ ἀκρόπολις ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη Καδμεία. Οὗτος εἰσήγαγεν εἰς Ἑλλάδα καὶ τὰ γράμματα. Ἐνυμφεύθη τὴν Ἀρμονίαν, θυγατέρα Ἀρεωῦ καὶ Ἀφροδίτης, εἰς τοὺς γάμους δ' αὐτοῦ παρέστησαν ἅπαντες οἱ θεοί, ἐν οἷς καὶ αἱ Μοῦσαι καὶ Χάριτες· προσήνεγκαν

δὲ ἕκαστος δῶρα ἄλλοι ἄλλα, αἱ δὲ Μοῦσαι καὶ Χάριτες ἐτραγώδησαν καὶ ἐχόρευσαν. Τότε λοιπὸν εἶπον καὶ τὸ ἐν τῷ γ' στίχῳ ἀναφερόμενον. ὅπερ ἀπέβη παροιμιῶδες. — 2. *ἀείσαι* : ἤσατε, ἐτραγώδησατε, τραγώδουσαι εἶπετε. — *καλόν* : ὥραϊον. — 3. *οἷτι* : ἐπικῶς = ὅ,τι. — *φίλον* : ἀγαπητόν — *οὐ καλόν* : οὐχὶ ὥραϊον, ἀσχημὸν. — 4. *τοῦτ' ἔπος* : οὗτος ὁ λόγος. — *ἦλθε* : ἐπέρασε διὰ μέσου ἀθανάτων στομάτων. ἐλέχθη ὑπ' ἀθανάτων στομάτων.

19

Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες. λέγει ἐνταῦθα ὁ ποιητής (νοεῖ δὲ τοὺς ἀριστοκρατικούς. διότι οὗτοι κατ' αὐτὸν μόνον ἀγαθοὶ καὶ χρηστοί), οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε κατέστρεψαν πόλιν, ἀλλ' οἱ κακοὶ (οἱ ἀνήθικοι δῆλον ὅτι δημοκρατικοὶ δημαγωγοὶ) φέρουσι τὴν κατὰστροφὴν, ὅταν φέρωνται ὑβριστικῶς χάριν ἰδιοτελείας.

1. *πῶ* : μέχρι τοῦδε. — 2. *ἔταν... ἄδη* : ὅταν γίνῃ ἀρεστὸν τοῖς κακοῖς. ἔταν θελήσωσιν οἱ κακοὶ. Τὸ *ἄδη* : εἶναι ἄδρ. τοῦ ἀνδάνω. — 3. *δῆμον* : τὸν λαόν — *φθειρώσι* : διαφθειρώσι, παραπλανῶσι. — *δίκας* : τὰς δίκας, τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν. — *δίδωσιν* : ἀναθέτουσιν. — 4. *εἵνεκα* : ἕνεκα, χάριν. — *οἰκείων κερδέων* : ἀτομικῶν συμφερόντων· τὸ κερδέων κατὰ συνίζησιν. — *κράτεος* : ὑπερσχύσεως. — 5. *ἔλπεο μὴ* : μὴ ἔλπιζε, μὴ νόμιζε. — *ἀτρεμεῖσθαι* : ὅτι θὰ μείνῃ ἥσυχος. — *δηρόν* : πολὺν χρόνον. — 7. *εὔτ' ἂν* : ὅταν. — *φίλα* . . . *ταῦτα γένηται* : γένωνται ταῦτα ἀρεστά. — 8. *δημοσίῳ σὺν κακῷ* : μετὰ δημοσίας συμφορᾶς, μετὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ λαοῦ. — 9. *στάσεις* : γίνγονται. — *ἐμφυλοὶ* : ἐμφύλιοι· ἀναφέρεται ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὸ στάσεις. — 10. *μύναρχοι* : κατ' ἑκτασιν ἀντὶ *μόναρχοι* = τύραννοι. — *μήποτε... ἄδοι* : εὐχή· εἴθε μὴδέποτε νὰ γένωνται ἀρεστά, εἴθε νὰ μὴ ἀγαπήσῃ ποτέ.

20

Διὰ τῶν ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ ὁ ποιητής ἀποτρέπει τὸν Κύρνον τοῦ νὰ προσλαμβάνῃ συμβούλους δημοκρατικούς, προτρέπει

δὲ τοῦναντίον νὰ ἐπιζητῇ τὰς τῶν ἀριστοκρατικῶν συμβουλὰς καὶ μακρὰν ἔτι ὄντων.

1. *Μήποτε* : μὴδέποτε· τὸ μὴ τίθεται, ἐπειδὴ ἡ πρότασις εἶναι ἐπιθυμίας.—*βούλευε* : κάμνε συμβούλιον.—*κακῶ ..σὺν ἀνδρί* : μετὰ κακοῦ ἀνδρός (δημοκρατικοῦ).—*πίσυνος* : (ἐκ τῆς ῥίζης *πιθ* τοῦ *πείθω*)=πεποιθώς, δίδων πίστιν εἰς αὐτόν.—2. *εὗτ' ἄν* : ὅταν.—*τελέσαι* : νὰ ἐκτελέσῃ.—3. *μετ' ἐσθλὸν ἰῶν* : πορευθεὶς πρὸς χρηστὸν (ἀριστοκρατικόν).—*πολλὰ μογήσας* : πολλὰ κοπιάσας.—4. *καὶ...ἐκτελέσας* : καὶ διανύσας.

21.

Σπάνιον ὁ πιστὸς φίλος.

Ὀλίγους, λέγει ὁ ποιητής, δύναται τις νὰ εὔρῃ ἐν τῷ κόσμῳ φίλους, πιστοὺς γιγνομένους ἐν ταῖς τῶν φίλων συμφοραῖς, τόσον ὀλίγους, ὥστε μία ναὺς εὐχερῶς δύναται νὰ περιλάβῃ ἅπαντας.

1. *Παύρους* : (συγγεν. τῷ *paulus, raucus*, φαῦρος, φαῦλος)=ὀλίγους. Καὶ ἄλλαχού λέγει ὁ ποιητής τοιαῦτα :

«Εὖ μὲν ἔχοντας ἐμεῦ, πολλοὶ φίλοι· ἦν δέ τι δεινὸν
συγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον».

1. *Πολυπαῖδη* : πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ *Πολυπαῖς-ιδος* (*πολυπάμων*=πολυκτῆμων). Ἡ λέγουσα συστέλλεται, διότι ἔπεται φωνῆεν.—*ἐταίρους* : συντρόφους, φίλους.—2. *ἐν χ. πρήγμασι* : ἐν δυστυχίαις, συμφοραῖς.—*πιστούς* : κατηγορούμενον.—3. *ἄν τολμῶεν* : θὰ ἐτόλμων.—*δμ. θυμόν* : τὴν αὐτὴν γνώμην.—4. *ἴσον* : πρὸς ποιηταῖς ἐκτείνει τὸ ἰῶτα.—5. *δήεις* : μέλλον (ἐκ τοῦ *δα*)=θὰ εὔρῃς.
διζήμενος : ζητῶν, ἂν ζητῇς.—*οὐδ' ἐπὶ π. ἀνθρώπους* : οὐδὲ καθ' ὅλην τὴν γῆν.—6. *οὓς...μή...ἄγοι* : ὥστε δὲν ἤθελε περιλάβει αὐτούς.—7. *οἷσιν* : σκήμα καθ' ὅλον καὶ μέρος· ὧν ἐπάνω εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπάρχει (ἐπικαθίσταται) αἰδώς.—8. *οὐδ' αἰσχροὺς* : ἡ σειρὰ εἶναι ἡ ἐξῆς : οὐδ' ἄγει (αὐτοὺς τὸ) κέρδος ἐπὶ αἰσχροῦν χρῆμα· δηλαδὴ : οὐδ' ὀδηγεῖ αὐτοὺς τὸ κέρδος, τὸ χρῆμα, εἰς διάπραξιν αἰσχροῦς πράξεως.

22.

Παρά τοῖς πολλοῖς, τοῖς χυδαίοις, τὸ χρημὲν νομίζεται μόνον ἀρετή· πάντα δὲ ἄλλα μηδέν· σωφροσύνη, σοφία καὶ τὰ τοιαῦτα παρ' αὐτοῖς ἀνωφελέη.

1. Πλήθει : ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ πλήθους, ἐν τῇ κρίσει τοῦ ἀπαιδευτοῦ λαοῦ.—μία γίνεται : μία ὑπάρχει.—ἦδε : δεικτικῶς· ἡ ἐξῆς (ὁ πλοῦτος).—2. πλουτεῖν : ἐπεξήγ. τοῦ ἦδε — ἦν ἄρ' : ἦτο λοιπόν, ἦτο, ὡς φαίνεται.—3 οὐδ' εἰ σωφρ. μὲν ἔχοις : οὐδὲ σύν-εστιν τοῦ δικαίου (δικαιοσύνην) μὲν ἂν ἤθελες ἔχει.—*Ραδ. αὐτοῦ : αὐτοῦ τοῦ Ῥαδάμάνθους. Ὁ Ῥαδάμάνθους ἦτο υἱὸς Διὸς καὶ Εὐρώ-πης, ἀδελφὸς Μίνως, τοῦ βασιλέως τῶν Κρητῶν, δικαιοτάτος καὶ πάσης καλῆς ἐχθρός. Μετὰ θάνατον μυθολογεῖται ὅτι ἐγένετο κριτὴς ἐν Ἄδου, ὡς καὶ ὁ Μίνως.—4. εἰδείης δέ : ἤθελες δὲ ἡξεύ-ρει.—Αἰολίδεω : τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἰόλου· προσενεκτέον τὸ ὄνομα κατὰ συνίτησιν. Σίσυφος, ὁ κτίστης τῆς Ἐφύρης (Κορίνθου), ἦτο περιβόη-τος διὰ τὴν πικρογλίαν καὶ φιλοκέρδειαν αὐτοῦ ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅπερ δηλοῖ τὸν παρὰ πολὺ σοφὸν καὶ πανουργόν (Σι—ἡ ρίζα τοῦ σιός = θεός—καὶ σύφος = σοφὸς αἰολιστί· ἦθεν Σίσυφος = θεόσοφος, παρὰ πολὺ σοφός). Περὶ αὐτοῦ ἐμυθολογεῖτο ὅτι προέδιδε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστικὰ τῶν θεῶν καὶ ὅτι κατάρθρωσε καὶ ἐξαπα-τήσῃ καὶ νεκρὸς ἐν Ἄδου τὴν Περσεφόνην. Ζῶν δηλαδή ἐτι παρήγ-γειλεν εἰς τὴν γυναικα αὐτοῦ Μερόπην καὶ ἀφῆσῃ αὐτὸν ἀποθανόντα ἄτακτον· ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς Ἄδου παρεπονείτο διὰ τοῦτο καὶ ἔπεισε διὰ τῶν πολυτροπιῶν καὶ πανουργιῶν αὐτοῦ τὴν Περσεφόνην καὶ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ καὶ ἐπνεύθη εἰς τὴν γῆν, ἵνα δῇθεν τιμωρήσῃ τὴν ἀπειθεῖ σύζυγον· ἀλλ' ἀναβὰς δὲν ἤθελε πλεον καὶ καταβῇ πάλιν εἰς Ἄδου καὶ ἐπέμψθη ὁ Ἑρμῆς, ὅστις κατεβίβασεν αὐτὸν διὰ τῆς βίας. Διὰ πάντα ταῦτα ἐτιμωρήθη καὶ κυλίῃ ἐν Ἄδου πρὸς τὴν κορυφὴν λόφου πέτρην (μέγαν βράχον) «λαχὼν ἄνω ὥθεσθε ποτὶ λόφον» καθ' Ὀμηρον, ἥτις ὅμως εὐθύς ὡς ἔφθκνεν εἰς τὴν κορυφὴν ἐκφεύγουτα κατεκυλίετο πάλιν καὶ οὕτως ὁ Σίσυφος διατέλει ἐσκαὶ βασανιζόμε-νος.—5. ὅστε : ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν.—Αἶδεω : συνίησις.—πο-

λυιδρίῃσιν : (ἐκ τοῦ πολυῖδρις, πολὺ-ἰδρις = πολυμαθής)· διὰ τῶν πανουργιῶν αὐτοῦ — *Περσεφόνην* : τὴν θυγατέρα τῆς Δήμητρος καὶ γυναῖκα τοῦ Πλούτωνος. — *αἰμυλλοῖσι λόγοις* : διὰ κολακευτικῶν, ἀπκτηλῶν λόγων. — 7. *βροτοῖς* : τοῖς θνητοῖς. — *παρέχει προξενεῖ*. — *νόοιο* : γενικὴ τῆς ἀναφορᾶς· Πρβλ. 4, 40. Αἱ ψυχαὶ ἐν Ἄδου ἐνομιζόντο ὅτι ἦσαν ἀπλᾶ εἰδῶλα τῶν ἀποθανόντων ἄνευ νοῦ καὶ φρενῶν. — 8. *οὐπω τις* : οὐδεὶς μέχρι τοῦδε. — *ἐπεφράσατο* : διανοήθη. — 9. *ἀμφικαλύψῃ* : περικαλύψῃ. — 10. *σκοιερὸν* : σκοτεινόν. — *ἀποφθιμένων* : τῶν νεκρῶν. 11. *παραμείψεται* : ὑποκ. ὅστις· εἰναι δ' ὑποτακτικὴ συνεισπραχμένη = παρῆλθῃ, περάτῃ, διαβῇ. Πρβλ. 6, 9. — *κνανέας* : (ἐκ τοῦ κῦανος) τὰς μαύρας. — *αἶ τε* : Πρβλ. στίχ. 5. — 12. *εἰργουσι* : κωλύουσι καὶ ἐξέλθωσιν. — *ἀναινομένας* : ἀρνούμενας, ἀνθισταμένας. — 13. *ἀλλ' ἄρα* : ἀλλ' ἀληθῶς. — *πάλιν ἤλυθε* : ἐπέστρεψεν ὀπίσω, ἐπανῆλθεν. — *σφῆσι πολυφροσύναις* : διὰ τῶν πολυτροπιῶν, μηχανόρραφικῶν του — 15. *ψεύδεα* : ψεύδη. — 16. *ἀγαθήν* : καλὴν, εὐχάριστον, γλυκεῖαν· ὅθεν παρ' Ὀμήρῳ ὁ Νέστωρ ἡδυεπής. — N. *ἀντιθέου* : τοῦ ἰσοθέου Νέστορος· Περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ Ὀμήρος (ἐν Ἰλ. α, 249) : τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν κῦδῆ. — 17. *ὠκύτερος δ' εἶησθα* : ταχύτερος δὲ θὰ ἦσο. — *πόδας* : κατὰ τοὺς πόδας. — *ταχεῶν Ἀρπυιῶν* : ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως εἰς τὸ ὠκύτερος = ταχύτερος τῶν ταχειῶν Ἀρπυιῶν. Τὸ *ταχεῶν* ἀντὶ *ταχειῶν* κατὰ συστολήν. Ἦσαν δὲ αἱ Ἀρπυιαὶ προσωποποιήσεις τῶν ἀρπακτικῶν καὶ ὀλεθρίων θυελλῶν καὶ δαίμονες τοῦ ταχέος καὶ αἰφνιδίου θανάτου. Ὀνόματ' αὐτῶν φέρονται Ποδάργη, Ἀελλόπους ἢ Ἀελλῶ, Θύελλα, Ωκυπέτη. — 18. *παίδων Βορέω* : τῶν υἱῶν τοῦ Βορέου· τὸ Βορέω δισύλλαβον κατὰ συνίζησιν ἐλέγοντο δ' οὗτοι Ζήτης καὶ Κάλας. — *τῶν* : ὧν. — *ἄφαρ εἰσὶ πόδες* : ἐν τῷ ἅμα πτερωτοῖ εἶναι οἱ πόδες. — 19. *πάντας* : πάντες. — *ταύτη* : οὕτω. — *γνώμην καταθέσθαι* : καὶ νομίζωμεν, καὶ φρονῶμεν. — 20. *ὥς* : ὅτι δηλαδὴ ὁ πλοῦτος. — *πᾶσιν* : παρὰ τῷ πλήθει, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ πλήθους.

23.

Ὁ διπλοῦς (διπρόσωπος) φίλος δὲν εἶναι φίλος· ὁ εἰλικρινὴς δ' ὅμως φέρει τὸν φίλον ὡς ἀδελφὸν καὶ ὁργίλον ἔτι ὄντα.

1. *Εἴ τις ἐπαινῇ σε* : τὸ εἰ μεθ' ὑποτακτικῆς ἐπικῶς ἐάν τις σ' ἐπκινέσῃ.—*ὅσον ὁρώης* : ὅσον ἤθελες βλέπει αὐτόν (ὅσον δηλ. θὰ ᾔτο ἐνώπιόν σου). — 2. *νοσφισθεὶς δ' ἄλλη* : ἀπομικκρυνθεὶς δ' εἰς ἄλλο μέρος, ὅταν δ' ἀπομικκρυνθῇ εἰς ἄλλο μέρος.—*γλώσσαν ἱῇσι κακὴν* : λέγει κακοὺς λόγους, κακολογῇ.—3. *τοι* : βεβαίως, ἀληθῶς.—*ἐταῖρος ἀνὴρ* : σύντροφος.—*φίλος οὐ τοι μάλ'* ἐσθλός : δὲν εἶναι διόλου πολὺ καλὸς φίλος. — 4. *ὅς κ' εἴπῃ* : ὅς ἂν εἴπῃ, ὅστις δὴποτε εἴπῃ.—*γλώσση* : διὰ τῆς γλώσσης, διὰ τοῦ στόματος.—*λῶα* : λῶια· ἀγαθὰ, καλὰ.—*φρονῇ δ' ἕτερα* : σκέπτεται δὲ διάφορα, ἐναντία.—5. *ἀλλ' εἴη* : εὐχὴ· ἀλλ' εἴθε νὰ ἔχω.—6. *φέρει* : ὑποφέρει, ἀνέχεται (καὶ βαρὺν ὄντα κατὰ τὴν ὀργήν). Οὕτω σχεδὸν καὶ ἡμεῖς λέγομεν : χγάπκε τὸν φίλον σου μὲ τὸ ἐλάττωμά του.—7. *ἀντὶ κασιγνήτου* : ὡς ἀδελφόν.—*ἐνὶ θ.* φράζεο : θέτε εἰς τὸν νοῦν σου, ἐνθυμοῦ.—8. *καὶ ποι' ἔμεῦ μνήσσαι* : καὶ θὰ μ' ἐνθυμηθῇς καμμίαν φορὰν.—*ἐξοπίσω* : εἰς τὸ μέλλον.

24.

Διαφορὰ δημοκρατικῶν πρὸς εὐγενεῖς περὶ τὴν εὐγνωμοσύνην.

Ὁ εὐεργετῶν χυδαίους ματαιοπονεῖ, ὡς ἂν νὰ σπείρῃ τὸ πέλαγος· διότι οὗτοι εἶναι ἀκόρεστοι καὶ ἂν τις ἅπαξ ἀρνηθῇ τι αὐτοῖς, λησμονοῦσιν εὐθὺς τὰς προτέρας εὐεργεσίας· οἱ εὐγενεῖς δ' ὅμως, καὶ τὸ μέγιστον κακὸν ἂν πάθωσι, θεωροῦσιν αὐτὸ ἐλαφρόν, ἐνθυμοῦνται δὲ τὰς εὐεργεσίας καὶ εὐγνωμονοῦσι.

1. *Δειλοὺς* : κακοὺς, χυδαίους. — *εὖ ἔρδοντι* : τῷ εὐεργετοῦντι (χυδαίους).—*ματ. χάρις ἐστίν* : ἡ εὐεργεσία ἀποβάλλει ματαιότητά· ματαιοπονεῖ δηλ. ὁ χυδαίους εὐεργετῶν.—2. *ἴσον* : Πρὸβλ. 21, 4.—*πόντον* : Πρὸβλ. 16, 10.—3. *βαθὺ λήϊον* : βαθὺ σπαρτόν.—*ἀμῶς ἂν* : εὐκτ. τοῦ ἀμᾶω : ἤθελες θερίζει, θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ θερίσῃς.—4. *εὖ δρῶν* : εὐεργετῶν.—*εὖ π.* ἀντιλάβοις : ἤθελεν εἶναι δυνατόν νὰ λά-

έως ὡς ἀντάλλαγμα πάλιν εὐεργεσίαν, νὰ ἀντεεργετηθῇς — 5. κακοί : οἱ δημοκρατικοί. — ἀμάοτης : μὴ δώσης — 6. ἐκκέχυται : ἔχει λησμονηθῇ. εἶναι λησμονημένη, λησμονεῖται. — φιλότης : ἡ φιλία. — 7. οἱ δ' ἀγαθοί : οἱ εὐγενεῖς. — ἐλαφρίζουσι : ἐν ἐλαφρῷ ποιοῦνται, θεωροῦσιν ἐλαφρόν, μικρόν προᾶγμα. — 8. μνημα : μνήμην. — ἀγαθῶν : τῶν εὐεργεσιῶν. — χάριν : εὐγνωμοσύνην. — ἐξοπίσω : Πρὸβλ. 23, 8.

25.

Οἱ κακοὶ δὲν εἶναι ἐκ γενετῆς κακοί.

1. Τοί : δωρικὸν καὶ ἐπικὸν = οἱ — ἐκ γαστρος : ἐκ τῆς μητρικῆς κοιλίας, ἐκ γενετῆς. — 2. συνθέμενοι : συνάψαντες. Ἐνθυμητέον τὴν παροιμίαν : « φθεῖρουσιν ἥθη χρηστὰ ὀμιλίαι κακχαί » — 3. δειλ' : ἀχρεῖς. ἔλη δύσφημα : κακολογίης. — 4. ἐλπόμενοι : νομίζοντες. — πάντα λέγειν ἔνυμα : ὅτι πάντα ἔλεγον ἀληθῆ· ὅτι πάνθ' ὅσα ἔλεγον, ἦσαν ἀληθῆ.

26.

Φεῦγε φίλιαν κακοῦ ἀνδρός, ὥ περ κακὸν λιμένα.

1. Μήποτε. ..ποιεῖσθαι : τὸ ἀπαρέμψαντὶ προστ. = μὴδέποτε κάμνε. — τοι : βεβαίως. — φίλον ἑταῖρον : φίλον. — 2. φεύγειν : νὰ φεύγῃς, φεῦγε. — ὥστε : ὥςδν.

27.

Ἡ εὐσέβεια προτιμωτέρα τοῦ ἀδίκου πλούτου, ἐν δὲ τῇ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσα ἀρετὴ

1. Βούλεο : προτίμα. — εὐσεβέων : εὐσεβῶν, εὐσεβῶς ζῶν. — οἰκεῖν : νὰ ζῇς. — 2. ἡ πλουτεῖν : β' ἔρος τῆς συγκρίσεως εἰς τὸ βούλεο. — πασάμενος : Πρὸβλ. 8, 7. — 3. ὅστιν : ἔπαθεν ἀφάιρσιν, διότι προηγείται συλλαβὴ μικρά. — 4. ἀγαθός : ἐστί. — ἑών : ἂν εἶναι (δίκαιος).

28.

Ὀλίγοι οἱ ἐνάργετοι.

1. δαίμων : ὁ Θεός. — 2. ὀλίγοις ἀνδράσι : εἰς ὀλίγους ἀνδράς (τοὺς ἀριστοκρατικούς). — μοῖρ' ἐπεται : μερίδιον ὑπάρχει· ὀλίγοι δηλαδὴ μετέχουσιν αὐτῆς.

29.

Μηδένα ἀνειδίσης ἐπὶ πενία, διότι ὁ πλοῦτος ἀβέβαιος.

1. Μήποτε : μὴδέποτε. Πρὸβλ. 20, 1.—τοι : Πρὸβλ. 26, 1.—θυμοφθόρον : τὴν φθείρουσαν τὴν ψυχὴν, τὴν ζωὴν.—χολωθεῖς : ὅταν χολωθῇς, ὀργισθῇς. — 2. ἀχρημοσύνην : ἀκτιμοσύνην, ἀχρηματίαν.—οὐλομένην : μέσ. γόρ. β' τοῦ ὀλλυμι=τὴν κατηραμένην.—πρόφερε : ὀνειδίξει.—3. τὸ τάλατον : τὸν ζυγόν, τὴν πλάστιγγα.—ἐπιρρέπει : ἀφίνει νὰ κλίνη.

30.

Μὴ λέγε μέγαν λόγον, διότι τὸ μέλλον ἄδηλον

1. ἀγορᾶσθαι : ἀντὶ προστάκτ.=μὴδέποτε λέγε· ὁ ἐνεστ. ἀγοράομαι.—2. ὁ, τι. τελεῖ : πλῆγ. ἐρώτ.=τί θὰ φέρῃ.—νύξ χῆμέρη : νύξ καὶ ἡμέρα, δηλαδὴ ἡ πάροδος τοῦ χρόνου· διότι κατὰ τὴν ἡμετέραν παροιμίαν «ἡ νύχτα γεννᾷ ἐπίσκοπον κ' ἡ αὐγὴ μητροπολίτην».

31.

Χαρακτηρισμὸς πενίας.

«Τὸν ἀγαθὸν ἀνδρα, λέγει ὁ ποιητής, ἡ πενία ὑπὲρ πάν ἄλλο κακόν, καὶ ὑπὲρ αὐτὸ τὸ γῆρας ἔτι καὶ τὸν ἐφιάλτην, κατὰβάλλει. Φευκτέον δὲ ταύτην κατὰ πάντα τρόπον, διότι ὁ ὑπ' αὐτῆς μαστιζόμενος εἶναι κατὰδεδικασμένος ὥς ὑπὸ ἐφιάλτου εἰς παντελεῖ ἀδράνειαν οὔτε νὰ ὀμιλήσῃ οὔτε νὰ ἐνεργήσῃ δυνάμενος, ἡ δὲ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι δεδεμένη».

Ἡ γνώμη αὕτη περὶ πενίας εἶναι γενικὴ παρὰ παλαιοῖς· ἐπεὶ δὴ

δὲ τὸ κακὸν τοῦτο δούλοι τὸ φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἄγει αὐτὸν εἰς καταφρόνησιν, ἐπειρῶντο νὰ ἀποφεύγῃ τὴν πενίαν διὰ τῆς ἐργασίας νομίζοντες τὸ μὴ ἀποφεύγειν ταύτην χειρὸν κακὸν καὶ ἐξευτελιστικώτερον. Πρὸβλ. καὶ Θουκυδ. β', 40.

1. Πάντων μάλιστα : ὑπὲρ πάντα τᾶλλα. — δάμνησι : γ' ἐνικ. πρὸς τοῦ δάμνημι = δαμάζει, κηταβάλλει. — 2. γήρως : νοεῖται μᾶλλον καὶ τοῦ γήρατος περισσώτερον. — ἡπιάλου : πάλιν νόησον τὸ μᾶλλον· ἔστι δ' ἡπιάλος ὁ ἐφιάλτης, ὁ καθ' ὕπνου πιέζων τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὸν λαϊμὸν καὶ παραλύων πᾶσαν αὐτοῦ κίνησιν, ὁ κοινῶς λεγόμενος βραγχνᾶς, ἐκ τοῦ ὅτι ἐπιφέρει βράγχος εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ πιεζόμενον καὶ κωλύει οὕτω τὴν χρῆσιν τῆς φωνῆς — φεύγοντα : ἀποφεύγων τις. — βαθυκῆτα : τὸν βαθύκοιλον. βαθύκοιλον· ἐκ τοῦ βαθύς καὶ κῆτος = χάσμα, κοιλότης, ἔθεν καὶ ἡ Λακεδαιμόν παρ' Ὀμήρῳ κητώεσσα = πλήρης σχισμῶν τοῦ ἐδάφους, χαρδρόδης. Τὸ κῆτος καὶ κητώεσσα συγγενεύουσι, φαίνεται, τοῖς Καιάδας, Καιάτας, Κεάτας (τόπος ὀρυγματώδης), Καίαια (ὀρύγματα, ὑπὸ σεισμῶν καταρραγέντα χωρία) καὶ τῷ ῥήματι καάζειν (σχίζειν), διὸ καὶ τὸ κητώεσσα ἰσοδυναμεῖ τῷ καιειάεσσα. Ἰδὲ Γ. Χατζιδάκις ἐν « Ἀστει » τῆς 22 Νοεμβρίου 1899. — πόντιον : Πρὸβλ. 16, 10. — 4. διπιτεῖν : ἑαυτὸν νὰ ῥίπτῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ, νὰ πίπτῃ. — ἡλιβάτων : τῶν ἀποτόμων, ἀποκρήμων. — πετρώων : πετρῶν, βράχων. — κατ' : κάτω ἀπὸ τῶν βράχων δηλαδὴ. — 5. δεδμημένος : κηταβεβλημένος — 6. οὔτ' ἔρξαι : οὔτε νὰ πράξῃ, νὰ ἐνεργήσῃ. — γλώσσα δέ οἱ δέδεται : ἡ δὲ γλώσσα αὐτοῦ εἶναι δεδεμένη. Οὔτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν « τὰ γρόσια κάνουν τὲς δουλειές » καὶ « ἔχεις λιλιὰ ; ἔχεις μιλιὰ ».

32.

« Ὅν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος ».

Ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ τοῦ Μενάνδρου συγκεφαλαιοῦται ἡ γνώμη, ἣν περὶ τοῦ προώρου θανάτου εἶχον οἱ παλαιοὶ καὶ ἣτις ἐκδηλοῦται καὶ διὰ τῶν περὶ θανάτου τοῦ Κλεόβιος καὶ Βίτωνος μεμυθευμένων. Οὔτω καὶ ὁ Θεόγνις ἐνταῦθα λέγει, ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ ἄριστον

μὲν πάντων εἶναι τὸ νὰ μὴ γεννηθῇ καθόλου, ἀλλ', ἐὰν γεννηθῇ, δευ-
τερον εὐθὺς ἔρχεται τὸ ν' ἀποθάνῃ ὡς τάχιστα.

1. πάντων : ἐκ τοῦ ἀριστον.—ἐπιχθονίοισιν : τοῖς ἀνθρώποις,
τοῖς ἐπὶ χθονὶ οὖσι.—2. εἰδεῖν : νὰ ἴδωσι, νὰ αἰσθανῶσιν.—αὐγὰς :
τὸ φῶς, τὰς λάμψεις.—ὀξέος : τοῦ κχυστικοῦ, διαπεραστικοῦ.—3.
ὅπως ὤκιστα : ὡς τάχιστα.—περῆσαι : νὰ περάσῃ.—4. γῆν : χροῦν,
χωμα.—ἐπιεσσάμενον : ὁρ. τοῦ ἐπιέννυμαι, ἐφέννυμαι=ἐνδύομαι
ἐπάνω μου, περικαλύπτομαι.

33.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο φαίνεται ὅτι ἀπετέλει τὸ τέλος τῶν πρὸς
τὸν Κύργον ἐλεγείων τοῦ ποιητοῦ, ἡ ἔννοια δ' αὐτοῦ συγκεφαλαιου-
ται ἐν τοῖς ἑξῆς :

Ἐπειδὴ ὁ ἐν ᾧσματι ἐγκωμιασθεὶς ζῇ διὰ παντός, οὐδέποτε καὶ
σοῦ, τοῦ ἐν ταῖς ἐλεγείαις ταύταις ἀναφερομένου, Κύργε, τὸ ὄνομα
θὰ λησμονηθῇ· τούναντίον ἡ φήμη σου θὰ διάδοθῇ διὰ τῆς ποιήσεως
ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ μνήμη σου θὰ ὑπάρχῃ, ἐν ὅσῳ καὶ
ἐ κόσμος.

1. πτέρ' ἔδωκα : ἔδωκα πτερὰ (διὰ τῆς ποιήσεως). σὺν οἷς :
δι' ὧν.—ἐπ' ἀπείρονα πόντον : ὑπεράνω τοῦ ἀπεράντου πελάγους. Τὸ
ἀπείρων ἐκ τοῦ ἀ στερ. καὶ πείρας, πέρας.—2. πωτήσῃ : μέλλ. τοῦ
πωτάομαι=πέτομαι· θὰ πετάξῃς.—καὶ γῆν πᾶσαν : ἐπὶ πᾶσαν ξη-
ρὰν, ὑπεράνω πάσης ξηρᾶς. Ἡ γῆ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν πόντον.—
ἀειράμενος : ἀρθεὶς, ἀνυψωθείς. — 3. ἐηιδίως : ἐχθρῶς, εὐκόλως.—
θοίνης : ἡ σειρὰ εἶναι : παρέσῃ δὲ ἐν πάσαις θοίνης καὶ εἰλαπίνῃσι
=θὰ εἶσαι δὲ παρῶν (θὰ παρευρίσκεσαι δὲ) εἰς πάντα τὰ γεύματα
καὶ τὰ συμπόσια· διότι ἐν τοῖς συμποσίοις ἤδοντο αἱ ἐλεγεῖαι. Πρβλ.

Ιλ. κ. 217 «καὶ δ' ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται». —4. ἐν
στόμασιν : εἰς τὰ στόματα πολλῶν, τ. ἔ. ὑμνούμενος ὑπὸ πολλῶν.
—5. σὺν αὐλ. λιγυφθόγοις : δι' ὀξυφώνων αὐλίσκων ὑποχωριστικῶς
πρὸς δῆλῳσιν τῆς χορίτος τοῦ ὀργάνου· οὕτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν «μέ-
τὰ παγκυλάκια τῶν». Γνωστὸν δ' ὅτι αἱ ἐλεγεῖαι ἤδοντο πρὸς αὐ-

λόν.—6. ἐν κώμοις ἔραιτοῖς : ἐν τοῖς ποθητοῖς κώμοις, κατὰ τοὺς ἀγαπητοὺς κώμους. Ὁ κῶμος ἦτο συμπόσιον πανηγυρικὸν μετὰ μουσικῆς. ᾠδῆς καὶ ὀρχήσεως γιγνόμενον ἐν ἐορτῇ τινι, ὅθεν καὶ ἡ ἐν τοιοῦτῳ κώμῳ ᾠδὴ ἐλέγετο ἐγκώμιον· ἐπειδὴ δὲ τὰ τοιαῦτα συμπόσια κατέληγον καὶ εἰς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς περιφορὰς καὶ περιπλανήσεις τῶν εὐθυμούντων, δηλ. εἰς πατινάδας, διὰ τοῦτο καὶ αἱ τοιαῦται πομπαὶ ἢ πατινάδες ἐλέγοντο κῶμοι. — καλὰ τε καὶ λιγέα : σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ ἄσονται σε· δηλαδή, καλὰ τε καὶ λιγέα ἄσματα = θὰ σε ἐγκωμιάσωσιν ἄδοντες ὥραϊα καὶ ὀξύφωνα ἄσματα. —7. καὶ ὅταν...βῆς : καὶ ὅταν καταβῆς, ὅταν ὑπάγῃς.—πολυκ..., δόμους : εἰς τὰς πολυστενάκτους (πλήρεις στεναγμῶν) κατοικίας τοῦ Ἄδου. εἰς τὰ πολυστένακτα βασιλεία τοῦ Ἄδου.—ὑπὸ κεύθεσι : (ἐκ τοῦ κεύθω=κρύπτω) ὑποκάτω εἰς τὰ βάθη.—δνοφ. γαίης : τῆς ζοφερᾶς (σκοτεινῆς) γῆς. — 9. θανών : ἀποθανών, νεκρός.—ἀπολεῖς κλέος : θὰ χάσῃς τὴν δόξαν σου.—μελήσεις. . . ἀνθρώποις : θὰ εἶσαι μέλημα τῶν ἀνθρώπων, θὰ φροντίζωσι (θὰ ὁμιλῶσι) περὶ σοῦ οἱ ἄνθρωποι. — 10. ἀφθιτον αἰέν : αἰωνίως ἀφθαρτον. — 11. σιρωφώμενος : περιφερόμενος.—καθ' Ἑλλάδα γῆν : ἀνὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἡπειρον.—ἡδ' ἀνὰ νήσους καὶ ἀνὰ τὰς Ἑλληνικὰς νήσους. — 12. ἰχθ. περὼν πόντον ἔπ' : περὼν ὑπεράνω τοῦ πλήρους ἰχθύων πελάγους — διτρυγετον : τοῦ πολυταράχου, ἀγρίου.—13. οὐχ... ἐφήμενος : οὐχὶ καθήμενος ἐπάνω εἰς ἵππους κ. λ.—πέμψει : θὰ σε πέμψωσι, θὰ σε διαπεραιώσωσι. — 14. Μ. ἰοστεφάνων : τῶν ἰοστεφάνων (τῶν φερουσῶν στεφάνους ἐξ ἰῶν) Μουσῶν. — 15. δοιδή : ἡ σειρὰ ἔσται ἡ ἐξῆς : ἔσση γὰρ ἀοιδὴ ὁμῶς πᾶσι, οἷσι μέμηλε (ταῦτα τὰ Μουσάων δῶρα, ἡ ποιήσεις) καὶ ἔσσομένοισιν=διότι θὰ εἶσαι ὑποκείμενον ᾠδῆς (ἐγκωμίου) ὁμοίως εἰς πάντας, ὅσοι φροντίζουσι περὶ αὐτῶν (τῶν δώρων) νῦν καὶ ὅσοι θὰ γεννηθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι τοιοῦτοι (ποιηταὶ δηλαδή).—16. θφρ' ἄν : νοεῖται ἡ=ἐν ὅσῳ θὰ ὑπάρχη (ἡ γῆ καὶ ὁ ἥλιος). Τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἔννοιαν εὐρίσκομεν καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ Ἰσοκράτους Εὐαγόρου.

34.

Ἡ ἐλεγεῖα αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τινὰ Σιμωνίδην, ἀνήκει δ' εἰς τὰς γραφεῖσας ἐν μέσῳ τῆς πολιτικῆς τῶν Μεγάρων ἀνατροπῆς· τούτου ἕνεκα ὁ Θεόγνης ὁμιλεῖ ἐν αὐτῇ ἀλληγορικῶς διὰ τὸν φόβον τῶν ἀντιπάλων. Ἀπολέσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ ἀκτήμων γενόμενος δὲν τολμᾷ πλέον νὰ δίδῃ συμβουλὰς τοῖς ἀριστοκρατικοῖς εὐχαρίστως αὐτοῖς ἀναστρεφόμενος. Εἰκονίζεται δ' ἐνταῦθα τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμίᾳ. Πρβλ. καὶ 47.

1. *Εἰ μὲν ἔχοιμι* : ἂν μὲν ᾗθελον ἔχει. — *χρήματα* : περιουσίαν, κτήματα. — *οἷα πάροιθεν* : ὅποια εἶχον πρότερον. — 2. *οὐκ ἂν ἀνιόμην* : (τοῦ ἀνιάομαι) δὲν θὰ ἐλυπούμην. — *τοῖς ἀγαθοῖσι συνών* : τοῖς ἀριστοκρατικοῖς συναναστρεφόμενος (καὶ λέγων, ἐννοεῖται, αὐτοῖς πολλά). — 3. *νῦν δέ* : ἀλλὰ τώρα. — *παρέρχεται με* : ἀπροσώπως = παραλείπω αὐτά. — *γινώσκοντα* : ἂν καὶ τὰ γνωρίζω. Πρβλ. καὶ στίχ. 419 (Bergk) :

«Πολλὰ με καὶ συγιέντα παρέρχεται· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
σιγῶ, γινώσκων ἡμετέρην δύναιμιν».

4. *χρημοσύνη* : ὑπ' ἀνάγκης. — *γνούς περ* : καίπερ γινώσκων (πολλῶν ἄμεινον). — 5. *οὕνεκα* : διότι. — *καθ'... βαλόντες* : (τμησίς) καταβαλόντες, καταρρίψαντες· ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἀλληγορία. — 6. *Μ. ἐκ πόντου* : οὕτως ὀνομάζεται τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. — *νύκτα διὰ δνοφερήν* : διὰ νυκτὸς σκοτεινῆς. Πρβλ. Ἰλ. κ. 83 : «νύκτα δι' ὀρφνικήν». — 7. *ἀντλεῖν* : νὰ ἀντλῶσι (τὸ εἰσρέον δηλ. εἰς τὸ σκάφος ὕδωρ). — *ὑπερβάλλει* : ὑπερτερεῖ καὶ τῶν δύο τοίχων. ὑπερπηδᾷ καὶ τοὺς δύο τοίχους (τοῦ πλοίου)· τοῖχοι δ' αἱ πλευραὶ αὐτοῦ. — 8. *ἦ* : ἀληθῶς. — *μάλα χαλεπῶς* : πολὺ δύσκολα (σφύζεται τις). — 9. *οἱ* : ὅπως πράττουσιν ὅπως φέρονται· ἐπεξηγεῖται δὲ τοῦτο διὰ τοῦ κυβερνήτην μὲν κ. λ. — 10. *ἐσθλόν* : τὸν ἱκανόν. — *οὔτις* : ὅστις. — *φυλακὴν εἶχεν* : ἐφύλαττε (τὸ πλοῖον). — *ἐπισταμένως* : ἐπιστημόνως, τεχνικῶς. — 11. *χρήματα δ'* : τὰ δὲ πράγματα (τὰ κτήματα). — *βίη* : βιάως, διὰ τῆς βίης. — *κόσμος* : ἡ τάξις, ἡ πειθαρχία. — 12. *δαμός* : (ἐκ τοῦ δαίω) διανομή. Ὑπὸ τὴν ἀλληγορικὴν ἔννοιαν τῆς

λόν.—6. *ἐν κώμοις ἐρατοῖς* : ἐν τοῖς ποθητοῖς κώμοις, κατὰ τοὺς ἀγαπητοὺς κώμους. Ὁ *κῶμος* ἦτο συμπόσιον πανηγυρικὸν μετὰ μουσικῆς, ᾠδῆς καὶ ὀρχήσεως γιγνόμενον ἐν ἐορτῇ τινι, ὅθεν καὶ ἡ ἐν τοιοῦτῳ κώμῳ ᾠδὴ ἐλέγετο *ἐγκῶμιον*· ἐπεὶ δὲ τὰ τοιαῦτα συμπόσια κατέληγον καὶ εἰς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς περιφορὰς καὶ περιπλανήσεις τῶν εὐθυμούντων, δηλ. εἰς πατινάδας, διὰ τοῦτο καὶ αἱ τοιαῦται πομπαὶ ἢ πατινάδες ἐλέγοντο *κῶμοι*. — *καλά τε καὶ λιγέα* : σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ *ἄσονταιί σε*· δηλαδή, καλὰ τε καὶ λιγέα ἄσματα = θὰ σε ἐγκωμιάσωσιν ἄδοντες ὠραῖα καὶ δξύφωνα ἄσματα. —7. *καὶ ὅταν...βῆς* : καὶ ὅταν καταβῆς, ὅταν ὑπάγῃς.—*πολυκ...*, *δόμους* : εἰς τὰς πολυστενάκτους (πλήρεις στεναγμῶν) κατοικίας τοῦ Ἄδου· εἰς τὰ πολυστένακτα βασίλεια τοῦ Ἄδου.—*ὑπὸ κεύθει* : (ἐκ τοῦ *κεύθω*=κρύπτω) ὑποκάτω εἰς τὰ βάθη.—*δνοφ. γαίης* : τῆς ζοφερᾶς (σκοτεινῆς) γῆς. — 9. *θανών* : ἀποθανών, νεκρός.—*ἀπολεῖς κλέος* : θὰ χάτῃς τὴν δόξαν σου.—*μελήσεις...* *ἀνθρώποις* : θὰ εἶσαι μέλημα τῶν ἀνθρώπων, θὰ φροντίζωσι (θὰ ὀμιλῶσι) περὶ σοῦ οἱ ἄνθρωποι. — 10. *ἀφθιτον αἰέν* : αἰωνίως ἀφθαρτον. — 11. *σιρωφόμενος* : περιφερόμενος.—*καθ' Ἑλλάδα γῆν* : ἀνὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἡπειρον.—*ἡδ' ἀνὰ νήσους καὶ ἀνὰ τὰς Ἑλληνικὰς νήσους*. — 12. *ἰχθ. περὶ πόντον ἐπ'* : περὶ ὑπεράνω τοῦ πλήρους ἰχθύων πελάγους — *διτρύγετον* : τοῦ πολυταράχου, ἀγρίου.—13. *οὐχ...* *ἐφήμενος* : οὐχὶ καθήμενος ἐπάνω εἰς ἵππους κ. λ.—*πέμψει* : θὰ σε πέμψωσι, θὰ σε διαπεραιώσωσι. — 14. *Μ. ἰοστεφάνων* : τῶν ἰοστεφάνων (τῶν φερουσῶν στεφάνους ἐξ ἔων) Μουσῶν. — 15. *δοιδή* : ἡ σειρὰ ἔσται ἡ ἐξῆς : ἔσση γὰρ ἀοιδὴ ὁμῶς πᾶσι, οἷσι μέμηλε (ταῦτα τὰ Μουσάων δῶρα, ἡ ποίησις) καὶ ἐσομένοισιν=διότι θὰ εἶσαι ὑποκείμενον ᾠδῆς (ἐγκωμίου) ὁμοίως εἰς πάντας, ὅσοι φροντίζουσι περὶ αὐτῶν (τῶν δῶρων) νῦν καὶ ὅσοι θὰ γεννηθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι τοιοῦτοι (ποιηταὶ δηλαδή).—16. *δφρ' ἄν* : νοεῖται ἧ=ἐν ὅσῳ θὰ ὑπάρχη (ἡ γῆ καὶ ὁ ἥλιος). Τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἔννοιαν εὐρίσκομεν καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ Ἰσοκράτους Εὐαγόρου.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τινὰ Σιμωνίδην, ἀνήκει δ' εἰς τὰς γραφεύσας ἐν μέσῳ τῆς πολιτικῆς τῶν Μεγάρων ἀνατροπῆς· τούτου ἕνεκα ὁ Θέογνις ὁμιλεῖ ἐν αὐτῇ ἀλληγορικῶς διὰ τὸν φόβον τῶν ἀντιπάλων. Ἀπολέσας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ ἀκτήμων γενόμενος δὲν τολμᾷ πλέον νὰ δίδῃ συμβουλὰς τοῖς ἀριστοκρατικοῖς εὐχαρίστως αὐτοῖς ἀναστρεφόμενος. Εἰκονίζεται δ' ἐνταῦθα τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμίᾳ. Πρὸβλ. καὶ 47.

1. *Εἰ μὲν ἔχοιμι* : ἂν μὲν ᾔθελον ἔχει. — *χρήματα* : περιουσίαν, κτήματα. — *οἷα πάροινεν* : ὅποια εἶχον πρότερον. — 2. *οὐκ ἂν ἀνιόμην* : (τοῦ ἀνιάομαι) δὲν θὰ ἐλυπούμην. — *τοῖς ἀγαθοῖσι συνών* : τοῖς ἀριστοκρατικοῖς συναναστρεφόμενος (καὶ λέγων, ἐννοεῖται, αὐτοῖς πολλά). — 3. *νῦν δέ* : ἀλλὰ τώρα. — *παρέρχεται με* : ἀπροσώπως = παραλείπω αὐτά. — *γινώσκοντα* : ἂν καὶ τὰ γνωρίζω. Πρὸβλ. καὶ στίχ. 419 (Bergk) :

«Πολλὰ με καὶ συνιέντα παρέρχεται· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
σιγῶ, γινώσκων ἡμετέρεην δύναμιν».

4. *χρημοσύνη* : ὑπ' ἀνάγκης. — *γνούς περ* : καίπερ γινώσκων (πολλῶν ἄμεινον). — 5. *οὐνεκα* : διότι. — *καθ'... βαλόντες* : (τμησίς) καταβαλόντες, καταρρίψαντες· ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἀλληγορία. — 6. *Μ. ἐκ πόντου* : οὕτως ὀνομάζεται τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. — *νύκτα διὰ ὀνοφερήν* : διὰ νυκτὸς σκοτεινῆς. Πρὸβλ. Ἰλ. κ. 83 : «νύκτα δι' ὀρφνκίην». — 7. *ἀντλεῖν* : νὰ ἀντλῶσι (τὸ εἰσρέον δηλ. εἰς τὸ σκάφος ὕδωρ). — *ὑπερβάλλει* : ὑπερτερεῖ καὶ τῶν δύο τοίχων, ὑπερπηδᾷ καὶ τοὺς δύο τοίχους (τοῦ πλοίου). *τοῖχοι δ' αἰ πλευραὶ αὐτοῦ*. — 8. *ἦ* : ἀληθῶς. — *μάλα χαλεπῶς* : πολὺ δύσκολα (σφάζεται τις). — 9. *οἷ'* : ὅπως πράττουσιν ὅπως φέρονται· ἐπεξηγεῖται δὲ τοῦτο διὰ τοῦ κυβερνήτην μὲν κ. λ. — 10. *ἔσθλόν* : τὸν ἱκανόν. — *ὅστις* : ὅστις. — *φυλακὴν εἶχεν* : ἐφύλαττε (τὸ πλοῖον). — *ἐπισταμένως* : ἐπιστήμόνως, τεχνικῶς. — 11. *χρήματα δ'* : τὰ δὲ πράγματα (τὰ κτήματα). — *βίη* : βιαίως, διὰ τῆς βίης. — *κόσμος* : ἡ τάξις, ἡ πειθαρχία. — 12. *δαμός* : (ἐκ τοῦ δαίω) διανομή. Ὑπὸ τὴν ἀλληγορικὴν ἔννοιαν τῆς

διανομῆς τῶν κερδῶν τοῦ πλοίου δηλοῦται ἡ διανομὴ τῆς γῆς ἡ γε-
νομένη ἐν Μεγάροις ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν ἅμα τῇ ἐπικρατήσει αὐ-
τῶν.—οὐκέτ' ἴσος γίγνεται : δὲν γίνεται πλεόν δικαία.—εἰς τὸ μέ-
σον : ἐξ ἴσου, ἀμερολήπτως. — 13. φορητοί : οἱ ἀχθοφόροι.—ἀρ-
χονσι : εἶναι ἄρχοντες, κυβερνῶσι.—κακοί : οἱ χυδαῖοι, ὁ ὄχλος (εἶναι
ὑπεράνω, ὑπέρτεροι).—ἀγαθῶν : τῶν εὐγενῶν.—14. δειμαίνω : φο-
βοῦμαι.—κατὰ κύμα πίη : (τμησίς) καταπίη τὸ κύμα.—15. ῥήχθω :
αἰνιγματωδῶς εἰρήσθω, ἔστωσαν εἰρημένα.—μοι : ὑπ' ἐμοῦ.—κε-
κρυμμένα : κεκρυμμένως, σκοτεινῶς πως.—16. γινώσκοι δ' ἂν τις :
δύναται τις ὅμως νὰ ἐννόησῃ ταῦτα.—καὶ κακός : καὶ χυδαῖος (δη-
μοκρατικός).—ἦν σοφὸς ἦ : ἂν εἶναι νοήμων, ἂν ἔχῃ νοῦν.

33.

Προσευχὴ εἰς Ἀπόλλωνα.

ὑπὲρ προστασίας τῆς πατρίδος τοῦ ποιητοῦ Μεγάρων, ἀπὸ τῶν ἐπερ-
χομένων Περσῶν, διότι οὐδὲν ἄλλο φίλτερον τῆς πατρίδος.

1. Φοῖβε : δὲν ἐκθλίβεται, διότι τὸ ἄναξ εἶχε δίγαμμα.—αὐτὸς
μέν : σὺ αὐτὸς μέν, σὺ ὁ ἴδιος· ἡ ἀπόδοσις ἐν στίχῳ 3 αὐτὸς δέ=
σὺ αὐτὸς δέ.—ἐπύργωσας : ὠχύρωσας διὰ πύργων, ἔκτισας. Ὁ Θεο-
γνις ἀναφέρεται εἰς τὸν μῦθον τὸν περὶ ὀχυρώσεως τῶν Μεγάρων,
καθ' ὃν ὁ Ἀπόλλων ἐβοήθησε τὸν Ἀλκίθου ἐπὶ ὀχύρωσιν τῆς ἀκρο-
πόλεως καθαρίζων. κινῶν δηλ. διὰ τῆς περὶ τὴν κithάραν τέχνης αὐ-
τοῦ τοὺς λίθους. Ὁ μῦθος προφανῶς ἤθελε νὰ σημάνῃ τὴν μεγίστην
δύναμιν τῆς μουσικῆς καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς οὐ μόνον ἐπὶ τὸν ἄν-
θρωπον, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἄψυχα. Παράβαλε καὶ τὰ περὶ Ορ-
φέως μυθολογούμενα.—πόλιν ἄκρην : τὴν ἀκρόπολιν. Τὰ Μεγάρων
εἶχον δύο ἀκροπόλεις, τὴν μίαν καρικὴν (κτισθεῖσαν δηλ. ὑπὸ Κε-
ρῶν), ἔχουσιν τὸ μέγαρον τῆς Δήμητρος, πρὸς τὰ ἄνω, τὴν δ' ἄλλην
νεωτέραν, πρὸς τὴν θάλασσαν, μετὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ταύ-
την, φαίνεται, ἔκτισεν ὁ Ἀλκίθους βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ καθη-
μένου ἐπὶ βράχου, ὅστις ἡχηρὸς διὰ τοῦτο γενόμενος ἐδείκνυτο ὕπερ-
ρον ὑπὸ τῶν Μεγαρέων τοῖς ἀφικνουμένοις ξένοις. — 2. Ἀλκαθόφ :

ἐξ Ἡλιδος ἐλθὼν οὗτος καὶ φονεύσας τὸν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρώωνος λέ-
οντα, ὅστις εἶχε σπαράξει τὸν υἱὸν τοῦ Μεγαρέως, ἀντημεῖβθη λα-
βὼν παρ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον καὶ τὸν θρόνον τῶν
Μεγάρων.—3. ὑβριστὴν : τὸν βίκιον, ἀγέσῳχον.—Μήδων : ἀναφέρε-
ται εἰς τὰς ἀκουομένας τότε παρχασκευὰς τοῦ Δαρείου ἢ Ξέρξου, διότι
καθ' Ἡρόδοτον (Ζ, 112) «τέως ἦν τοῖσι Ἑλλήσι καὶ τοῦνομα τῶν
Μήδων φόβος ἀκοῦσαι».—ἀπέρυκε : ἀπότρεπε, ἀπομάκρυνε.—4.
τῆςδε πόλεως : ταύτης ἐδῶ τῆς πόλεως· τὸ εο συναιρεῖται εἰς ευ, ὡς
θέρευσ κ.λ.—τοι : σοι.—ἐν εὐφροσύνῃ : ἐν εὐθυμίᾳ, ἐν χαρᾷ.—5.
ἦρος : ὅτε ἐπέρχεται τὸ ἔαρ, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔαρος. Αἱ ἐορταὶ τοῦ
Ἀπόλλωνος ἐτελοῦντο ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ ἔαρ, διότι τότε ἐπι-
στεύετο, ὅτι ὁ θεὸς ἐπέστρεφεν εἰς Ἑλλάδα ἐκ τῶν Ὑπερβορείων
(Σκυθῶν), ὅπου διεχείμαζε. — πέμπωσ' : σοι πέμπωσι. — κλειτὰς :
λαμπράς.—ἐκατόμβας : θυσίας.—6. τερόμενοι : διασκεδάζοντες.—
κιθάρῃ : διὰ τῆς κιθάρας.—ἡδ' ἐρατῇ θαλίῃ : καὶ διὰ ποθητῆς εὐω-
χίας.—7. παιάνων τε χοροῖς : καὶ διὰ χορῶν παιάνων, διὰ μουσι-
κῶν χορῶν, χορωδιῶν.—ἰαχῆσι : ἰαχαῖς=διὰ φωνῶν, ἀλαλαγμῶν.—
8. ἡ γάρ : αἰτιολογία τοῦ ἀπέρυκε : διότι ἀληθῶς.—ἔγωγε : ἐγὼ
τουλάχιστον.—ἀφραδίην : (ἐκ τοῦ ἀφραδῆς, ὃ ἐκ τοῦ α στερ. καὶ
φράζομαι)=τὴν ἀνοησίαν βλέπων, τὴν ἀφροσύνην παρατηρῶν.—9.
καὶ σιάσιν . . λαοφθόρον : καὶ τὴν φθείρουσαν τὸν λαόν, τὴν ὀλε-
θρίαν τῷ λαῷ ἐσωτερικὴν διαίρεσιν (τῶν Ἑλλήνων).—1. ἵλαος : εὐ-
μενής.—ἡμετέρην . . πόλιν : τὴν ἡμετέραν πατρίδα.—ἦλθον μὲν
γὰρ ἔγωγε : διότι μετέβην (ὑπῆγον) μὲν ἐγὼ τουλάχιστον.—εἰς Σ.
γαίαν : εἰς Σικελίαν· ὅτε δηλ. ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος.—12. ἀμπε-
λόεν πεδίον : εἰς τὴν πλήρη ἀμπέλων (κατάφυτον ἀμπέλων) πεδιάδα.
Καὶ ὁ Σοφ. ἐν Ἀντιγ. 1312 λέγει : «χλωρὰ ἀκτὰ πολυστάφυλος
(Εὐβοίας)», ὡς γνωστὸν δὲ μέχρι σήμερον ἡ Εὐβοία εἶναι ἀμπελόεις
καὶ πολυστάφυλος. Τὸ πολυστάφυλον αὐτῆς τὸ πάλαι δηλοῖ καὶ τὸ
λεγόμενον ὅτι ἐν τῇ Εὐβοικῇ Νύσῃ ὑπῆρχε θαυμαστὸν κλῆμα, ὅπερ τὴν
μὲν πρῶτάν ἤνθει, περὶ τὴν μεσημβρίαν εἶχεν ὄμφακας, περὶ δὲ τὴν
ἐσπέραν ὠρίμους σταφυλάς.—13. Σπάρτην τ' : καὶ εἰς τὴν Σπάρ-
την (ἦλθον).—ἀγλαὸν ἄσιν : (κατὰ παράθεσιν προσδ. τοῦ Σπάρτην).

τὴν λαμπρὰν πόλιν.—**δονακοτρόφου** : (δόναξ τρέφω)· τοῦ κκαλαμο-
 τρόφου, τοῦ τρέφοντος πλῆθος κκαλάμων· γνωστὸν τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ
 ὅτι οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν ἐκοιμῶντο ἐπὶ κκαλάμων, οὓς ἀπὸ
 τῶν ὀχθῶν τοῦ Εὐρώτα συνέλεγον.—**Εὐρώτα** : δωρικὸς τύπος.—14.
 μ' ἐφίλευν : μ' ἐφίλευον, μ' ἐφιλοζένοῦν.—**προφρόνως** : προθύμως,
 μετὰ χαρᾶς.—**ἐπερχόμενον** : ὅτε διέβαιον, ὁσάκις διέβαινον ἐκεῖθεν.
 —15. οὐ τις . . **τέρψις** : οὐδεμίαν εὐχχρίστησις ἐκείνων (τῶν φιλο-
 ζένων περιποιήσεων). —**ἐπὶ φρένας** : εἰς τὴν καρδίαν μου —16. οὐδὲν
 ἄρ' : οὐδὲν, ὡς φαίνεται, ἄλλο.—**φίλτερον πάτρης** : ἀγαπητότερον
 τῆς πατρίδος. Πρβλ. Ὀδ. ι, 33 «οὐδὲν γλύκιον ἢ πατρίδος οὐδὲ
 τοκῆων» καὶ στίχ. 28 «οὗτοι ἐγὼ γε Ἦς γαίης δύναμαι γλυκερώτε-
 ρον ἄλλο ιδέσθαι».

36.

Ἑλπίς.

Ἡ Ἑλπίς μόνη πάντων τῶν ἀγαθῶν θεῶν ἔμεινε μετὰ τῶν
 ἀνθρώπων ἐν τῷ κόσμῳ, οἱ δ' ἄλλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγκκ-
 ταλιπόντες αὐτούς. Ἀπῆλθεν ἡ Πίστις, ἡ μεγάλη θεά, ἀπῆλθεν ἡ
 Σωφροσύνη, ἐγκκτελίπον τὴν γῆν καὶ αἱ Χάριτες. Τῶν εὐσεβῶν τὸ
 γένος ἐχάθη ἤδη, οἱ δ' ὑπάρχοντες ἄνθρωποι οὐδὲ δίκαιον θέλουσι νὰ
 γνωρίζωσιν οὐδ' εὐνομῶν. Ἐν ὅσῳ λοιπὸν ζῇ τις καὶ ἔχει ἀνοικτούς
 τοὺς ὀφθαλμούς, εὐσεβῶς φερόμενος πρὸς τοὺς θεοὺς ἅς προσμένη τὴν
 Ἑλπίδα καὶ ὅταν προσεύχεται καὶ θυσιάζῃ εἰς τοὺς θεοὺς, εἰς
 τὴν Ἑλπίδα καὶ πρώτην καὶ τελευταίαν ἅς θύῃ. Ἄς προσέχη δὲ
 εἰς τοὺς ἐπιβούλους λόγους τῶν ἀδίκων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἰς οὐ-
 δέναν τῶν ἀθανάτων θεῶν δίδοντες προσοχὴν ἔχουσι τὸν νοῦν των
 ἐστραμμένον πάντοτε εἰς τὰ ξένα κτήματα, εἰς κακὰ ἔργα δώσαντες
 καλὰς ὀνομασίας.

Κυρία ἰδέα : Ἑλπίζε καὶ φυλάττου τοὺς ἀδίκους.

Στίχ. 1. Ἑλπίς : Οἱ ἐξόριστοι καὶ πολιτικοὶ φυγάδες ἔζων τρέ-
 φοντες πάντοτε τὴν ἐλπίδα τῆς καθόδου αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα.
 Ἀλλὰ καὶ γενικῶς ἡ ἐλπίς ἐπιστεύετο καὶ πιστεύεται, ὅτι μόνη

αὐτὴ παρμένει τοῖς ἀνθρώποις ἐν ταῖς δυστυχίαις τοῦ βίου. Ἐν-
ταῦθα ὁ ποιητὴς προσωποποιεῖ τὴν ἐλπίδα, ὡς καὶ κατωτέρω τὴν
πίστιν, τὴν σωφροσύνην καὶ τὰς χάριτας — **μούνη** : μόνη. — **θεός** :
θεός. — **ἑσθλή** : ἀγαθή, εὐεργετική. — **ἔνεστιν** : ὑπάρχει μετὰ τῶν
ἀνθρώπων. — 2. **ἐκπρολιπόντες** : τοὺς ἀνθρώπους· φυγόντες καὶ ἀφῆ-
σκντες, ἐγκαταλιπόντες. — **ἔβαν** : ἀνεχώρησαν. — 3. **ᾤχετο** : ἀνεχώ-
ρησεν, ἐξέλιπεν. — **ἀνδρῶν σωφροσύνη** : ἡ σωφροσύνη, ἡ φρόνησις τῶν
ἀνθρώπων. — **ἔλιπον** : ἐγκατέλιπον. Αἱ Χάριτες ἐτήμακινον τὴν ἠθικὴν
τῶν παγκράτων διάταξιν, τὴν ἀρμονίαν καὶ ὁμόνοιαν, ἡ ἀπουσίᾳ δ'
αὐτῶν τοῦναντίον τὴν ἀκοσμίαν καὶ ἀγριότητά. — 5. **γένος** : ἡ γενεά.
— **ἔφθιτο** : ἄρ. β' τοῦ **φθίνω** = κατεστράφη, ἀπώλετο. — **θέμιστας** :
νόμους, δίκαιον. — 6. **οὐκέτι γινώσκουσ'** : δὲν γινώσκουσι πλέον, δὲν
ἔχουσι φιλοδικαίους δικθέσεις. — **οὐδὲ μὲν** : οὐδὲ μὴν, ἀλλ' οὐδέ. —
εὐνομίας : τοὺς τρόπους τῆς καλλῆς διοικήσεως, τῆς τηρήσεως τῶν
νόμων. — 8. **ᾧφρα ζῶει** : ἐν ᾧφρα ζῇ. — 8. **περὶ θεούς** : ἀναφορικῶς πρὸς
τοὺς θεούς, περὶ τὰ θεῖα εὐτεδῶς φερόμενος. Τὸ θεοὺς κατὰ συνίζη-
σιν μονοσύλλαβον. — 9. **εὐχόμενος** : ὅταν προσεύχεται. — **καίων** : ὅταν
καίῃ. — **ἀγλ. μηρία** : ἔξοχα, λαμπρὰ μηρία. — **μηρία** : μηρούς. — **ἀγλ.
μ. καίων** : ὅταν θυσιάζῃ, ὅταν προσφέρῃ θυσίαν. — 10. **θυέτω** : ἄς
θύῃ. — **τε πρώτη καὶ πυμάτη** : ὑπερβατόν, ἀντί : πρώτη τε καὶ πυ-
μάτη, καὶ πρώτη καὶ τελευταία (καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τῆς θυ-
σίης). — 11. **φραζέσθω** : τοῦ **φράζομαι** = σκέπτομαι, **προτέχω** = ἄς προ-
σέχῃ. — **σκολιδὸν λόγον** : τὸν ἀπκτηλόν, ἐπίβουλὸν λόγον. — 12. **οὐδέν'** :
οὐδέν. **ὀπιζόμενοι** : ἐκ τοῦ **ὀπις** = προσέχοντες, σεβόμενοι, φοβού-
μενοι. — 13. **αἰὲν καὶ αἰεὶ** = αἰεὶ, πάντοτε. — **ἐπέχουσι** : διευθύνουσι. —
νόημα : τὸν νοῦν, τὰς σκέψεις αὐτῶν. — **ἐπ' ἄλλοτρίοις κτεάνοις** : εἰς
τὰ ἄλλότρια κτήματ, εἰς τὴν περιουσίαν τῶν ἄλλων. — **κτεάνον** =
κτῆμα. — 14. **θηκάμενοι** : ἐπιθέσκοντες, ἀφ' οὗ θέσσωσι συνήθως. —
ἑσθλὰ σύμβολα : καλὰς λέξεις εἰς κακὰ ἔργα.

37.

Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει.

Στίχ. 1. αἴης : (ἐκ τοῦ ἀάω) = ζημίαι· κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ κέρδος.—Κύρῃ : ἰδὲ τὰ περὶ Θεόγινδος ἐν σελ. 81.—2. δώτορες : δωτῆρες, δοτῆρες.—3. ἐν φρεσὶν εἰδώς : γινώσκων ἐνδομύχως, ἐν γνώσει ὦν.—4. ἐς τέλος : μέχρι τέλους.—γίνεται : ἀποβαίνει (ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐργάζεται).—ἀγαθὸν-κακόν : ἀντὶ οὐσιαστικῶν.—5. δοκέων : δοκῶν, ἐν ᾧ νομίζει.—θήσειν : ἔτι θὰ κάμῃ.—6. καὶ τε δοκῶν : καὶ πάλιν, ἐν ᾧ νομίζει.—7. παραγίνεται : ἔρχονται. Ὑποκείμενον τὸ ὅσο' ἐθέλῃσι.—ὅσο' ἐθέλῃσι : κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀν συνήθη τοῖς ποιηταῖς : ὅσα ἂν θέλῃ.—8. ἴσχει γάρ : διότι ἐμποδίζουσι.—χαλεπῆς πείρατ' ἀμχανίης : κατὰ προσωποποίησιν=τὰ δίκτυα τῆς σκληρᾶς ἀδυναμίας αὐτοῦ (ὡς ἀνθρώπου ἀδυνάτου), δηλ. ἡ σκληρὰ ἀδυναμία, ἡ (ἂν τὴν λέξιν ἐκλάβωμεν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πέρατα) τὰ ὅρια, τὰ ὅποια ἐπιβάλλει αὐτῷ ἡ σκληρὰ αὐτοῦ ἀδυναμία.—9. μάταια νομίζομεν : ματαιοδοξοῦμεν, ματαιοφρονοῦμεν. Πρβλ. 9, 31-36.—10. κατὰ σφέτερον νόον : κατὰ τὰς σκέψεις αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν. Ἡ κατὰ σημαίνει συμφωνίαν, ὅπως δηλ. αὐτοὶ θέλουσι.—τελεῦσι : τελοῦσιν, ἐκτελοῦσι.—θεοί : μονοσυλλάβως κατὰ συνίζησιν.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη εἶναι μεμφιμοιρία, οὕτως εἰπεῖν, κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας. Οὕτω καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν Κύρ. παιδ. I, 6, 19 λέγει: «ἀνθρώποι μὲν αἰροῦνται πράξεις εἰκάζοντες, εἰδότες δὲ οὐδέν. ἀπὸ ποίας ἔσται αὐτοῖς τάγαθόν». Ὁ Θεόγινος ἐνταῦθα πρὸς τὸν Κύρνον ἀποτεινόμενος λέγει :

«Οὐδεὶς εἶναι, Κύρνε, αὐτὸς αἴτιος ζημίας καὶ κέρδους, ἀλλ' οἱ θεοὶ δίδουσιν ἀμρότερα ταῦτα εἰς τοὺς ἀνθρώπους· οὐδ' ἐργάζεται κανεὶς θνητὸς ἐν πεποιθήτῃ, ὅτι τὸ ἔργον μέχρι τέλους θ' ἀποβῇ ἀγαθὸν ἢ κακόν· διότι πολλάκις, ἐν ᾧ νομίζει ὅτι θὰ κάμῃ κακόν, προξενεῖ ἀγαθόν καὶ τὰνἀπαλιν, ἐν ᾧ φρονεῖ ὅτι θὰ κάμῃ κακόν, κἀμνει κακόν. Οὐδὲ κητορθοῖ τις ὅσα θέλει· διότι ἐμποδίζει αὐτὸν ἡ

περιωρισμένη αὐτοῦ δύναμις (ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία). Ἡμεῖς δὲ οἱ ἄνθρωποι ματαιοδοξοῦμεν, μὴ γνωρίζοντες τίποτε, μόνον δ' οἱ θεοὶ δίδουσιν εἰς τὰ πράγματα οἰκνῶντες ἔκδοσιν ἐπιθυμοῦσιν». Ἡμοῖρα ἄρα ἦ ὁ Θεὸς τὸ πᾶν. Ἀλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει. Οὕτω καὶ ἡμεῖς σήμερον φρονοῦμεν λέγοντες : «ἄλλα λογαριάζουν τὰ βόδια καὶ ἄλλα ὁ ζευγᾶς».

38.

Ἀρχίλοχος ὁ Τελεσεικλέους ἔζη περὶ τὸ 700 π. Χ. Ἐξ εὐγενοῦς ἰσρατικοῦ οἴκου τῆς Πάρου καταγόμενος ἀπῆλθε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλων ἀποίκων Παρίων εἰς Θάσον, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἔμελλε ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐν τῇ πατρίδι πενίαν· ἡ ἀποικία δ' ὅμως αὕτη περιπλακεῖσθαι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς ἐγχωρίους κατοίκους τῶν θρακικῶν παραλίων (Σαΐους) καὶ πρὸς τοὺς προτέρους Ἑλλήνας ἀποίκους ἐδυστύχησεν, ὁ δ' Ἀρχίλοχος ἐν τινι μάχῃ πρὸς τοὺς Σαΐους, ὅπως σωθῇ, κατ' ἀνάγκην καὶ ἀκουσίως ῥίψασθαι γενόμενος ἐπκνήθηεν εἰς τὴν πατρίδα. Ἐν Πάρῳ στενάζων ἔχων σχέσεις πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Λυκάμβου ἠράτθη τῆς νεωτάτης θυγατρὸς αὐτοῦ Νεοβούλης, ἣν καὶ ἐμνηστεύσατο· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Λυκάμβας ὕστερον πηρέδῃ τὴν ὑπόσχασιν αὐτοῦ, οὕτω πικρῶς ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ διὰ τῶν ποιημάτων ὁ Ἀρχίλοχος, ὥστε λέγεται ὅτι ἔφερεν αὐτόν τε καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ εἰς τὴν δι' ἀγχόνης αὐτοκτονίαν. Τέλος ὁ ποιητὴς ἔπεσεν ἐν τινι μάχῃ τῶν Παρίων πρὸς τοὺς Ναξίους φονευθεὶς ὑπὸ τινος Ναξίου λεγομένου Καλλώνδα.

Ὁ Ἀρχίλοχος δὲν ἦτο μόνον ἐλεγειακὸς ποιητής, ἀλλὰ καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἱαμβογράφος. Τὰ δημῶδη σκώμματα παρὰ λαῶν πρῶτος αὐτὸς διεμόρφωσε τεχνικῶς εἰς ποίησιν ἰδίου μέτρου καὶ ῥυθμοῦ, τὴν σατυρικὴν ἱαμβικὴν, ἀναγαγὼν ἅμα αὐτὴν εἰς ἀνυπέρβλητον ἐντέλειαν.

Μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ ἐγινώσκετο μόνον τὸ σεμνὸν δακτυλικὸν ἐξάμετρον. Ὁ Ἀρχίλοχος ἐγκαταλιπὼν αὐτὸ ἐδημιούργησε μέτρον ἐκ τοῦ καλουμένου διπλασίου ῥυθμικοῦ γένους, δηλ. τὸν ἱαμβον

καὶ τροχάϊον· ἐπειδὴ δ' ὁ μὲν ἱαμβικός στίχος αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ τριῶν διποδιῶν, ὁ δὲ τροχάϊκός ἐκ τεσσάρων, ὁ μὲν πρῶτος ἐκλήθη **τρίμετρον**, οὗτος δὲ **τετράμετρον**. Ἐπενόησε πρὸς τούτοις καὶ τὴν **παρακαταλογὴν**, δηλαδὴ νέον εἶδος ἀπαγγελίας τῶν ποιημάτων μετὰ ῥυθμοῦ μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μέλους, ὑπὸ τὸν ἦχον μουσικοῦ ὄργανου, ἱαμβύκης καλουμένου.

Τὰ ποιήματ' αὐτοῦ ἦσαν ἐλεγεῖσι, ἱαμβοί, τροχάϊκὰ τετράμετρα, ἐπῳδοὶ καὶ ὕμνοι· ἅπαντα δ' ὅμως πλὴν τινων ἀποσπασμάτων δυστυχῶς ἀπώλοντο. Καὶ αἱ μὲν ἐλεγεῖσι ἦσαν χαρακτηῖρος πολεμικοῦ καὶ παρκαμύνητικοῦ, ἐν δὲ τοῖς ἱάμβοις ὁ ποιητὴς ἐξεδήλου ὄργην καὶ πικρίαν. Τὰ τροχάϊκὰ τετράμετρα σκωπτικὰ ὄντα καὶ πικρῶς σαρκαστικῶς περιέχουσιν ἄμα καὶ διδασκαλίαν καὶ παρκίνεσιν, οἱ δ' ἐπῳδοὶ εἶναι στίχοι ἱαμβικοί βραχύτεροι τιθέμενοι μετ' ἄλλους μικροτέρους κατὰ κανονικὴν σειρὰν, ἐνίοτε δὲ καὶ προηγούμενοι αὐτῶν ὡς προοδίαι (πρὸβλ. 43).

Γλώσσαν ὁ Ἀρχιλόγος μετεχειρίσθη τὴν ἐπ' αὐτοῦ καθαρὰν ἰωνικὴν. Ἀπλὴ οὖσα αὕτη καὶ ἀφελής, τελεῖα ἔκφρασις τοῦ κοινοῦ βίου, δὲν κατέπιπτεν εἰς τὸ ταπεινὸν καὶ χυδαῖον, ἀλλ' ὁμοιάζε πρὸς τὴν τῆς κωμωδίας καὶ τὴν τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου. Εἶχεν ἀκρίβειαν, πάθος καὶ πικρίαν, μάλιστα δ' ἰὼν ὡς σκορπιώδης, ἀλλὰ καὶ εὖστοχον ἀστεϊσμόν, συμφωνοῦσα οὕτω πρὸς τὸν χαρακτηῖρα τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἦτο ἀνὴρ ψογερός, λίαν εὐερέθιστος καὶ ἐμπαθέστατος, ἐκυριεύετο δ' ὑπὸ τῶν ἐναντιωτάτων διαθέσεων καὶ ἔζη, οὕτως εἰπεῖν, ἀδιάκοπον ἔχων πόλεμον πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸν ἔξω κόσμον.

Τὰς ὑποθέσεις ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου καὶ προσέβαλλε πᾶν διὰστροφον, καταβαλὼν οὕτω τὰ θεμέλια τῆς κωμωδίας, ὁμολογεῖται δ' ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὡς εἰς τῶν μεγίστων ποιητῶν καὶ θεωρεῖται ἴσος πρὸς τὸν Ὅμηρον. Τὴν μεγίστην ἀξίαν τοῦ Ἀρχιλόγου διεκήρυξε καὶ αὐτὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν· διότι τὸν φονέα αὐτοῦ, ἐλθόντα νὰ ἐπερωτήσῃ τὸν θεόν, διέταξεν ἡ Πυθίη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ναοῦ ὡς ὄντα φονέα τοῦ θεράποντος τῶν Μουσῶν, οἱ δὲ Πάριοι ἐτίμων τὸν ποιητὴν ὡς θεόν. (Περὶ τῶν μέτρων τοῦ μὲν 38 ἴδε Παράρτημα ἐν Β', τοῦ δὲ 39—42 καὶ τῶν ἐπῳδῶν ἐν κεφ. Γ'.)

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 38 ἀποσπασματι ὁ ποιητὴς κηρύττεται ὑπὲρ τῆς ἀθικμίας ἢ ἀπαθείας πρὸς τὰ ἐν τῷ κόσμῳ μέγιστα, τὸν πλοῦτον καὶ τὴν τυραννίδα, παριστὰς λέγοντα ταῦτα Χάρωνα τὸν τέκτονα. Πρὸς. Ἀριστοτ. ποιητ. Γ', 17.

1. Οὐ μοι . . . μέλει : δέν με μέλει, δέν φροντίζω.—τὰ Γύγεω : ὑποκ. τοῦ μέλει, διότι ἐνταῦθα προσωπικῶς=τὰ πράγματα, ὁ πλοῦτος Γύγου. Τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἔννοιαν ἐκφέρει καὶ ὁ ποιήσας τὸ ἀνακρέοντειον τόδε (7 Bergk) :

Οὐ μοι μέλει τὰ Γύγεω
τοῦ Σαρδίων ἀνακτος·
οὐδ' εἰλέ πώ με ζῆλος,
οὐδὲ φθονῶ τυράννοις.

Ἐμοὶ μέλει μύροισιν
καταβρέχειν ὑπὴν·
ἐμοὶ μέλει ῥόδοισιν
καταστέφειν κάρηνα.
Τὸ σήμερον μέλει μοι,
τὸ δ' αὔριον τίς οἶδεν ;

Καθόλου δέν με μέλει
περὶ τοῦ πλούτου Γύγου
τοῦ Σάρδεων μονάρχου·
κι' ἀκόμη δέν ζηλεῖω,
οὐδὲ φθονῶ τυράννοισι.

Ἐμὲ νὰ βρέχω μέλει
τὸ γένειον μὲ μύρα·
ἐμὲ νὰ στέφω μέλει
τὴν κεφαλὴν μὲ ῥόδα.
Τὸ σήμερόν με μέλει,
τὸ δ' αὔριον τίς οἶδε ;

Τὸ Γύγεω δισύλλαβον κατὰ συνίζησιν· ἦτο δ' ὁ Γύγης βασιλεὺς Λυδῶν, σύγχρονος Ἀρχιλόχου, παροιμιώδης ἐπὶ πλούτῳ, ὡς καὶ ὁ Κροῖσος.—τοῦ πολυχρύσου : τοῦ πλουσίου.—2. οὐδ' . . . κώ : ἰων.=οὐδέπω, οὐδ' ἀκόμη μέχρι τοῦδε.—εἰλε : κατὰ προσωποποίησιν χάριν ἐμπάσεως· κατέλαβέ με.—ζῆλος : ζηλοτυπία, ζήλεια.—ἀγαίωμαι : θαυμάζω, ὀρέγομαι.—3. θεῶν ἔργα : τὰ δημιουργήματα τῶν θεῶν (τοῦ θεοῦ τὰ πράγματα, ὡς λέγομεν κοινῶς, δηλ. τὸν ἥλιον, τοὺς ἀστέρας, τὸν κόσμον). Τὸ θεῶν κατὰ συνίζησιν, ὁ δὲ β' πούς τρίβραχος ἀντὶ ἰάμβου.—ἐρέω : ἰων. ἀντὶ ἐράω=ἐρῶ, ἐπιθυμῶ.—4. ἀπόπροθεν : μακρὰν, πολὺ μακρὰν.

39.

Ἐλπίζε καὶ πίστευε εἰς τὸν Θεόν, λέγει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα, διότι

τούτου ἡ παντοδυναμία τρέπει τὴν ἀνθρωπίνην τύχην εἴτε ἐπὶ τὰ κρείττω εἴτε ἐπὶ τὰ χεῖρω.

1. τίθει : ἀνάθετε. — ἐκ κακῶν : ἐκ δυστυχημάτων. — 2. ὀρθοῦσι : ἀνορθοῦσιν, ἐγείρουσιν ὀρθίους, κάμνουσιν εὐτυχεῖς. — μελ. ἐπὶ χθονί : κειμένους κατὰ γῆς, δυστυχήσαντας. — 3. ἀνατρέπουσι : ἀναποδογυρίζουσι. — καὶ . . ὑπτίους κλίνουσιν : καὶ ῥίπτουσιν ὑπτίους. — μάλ' εὖ βεβηκότας : ἐν ᾧ πολὺ καλῶς (ἀσφαλῶς) ἴσταντο. — 4. γίγνεται : ἐπέρχονται, συμβαίνουν. — 5. καὶ . . πλαιαῖται : ὁ ἀνὴρ δηλαδὴ τοῦτο νοεῖται ἐκ τοῦ προειρημένου ἀνδρας. — χορήμη : χρεῖζ, σπάνει, δι' ἑλλειψίν, δι' ἀπορίαν· ἐπομένως ἄπορος. — βίου : τῶν πρὸς τὸ ζῆν, τροφῆς. — καὶ νόου παρήγορος : καὶ παράφρων. ἔξω φρενῶν. Τὸ παρήγορος (παρὰ-ἀείρω) λέγεται ἐπὶ τῶν ἵππων τοῦ ἄρματος καὶ δηλοῖ τὸν ἔξω τοῦ ζυγοῦ παρελαύνοντα.

40.

Τὰ προσόντα τοῦ καλοῦ στρατηγοῦ ἐπὶ τὸ γελοιότερον.

1 Οὐ φιλέω : συνίζησις· δὲν ἀγαπῶ — μέγαν : (τὸ ἀνάστημα) = ὑψηλόν. — διαπεπλιγμένον : πρὸς τοῦ διαπλίσσομαι (πλίξ=βῆμα, δωριστί)=μεγάλῃ βημκτιζόντα, μεγάλα βήματα κάμνοντα. — 2. γαῦρον : γαυριῶντα, κομπάζοντα. — βοστρύχοις : ἐπὶ τοῖς βοστρύχοις, διὰ τὰ μακρὰ σγουρὰ μαλλιά του, μὲ τὰ μακρὰ κατσαρὰ μαλλιά του. — ὑπεξηρημένον : ὀλίγον ἐξηρημένον (τὰς παρειὰς ἢ τὸν μύστακα μόνον) μισοξηρισμένον, ἵνα φαίνεται ἀγριώτερος (κατὰ τὸ ὑποπεπωκὼς =μισομεθυσμένος). — 3. ἀλλὰ μοι . . εἴη : ἀλλ' ἔστω μοι, ἀλλ' ἔστω εἶναι. — σμικρὸς τις : κοντός. — περὶ κνήμας ἰδεῖν : ὡς πρὸς τὴν ὄψιν τῶν κνημῶν. — 4. οἰκός : στραβοπόδης (οὐ αἱ κνήμι καμπτονται πρὸς τὰ ἔξω). — ἀσφαλῶς : συνίζησις. — βεβηκώς : πατῶν ἀσφαλῶς πατῶν διὰ τῶν ποδῶν του. — πλέος : πλήρης. — καρδίης : καρδιᾶς, ἀνδρείας.

41.

Αὐτεμψύχωσις.

Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς παρὰθαρρύνει αὐτὸς ἑαυτὸν κατὰ τῶν κακῶν, ὅφ' ὧν ψυχικῶς συνταράσσεται, συμβουλευὼν τὴν ἀποφυγὴν τῆς τε ἐν ταῖς εὐτυχίαις ὑπερβολικῆς, ἀγερῶχου, χαρᾶς καὶ τῆς ἐν τοῖς κακοῖς ὑπερβολικῆς, εἰς κατὰπτωσιν ἀγούσης λύπης.

1. **Θυμέ, θύμ'** : παραλείπεται τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα, διότι δηλοῦται ψυχικὸν πάθος, οὗ ἕνεκα καὶ ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως = **ψυχή. ψυχή.** Τὸ πρὸς ἑαυτὸν ἀποτείνεισθαι σύνηθες καὶ παρ' Ὁμήρῳ καὶ παρ' ἄλλοις. Πρὸβλ. τὸ «τέτλαθι δὴ καρδίη». — **κυκώμενε** : συνταραχσομένη· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν θυελλῶν ταραχσομένης θαλάσσης. — **ἀμηχ. κήδεσιν** : ὑπὸ ἀμηχάνων, εἰς ἀμηχανίαν φερουσῶν θλίψεων. — 2. **ἀναδύεν** : ἀναδύου, ἀναθάρρει, ἀναλάμβανε θάρρος. Ἡ μεταφορὰ πάλιν ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν κυμάτων δεινῶς κατακλυζομένων καὶ πάλιν ἀναδυομένων (1). — **ἀλέξεν** : ἀμύνου, ὑπεράσπιζε σεκυτόν. — **προσβαλὼν** : διευθύνων, στρέφων. — **ἐναντίον** : ἀπέναντι (τῶν θλίψεων δηλ. ὡς ἐχθρῶν). — 3. **στέρονον** : τὸ στήθος. — **ἐν δοκῇσιν** : ἐν ταῖς ἐνέδραις, εἰς τὰς ἐνέδρας. — **πλησίον κατασταθεὶς ἀσφαλῶς** : πλησίον στάσιν λαβὼν ἀσφαλῆ. — 4. **ἀσφαλῶς** : συνίζησις. — **νικῶν** : ὅταν νικῇς. — **ἀμφάδην** : τὸ αὐτὸ πρὸς τὰ

1) Χάριν τῶν φιλολογούντων σημειοῦμεθα ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ἀναδύεν ἐτέθη καθ' ἡμετέραν διόρθωσιν. Τὰ χειρόγραφα φέρουσι τὴν ἀδιανόητον γραφὴν ἀνά δὲ εὐ, ἄλλα δὲ τὴν ἐνάδεο καὶ ἄλλα τὴν ἀνάδεν, οἱ δὲ ἐρμηνευταὶ ἄλλοι ἄλλως ἐπεζήτησαν τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ· οὕτως ὁ μὲν Bergk ἔγραψεν ἐνάδεν, **δυσμενῶν δ'...** ὁ δὲ Liebel **ἀνα δέ,** ὁ δὲ Grotius **ἀνεχε,** ὁ δὲ Buchholz **ἀνά δ' ἔχεν,** **μένων δ'...**, ὁ δὲ Biese **ἀναδν,** **δυσμενῶν δ'...**, ὁ δὲ Stoll **ἀνσχεο,** **ἐμμενέως δέ.** Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἐτύχομεν τοῦ ἀληθοῦς γράψαντες **ἀναδύεν**, διότι τοῦτο οὐ μόνον τὴν προσήκουσαν ἔννοιαν ἀποδίδει, διατηροῦν ἅμα τὴν διὰ τοῦ **κυκώμενε** ἀρξαμένην μεταφοράν, ἀλλὰ καὶ μικρὸν διαφέρει τῶν παραδοθέντων γραμμάτων **ΑΝΑΔΕΕΥ—ΑΝΑΔΕΥ.** Ὅτι τὸ **ἀναδύομαι** ἐν τῷ ἐνεστώτι ἔχει τὸ **υ** βραχύ, διδάσκει ἡμᾶς τὸ ἐν Ἰλ. Ν. 225.

Ἐσχάτως ἀνέγνωμεν ὅτι καὶ ὁ Bergk πρότερον εἶχεν εἰκάσει **ἀναδέκεν** (ἢ **ἀναδύεν**).

ἀμφαδίην, ἀμφαδὸν καὶ ἀμφαδὰ=ἐνσφαινδόν, ἀγερώχως.—ἀγάλλω : ἀγάλλου, χαίρει.—5. νικηθεῖς : ὅταν νικηθῇς.—δδύρεο : ἰδύρου, κλαίει.—6. χαρτοῖσι : διὰ τὰ χαρμύσυνα, τὰ χαρᾶς ἄξια, τὰ εὐχάριστα.—κακοῖσιν : διὰ τὰ κακὰ, τὰ δυστυχήματα.—δοχάλα : (προστ. τοῦ δοχαλάω[δοχάλλω] καὶ ἐπικ. δοχαλόω)=λυπεῖ.—7. μὴ λίην : οὐχὶ πολὺ.—οἶος ὄυσμός : ἰων. ἀντὶ οἶος ὄυσμός=ὁποῖος τρόπος, ὁποῖος χαρακτὴρ, ὅποσον ἔθος —ἔχει : διευθύνει, κυβερνᾷ.

42.

Ὁ Ἀρχίλοχος ποιεῖ τὸν Λυκάμβαν ἐπ' εὐκκριᾷ ἡλικίᾳ τινος ἐκλείψεως μεμψιμοιροῦντα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ δι' ὕβριστικῶν ποιημάτων ἀνέλπιστον προσβολὴν τῆς θυγατρὸς Νεοβούλης. (Πρόβλ. Ἀριστοτ. ποιητ. Γ', 17).

«Οὐδὲν εἵναι, λέγει, ἀνέλπιστον οὐδὲ θυμωστόν, ἀρ' οὐ ὁ Ζεὺς ἐκ μεσημβρίης ἔθηκε νύκτι τὸ φῶς τοῦ λάμποντος ἡλίου ἀποκρύψας. Ἀπὸ τοῦδε πάντα πιστευτὰ καὶ ἐλπιστα. Μηδὲ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἂν ἴδῃ τις ν' ἀνταλλάξωσι πρὸς τοὺς δελφῖνας κατοικίαν ἀγαπήσαντα τὰ κύματα, μηδὲ τότε ἀκόμη νὰ θυμιάξῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὰ πάντα δυνατὰ »

1. χορημάτων : τῶν προφημάτων.—οὐδὲν ἔστιν ἄελπτον : οὐδὲν εἵναι ἀνέλπιστον.—ἀπώμοτον : δι' ὅρκου ἀρνήσιμον, ὃ θὰ ἡδύνατό τις ν' ἀρνηθῇ δι' ὅρκου.—2. θαυμάσιον : θυμωστόν.—3. ἔθηκε νύκτι : ἔκαμε νύκτι.—4. λυγρὸν δέος : ὀλέθριος φόβος. Ὡς πρὸς τὸ μέτρον ἀπεδείχθη ὅτι καὶ ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις ἀντὶ τροχαίου δύνανται νὰ τεθῇ σπονδεῖος, σπανίως δ' ὅμως.—ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους : κατέλαβε τοὺς ἀνθρώπους.—5. ἐκ δὲ τοῦ : ἀπὸ τοῦδε ἀκριβῶς.—πιστὰ : πιστευτὰ.—καπίεπτα : (καί—ἐπίεπτα)=καὶ ἐλπιστα.—6. μηδεὶς ἔθ' : μηδεὶς πλέον.—εἰσορῶν : παρρητῶν.—7. ὅταν .. ἀνταμείψωνται : ὅταν ἀνταλλάξωσιν ἐν θαλάσσῃ κατοικίαν πρὸς τοὺς δελφῖνας τὰ θηρία (τοῦ ἀγροῦ).—8. σφιν : αὐτοῖς, εἰς αὐτά.—ἡχέεντα : συστολὴ ἀντὶ ἡχέεντα : τὰ ἡχηρά, τὰ θορυβώδη.—9. φίλτερ' ἡπείρου γένηται : γένωνται ἀγαπητότερα τῆς ξηρᾶς.—τοῖσι δ' :

οἷς περ, εἰς τὰ ὅποια ἀκριβῶς. — ἡδὺν ἦν : εὐχάριστον, ἀγαπητὸν ἦτο (τὸ ὄρος). Ἡ γασμωδία ἐπιτρέπεται, διότι τὸ ἡδὺν δὲν ἐκθλίβεται.

43, 44, 45.

Ἀλώπηξ καὶ ἀετός.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 43 44 καὶ 45 ἀποσπάσματα ἀπετέλουσι μέρη ἐνὸς ὅλου μύθου κατὰ Λυκάμβαν, οὗ ἐπιμύθιον ἦτο, ὅτι οἱ ἐπίορκοι τιμωροῦνται. Ἐν αὐτῷ ἡ μὲν ἀλώπηξ ὑποδηλοῖ αὐτὸν τὸν Ἀρχιλόχον, ὁ δ' ἀετός τὸν ἐπιορκήσαντα καὶ παραβάντα τὴν περὶ Νεοβούλης ὑπόσχεσιν αὐτοῦ Λυκάμβαν. (Πρβλ. ἐν 38 βίον Ἀρχιλόχου). Ὁ μῦθος οὗτος ὑπόκειται ὡς βάσις τοῦ πρώτου Αἰσωπείου ἔχοντος ὧδε :

« Ἀετός καὶ ἀλώπηξ φιλεῖν ἀλλήλους συνθέμενοι πλησίον ἐαυτῶν οἰκεῖν διέγνωσαν, βεβαίωσιν φιλίας τὴν συνθήκην ποιούμενοι. Καὶ δὴ ὁ μὲν ἀναβάς ἐπὶ τι περίμηκες δένδρον ἐνεοττοποίησατο· ἡ δὲ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν ὑποκείμενον θάμνον ἔτεκεν. Ἐξελθούσης δὲ ποτε αὐτῆς ἐπὶ νομήν, ὁ ἀετός ἀπορῶν τροφῆς καταπτὰς εἰς τὸν θάμνον καὶ τὰ γεννήματα ἀναρπάσας μετὰ τῶν αὐτοῦ νεοττῶν κατεθοινήσατο. Ἡ δὲ ἀλώπηξ ἐπανελθοῦσα, ὡς ἔγνω τὸ πρᾶχθέν, οὐ μᾶλλον ἐπὶ τῷ τῶν νεοττῶν θανάτῳ ἐλυπήθη, ἔσον ἐπὶ τῷ τῆς ἀμύνης ἀπόρῳ· χερσαία γὰρ οὗτα πτηνὸν διώκειν ἡδυνάτει. Διὸ πόρρωθεν στᾶσα, ὁ μόνον τοῖς ἀσθενέσι καὶ ἀδυνάτοις ὑπολείπεται, τῷ ἐχθρῷ κατηρᾶτο. Συνέβη δὲ τῷ ἀετῷ τῆς εἰς τὴν φιλίαν ἀσεβείας οὐκ εἰς μακρὰν δίκην ὑπελθεῖν· θούντων γὰρ τινων αἰγᾶ ἐπ' ἀγροῦ, καταπτὰς ἀπὸ τοῦ βωμοῦ σπλάγχχνον ἐκ πυρὸς ἀνήνεγκεν· οὗ κομισθέντος εἰς τὴν καλιάν, σφοδρὸς ἐμπεσὼν ἀνεμος ἐκ λεπτοῦ καὶ παλαιοῦ κάρφους λαμπρὰν φλόγα ἀνῆψε· καὶ διὰ τοῦτο οἱ καταφλεχθέντες νεοττοὶ (καὶ γὰρ ἦσαν ἔτ' ἀπτῆνες, ἀτελεῖς) ἐπὶ τὴν γῆν κατέπεσον. Καὶ ἡ ἀλώπηξ προσδραμοῦσα ἐν ὄψει τοῦ ἀετοῦ πάντας αὐτοὺς κατέφαγε ».

Περὶ τοῦ μέτρου ἰδὲ Παράρτημα ἐν Β'.

43. 1. Αἶνος : μῦθος. Παρὰ παλαιοῖς ὁ αἶνος ἢ μῦθος ἦτο συμβολικὴ, πλαστή, διήγησις ἢ παραβολή, ἐξ ἧς ἐξάγεται κανὼν τις

τοῦ βίου καὶ χωρὶς νὰ εἶναι ἐκπεφρασμένος δι' ἐπεξηγήσεως (ἐπι-
 μυθίου). Ἑρμηνευτέον δὲ ὧδε : Ὑπάρχει μῦθος τις ἀνθρώπων, ὁ
 ἐξῆς. — ὡς ἄρ' : ὅτι δηλαδή. — καίειός : (καί—αἰετός) = καὶ αἰετός.
 ξυνώνην : ἰων. κοινωνίαν, φιλίαν. — 3. ἔμιξαν : συνῆψαν.

44. 1. Ὁρᾷς : ὁ αἰετός σκώπτει τὴν ἀνωφελῶς ὀργιζομένην ἀλώ-
 πεκκ δεικνύων τὴν ὑψηλὰ κειμένην φωλεάν αὐτοῦ. — ἔν' ἔστ' : ὅπου
 εἶναι, ποῦ εἶναι. — πάγος : βράχος. — 2. τρηχὺς : τρηχὺς, ἀνώμαλος.
 — παλίγκοιτος : (πάλιν—κότος) ἐνεργητικῶς ἐνταχῆθα = ὁ ἀνανεῶν
 τὴν ὀργήν, τὸ μῖσός του. — 3. ἐν ᾧ : ἐφ' οὗ — ἐλαφρίζων : ἀσήμενον
 θεωρῶν. Πρβλ. 24, 7.

45. 1. Ἡ ἀλώπηξ ἀναφέρει τὰ παράποντα αὐτῆς πρὸς τὸν Δία,
 ῥίπτουσά, ὡς λέγομεν κοινῶς, τὸν αἰετὸν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὸ δια-
 πρυχθὲν ἀνοσιούργημα. — σὸν μὲν... κράτος : σὸν μὲν ἐστὶ τὸ κράτος
 τοῦ οὐρανοῦ, σὺ μὲν κρατεῖς (ἄρχεις) ἐν οὐρανῷ. — 2. ἐπ'.. ὀρᾷς :
 ἐφορᾷς, ἐπιβλέπεις· τμησίς. — 3. λεωργά : κακοῦργα, ἀθέμιτα, ἄδικα.
 — θεμιστά : θεμιτά, δίκαια. — σοὶ δὲ.. μέλει : σὺ φροντίζεις περὶ τῆς
 ὕβρεως τῶν θηρίων καὶ τῆς τιμωρίας αὐτῶν· ὥστε τὸ θηρίων εἶναι
 γενικὴ ὑποκειμενικὴ μὲν εἰς τὸ ὕβρις, ἀντικειμενικὴ δὲ εἰς τὸ δίκη.

46.

Ἀπόσπασμα ἐπωδῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ὑπὸ Λυκάμειαν ἀντί-
 ρεσιν τοῦ λόγου αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸν γάμον τῆς Νεοβούλης μετὰ τοῦ
 Ἀρχιλόχου.

1. ποῖον ἐφράσω τόδε : τὸ πλήρες θὰ ᾔητο· «ποῖόν ἐστι τὸ ἔπος
 τόδε; ὃ ἐφράσω;» = ποῖος λόγος εἶναι οὗτος ἐδῶ, τὸν ὁποῖον εἶπες ;
 Πρβλ. τὸ Ὅμηρ. «ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;» — 2. σὰς
 παρήειρε φρένας : (παραιοῖρω, ἔθεν καὶ τὸ παρήορος ἐν 37, 5 = σ'
 ἐξεμύλιτε, διέστρεψε τὰς φρένας σου. — 3. ἦς : δι' ὧν. — τὸ πρὶν :
 πρότερον. — ἡρήρεισθα : (ὑπερσ. τοῦ ἄραρίσκω) = ᾔητο ἀρμολίως ἐφω-
 διασμένος. — πολὺς.. γέλως : πολὺ γέλοισ. — 4. φαίνειαι : φαίνεσθαι.

47.

Ὁ Σιμωνίδης οὗτος, ὁ ἱκμογράφος καλούμενος κατ' ἀντιδια-

στολήν πρὸς τὸν νεώτερον Σιμωνίδην τὸν μελοποιόν, κατήγετο ἐκ Σάμου· ἐπειδὴ δ' ὅμως ὁ πατήρ αὐτοῦ περὶ τὴν 20 Ὀλυμπιάδα ἤγγαγεν εἰς Μινώαν τῆς Ἀμοργοῦ ἀποικίαν, ἣν οἱ Σάμιοι ἔπεμπον εἰς τὴν νῆσον ταύτην, τούτῳ δὲ παρηκολούθησε καὶ αὐτὸς καὶ ἐν Ἀμοργῷ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἔζησεν, ὠνομάσθη Ἀμοργῆνος. Ἦτο νεώτερος σύγχρονος Ἀρχιλόχου (ἀκμάσας περὶ τὸ 664 π. Χ.) καὶ ὅμοιος αὐτῷ κατὰ τὸ πνεῦμα, διότι καὶ τούτου ἡ ποίησις ἦτο, ὡς ἐκείνου, σκυρικὴ ἱαμβικὴ, εἰ καὶ συγχρόνως ἔχει αὕτη καὶ χορίαν παραινετικὴν καὶ γνωμικὴν.

Τῶν ἱαμβίων αὐτοῦ σπουδαιότατ' ἀποσπάσματα διασωθέντα εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 47 ἐνταῦθα καταχωριζόμενον καὶ τὸ περὶ γυναικῶν (Bergk 7), ἐν ᾧ, ὡς παρ' Ἡσιόδῳ καὶ Ἀρχιλόχῳ, εὐρίσκουμεν τὰ πρῶτα ἔχνη τοῦ μύθου. Ἐν αὐτῷ θεμελιώδης ἔννοια εἶναι, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλασε τὰς διαφόρους γυναῖκας ἐκ ζώων, θαλάσσης καὶ γῆς, συμπέρασμα δὲ ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι τὸ μέγιστον κακὸν τοῦ κόσμου.

Ὁ Σιμωνίδης ἰσοῦται πρὸς τὸν Ἀρχιλόχον κατὰ τὴν σατυρικὴν ὀξύτητα καὶ πικρίαν, κατὰ τὰλλα δ' ὅμως εἶναι κατώτερος αὐτοῦ· ἐπειδὴ δ' ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει πάντοτε σκῶμμα, χρησιμεύουσι ταῦτα ὡς ἀπόδειξις, ὅτι ἡ παλαιότερα ἱαμβικὴ ποίησις δὲν ἐνέμενεν ἀναγκαίως ἐν τοῖς σκώμμασι. Γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι ἡ καθαρχ ἰωνικὴ· τὰ τοῦ μέτρου δ' ὅρα ἐν Παρχρτ. Β'.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 47 ἀπόσπασμα εἶναι παραίνεσις τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν «περὶ ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν».

«Τὴν ἔκβασιν, λέγει, πάντων τῶν πραγμάτων ἔχει εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ Θεὸς καὶ διαθέτει αὐτὰ ὅπως θέλει· τὰς σκέψεις ὅμως αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ μαντεύσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὑπὸ μυρίων δὲ κακῶν ἀπειλοῦνται καὶ μόνον ἡ ἐλπίς καὶ ἡ πεπολῆσις τρέφει αὐτούς, ἕως ἄλλους ἄλλως νὰ καταλάβῃ ὁ θάνατος. Τούτων ἕνεκα δὲν πρέπει νὰ βασανίζομεθα».

1. Ὡ παῖ : υἱέ μου. — τέλος : τὴν ἔκβασιν. — βαρύκτυπος : ὁ βαρέως κτυπῶν, ὁ βαρέως (ἰσχυρῶς) βροντῶν. Πρβλ. τὰ Ὀμηρικὰ

ἐρίγδουπος, ἐριβρεμέτης κ. λ.— ὅς' ἔστι : ἔσχα ὑπάρχουσιν (ἐν τῷ κόσμῳ).— ὅκη, θέλει : ἰων. ὅπως θέλει.— 3. νόος : (συνίζησις) ἐννοεῖται. Διός = ἡ διάνοις, ἡ σκέψις αὐτοῦ.— οὐκ' ἐπ' ἀνθρώποισι : οὐχὶ φανερά, ἀφανῆς τοῖς ἀνθρώποις.— ἐπήμεροι : ἰων. = ἐφήμεροι.— 4. ἂ δὴ βοτιά : οἷα δὴ βοτᾶ = ὡς ζῶα πράγματι.— οὐδὲν εἰδότες : οὐδὲ μῶς εἰδότες.— 5. ὅκως : ἰων. ἀντὶ ὅπως = πῶς.— ἐκτελευτήσῃ : θ' ἀποπερατώσῃ (τί τέλος θὰ δώσῃ).— 6. καθιππειθείη : καὶ ἐπιπειθείη = καὶ ἡ πεποιθήσις.— 7. ἀπρηκτιον ὀρμαίνοντας : ἄνευ ἀποτελεσματος διαλαγίζομένους.— 8. μένουσιν : περιμένουσιν.— ἐτέων περιτροπᾶς : περιόδους ἐτέων. Πρὸς. τὸ ἐν Ἰλ. ψ, 834 «περιπλομένους ἐνικυτούς». Τὸ ἐτέων κατὰ συνίζησιν.— 9. νέωια : (νεο—Fέτα) τὸ νέον ἔτος.— οὐδεὶς... βροτῶν : οὐδεὶς ὑπάρχει ἐκ τῶν ἀνθρώπων.— ὅστις οὐ δοκεῖ : (ἐκρυπτοῖ) ὅστις δὲν νομίζει.— 10. ἔξῃσθαι φίλος : ὅτι θὰ ἔλθῃ φίλος.— πλούτω τε καγαθοῖσιν : εἰς τὸν πλοῦτον καὶ εἰς τοὺς πλουσίους· ὅτι δηλαδὴ θὰ κτήσῃται χρήματα καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν πλουσίων.— 11. φθάνει... λαβόν : προσφθάνει καὶ καταλαμβάνει.— ἄζηλον : τὸ ἀζήλευτον, τὸ ὅποσον οὐδεὶς ζηλεύει.— 12. πρὶν τέρμ' ἴκηται : πρὶν φθῆσθαι εἰς τὸ τέρμα (τῶν πόθων αὐτοῦ).— δύστηνοι .. νοῦσοι : ἀποτρόπαιοι νόσοι.— 13. τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους : ἄλλους δὲ καταβεβλημένους ὑπὸ τοῦ Ἄρεως.— 14. μελαίνης ὑπὸ χθο-νός : ὑποκάτω τῆς μαύρης γῆς.— 15. οἱ δ' ἐν.. θνήσκουσιν : ἄλλοι δ' ἀποθνήσκουσιν ἐν θαλάσῃ. Πρὸς. 9, 9.— 12.— λαίλαπι : ὑπὸ λαίλαπος, ἀνεμοστροβίλου.— κλονέμενοι : κλονούμενοι, ἄνω καὶ κάτω φερόμενοι.— 16. πορφυρῆς ἁλός : τῆς κυμαينوμένης θαλάσσης· ἐκ τοῦ πορφύρω = σφόδρα κινεῖσθαι, κύμαίνεσθαι.— 17. εὖτ' ἄν.. δυνήσονται : ὅταν κτήσωνται τὴν δύναμιν, ὅταν καταστῶσιν ἱκανοί. Ὁ τύπος ἐδυνησάμην ἐπικός.— εὖ.. ζοειν : νὰ ζῶσι καλῶς, ἀνεκτῶς.— 18. ἀγχόνην ἄφαντο : κυρίως = ἀγχόνην χάριν ἑαυτῶν ἔδωσκον, ἀπέθانون ἀγχόνην ἀναρτήσαντες, ὅ = ἀπήγγαζον.— δυστήνω μόρφ : προσδιορίζει τὸ ἀγχόνην ἄφαντο, διότι τοῦτο ἰσοδυναμεῖ μὴ λέξει ἀπήγγαζον = ἀπήγγαζον ἀπαίσίῳ θανάτῳ, ἀπαγχονισθέντες ἀπέθانون ἀπαίσιον θάνατον.— 19. καυτάρχειται : (καὶ—αὐτάρχειται, ὁ ἐκ τοῦ αὐτός—ἀγρέω) = αὐθαριέτως, ἐκουσίως, ἐκόντες —λείπουναι :

καταλείπουσι.— 20. κακῶν ἄπ' οὐδέν : οὐδὲν τῶν κακῶν ἄπεισι, λείπει.— μυρίαί : ἄπειροι, ἀνκρίθμητοι.— 21. κῆρες : τρόποι θανάτου.— κἀνεπίφραστοι : (καί—ἀνεπίφραστοι) = καὶ ἀπρόσδοκῆται.— δύαι : (δύη)· δυστυχίαι.— 22. πῆμαι' : παθήματα, συμφοραί.— ἐστίν : ὑπάρχουσι.— πιθοίαιτο : πίθοντο· ἂν ἤθελον πεισθῇ εἰς ἐμὲ (οἱ ἄνθρωποι).— 23. οὐκ ἄν.. ἐρῶμεν : δὲν ἠθέλομεν ἀγαπᾶ, δὲν ἠθέλομεν ἐπιθυμεῖ σφοδρῶς, δὲν ἠθέλομεν ἐπισύρει (κακῶς). Ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα συγκαταλέγει καὶ ἑαυτὸν, διότι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος.— 24. οὐδ'.. αἰκίζοίμεθα : οὐδ' ἠθέλομεν βασανίζεσθαι, οὐδὲ θὰ ἐδασκνίζοίμεθα.— ἔχοντες θυμόν : στρέφοντες τὸν νοῦν.— ἐπ' ἄλγεσιν κακοῖς : εἰς ἐπιμόχλους φροντίδας.

48.

Τῆς δωρικῆς μελικῆς, τοῦτ' ἔστι τῆς χορικῆς λυρικῆς ποιήσεως, ἀρχιούτατος ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ περὶ τὰ 650 π. Χ. ἀκμάσας Ἀλκμάν. Οὗτος καίπερ ἐκ Σάρδεων τῆς Λυδίας καταγόμενος ἐζήσεν ὅμως ἐν Σπάρτῃ, κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς δοῦλος, ἔπειτα δ' ἀπελευθερωθεὶς ὡς πολίτης. Λεπτομερεῖας περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ δυστυχῶς δὲν ἔχομεν· τοῦτο μόνον γινώσκουμεν, ὅτι ὁ Ἀλκμάν διεκόσμησε τεχνικῶς ἐν Σπάρτῃ τὴν μουσικὴν καὶ ὀρχηστικὴν πρῶτος αὐτὸς εἰσαγαγὼν εἰς τὰ μετ' ὀρχήσεως ποιήματα τὴν στροφὴν. Ἐν ταῖς ποικίλαις τοῦ μέλους μορφαῖς ὁ ποιητὴς οὗτος ῥηξικέλευθος γενόμενος ἔγραψεν ὕμνους, παιᾶνας, παρθένεια, προσόδια κλπ. ἐν ἑξ' ἐν ὅλῳ βιβλίῳ. Τούτων τὰ παρθένεια ἦσαν ἄσμητα ἀδόμενα ὑπὸ παρθένων ἐχουσῶν τὸν ποιητὴν χορηγὸν καὶ χοροδιδάσκαλον, τὰ δὲ προσόδια ἠδόντο πρὸς αὐλόν, καθ' ἣν ὥραν προσήρχοντο οἱ πηλαιοὶ εἰς τοὺς ναοὺς ἢ τοὺς βωμοὺς ἐν ἑορταῖς.

Χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ εἶναι ὅτι εἶχε μικρὰς στροφάς, ὡς οἱ Αἰολεῖς ποιηταί, ὅτι εἶχεν αἰολισμοὺς ἐν τῇ δωρικῇ αὐτοῦ διαλέκτῳ πρὸς μάλαξιν τῆς σκληρότητος αὐτῆς καὶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἦτο ἐν πολλοῖς ἐρωτικῇ· τὰ ποιήματα δ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦσαν ἀπεικόνισις τοῦ εὐθύμου ἰδιωτικοῦ βίου, ἐγένοντο ἐθνικὸν κτῆμα

καὶ διατηροῦντο ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ Ἑθνους ἐπὶ δύο αἰῶνας ζωηρά.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 48 ἀποσπάσματι περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ

ἡ ἡρεμία τῆς νυκτός.

1. *Εὐδουσιν* : προσωποποιήσις χάριν ζωηρότητος.—2. *πρόωνες* : (*πρῶν*=πᾶν τὸ προέχον καὶ μάλιστα εἰς τὴν θάλασσαν)=ἀκρωτήρια.—3. *φῦλά θ' ἔρπετά* : καὶ φῦλα ζώων, πλήθη ζώων· ἡ λέξις *ἔρπετον* σημαίνει πᾶν ἔμψυχον καὶ κινούμενον, πᾶν ζῶον. Πρβλ. Ὀδ. δ, 418 «ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν ἔρπετὰ γίνονται»=ὅσα ζῶα ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.—*τόσσα* : ὅσα.—*μέλαινα γαῖα* : ἡ μέλαινα γῆ. Πρβλ. 47, 14 καὶ 39, 2.—4. *θῆρές τ' ὄρεσσι* : καὶ θηρία τὰ φωλεύοντα ἐν τοῖς ὄρεσι (τὰ ὄρεσίοικτα).—*μελισσᾶν* : (δωριστί) τῶν μελισσῶν.—5. *κνώδαλ'* : τὰ ζῶα.—*ἐν βένθεσσι* : εἰς τὰ βάθη.—*πορφυρέας ἁλός* : τῆς ταραχώδους θαλάσσης. Πρβλ. 47, 16. Χαρακτηριστικὸν τῆς δωρικῆς διαλέκτου εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ α ἀντὶ τοῦ η.—6. *οἰωνῶν φῦλα τανυπτερύγων* : τὰ πλήθη τῶν τὰς πτέρυγας ἐκτεινόντων ὀρνέων, τῶν πετώντων ὀρνέων, τῶν πτηνῶν. Τὸ μέτρον ἰδὲ ἐν Παραρτ. κεφ. ε', 48.

49.

Τῶν ἀρχαιοτάτων ἀντιπροσώπων τῆς Αἰολικῆς μελικῆς ποιήσεως, ὃ ἐστὶ τῆς κατ' ἐξοχὴν μελικῆς, εἶναι ὁ Μυτιληναῖος Ἀλκαῖος, οὗ τὰ ποιήματα ῥίπτουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀνεμοζάλην τοῦ κόσμου καὶ τὴν ταρχὴν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Οὗτος ἦκμασε περὶ τὰ 625 π. Χ. ἀνῆκων εἰς ἀριστοκρατικώτατον τῆς Μυτιλήνης οἶκον. ἀλλ', ὥς ἐκ τῶν σφζομένων ἀποσπασμάτων τῶν ἔργων αὐτοῦ καταφαίνεται, ἔζησε βίον πολυτάραχον καὶ πολυπαθῆ. Μετὰ τῶν ἀριστοκρατικῶν, συμμαχοῦντος αὐτοῖς καὶ τοῦ εἰς τοὺς ἐπτά σοφοῦς τῆς Ἑλλάδος ὕστερον καταταχθέντος Πιπτακοῦ, ἐπολέμησε πρὸς τοὺς δημοκρατικούς, ἀλλ' ἡττηθεὶς ἐξωρίσθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ ζήσῃ ἐπὶ τινα χρόνον ἐν τῇ ξένῃ βίον πλάνητα διαπλεύσας τὴν τρικυμιώδη θάλασσαν μέχρι Αἰγύπτου. Ἐν τῷ με-

ταξὺ ὁ Πιττακὺς ἐξελέγη ὑπὸ τῶν Μυτιληναίων *αἰσυμνήτης* (δῆλον ὅτι διαιτητής, κριτής, ἄρχων), ὁ δ' Ἀλκαῖος δυσαρεστηθεὶς διὰ τοῦτο κηρύσσεται μετὰ τῶν ἄλλων εὐγενῶν κατ' αὐτοῦ καὶ πολέμει πρὸς τὸν ἄλλοτε φίλον ὡς πρὸς τύραννον οὐ μόνον διὰ τοῦ ξίφους, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς λύρας· ἀλλ' ὁ Πιττακὸς σοφὸς καὶ μέτριος ὢν παρέσχεν αὐτῷ συγγνώμην.

Δὲν εἶναι δ' ὅμως ὁ Πιττακὸς μόνον, καθ' οὗ ἐπολέμησεν ὁ Ἀλκαῖος. Τὰ ὅπλα τοῦ ποιητοῦ ἐδοκίμασε καὶ ὁ Μυρτίλος, πλὴν τούτου δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς οὓς οἱ Μυτιληναῖοι ἐπολέμησαν περὶ Σιγείου, διότι τοῦ πολέμου τούτου μετέσχε καὶ ὁ ποιητής. Ἦτο λοιπὸν ὁ Ἀλκαῖος ἀνὴρ οὐ μόνον τῆς λύρας, ἀλλὰ καὶ τῶν ὅπλων.

Ποιήματα ἔγραψεν εἰς 10 βιβλία, ὕμνους, πολιτικά (στασιωτικά), ἐρωτικά, συμποτικά ἢ παροίγια· τῶν τελευταίων τούτων μάλιστα θεωρεῖται εἰς τῶν κυρίων ἀντιπροσώπων.

Ὁ Ἀλκαῖος ἐπενόησε τὴν σεμνὴν καὶ μεγαλοπρεπῆ ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν ἀλκαϊκὴν στροφὴν. χαρακτηριστικὸν δ' αὐτοῦ εἶναι τὸ πάθος, ὅπερ ἔχουσι κοινὸν καὶ οἱ ἄλλοι Αἰολεῖς Λυρικοί· πλὴν τούτου δ' ὅμως ὁ ποιητὴς ἔχει μεγαλοφυΐαν, βραχύτητα, ἡδύτητα μετὰ δεινότητος καὶ ἀκριβείας καὶ πλῆθος εἰκόνων. ἐν γένει δὲ κατὰ τὴν ποιητικὴν ἀξίαν παραβάλλεται πρὸς τὸν Ὅμηρον.

Γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι ἡ Αἰολικὴ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἥτις δι' αὐτοῦ καὶ τῆς Σαπφοῦς ἀπέβη τὸ ὄργανον τῆς μελικῆς ποιήσεως.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 ἀπόσπασμα εἰκονίζει ἀλληγορικῶς τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμίᾳ. Πρβλ. 34, 5.

Στίχ. 1. Ἀσυνέτημι...σιάσιν : τὸ μὲν *σιάσιν* = ἐπανάστασιν, τὸ δὲ *ἀσυνέτημι* εἶναι ὁ ἀρχαιότερος αἰολικὸς τύπος τοῦ *ἀσυνετώ* = οὐ συνήμι, δὲν ἐννοῶ. Ὁ μεταπλάσμος οὗτος τῶν συνηρημένων ῥημάτων κατὰ τὰ εἰς-μι, ἀρχαιότατα ἐν τῇ Αἰολικῇ διαλέκτῳ ἀρξάμενος, εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων χαρακτηριστικῶν τῆς γλώσσης τῶν Αἰολέων. Πλὴν αὐτοῦ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Αἰολικῆς καθόλου εἶναι καὶ τὰ ἐξῆς :

α') Μεταχειρίζεται αὕτη χειλόφωνα ἀντὶ ὀδοντοφώνων, ἀνταῦτα προήλθον ἐξ ἀρχαίων οὐρανισκοφώνων καὶ ἐκείντο ἐν ἀρχῇ

λέξεως, εἶπετο δὲ μετ' αὐτὰ τὸ ε ἢ η· π. χ. φῆρ ἀντὶ θήρ, πέτια-
ρες ἀντὶ τέτιρες, βελφὶν ἀντὶ δελφίν.

β') Ἡ Αἰολικὴ ἀφομοιοῖ τὰ τελικὰ σύμφωνα τῶν προθέσεων
(ἀποκοπτομένων) πρὸς τὸ ἀρχτικὸν τῆς ἐπομένης λέξεως· λ. χ. καθ-
δύναμιν, κάμμορε, ὑββάλλειν.

γ') Ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ο καὶ υ (=ου) ἀντὶ τοῦ α καὶ ο καὶ
μακρίστα τοῦ ορ, ρο ἀντὶ αο, ρα· π. χ. σιροτός, ἀολλής, ἄλλυδις,
δυνμα, βύθος κ. λ.

δ') Ἐχει ε ἀντὶ α ἐν τισι λέξεσι· π. χ. κρέατος, θέρσος.

ε') Μεταπλάσσει τὴν μετοχὴν τοῦ ἐνεργ. παρχμ κατὰ τὴν
βρύτονον τοῦ ἐνεστῶτος, οἷον πεπληρώκοντα ἀντὶ πεπληρωκότα.

ς') Ἐχει δοτικ. πληθ. τῶν τριτοκλίτων εἰς-εσσιιν.

ζ') Ἐχει πατρωνυμικὰ εἰς ιος ἀντὶ γενικῆς· π. χ. Φίλων Νι-
κίαιος, πλιν τῶν εἰς-δας.

Τῆς δὲ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ Αἰολικῆς, εἰς ἣν ὑπάγεται καὶ ἡ τῆς
Λέσβου (ἡ γλῶττα δηλαδὴ τοῦ Ἀλκαίου καὶ τῆς Σαπφύδος), χαρα-
κτηριστικὰ εἶναι τὰ ἐξῆς :

α') Ἐχει τὸ βρύτονον : θεός, θῦμος, πόταμος.

β') Ἐχει αἰ καὶ οἱ ἀντὶ μακροῦ α καὶ ω (ἢ ου), ὅπου συνέβη
ἀντέκτασις πρὸ τοῦ νο : παῖσα, λέγοισα.

γ') Ἐχει τὴν ψίλωσιν, δηλαδὴ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δασέος πνεύμα-
τος : ὕμμες, ἵππος, ἴστος.

δ') Διέσσωσε τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν τῆς ἀρχαίας διφθόγγου υι :
λυίω, φνίω, πῆλυι, ἐν τισι δὲ καὶ τὸ ὑποτακτικὸν υ τῆς αυ καὶ ευ :
ναῦος, ἔχευε.

ε') Διέσσωσε τὰ διπλᾶ ὑγρά ἢ ἔρρινα, ἂν ταῦτα προῆλθον ἐξ ἀφο-
μοιώσεως ἐρρίνου ἢ ὑγροῦ καὶ ἡμιφώνου (σ, j) καὶ τανάπαλιν ἐξ ἀφο-
μοιώσεως τοῦ σ ἢ j πρὸς ὑγρὸν ἢ ἔρρινον : ἔστελλα, ἀέρρω, ἐφθερρα,
ἱμέρρει κ. λ.

ς') Διέσσωσε τὸ τι, πι, σσ, ἂν προῆλθον ἐξ ἀφομοιώσεως προη-
γουμένου δ πρὸς ἐπόμενον τ ἢ π : διτι, ὅπως· ἢ καὶ ἐκ τῆς συγ-
χωνεύσεως τ καὶ j ὅσσον κ. λ.

ζ') Ἐτήρησε τὸ σδ ἀντὶ ζ : συρίσδες, Σδεύς.

η') Ἔχει τὴν πρόθεσιν ἀπὸ ἀντὶ τῆς ἀπὸ καὶ τὸ ἴα ἀντὶ μία.

θ') Τρέπει τὸ βραχὺ α εἰς ο οἶον· ὄν=άν=ανά, ὄνω=ἄνω.

Πλείω περὶ τῶν Ἑλληνικῶν διαλέκτων εὐρίσκει ὁ βουλόμενος ἐν τοῖς Ἀκκαδημικοῖς Ἀναγνώσμασι τοῦ σοφώτατος τὰ τοιαῦτα ἐξακριβώσαντος καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, πολυτιμοτάτου δ' ἡμετέρου φίλου, κ. Γ. Κ. Χατζιδάκι, ὅθεν καὶ ἡμεῖς ταῦτα περὶ λαμβάνομεν.

Στίχ. 2. τὸ μὲν γάρ : διότι ἄλλο μὲν.—ἐνθεν : ἀπ' ἐδῶ — 3. τὸ δ' : ἄλλο δέ.—ἄμμες : (αἰολ.) ἡμεῖς.—ὄν : ἀν=ανά.—4. φορήμεθα : φερόμεθα.—ναῖ...σὺν μελαίνα : σὺν μελαίνῃ νηϊ.—5. χεῖμωνι : ἀντὶ χειμῶνι=ἐκ τρικυμίας (πολὺ μεγάλης).—μοχθεῦντες : μοχθοῦντες, ὑποφέροντες.—6. περ...ἔχει : (τμησίς)= περιέχει, περικαλύπτει.—ἄνελος : κυρίως τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ τὸ ὑπάρχον ἐν τῷ κύτει τοῦ πλοίου, ἔπειτα δὲ καὶ αὕτῃ ἡ θάλασσα ἢ ἐν τρικυμίᾳ εἰσορμῶσα καὶ πληροῦσα τὸ κύτος τοῦ πλοίου.—ἱστοπέδαν : τὴν ἱστοπέδην· εἶναι δ' αὕτη ἢ ἐν τῷ βάθει τοῦ κύτους ὅπῃ εἰς ἣν εἰσέρχεται τοῦ ἱστοῦ ὁ πούς πρὸς στερέωσιν.—7. λαῖφος : τὸ ἱστίον, τὸ πανί.—πάν : πᾶν, ὅλον.—ζάδηλον : διὰ δῆλον=διαφανές, διερρηγμένον, καθ' ὅλοκληρίαν ἐσχισμένον.—λάκιδες : λακίδες=ράκη· νοεῖται εἶσιν.—καὶ αὐτο : κατ' αὐτό, εἰς αὐτό.—9. χόλαισι : =χάλαντι=χαλῶσι=χαλαιοῦνται. Τὸ χαλάω τίθεται καὶ οὐδετέρως καὶ παθητικῶς.—ἄγκυλαι : αἱ ἀγκύλαι=τὰ σχοινία (δι' ὧν εἶναι δεδεμέναι ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ αἱ κεραῖαι).—Τὸ μέτρον βλέπε ἐν Πρακτ. Ε'.

50.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, καίπερ λελωθὲν, εἶναι κάλλιστον συμποτικόν (παιονίον).

«Χειμῶν, λέγει ὁ ποιητής, ἔξω μέγας. Φέρετε λοιπὸν τὰ φάρμακα τοῦ ψύχους. Πῦρ εἰς τὴν θερμάστρην, οἶνον φέρετε νὰ πῖωμεν καὶ μάλλινον περὶ τὸν κρότκον βάλετε προσκεφάλαιον.»

1. Ὑεῖ : βρέχει. Περὶ τοῦ πνεύματος παράδωκε 49, 1 (σημ.).—ἐκ δ' ὁράνω : ἐξ οὐρανοῦ δέ — 2. χειμῶν : χειμῶν (γίγνεται).—

πεπάγαισιν : ἔχουσι παγώσει.—ὕδατων ῥόαι : τὰ ρεύματα τῶν ὑδάτων, τὰ ὕδατα.—3. *κάβαλλε* : κατὰβάλλε, κατὰπαυσον.— *ἐπὶ μὲν ἰθίεις* : (τμησίς)=ἐπιτιθείς μὲν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπιθέτων.— 4. *ἐν δὲ κέρναις* : (τμησίς)=ἐγκιρνάς δέ, ἐγκερνάνυς δέ (ἀφ' ἑτέρου δὲ κερνῶν ἐν τῷ κρατῆρι).—5. *μέλιχρον* : μελιχρόν, γλυκύν—*αὐτιάρ* : δέ.— *ἀμφὶ κόρσα* : περὶ τὸν κρόταφον (περὶ τὴν κεφαλὴν).— 6. *μάλθα κον* : μαλθακόν, μαλακόν. Περὶ τοῦ τόνου πρβλ. 49, 1 (σημ.)— *γνόφαλλον* (ἐκ τοῦ γνάμπιω, κνάμπιω, ὅθεν καὶ *γναφεὺς*) = κνάφαλλον, ἔριον, μαλλὶ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ *προσκεφάλαιον*. Τὸ μέτρον ἰδὲ ἐν Πκρχρτ. Ε'.

51.

Ὁ οἶνος παυσίλυπος.

1. *Οὐ χρὴ ἐπιτρέπην* : Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπωμεν, νὰ πκρχαδῶμεν. Τὸ *ἐπιτρέπην* αἰολιστὶ ἀντὶ *ἐπιτρέπειν*.—*κάκοισι θῦμον* : εἰς τὰ κακὰ (εἰς τὰς λύπας) τὴν ψυχὴν ἡμῶν. Περὶ τοῦ τόνου πρβλ. 49, 1 (σημ.)—2. *προκόφομεν...οὐδέν* : διότι οὐδὲν θὰ ὠφεληθῶμεν, οὐδὲν θὰ κερδίσωμεν. — *ἀσάμενοι* == ἀτῶμενοι == λυπούμενοι.— 3. *Βόκχι* : Βάκχε.—4. *ἐνεικαμένοις* : (ἀόρ. τοῦ *φέρειμαι*) νοεῖται *ἡμῖν* == ἀφ' οὗ φέρωμεν, ἀφ' οὗ ἐναποθηκεύσωμεν (πρὸς ἡμετέραν χρῆσιν). — *μεθύσθην* : == μεθυσθῆναι == νὰ μεθυσθῶμεν. Περὶ τοῦ μέτρου ἰδὲ 50, 6 (σημ.).

52.

Σύγχρονος τῷ Ἀλκαίῳ, νεωτέρα δ' ὅμως αὐτοῦ κατὰ τι (περὶ τὸ 600 π. Χ.) ἦτο ἡ μεγίστη τῆς Ἑλλάδος ποιήτρια. Σαπφῶ (αἰολιστὶ Ψάπφα) ἡ Σκαμανδρωνύμου, ἡ Λεσβία ἀηδῶν καὶ δεκάτη Μοῦσικ καὶ θεία ἐπικληθεῖσιν.

Ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου τῆς Λέσβου καταγομένη αὕτη εἶχεν ὑπανδρευθῆ πλούσιόν τινα ἐξ Ἀνδρου καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔτεκε τρυφερωτάτην, ὡς αὐτὴ ἐν τινι ποιήματι λέγει, καὶ ὁμοίαν πρὸς ἄνθος θυγατέρα Κληΐδα (Κλειδα) ὀνομασθεῖσιν. Ἀλλ' ὁ ἐν τῇ γυναικωνίτιδι κτηνώ-

θης βίος τῶν τότε γυναικῶν δὲν ἐφαίνετο λογικὸς οὐδ' ἀνθρώπινος εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῆς, τῆς σπουδαιότατα μὲν πνευματικῶς ἀνεπτυγμένης, πρὸς τὰ καλὰ δὲ καὶ τὰς Μούσας ἐνθουσιώσης, ἔθεν καταλύσασα αὐτὸν καὶ μεταβαλοῦσα τὴν κατοικίαν αὐτῆς εἰς μουσοπύλων οἰκίαν ἐγένετο διδάσκαλος τῶν συγχρόνων αὐτῇ παρθένων (τῆς τε Λέσβου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος) καὶ ἐμπνέουσα εἰς αὐτάς τὴν εἰς τὰ γράμματα καὶ καθόλου πρὸς πᾶν ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς κλίσιν ἐδίδασκεν αὐτάς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν ἐν σχέσει μάλιστα πρὸς θρησκευτικὰς τινὰς λατρείας, ἀποβῆσα ἐν Μυτιλήνῃ, ὅτι ὑστερώτερον ἐν Ἀθήναις ὁ Σωκράτης.

Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς ὕστερον κωμικοὺς ποιητάς, ὅπως δυσφημήσωσιν αὐτήν· ἀλλ' ὅμως πάντα τὰ κατ' αὐτῆς διχδοθέντα εἰσὶν ἀπολύτως ψευδῆ, ὡς ἀποδείκνυται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ γνωρίσαντος αὐτήν Ἀλκαίου, ὅστις ὀνομάζει αὐτὴν ἀγνήν.

Πλὴν τούτων οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἡμῖν ἀσφαλῶς γνωστὸν οὔτε περὶ τοῦ βίου οὔτε περὶ τοῦ θανάτου αὐτῆς· πιθανολογεῖται μόνον, ὅτι ἀπέθανεν ἤδη ἐξηκοντοῦτις.

Περὶ τὴν ποίησιν καὶ τὴν μουσικὴν ἡ Σαπφὼ ἀσχολουμένη ἔγραφεν ὕμνους ἐρωτικὰς ᾠδὰς (ὕμναιους, ἐπιθαλάμια, γαμήλια), ἐλεγείας καὶ ἰάμβους εἰς 9 βιβλία, ἀλλὰ κυρίως διακρίνεται ὡς ἐξοχωτάτη ἀντιπρόσωπος τῆς ἐρωτικῆς μελικῆς ποιήσεως.

Ἐν ταῖς ᾠδαῖς αὐτῆς ἔχει βαθύ, πύρινον πάθος, τρυφερότητα καὶ μεγίστην χάριν. Ἡ γλῶσσα αὐτῆς εἶναι ἀνθηρὰ καὶ εὐφωνὴς αἰολικὴ. Ὁ ρυθμὸς μαλακὸς καὶ γαίρειος. Ἀπ' αὐτῆς δ' ὀνομάσθη καὶ ἡ Σαπφικὴ στροφή. Πρὸβλ. Πικραρτ. κεφ. Ε'.

Διὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας ἡ Σαπφὼ ἐδοξάσθη καὶ ἐτιμήθη τὰ μέγιστα. Τὰ ἄσματά αὐτῆς ἤδοντο ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ὁ δὲ σοφὸς τῶν Ἀθηναίων νομοθέτης Σόλων, σύγχρονος οὐτῇ γενόμενος, λέγεται ὅτι, ὡς ἤκουσέ ποτε ἐν τινι συμποσίῳ ἄσματι αὐτῆς ᾄδόμενον, οὕτω κατεβέλχθη, ὥστε ἠθέλησε ν' ἀποκηρυχθῇ αὐτό, πρὶν ν' ἀποθάνῃ, πράγματι δὲ καὶ ἀπεκηρυχθῇ εὐθύς. Τέλος οἱ Μυτιληναῖοι τιμῶντες αὐτὴν ἀπετύπωσαν τὴν μορφήν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν αὐτῶν νομισμάτων χρυκῆν· ὁ δ' αὐτῆς εἰκόνα

ἔστησαν ἐν τῷ πρυτανείῳ Καὶ ἐπὶ γλυπτῶν δ' ἔτι λίθων ἦτο ἡ Σαπφὼ ἀπεικονισμένη.

Τὸ **ὑπ' ἀριθ.** 52 ποίημα αὐτῆς εἶναι ὥδῃ εἰς Ἀφροδίτην ἐρωτικὴν ἔχουσα ὑπόθεσιν· ἐπικαλεῖται δὲ δι' αὐτῆς ἡ ποιήτρια τὴν βοήθειαν τῆς θεοῦ, ὅπως ἀπαλλαγῇ χαλεπῶν μεριμνῶν.

Στίχ. 1. ποικιλόθρον' : ἐπὶ πεποικιλμένον θρόνον καθημένη.— **Ἀφροδίτα** : αἰολιστὶ ὁ τόνος ἀνὰ βίβαζεται. Πρὸβλ. 47, 1 (σημ.).— **2. παῖ Δίος** : θύγατερ Διός.— **δολόπλοκε** : = δολοπλόκε = ἡ δόλους πλέκουσα, πανούργη· οὕτως ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ ὁ Ἔρως, ψυχασπάτης, φρενοληστής, φρενοκλόπος.— **λίσσομαι** : παρακαλῶ, ἱκετεύω — **3. μὴ με...** **δάμνα .. θῦμον** : μὴ κατάβαλλε (βασάνιζε) τὴν ψυχὴν μου. Τὸ δάμνα εἶναι προστ. τοῦ **δαμνάω** = δαμάζω, ὅπερ ἔχει καὶ τύπον **δάμνημι**.— **ἄσαισι** : δοτ. πληθ. τοῦ **ἄσῃ** = διὰ στενοχωριῶν.— **ὀνίαισι** : ὀνίαισι, δι' ἁνῶν, λυπῶν. Περὶ τῆς τροπῆς τοῦ **α** εἰς **ο** πρὸβλ. 49, 1 (σημ.).— **4. πότνια** : (θηλ. τοῦ **πόυς**, **πόσις**) = δέσποινα.— **ἦ. τυῖδ'** : = τῇδε = ἐνταῦθα (τοπικῶς).— **αἶ ποτα** = ἦν ποτε.— **κατέρωτα** : (κράσις) = καὶ ἐτέρωθι = καὶ ἀλλαχοῦ.— **6. τὰς ἔμας αὖδως** : τῆς ἐμῆς αὐδῆς, τῆς φωνῆς μου.— **αἰοῖσα** : αἰούσα = ἁκούουσα.— **πήλυι** : ἐπὶρρ. = τηλοῦ = μακράν.— **7. ἔκλυες** : εἰσέχουσας.— **πάτρος** : τοῦ πατρός σου.— **δόμον** : τὴν κοιτίκην.— **λίποισα** : λιπούσα = ἐγκαταλιπούσα.— **8. χρύσιον...** **ἄρμ'** : χρυσοῦν ἄρμα.— **9. ὑπασδεύξαισα** : = ὑποζεύξασα.— **κάλοι..δέ..ῶκεες σιτροῦθοι** : καλοὶ δέ.. ὠκεῖς στρουθοὶ = ὠραῖοι δέ τυχεῖς στρουθοί. Οἱ στρουθοὶ ἦσαν ἱερὰ πτηνὰ τῆς Ἀφροδίτης, ὡς καὶ αἱ περιστέραι.— **σ' ἄγον** : ἡγόν σε, σὲ ὠδήγουν, ἔστυρον τὸ ἄρμα σου — **10. περὶ γὰς** : ὑπὲρ γῆς = ὑπεράνω τῆς μελ. γῆς. Πρὸβλ. 48, 3 — **11. πύκνα πτέρ'** : πυκνὰ πτερὰ.— **δινηήντες** : = δινέοντες = ταχέως κινούντες.— **ἀπ' ὠράνω** : ἀπ' οὐρανοῦ — **12. αἰθέρος διὰ μέσσω** : διὰ μέσου τοῦ αἰθέρος.— **13. αἶψα** : ταχέως.— **τύ** : = σύ.— **μάκαιρα** : μακαρίν.— **14. μειδιάσαισ'** : μειδιάσασα· τὸ σύννηθες ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης παρ' Ὀμήρῳ εἶναι φιλομμειδῆς, ὡς φριδρᾶς καὶ φιλκρέσκιον.— **ἀθ. προσώπω** : διὰ τοῦ ἄθαν. προσώπου σου.— **15. ἥρε'** : ἥρεο = ἡρώτησας.— **διτυ..πέπονθα** : = τί ἔχω πάθει.— **δηῦτε** : (δὴ· αὐτῇ) = δὲ πάλιν.

λιν.—κῶτι : (καὶ ὅτι)=καὶ τί, καὶ δικτί.— 16 κάλημι : ἀρχ-
τύπος τοῦ καλέω· νοεῖται σέ=σὲ καλῶ. Πρβλ. 49, 1 (σημ.) — 17.
κῶτι ἔμω : (συνίζησις)=καὶ ὅτι ἐμῶ. Τὸ κῶτι συναπτεόν τῷ θέλω
=καὶ τί θέλω.—γένεσθαι:=γενέσθαι=νὰ γίνῃ (νὰ κάμῃς).— 18.
ἔμω .. μαινόλα θύμω : τῇ ἐμῇ περιπαθεῖ ψυχῇ, εἰς τὴν περιπαθῇ
ψυχὴν μου.—τίνα : τὰ ἐν τοῖς εἰσαγωγικοῖς εἰσι λόγοι τῆς Ἀφρο-
δίτης· εἶναι δὲ τὸ τίνα ἀντικ. τοῦ ἄγην, οὗ ὑποκείμενον ἡ αἰτ. Πείθω·
ὥστε ἡ σειρὰ ἔσται ἥδε : τίνα...μαῖς ἄγην Πείθω ἐς σὰν φιλότατα :
=τίνα πάλιν ἐπιθυμεῖς νὰ ὀδηγῇ (ὀδηγήσῃ) ἡ Πειθὼ εἰς τὴν φιλίαν
σου, εἰς τὸν ἔρωτά σου ; Ἡ Πειθὼ ἐστὶ προσωποποίησις τῆς πει-
θοῦς, ἣν εἶχεν ἡ Ἀφροδίτη καὶ δι' ἧς ἐπειθε τοὺς ἀνθρώπους.— 19.
μαῖς : =μαῖς=ἐπιθυμεῖς, θέλεις· τοῦ μέμαα — ἄγην : ἄγειν — 20.
Ψάπφ' : Ψάπφα (αἰολιστὶ =Σ προῖ.— ἀδικήει : =ἀδικέσει=ἀδικεῖ.
— 20. αἰ φεύγει=εἰ φεύγει=ἔν σε ἀποφεύγῃ. — διώξει : =θά σε
κυνηγήσῃ.— 22. αἰ μὴ δέκει' : =ἂν δὲν δεχεται. — 23. αἰ μὴ
φίλει : εἰ μὴ φιλεῖ=ἂν μὴ σ' ἀγαπᾷ.— 24. κῶν : (κῶσις) καὶ οὐκ
(ἐθέλουσαν)=καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς. — 2. λῦσον : ἀπάλλαξόν με.—
χαλεπᾶν..μεριμνᾶν : χαλεπῶν μεριμνῶν=δυσχερῶν φροντίδων. —
26. ὅσα : ὅσα. Ἡ σειρὰ εἶναι : τέλεσον δέ μοι ὅσα μοι θυμός
ιμέρρει τέλεσσαι=ἐκτέλεσόν μοι δὲ ὅσα ἡ ψυχὴ μου ἐπιθυμεῖ νὰ
ἐκτελέσῃ. — 27. ἰμέρρει=ἰμείρει.— αὐτα : =αὐτή.— 28. ἔσσο :
προστ. τοῦ εἶμι=ἔσθ' ἴσθι.

53.

Ψέλτης τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ οἴνου ἦτο καὶ ὁ Ἴων λυρικός Ἀνα-
κρέων ὁ Τηϊός. Παῖς ἔτι ὢν, ὅτε ὁ στρατηγὸς τοῦ Κύρου Ἀρπαγὸς
ὑπέτασσε τὰς ἐν Ἀσίᾳ Ἑλληνίδας πόλεις, κατέφυγε μετὰ τῶν ἄλ-
λων Τηϊῶν εἰς Ἀθήνας τῆς Θράκης (περὶ τὸ 547 π. Χ.), ἐκεῖθεν
δὲ μετέβη ὕστερον εἰς Σάμον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου Πολυκρά-
τους, ἐνθα διέτριψε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, συμβάντος τῷ 522.
Μετὰ τοῦτο προσελήθη εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ Πεισιστρατίδου Ἰππάρ-
χου, ὅστις ἠγάπα νὰ ἔχῃ περὶ ἑαυτὸν τοὺς ἐπισημοτάτους τῶν τότε
ποιητῶν καὶ λογίων ἀλλὰ μετὰ τὸν φόνον αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξω-

σιν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ ποιητής διαγα-
γὼν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου, ὡς φαίνεται, ἐν Τέφ καὶ ἀποθανὼν ἐκεῖ ἐν
ἡλικίᾳ 85 ἐτῶν τῷ 476 π. Χ.

Ἐγραψεν ὕμνους, ἐρωτικά, παροίγια. ἰάμβους τροχαίους καὶ
ἐλεγεία· ἀλλ' εἶναι κυρίως **αὐλικὸς ἐρωτικὸς ποιητής**.

Ἡ ποίησις αὐτοῦ, καίπερ ἐν Ἰωνικῇ διαλέκτῳ τὸ πλεῖστον γε-
γραμμένη, ἐν τισι δὲ καὶ ἐν Δωρικῇ, εἶναι δ' ὅμως κατ' οὐσίαν Αἰο-
λική, διατηροῦσα τὴν λεπτότητα, τὸ ὕψος, τὸ πάθος καὶ τὴν χάριν
τῶν Αἰολέων, ἀλλὰ κατωτέρω πάντως τῆς τοῦ Ἀλκαίου καὶ Σχπ
φοῦς· κατὰ τὴν δύναμιν.

Τῶν ἔργων αὐτοῦ ὀλίγα διεσώθησαν· φέρονται δ' ὅμως πλὴν
αὐτῶν καὶ 60 ἄλλα ποιήματα, τὰ ὅποια ἔκ τε τοῦ λίαν παιγνιώ-
δους αὐτῶν καὶ τῆς μεταγενεστεράς γλώσσης νόθα δικαίως ἐθεωρή-
θησαν καὶ διακρίνονται ὑπὸ τὸ ὄνομα **Ἀνακρεόντεια**.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 53 ἰκετεύει τὴν Ἀρτεμιν ὁ ποιητής γονυ-
κλινῆς νὰ παραστῇ αὐτῷ εὐμενής. Τὸ μέτρον αὐτοῦ ἰδὲ ἐν Παραρτ.
κεφ. β', 53.

1. Γουνοῦμαι : (γουνόομαι, ἐκ τοῦ γόνυ) = γονυκλινῆς ἰκετεύω
σε.—ἐλαφηβόλε : ἐλαφος—βάλλω) = ἐλκφοκτόνε, θηρεύτρια τῶν
ελάφων.—2. παῖ Διός : προβλ. 52, 2 καὶ 17, 1.—ἀγρίων : ἡ σειρὰ
εἶναι : Ἀρτεμι, δεσποινὰ ἄγριων θηρῶν.—3. θηρῶν : θηρίων.—4.
ἔκεν : ἔκου=ἐλθέ.—ἐπὶ Διῷ. δίνῃσι : παρὰ τὰ ρεύματα τοῦ Δι-
οῦ. Ὁ Διὸς εἶναι παρὰ τὸν ποταμὸν τοῦ ἐν Ἰωνίᾳ ποταμοῦ Μαι-
άνδρου παρὰ τῇ Μαγνησίᾳ, ἣτις καὶ νῦν εἶχεν Ἀρτέμιδος ἐπίση-
μον, οὗ τὰ ἐρείπια σφύζονται καὶ μέχρι τοῦ νῦν.—5. θρασυκαρδίων :
τολμηρῶν.—6. ἐσκαθόρα : (εἰσκαθόρα)=ἐπίβλεπε.—χαίρουσ' : χαί-
ρουσα, εὐμενής.—ἀνημέρους : ἀγρίους.—8. πολιήτας : πολίτας.

54.

Ἐν τῇ ᾠδῇ ταύτῃ θηρεῖ ὁ ποιητής διὰ τὸ ἐπερχόμενον γῆρας
φοβούμενος τὸν θάνατον. Τὸ μέτρον ἰδὲ ἐν Παραρτ. κεφ. Ε'.

1. ἡμῖν : = ἡμῖν=ἡμῶν.—κόρη : ἡ κόμη (κατὰ μετωνυμίαν).
—2. ἦβη : νεότης.—οὐκέθ'.. πάρα : οὐκέτι πάρεστι, δὲν εἶναι πᾶ-

ροῦσιν πλέον.—**γηραλέοι** : τρισύλλαβον κατὰ συνίζησιν, νοεῖται δὲ εἰσίν.—3. **γλυκεροῦ** . . **βιότου** : τοῦ δὲ γλυκέος βίου, τῆς δὲ γλυκείας ζωῆς.—**πολλός** : πολὺς.—**οὐκέτι** . . **λέλειπται** : δὲν ἔχει ὑπολειφθῆ πλέον.—4. **ἀνασταλίζω** : ἀναστενάζω, κλιώ.—**θαμά** : συχνά.—**δεδοικώς** : ἐπειδὴ φοβοῦμαι (τὸν Τόρταρον) —5. **ἔσι** δεινὸς **μυχός** : (διότι) εἶναι φοβερός μυχός (ὁ Τόρταρος).—**Ἰδιδεω** : τοῦ Ἰδου. Πρόφερε δὲ κατὰ συνίζησιν.—**δογαλέη** : (συνίζησις)=δυσχερής.—6. **κάθοδος** : κατὰβάσις.—**καὶ γὰρ εἰοῖμον** : (ἐστὶ)=διότι εἶναι εἰοῖμον· αἰτιολογεῖ δὲ τὸ **δογαλέη**.—**καταβάνει** : ὅταν καταβῇ τις —**μὴ ἀναβῆναι** : νὰ μὴ ἀναβῇ. Τὸ μὴ κατὰ συνίζησιν μετὰ τῆς ἐπομένης συλλαβῆς.

§ 5.

Ποιητῆς τῆς καθολικῆς μελικῆς ποιήσεως καὶ εἰς τῶν μεγίστων καὶ πολυμερεστάτων λυρικῶν ἦτο Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. Υἱὸς Λεωπρέπου, περὶ τὸ 556 π. Χ. ἐν Ἰουλίδι τῆς Κέως γεννηθείς, ἠτύχησε νὰ ἴδῃ τὰς μεγαλοπρεπεστάτας τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας σκηνάς, τὰ Μηδικά, καὶ μάλιστα ν' ἀποβῇ ὁ κατ' ἐξοχὴν αὐτῶν ὕμνητῆς καὶ ὁ λιγυφθογγότατος κῆρυξ.

Τὴν ποιητικὴν καὶ μουσικὴν παιδείαν ἐπικιδεύθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἐν τῷ χορηγεῖν τῆς ἐτέρας τῆς Κέως πόλεως, Καρθαίης, ὅπου ἦτο ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος· ἀλλ' ὅμως ἔπειτα ἐγένετο βελύτατος γνώστης πάντων τῶν εἰδῶν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ ποιητῆς σπουδαιότατος ἀνεδείχθη.

Τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἀνά τὴν Ἑλλάδα γνωστῆς γενομένης, ἐκκλεῖτο εἰς τὰς αὐλὰς τῶν φιλομούσων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τυράννων· οὕτω διέτριψεν ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ Πεισιστρατίδῃ Ἰππάρχῳ ἐπὶ τινα ἔτη, μετὰ δὲ τὸν φόνον αὐτοῦ μετέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλεξάνδρας καὶ Σκυπάδας. Ἐκεῖθεν ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν ἐν Μαράθωνι μάχην, ἐνίκησε δ' ἐν ἀγῶνι τὸν Αἰσχύλον διὰ τῆς εἰς τοὺς ἐν Μαράθωνι πεσόντας ἐλεγείας αὐτοῦ καὶ ὕμνησεν ἔπειτα καὶ τοὺς ἄλλους πρὸς τοὺς Μήδους ἀγῶνας δι' ἐλεγείων καὶ ἐπιγράμ-

μάτων. Μετέβη μετὰ ταῦτα εἰς Σικελίαν πρὸς τὸν Ἰέρωνα· ἐκεῖ δὲ μεγίστην κτησάμενος δύναμιν παρὰ τῷ τυράννῳ, ὅστις ἐνόμιζε τιμὴν νὰ ἔχη παρ' ἐχυτῷ τοῦς τότε ὀνομαστοτάτους ποιητὰς καὶ φιλοσόφους (ἐν οἷς ἦτο ὁ Πλάτων καὶ ὁ Πίνδαρος), διέτριψε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, εἰς δὲ ἐνενηκοντούτη· (περὶ τὸ 466) ὑπέκυψε.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν ἐλεγεῖαι, ἐπιγράμματα, ἐπίνικοι, ἐγκώμια ὕμνοι, θρηνοὶ, διθύραμβοι, σκόλια καὶ μικρότερα ἄλλα μελικά ἄσματα· διεσώθησαν δὲ τῶν μὲν ἐπιγραμμάτων πολλὰ, τῶν δὲ μελικῶν αὐτοῦ ποιημάτων ἀπισπάρματα· ἄλλ' ἐν ἅπασι καταφίνεται ἡ μεγίστη τοῦ ποιητοῦ φιλοπατρία, ἡ θαυμαστὴ τέχνη καὶ ἡ περὶ τὴν ποίησιν εὐχέρεια, ὁξύτης καὶ γλαφυρότης.

Ὁ Σιμωνίδης ἤσκει τὴν ποίησιν οὐχὶ ἐξ ἀπλοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἀλλ' ὡς τέχνην ἐπὶ χρήμασι, διὸ καὶ ὁ Σωκράτης περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν ὅτι ἐξύμνει τοὺς τυράννους οὐχ ἐκῶν, ἀλλ' ἀναγκάζομενο· ἦτο δ' ὅμως μνημονικώτατος, ὑποδοκίμησε περὶ πάντα τὰ εἶδη τῆς λυρικῆς καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ δοῦς εἰς τὴν ἐλεγείαν τὸν λυπηρὸν αὐτῆς χαρακτῆρα.

Τούτου ἕνεκα καὶ διὰ τὴν πρακτικὴν αὐτοῦ σοφίαν ἀνεγινώσκειτο πολὺ ὑπ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἐτιμῆθη, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος, ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀπέβη ὁ τῶν Ἑλλήνων ἐθνικὸς μελοποιός.

Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι μικτὴ, ἔχουσα βάσιν τὴν Ὀμηρικὴν, μεμειγμένη δ' ὅμως μετὰ αἰολικῶν καὶ δωρικῶν τύπων.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 55 ᾄσμα εἶναι ἐγκώμιον τῶν ἐν Θερμοπύλκι πετόντων. «Τούτων, λέγει ὁ ποιητής, λαμπρὰ μὲν ἡ τύχη, ὠραῖος δ' ὁ θάνατος, ὁ δὲ τάφος ὁμοιάζει πρὸς ναόν, ἐν ᾧ οἱ θρηνοὶ καὶ ἡ λύπη μετχβάλλονται εἰς εὐγνώμονα μνήμην καὶ ἔπαινον. Τοιαύτην δόξαν οὐδεμὶς δύναμις τοῦ χρόνου δύναται νὰ ἐκμηδενίσῃ».

Περὶ τοῦ μέτρου ἰδὲ Πραερτ. κεφ. ε', 55.

1. **θανόντων** : φονευθέντων, πεσόντων.—2. **εὐκλεὲς μὲν ἡ τύχη** : περίφημος μὲν ἡ τύχη, ὅτι δηλ. ἔπεσον ὑπὲρ πατρίδος.—**καλὸς δ' ὁ πότιμος** : ὠραῖος δ' ὁ θάνατος. Πρβλ. 2, 1.—3. **βωμός** : διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς πεσόντας ὡς εἰς ἥρωας.—**πρὸ γόων** : ἀντὶ θρήνων.—**μνήσις** : μνήσις=μνήμη.—**οἶκος** : ἡ λύπη.—**ἔπαι**

νος : νοεῖται γίγνεται.—4. ἐνιάφιον : σάβανον.—5. ὁ πανδαμάτωρ : ὁ τὰ πάντα θαυμάζων, καταστρέφων.—θαυματοῦσι : θὰ θαυμάσῃ, δύναται νὰ θαυμάσῃ νὰ ἐκμηδενίσῃ.—6. σακός : σηκός, ἱερὸς τόπος περίφορκτος, ἱερὸν περίφορχμυ, ἱερὸν, ἐνταῦθα δ' ὁ τάφος. Εἶναι δὲ βραχυλογία ἀντὶ τοῦ : ὅδε ὁ σακός, σακός ὢν ἀνδρῶν ἀγαθῶν (ἀνδρείων), οἰκέταν εἵλετο εὐδοξίαν Ἑλλάδος.—οἰκέταν : οἰκέτην=κἀτοικον.—7. εἵλειο : ἐκτίσται.—εὐδοξίαν Ἑλλάδος : τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος· ἐν αὐτῇ δηλαδὴ κατήλυσεν ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος.—8. λελειπώς : ὅστις ἔχει κατχλίπει. Γνωστὸν δ' ὅτι ἐκεῖ εἶχε ταφῇ καὶ ὁ Λεωνίδας.—9. ἀέναόν τε κλέος : καὶ αἰώνιον εὐκλειαν, αἰώνιον δόξαν, αἰώνιον ὄνομα.

56.

Τὸ ἔσχα τοῦτο ἀπευθύνεται, καθ' ὃ λέγει ὁ Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ (XXVI), πρὸς τὸν τύραννον Σκόπαν τὸν Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θεσσαλοῦ· δυστυχῶς δ' ὅμως πορευθὲν ἡμῖν οὐχὶ πλῆρες. Ἐν τοῖς σφζομένοις στίχοις αὐτοῦ διδάσκει ὁ Σιμωνίδης, ὅτι δύσκολον εἶναι τῷ ὄντι νὰ γίνῃ τις ἀνὴρ ἀγαθός, ἀντικρούει δ' ἅμα ὡς οὐχὶ ὀρθῶς εἰρημένον τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ σοφοῦ Πιπτακοῦ, ἀποφηνάμενου, ὅτι χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, ὅτι δηλαδὴ δύσκολον εἶναι νὰ εἴναι τις ἀγαθός. Δὲν δεῖκνυει δὲ μέγαν ἐνθουσιασμὸν ἐν τῷ ἔσχατι· τούτῳ ὁ ποιητής, διότι ὁ Σκόπας ἦτο τύραννος ὠμὸς καὶ ἀπὸ ἀνθρώπου· ἀπολογούμενος μόνον τὸν τρόπον τινά, διότι ἔμελλε νὰ ἐγκωμιάσῃ τὸν τύραννον, λέγει τοιᾶδε τινά :

«Δύσκολον εἶναι, λέγει, ἀληθῶς νὰ γίνῃ τις ἀγαθός, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἄψογος· διὰ τοῦτο τοῦ Πιπτακοῦ τὸ ῥητὸν «Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι» δὲν εἶναι ὀρθόν. Ἀντὶ τοῦ χαλεπὸν ἔδει νὰ εἴπῃ ἀδύνατον· Ἐσκαὶ ἀγαθός εἶναι μόνος ὁ Θεός· ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ μὴ εἶναι κακός, ἂν αὐτὸν καταβάλλῃ ἀμήχανος συμφορά. Ἐκ τῆς μοίρας ἐξαρτᾶται τὸ νὰ εἴναι ὁ ἀνθρώπος ἀγαθός ἢ κακός. Οἱ εὐνοοῦμενοι ὑπὸ τῶν θεῶν εἰσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀριστεῖ. Τούτου ἕνεκα ἐγὼ δὲν ζητῶ, λέγει, πανάμωμον ἀνθρώπον (ἥπερ ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ), ἀλλὰ μοι ἐξαρκεῖ, ἂν εἶναι μέσος καὶ ἐκὼν μηδὲν κακὸν ποιῇ.

Τοῦτον ἐπαινῶ καὶ ἀγαπῶ. Κατὰ δὲ τῆς ἀνάγκης οὐδ' οἱ θεοὶ μά-
χονται. Ἄν τις μὴ εἶναι ἀνυποστόλως κακός, ἐγὼ δὲν φέγω αὐτόν·
ώραϊον εἶναι πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀπηλλαγμένον αἰσχροῦ». Τὸ μέτρον βλέπε
ἐν Πιρχρτ. κεφ. Ε'.

1. ἀλαθέως : ἀληθέως=τῇ ἀληθείᾳ, ἀληθῶς. Κατὰ Σωκράτη
παρὰ Πλάτωνι (ἐν Πρωταγόρᾳ) τὸ ἀλαθέως εἶναι ὑπερβατὸν καὶ ἀνα-
φέρεται εἰς τὸ χαλεπὸν ὥστε ἡ φυσικὴ σειρὰ τῶν λέξεων ἔσται ἡ-
ἐξῆς : ἀλαθέως ἐστὶ χαλεπὸν ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι=τῇ ἀληθείᾳ
εἶναι δύσκολον νὰ γίνῃ τις ἀνὴρ ἀγαθός. Πρὸβλ. τὸ Ἡσιόδειον
("Εργ. 289) :

«τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν

ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτήν» κ.λ.

μέν : ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ ἦτο ἐν τοῖς μετὰ τὸν δεύτερον στίχον, ἃ δυσ-
τυχῶς δὲν διεσώθησαν. Ὅτι δὲ πράγματι ὑπάρχει χάσμα μετὰ τὸν
στίχον τοῦτον μαρτυρεῖ τὸ παρὰ Πλάτωνι λεγόμενον, ὅτι ὁ νῦν 3 στί-
χος ἤρχετο προϊόντος τοῦ ἄσματος ὀλίγον. Ἐλεγε δ' ἡ ἀπόδοσις
αὕτη (πάλιν κατὰ Πλάτωνα) τάδε : οἷόν τε μέντοι ἐπὶ γε χρόνον
τινὰ γενέσθαι τινὰ ἀγαθὸν· γενόμενον δὲ διαμένειν ἀδύνατον —2. τε
τράγωνον : μεταφορικῶς = τετράγωνος τέλειος. — χειροῖν : καὶ κατὰ
τὰς χεῖρας καὶ κατὰ τοὺς πόδας καὶ κατὰ τὸν νοῦν (ὕπὸ πᾶσαν ἔποψιν).
—τετυγμένον : (παθ. πρμ. τοῦ τεύχω)=κατεσκευασμένος, πεπλασμέ-
νος. —ἀνευ νόγον : ἄψογος. —3. οὐδέ . . νέμεται : οὐδὲ νομίζεται.
οὐδ' ἔχει. Πρὸβλ. Σοφ. Οἰδ. τύρ. 1080 «Ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς
τύχης νέμων». —μοι : κατὰ τὴν γνώμην μου. —ἐμμελέως : ἐμμελῶς,
ὀρθῶς. —τὸ Πιττάκειον : τὸ ῥητὸν τοῦ Πιττακοῦ. Περὶ Πιττακοῦ πρὸβλ.
βίον Ἀλκαίου ἐν 49. —4. καίτοι : μετὰ μετοχῆς ποιητικῶς ἀντὶ καί-
περ. —σοφοῦ παρὰ φωτός : πρὸ σοφοῦ φωτός, ἀνδρός· ἐκ μέρους
σοφοῦ ἀνδρός. —χαλεπὸν . . ἐσθλὸν ἔμμεναι : τοῦτο ἦτο τὸ ῥητὸν τοῦ
Πιττακοῦ, τὸ Πιττάκειον ἀπόφθεγμα=χαλεπὸν ἐστὶ εἶναι τινα
ἀγαθόν=δύσκολον εἶναι νὰ εἶναι τις ἀγαθός, νὰ διατελῇ τις ὄν ἀγα-
θός. Λέγεται δ' ὅτι εἶπε τοῦτο ὁ Πιττακός, ὅτε ἔμαθεν, ὅτι Περικλῆς
ὁ Κορίνθιος, ὁ πρόφρων ἥπιος καὶ δημοφιλής, ἐγένετο σκληρός. —
φατ' : κατὰ μὲν Πλάτωνα=φάτο=ἔφατο=εἶπεν (ὁ Πιττακός δηλ.

δή)· κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους=φαι=φησι=λέγει. Ὅπως ἂν ἔχη, ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐξάγεται — 5. θεός : ἡ σειρὰ εἶναι : θεὸς μόνος ἔχει ἂν τοῦτο γέρας (προνόμιον). Πρὸς καὶ τὸν Εὐαγγ. Ματθαῖον λέγοντα ὅτι εἶπεν ὁ Χριστός (ἐν κεφ. ΙΘ', 17) : «Τί με λέγεις ἀγαθόν ; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός». — ἄνδρα δ' : ὑποκ. τοῦ ἔμμεναι=ἀνὴρ δέ (ἄνθρωπος δέ). Ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ θεός.— οὐκ ἔστιν : δὲν εἶναι δυνάτον.— μὴ οὐ . . ἔμμεναι : μὴ οὐκ εἶναι=νὰ μὴ εἶναι. Ὁ πλεονασμὸς τῆς ἀρνήσεως διὰ τὸ ἀρνητικὸν οὐκ ἔστιν=ἀδύνατον. Προφέρεται δὲ κατὰ συνίζησιν μὴ οὐ.— κακόν : =κακός (κατηγορούμενον). — 6. ὄν . . καθέλη : =ὄν ἂν καθέλη=ὄντινα ἂν κατὰβάλη.— ἀμάχανος συμφορά : ἀμήχανος συμφορά, καθ' ἣς οὐδεμία μηχανή, οὐδεὶς ὑπάρχει τρόπος ἀπαλλαγῆς.— 7. πράξας γὰρ εὔ : διότι ἂν ἤθελεν εὐτυχήσει (νὰ παιδευθῇ καλῶς). — ἀγαθός : ἐστίν.— κακός δ' : ἐστίν.— εἰ κακῶς : πράξεις=ἂν ἤθελε δυστυχήσει (νὰ μὴ παιδευθῇ καλῶς). — 9. τοῦπὶ πλεῖστον : τὸ ἐπὶ πλεῖστον=ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. — ἄριστοι : εἰσίν.— τοὺς κε : οὓς ἂν=ἔσους ἂν.— 10. φιλέωντι : θεοὶ φιλοῦσιν, ἀγαπῶσιν. Τὸ θεοὶ=θεοὶ καὶ τὸ φιλέωντι=φιλέωντι.— 10. τοῦνεκεν : τούτου ἕνεκα.— οὐποῖ' ἐγὼ . . διζήμενος : οὐδέποτε ἐγὼ ζητῶν.— τὸ μὴ γενέσθαι δυνατόν : (ὑπερβατὸν) ἀντί : τὸ μὴ δυνατόν γενέσθαι=τὸ μὴ δυνατόν νὰ γένηται (τὸ ἀδύνατον), δηλαδὴ πανάμωμον ἄνθρωπον — 11. κενεὰν . . μοῖραν αἰῶνος βαλέω : κενὴν μοῖραν βίου βαλῶ=θὰ ρίψω (θὰ καταναλώσω) μέρος τοῦ βίου (μου) κενόν (ἀσκόπως). Ὡστε τὸ κενεὰν εἶναι κατηγορ. κατὰ πρόληψιν. Τὸ βαλέω κατὰ συνίζησιν βαλέω.— εἰς ἄπρακτον ἐλπίδα : εἰς ματαιὰν ἐλπίδα (μάτην ἐλπίζων). — 12. πανάμωμον ἄνθρωπον : ἐπεξήγ. τοῦ ἐλπίδα· μάτην δηλαδὴ ζητῶν πανάμωμον (πάντη ἄψογον) ἄνθρωπον. — ὅσοι : ἐν πᾶσιν, ὅσοι=μεταξὺ πάντων, ὅσοι.— αἰνύμεθα : λαμβάνομεν, δρέπομεν, τρώγομεν.— Πρὸς. Ἰλ. ζ, 142 «βροτῶν, οἱ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν» — εὐρυέδρος . . χθονός : (εὐρὺν—ἔδος)=τῆς εὐρυχώρου γῆς.— 13. ἐπὶ τ' ὕμνιν . . ἀπαγγελέω : (εἰρωνικῶς)=ἰκολοῦθως εὐθύς, ἔπειτα εὐθύς θ' ἀναγγεῖλω ὑμῖν, ὅταν εὐρω.— 14. ἐπαίνημι : αἰολ=ἐπαινῶ. Πρὸς. 49, 1 (σημ.). — φιλέω : φιλῶ=ἀγαπῶ.— 15. ἐκὼν ὅστις ἔρδη : ἡ σειρὰ εἶναι : ὅστις μὴδὲν ἔρδη αἰσχροῦν

ἐκὼν = ὅσοι ἂν μὴδὲν αἰσχροὺς ἔρδωσιν ἐκόντες· ὁ ἐνικὸς δὲ ἢ ἐτέθη ἀντὶ τοῦ πληθ. = ὅσοι ἂν μὴ πράττωσι κακὸν αἰσχροὺς ἐκουσίως. Ὁ Σωκράτης παρὰ Πλάτωνι τὸ ἐκὼν ἀναφέρει εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐπαίνημι καὶ φιλέω ἐγώ· τοῦτο δ' ὅμως προδήλως πράττει οὗτος πρῶτον μὲν, ἵνα σκωπτικῶς παραστήσῃ, ὅτι ὁ Σιμωνίδης καὶ ἀκουσίως ἐπὶ κτὶ ἐφίλει τινὰς καὶ μάλιστα τοὺς τυράννους ἀναγκαζόμενος ὑπὸ χρημάτων, ἃ παρ' αὐτῶν ἐλάμβανεν, ἔπειτα δέ, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην, ἣν εἶχεν, ὅτι οὐδεὶς ἐκὼν ἀδικεῖ οὐδ' ἐξαμαρτάνει, ἀλλὰ πάντες κακὰ ποιοῦσιν ἄκοντες δι' ἀμαθίαν καὶ κακὴν ἀνατροφὴν. Τὸ φυσικὸν ἄρα εἶναι ν' ἀποδοθῇ τὸ ἐκὼν εἰς τὸ ἔρδῃ καὶ νὰ ἐρμηνευθῇ: ὅστις δὲν πράττῃ ἐκουσίως κακὸν αἰσχροὺς. — **ἀνάγκη**: κατὰ δὲ τῆς ἀνάγκης οὐδ' οἱ θεοὶ μάχονται· ὅταν δὲ ἢ ἀναγκάζηται τις νὰ πράξῃ αἰσχροὺς τι, καὶ θεὸς ἂν εἴναι, δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως. — 17. Ὁ στίχος οὗτος εἶναι ἐλλιπὴς καὶ μόνον τὸ τέλος αὐτοῦ διεσώθη· πρὸ αὐτοῦ μάλιστα ὑπάρχων ἀπώλετο καὶ ἄλλος στίχος, ὡς τὸ μέτρον μαρτυρεῖ τῆς στροφῆς. Κατὰ Πλάτωνα ἡ ἔννοια αὐτῶν ἦτο ἡ ἐξῆς: Οὐ φέγω δὲ τὸ Πιττάκειον, ὅτι εἰμὶ φιλόσοφος· ἐπεὶ ἔμοιγε ἐξαρκεῖ (ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί) ὃ καὶ μὴ κακὸς κ.λ. — **ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί**: εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον εἶναι πολὺ ἀρκετόν. — 18. ὃ καὶ μὴ κακός: ὃς ἂν μὴ κακός (ῆ) = ὅστις δὲν εἶναι κακός. — **μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος**: μηδ' ὑπερβολικῶς ἄπορος, ἀμήχανος, εἰς ἀμηχανίαν φέρων. — **εἰδώς γ' ὀνασίπολιν δίκαν**: μὴ ἀγνοῶν πράγματι τὸ τὰς πόλεις ὠφελοῦν δίκαιον, τὴν δικαιοσύνην ἀσκῶν. Τὸ δὲ ὀνασίπολιν ἐκ τοῦ ὀνίνημι καὶ πόλις. — 19. **ὕγιης ἀνὴρ**: Παρὰ Πλάτωνι φέρεται ὡς κατὰ παράθεσιν προσδιορισμὸς τῶν προηγουμένων. Φυσικώτερον καθ' ἡμᾶς εἶναι νὰ νοηθῇ ἐνταῦθα τὸ **εἶσι** = ὕγιης ἐστὶν ἀνὴρ (ὁ τοιοῦτος δηλαδή). τότε δ' ὅμως ἀνάγκη νὰ γράψῃ ἄνω στιγμὴ μετὰ τὸ **ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί**· ἢ δ' ἔννοια ἀπὸ τοῦ 17 στίχου ἐστὶ ἡ ἐξῆς: Οὐ φέγω δὲ τὸ Πιττάκειον, διότι εἰμὶ φιλόσοφος· ἐπεὶ ἔμοιγε (ἐξαρκεῖ γ' ἐμοί) καὶ ὁ μέσος ἢ μέτριος ἄνθρωπος· ὃ καὶ μὴ κακός μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος, εἰδώς γ' ὀνασίπολιν δίκαν, ὕγιης ἐστὶν ἀνὴρ. Τὸ δὲ **ὕγιης** = ἀγαθός. — οὐδὲ μὴ μιν ἐγὼ μωμάσομαι: (ἐλλειπτικῶς) = οὐδὲ δέος ἐστὶ μὴ ἐγὼ μωμήσωμαι αὐτόν = οὐδὲ φόβος εἶναι,

μήπως ἐγὼ ψέξω αὐτόν· δηλαδή οὐ μιν ἐγὼ μωμήσομαι=δὲν θὰ ψέξω αὐτόν. Τὸ μωμάσομαι εἶναι ἀόρ. ὑποτ. τοῦ μωμάομαι συνεσταλμένος χάριν τοῦ μέτρου.—20. τῶν γὰρ ἁλιθίων : = τῶν γὰρ ἡλιθίων=διότι τῶν ἡλιθίων, τῶν ἀνοήτων, τῶν μωρῶν. Αἰτιολογεῖ τὸ οὐδὲ μωμάσομαι, συμπληρωτέον δὲ ὧδε : οὐδὲ... μωμάσομαι· οὐ γὰρ εἰμι φιλόμωμος· τῶν γὰρ ἁλιθίων ἀπείρων γενέθλα· ὥστ' εἴ τις χιρίζει, ψέγων, ἐμπλησθεῖν ἂν ἐκείνους μεμφόμενος.—21. ἀπείρων : ἐπικῶς = ἄπειρος. — γενέθλα : ἡ γενέθλη, ἡ γενεά. —22. πάντα τοι καλὰ : πάντα λοιπὸν εἶναι ὠραῖα (ἐντιμ.). — τοῖσι : = οἷσι = εἰς ὅσιν. — αἰσχροὶ μὴ μέμικται : δὲν εἶναι ἀναμεμιγμένα αἰσχροῖ, ἄσχημα. Ὡστε ὁ Σιμωνίδης καὶ τὰ μέτρα, τὰ μέτρια, ἀποδέχεται.

57.

Ὁ Σιμωνίδης ἐνταῦθα εἰκονίζων τὴν ἀρετὴν οἰκοῦσαν ἐπὶ ὑψηλῶν δυσκινεμάτων πετρῶν διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι διὰ κόπων καὶ μόχθων μόνον δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς αὐτήν. Πρβλ. Παρχρτ. β', 57.

1. Ἔστι τις λόγος : ὑπάρχει λόγος τις (λέγεται).—2. τὰν Ἄρναίειν : ὅτι ἡ ἀρετὴ κατοικεῖ.—ἐπὶ πέτραις : ἐπάνω εἰς βράχους.—δυσσαμβάτοις : δυσκινεμάτους. Πρβλ. 56, 1 (σημ.).—3. ἀγνὰν δὲ μιν θεάαν : ἐπειδὴ δ' αὕτη εἶναι ἀγνὴ θεά.—ἀμφέπειν : διατρίβειν περὶ τι· ἐννοεῖται δὲ φασί : = λέγουσιν, ὅτι διατρίβει περὶ (τύπον ἀγνόν).—4. οὐδὲ.. ἔσοπιος : (ἐστίν)=οὐδὲ εἶναι ὀρατὴ.—βλεφάροις : εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.—πάντων θνατῶν : πάντων τῶν ἀνθρώπων.—5. ὦ μὴ.. μόλη : ὦ ἂν μὴ μόλη=εἰς ὕψος δὲν ἔλθῃ.—δακέθνυμος ἰδρώς : ἰδρώς δάκνων, πικραίνων τὴν καρδίαν. Πρβλ. 56, 1 (σημ.).—6. ἔκη τ' : (ἐννοεῖται μὴ)=καὶ μὴ ἔκη οὗτος (ὁ ἄνθρωπος)=καὶ δὲν φθάσῃ οὗτος.—εἰς ἄκρον ἀνδρείας : εἰς τὸ ἁντικτατον ὅριον τῆς ἀνδρείας.

58.

Ἀδελφίδου Σιμωνίδου, ἀνεψίος δῆλον ὅτι (ἐξ ἀδελφῆς) αὐτοῦ, ἦτο ὁ Βακχυλίδης. Οὗτος ὁμότεχνος τῷ θείῳ καὶ ὁπαδὸς ἅμα αὐτοῦ

γενόμενος ἔζησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Συρακούταις, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἰέρωνος, πρὸς ὃν εἶχε γνωρισθῇ διὰ τοῦ Σιμωνίδου· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ τυράννου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα Κέων, ἐξ ἧς καὶ πάλιν ἀπεδήμησεν εἰς Πελοπόννησον.

Ἐγραψε δωριστὶ παιᾶνας, ἐπινίκους διθυράμβους, ἐρωτικά ἐπιγράμματα κ. λ. Χαρακτηριστικὸν δ' αὐτοῦ ἦτο, ὅτι ἐσπερεῖτο τοῦ ὕψους τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ βάρους τῶν αἰσθημάτων, ἐν σχέσει πρὸς τὸν Σιμωνίδην καὶ Πίνδαρον, ἀλλὰ διεκρίνετο πάλιν ἐξ ἄλλου διὰ τὴν χάριν καὶ γλαφυρότητα.

Τῶν ἔργων αὐτοῦ μέχρι πρό τινας ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα εἰχομεν· πρὸ ὀλίγων δ' ἔμως ἐτῶν ἀνεκκλύφθησαν καὶ ἄλλα, ἐν οἷς καὶ ἀκέραια ἔσματα.

Τῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 58 ὑφ' ἡμῶν κταχωριζόμενον. Ἐν αὐτῷ ὁ ποιητὴς λέγει, ὅτι τὸ ὑπέρτατον κέρδος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ νὰ εὐφραίνεται ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ βίῳ, φερόμενος δ' ἔμως ὁσίως (ὅσια δρῶν)· διότι τῆς ἀρετῆς ἡ λάμψις δὲν ἀπόλλυται σὺν τῷ σώματι νεκρωθέντι, ἀλλὰ ζῇ αἰωνίως καὶ τρέφεται ὑπὸ τῆς Μούσης.

1. **βραχύς ἐστιν αἰὼν** : ὀλίγος, σύντομος εἶναι ὁ βίος (τοῦ ἀνθρώπου).—2. **δολόεσσα** : πλήρης δόλου, δολερά, ἀπατηλή.—**ὑπὸ κέαρ** : ὑπὸ τὴν καρδίαν.—**δέδυκεν** : ἔχει εἰσδύσει.—3. **ἐφ' αμερίων** : τῶν ἐφημέρων, τῶν ἀνθρώπων.—4. **ἐκαβόλος** : ἐκηβόλος=ὁ τοξότης.—**Φέρητος υἱ** : τῷ υἱῷ τοῦ Φέρητος, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Φέρητος. Ἦτο δ' ὁ Φέρης οὗτος ὁ θεμελιωτὴς τῶν Φερῶν τῆς Θεσσαλίας, υἱὸς δ' αὐτοῦ ἦτο ὁ Ἀδμητος, βασιλεύσας καὶ οὗτος ἐν Φεραῖς, παρ' ᾧ διέτριψεν ὁ Ἀπόλλων ὡς ποιμὴν ἐπὶ 9 ἔτη ἕνεκα μεγάλης πρὸς αὐτὸν ἀγάπης.—5. **θνητὸν εὖντα** : θνητὸν εὐόντα=ἄφ' οὗ εἶσαι θνητός—**ἀδέξειν** : νὰ τρέφῃς.—**διδύμους γνώμας** : δύο γνώμας.—6. **αὔριον· μοῦνον** : αὔριον μόνον.—**ᾔψαι** : ᾔψει=θα ἴδῃς.—7. **ἁλίου φάος** : τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.—8. **χῶι** : καὶ ὅτι.—**πεντήκοντα** : ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Μίμνερμον καὶ τὸν Σόλωνα, ὧν ὁ μὲν ἔλεγεν ὅτι 80 ἐτῶν πρέπει ν' ἀποθνήσκῃ ὁ ἄνθρωπος, ὁ δὲ Μίμνερμος 60.—9. **ζωάν** : ζώην.—**τελεῖς** : (μέλλων) = θα διακλύσῃς, θα ζήσῃς.—10.

δοια δρῶν : ὅσιν ἔργα πρᾶττων, ὁσίως φερόμενος. — **θυμόν** : τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν σου. — 12. **φρονέοντι** : πρὸς φρονούντα, πρὸς φρόνιμον ἄνθρωπον. — **συνεῖα γαρύω** : φρόνιμα λέγω, φρόνιμα ὁμιλῶ. Τὸ γαρύω = γηρύω ἐκ τοῦ γῆρυς· παρ' ἡμῖν ἐσώθη ἐπὶ ὄνων γκαρύζω. — 13. **αἰθήρ** : τὰ ἀνώτατα τοῦ ἀέρος στρώματα, τὰ πέραν τῶν νεφῶν. — **ἀμίαντος** : κατηγορ. = εἶναι ἀμίαντος. — 14. **σάπεται** : σήπεται. — **εὐχρῶσνα** : εὐ-χρῶα = εὐχρῶσις = καλὸν χρῶμα· ἀντὶ τοῦ ἐπιθέτου εὐχρῶσις = εὐχρῶσις δὲ (πάντοτε) εἶναι ὁ χρυσός, καθαρός, οὐδέποτε σκωριῶν. Διὰ πάντων τούτων θέλει νὰ δείξῃ ὁ ποιητὴς τὸ ἄφθαρτον καὶ αἰώνιον τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου. — 15. **ἀνδρὶ δὲ οὐ θέμις** : τῷ ἀνθρώπῳ δ' ὅμως δὲν εἶναι θεμιτόν (ἐπιτετραμμένον). — **παρέντια** : (παρίημι) = ἄρ' οὐ ἀφήτη (τὸ πολὺν γῆρας). — 16. **ἀγκομίσσαι** : (ἀνγκομίσσαι) = ν' ἀναλάβῃ (πάλιν). — **θάλειαν... ἦβαν** : τὴν θαλερὰν ἦβην, τὴν θάλλουσαν νεότητα. — 17—18. **ἀρετᾶς γε μέν** : ἀρετῆς γε μὴν = ἀλλ' ὅμως τῆς ἀρετῆς βεβαίως. — **φέγγος** : ἡ λάμψις, ἡ δόξα. — **οὐ μινύθει** : δὲν φθίνει, δὲν ἐλαττοῦται, δὲν χάνεται. — **βροτῶν... σώματι** : σὺν τῷ σώματι, μετὰ τοῦ σώματος τῶν θνητῶν. — 19. **Μοῦσά νιν τρέφει** : τρέφει αὐτὴν ἡ Μοῦσα, δηλ. ἡ ποίησις, ἡ ὁποία ὑμεῖς καὶ ἐγκωμιάζει δι' ᾠσμάτων τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας.

59.

Ἡ εἰρήνη.

Ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ ὁ ποιητὴς ἐγκωμιάζει τὴν εἰρήνην ἐξαίρων τὰ γαθὰ αὐτῆς. « Ἡ εἰρήνη, λέγει, προξενεῖ μεγάλα ἀγαθὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Πρώτιστα πάντων φέρει πλοῦτον, εἴτα δὲ λαμπρὰ ποιήματα (ἅτε τὴν ποίησιν καὶ τὰς καλὰς τέχνας ἐν γένει εὐνοοῦσα), γίνεται δ' αἰτία νὰ προσφέρωνται εἰς τοὺς θεοὺς ἐπὶ τῶν ὡραίων αὐτῶν βωμῶν θυσίαι βοῶν καὶ προβάτων καὶ ν' ἀσχολῶνται οἱ νέοι περὶ γυμνάσις, μουσικὴν καὶ ᾠσματα· εἰς τὰς σιδηροδέτους λαβὰς τῶν ἀσπίδων σχηματίζονται ἀράχνια (ἐκ τῆς ἀχρηστίας τῶν ὅπλων) καὶ τὰ δόρατα καὶ ξίφη κατατρώγει ἡ σκωρία· σαλπίγγων δὲ ἦχος

δὲν ἀκούεται κατ' αὐτήν, οὐδ' ἀγρυπνοῦσιν οἱ ἄνθρωποι (ἀλλὰ κοιμῶνται γλυκέως), συμποσίων δὲ βροίθουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὕμνοι πανταχοῦ (τὰ τραγούδια) παίρνουν καὶ δίνουν, ἀνάπτουν, ὡς λέγομεν.»

Στίχ. 1. *θνατοῖσιν* : δωρ. ἀντὶ *θνητοῖσιν*. Οὕτω καὶ *εἰράνα* ἀντὶ ; — *μεγάλα* : κατηγορ. = μεγάλα ἀγαθὰ, μεγάλα πράγματα. — 2 *μελιγλώσσων δαιδᾶν* : θηλ. δωρ. ἀντὶ *μελιγλώσσων δαιδῶν* (ὠδῶν) = γλυκειῶν ὠδῶν, γλυκέων. εὐχάριστων ἁσμάτων. — *ἄνθεα δαιδᾶν* : ἄνθη δαιδῶν (ὠδῶν) = ἄριστα ποιήματα. Πρβλ. Πινδ. Ὀλ. 9, 48 : ὕμνων ἄνθεα. — 3. *αἰθεσθαι* : τὸ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ νοουμένου ἀντὶ τοῦ *τίκει* ῥήματος *ποιεῖ* = κάμνει καὶ καίωνται, γίνεται αἰτία καὶ καίωνται. — *δαιδαλέων ἐπὶ βωμῶν* : ἐπὶ καλλιτεχνικῶν βωμῶν. Τὸ *δαιδάλεος* (ἐκ τοῦ *δαίδαλος*) = τεχνικός, πεποικιλμένος, καλλιτεχνικῶς ἐξεργασμένος. — *θεοῖσιν* : χαριστ. δοτ. = χάριν τῶν θεῶν. Διτύλλαξον κατὰ συνίζησιν. — *βοῶν μῆρα* : μῆροὶ βοῶν. — 4. *τανυτρίχων τε μήλων (μῆρα)* : καὶ μακρομάλλων προβάτων (μῆροὶ). Πρβλ. Ἡσιόδ. ἔργ. 518 : «τανυτρίξ αἰξ». — 5. *γυμνασίῳν τε μέλειν νέοις* : τὸ ἀπαρέμφ. πάλιν ἐκ τοῦ νοουμένου *ποιεῖ*. (Ἡ εἰρήνη ποιεῖ, γίνεται αἰτία, καὶ φροντίζουσιν οἱ νέοι περὶ γυμνασίων, καὶ καταγίνονται εἰς γυμνάσια κλ.). — *αὐλῶν τε καὶ κώμων* : ἐκ τοῦ *μέλειν* = καὶ περὶ μουσικῆς καὶ ἁσμάτων. — 6. *σιδαροδέτοις* : (ἐκ τοῦ *σίδηρος-δετός*) = διὰ σιδήρου δεδεμένοις. — *πόρπαξιν* : *πόρπαξ* ἐλέγετο ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος, ἡ καὶ *ὄχανον* καλουμένη. Ἡ ἀσπίς ἦτο κυρτὴ πρὸς τὰ ἔξω καὶ συνίστατο ἐκ πολλῶν πτυχῶν βοείου δέρματος κεκαλυμμένων ἄνωθεν διὰ μεταλλίνου (χαλκοῦ) ἐλάσματος. Ἡ περιφέρεια αὐτῆς (*ἄντηξ*) ἦτο μεταλλίνη (*χαλκῆ*), ἡ δ' ἀσπίς αὐτὴ πολλάκις ἐκοσμεῖτο ἔξωθεν δι' ὀμφαλῶν, ὧν εἷς ἔκειτο ἐν τῷ κέντρῳ κατὰ κορυφὴν τῆς κυρτώσεως (κατ' ἐξοχὴν *ὀμφαλός*), ἡ δ' ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς ἀσπίδος εἶχε πολλάκις καὶ ἀνάγλυφα. Ἡ ἀσπίς ἐφέρετο ἀπὸ τῶν ὤμων ἐξηρητημένη δι' ἱμᾶντος (ἐπειδὴ ἦτο βρεῖται), καλουμένου *τελαμῶνος*, πρὸς χειρισμὸν δ' αὐτῆς ἐχρησίμευσεν ἡ ἔσωθεν αὐτῆς προσηκολλημένη λαβὴ (*πόρπαξ*). Ἡ μικρὰ καὶ ἐλαφρὰ ὥμως ἀσπίς ἐφέρετο μόνον διὰ δύο *κανόνων*, ὧν ὁ μὲν ἐστήριζεν αὐτὴν εἰς τὸν ἀριστερόν βραχίονα, ὁ δ' ἄλλος ἐκράτειτο ὑπὸ τῆς ἀριστερῆς χειρός.

Ἴδε καὶ 1, 15. — αἰθᾶν ἀραχνᾶν : δωρ. ἀντὶ αἰθῶν ἀραχνῶν = μαύρων ἀραχνῶν. Τὸ αἰθὸς (τῆς αὐτῆς ῥίζης πρὸς τὸ αἰθω αἰθίου) = μαύρος — 7. ἀραχνᾶν ἱστοί : ἱστοὶ ἀραχνῶν, ἀράχνια. — πέλονται : γίνονται, ὑπάρχουσιν. — 8. ἔρχεά τε... ξίφεά τε : δισύλλαβον κατὰ συνίζησιν. — λογχωιά : (λόγχη) = ὄξεν, μυτερὰ. — ἀμφάκεια : ἀμφήκης-ἀμφηκας (ἐκ τῆς ἀμφὶ καὶ ἀκή) = δίστυμος, ὁ ἀμφοτέρωθεν ἡκονημένος, δίκωπος, ἀμφίστομος. — δάμνεται εὐρώς : θαμάζει, κατατρώγει ἢ (μοῦχλα καὶ ἢ ἐξ αὐτῆς) σκωρίζει. — 9. χαλκεᾶν σαλπύγων : χαλκῶν σαλπύγων. — κτύπος : ἦχος. — 10. σὺλαται : ἀφαιρεῖται, διακόπτεται. — μελίφρων ὕπνος : ὁ γλυκὺς ὕπνος. Ἐκ τοῦ μέλιφρην κατὰ ἑτεροείωσιν μελίφρων. — 11. δς θάλλει : ὁ ὑπόλοιπος τέρπει, θερμαίνει, παρηγορεῖ. — ἀμὸν κέαρ : τὴν ἡμετέραν καρδίαν, τὴν καρδίαν ἡμῶν. — 12. συμποσίῳν ἐραιῶν : Πρβλ. 1, 5. — βρίθοντι : βρίθονται (δωρικῶς) = βρίθουσι. — φλέγονται : καίονται, ἀκαμάζουσιν, εὐρίσκονται ἐν ἀμύῃ.

60.

Κατὰ τὸ ὕψος τῆς ἐκφράσεως καὶ τὸ βάθος τοῦ ἥθους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ δυσνόητον ὑπερβαίνει πάντας τοὺς Ἑλληνικὰς λυρικοὺς Πίνδαρος ὁ Δαϊφάντου καὶ Κλεοδίχης ἐκ τῶν πρὸς ταῖς Θήβαις Κυνὸς Κεφαλῶν καταγόμενος. Ὁ χρόνος τοῦ βίου αὐτοῦ πίπτει εἰς τὴν λαμπροτάτην περίοδον τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, μετὰ τοῦ 521 καὶ 441 π. Χ., ἡ δὲ οἰκία αὐτοῦ ἦτο ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν, πλησίον τῆς πηγῆς Δίρκης· εἶχεν ὅμως καὶ ἄλλην ἐντὸς τῆς πόλεως, ἡ ὁποία μετεβλήθη ὕστερον εἰς πρυτανεῖον.

Εἰ καὶ αὐτοὶ οἱ Βοιωτοὶ (ἀπὸ βορρᾶ ποτε ἐλθόντες) ἐστεροῦντο τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῶν προτέρων κατοίκων τῆς χώρας (Καρμείων, Θρακῶν, Μινυῶν), ὅμως πολλὰ τῶν ἀρχαίων γενῶν εἶχον μείνει ἐν αὐτῇ μετὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν μύθων αὐτῶν.

Καὶ ὁ Πίνδαρος κατήγετο ἐκ τινος τούτων τῶν γενῶν, τῶν Αἰγιδῶν, ὁ πατὴρ δ' αὐτοῦ ἦτο μουσικὸς (αὐλητής). Ὅτι δὲ ἐν παραδόσεσιν ἐκίνει τὸ νεανικὸν πνεῦμα, ἦτο πολὺ κατὰλληλον νᾶ

ἐξεγείρη ποιητικὴν ψυχὴν. Ὅλη ἡ χώρα ἦτο πλήρης ἀναμνήσεων τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς παρελθόντος. Ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος ἤκημαζε καὶ ἔπειτα, ὡς πρότερον, ἡ ὑπὸ τῶν Θρακῶν εἰσχυθεῖσα λατρεία τῶν Μουσῶν, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ποίησις τοῦ Ἡσιόδου. Πλὴν τούτου φαίνεται ὅτι ἡ Βοιωτικὴ ἦτο χώρα φύσει προσωρισμένη, ἵνα ἀμύσῃ ἐν αὐτῇ ἡ μουσική. Ἐν τοῖς χθαρμαλοῖς χωρίοις τοῦ Κηφισοῦ φύεται ὁ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὀνομαστός κάλαμος τοῦ αὐλοῦ ὠρνιότερος ἢ ἄλλαχοῦ.

Ὑπὸ μουσικῶν ἐξόχων, οἷος ὁ Λᾶσος ὁ Ἑρμιονεύς, παιδευθεὶς ὁ Πίνδαρος ἤσκησεν ἐνωρὶς τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ τάλαντον καὶ ταχέως ἠϋΐησαν εἰς τὸν νέον ἀετὸν ἰσχυραὶ πτέρυγες. Ἰδιαιτέρων ἐπιδράσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔσχεν ἡ ἐκ Τανάγρας ποιήτρια Κόριννα. Αὕτη ἐδίδάσκειν αὐτὸν νὰ μὴ παρεμβάλλῃ εἰς τὰ λυρικά αὐτοῦ ποιήματα μύθους καὶ παραδόσεις ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὡς ἐποίει κατ' ἀρχὰς ὁ Πίνδαρος· διότι, ὡς ἔλεγε, «δεῖ τῇ χειρὶ σπείρειν, οὐχὶ τῷ θυλάκῳ». Οὕτως ὁ Πίνδαρος ἠσκήθη νὰ σχετίζῃ τὰς μυθικὰς ταύτας παρεμβολὰς ὡς ἄριστα πρὸς τὴν δεδομένην ὕλην καὶ νὰ ἐκφράζῃ ἐν αὐταῖς τὰς ἠθικὰς αὐτοῦ ἀρχάς.

Κατὰ τὰς διαφόρους πανηγύρεις ὁ Πίνδαρος ἔγραφε καὶ τὰ χορικά αὐτοῦ ἄσματα. Ἦτο δὲ περιζήτητος πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἦτο ἐπίσης ἐπιφανὴς ἐν ταῖς ἐλευθεραῖς πολιτείαις, ὡς καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν ἡγεμόνων καὶ τυράννων. Ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Μακεδονίας, οἱ Ἀλευάδαι τῆς Θεσσαλίας, ὁ Ἀρκεσίλαος τῆς Κυρήνης καὶ ἐν Σικελίᾳ ὁ Ἱέρων καὶ Θήρων, ἐτίμων αὐτὸν πολὺ καὶ ἐκάλουν εἰς τὰς αὐλὰς αὐτῶν. Τῷ 474 π. Χ. ὑπήκουσεν εἰς τὴν ἐπανειλημμένην πρόσκλησιν τοῦ Ἱέρωνος καὶ διέτριψεν, εἰ καὶ (ὡς φαίνεται) ὀλίγον χρόνον, ἐν Σικελίᾳ. Ἀνὴρ στάθεροῦ χαρακτῆρος ὁ Πίνδαρος ἐγίνωσκε νὰ διατηρῇ ἐαυτὸν ἀνεξάρτητον καὶ οὐδέποτε ἐγίγνετο κόλαξ τῶν ἰσχυρῶν.

Μεγαλοπρέπεια εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν τῶν ποιημάτων αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὰ μάλιστα ἐθαυμάσθησαν. Ὁ Ῥωμαῖος λυρικός Ὅρατιος, ὅστις ἰδιαιτέρως (IV, 4) ζητεῖ νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὸν Πίνδαρον, ὁμολογεῖ (IV, 2), ὅτι «ὅστις πρὸς τὸν Πίνδαρον

παλαίει, φέρεται πρὸς τὸν ἥλιον ἐπὶ κηρίων πτερύγων, ὡς ὁ Ἰκα-
ρος», παρκαθάλλει δὲ τὸν ἔξοχον ἡμῶν ποιητὴν πρὸς τὸν χεῖμαρρον,
ὅστις κατακυλιόμενος ἀπὸ τῶν κλιτύων τῶν ὀρέων ὀγκοῦται ὑπὸ τῆς
βροχῆς καὶ παφλάζει πλημμυρῶν καὶ κατακλύζων τὰς ὄχθας. «Ὁ
Πίνδαρος, λέγει, ἀξιοῦται πάντοτε τῆς δάφνης τοῦ Ἀπόλλωνος,
εἴτε εἰς τοὺς τολμηροὺς διθυράμβους νέας λέξεις κυλίνει καὶ εἰς τοὺς
καθαροὺς ρυθμοὺς τοῦ νόμου ἐπιστρέφει· εἴτε τοὺς θεοὺς ὕμνει ἢ τοὺς
ἥρωας ἐγκωμιάζει· εἴτε πυγμαχὸν ἢ ἵπποδρόμον, οὗς τῆς Ἥλιδος ὁ
νικητῆριος φοῖνιξ ἀνυψοῖ μέχρι οὐρανοῦ, ἢ τὸν νέον, ὃν ὁ θάνατος ἀρ-
πάξει ἀπὸ τῆς κλαίουσης μνηστῆς. Ἰσχυρὸς ἄνεμος ἀνυψοῖ πάντοτε
τὸν Κιρκάιον κύκνον». Ὁ Ὀράτιος εἰκονίζει ἐνταυθὰ τὰ διάφορα εἶδη
τῆς ποιήσεως, ἐν οἷς ὁ Πίνδαρος διέπρεψε, δηλ. διθυράμβους, παιᾶνας
(ὕμνους καὶ προσόδια), ἐπινίκους (ἐγκώμια), θρήνους. Πλήρεις διε-
σώθησαν ἡμῖν μόνον οἱ ἐπίνικοι. Οὗτοι πανηγυρίζουσι τὴν νίκην, τὴν
ἐν τοῖς μεγάλοις ἐθνικοῖς ἀγῶσιν, ἐν Ὀλυμπίᾳ, ὅπου ἐλαίας, ἐν
Δελφοῖς, ὅπου δάφνης, ἐν Νεμέᾳ, ὅπου σελίνου, ἐν Ἰσθμῷ, ὅπου πί-
τυος στέφανος ἐδίδετο τῷ νικητῇ, ἐν ἵπποδρομίαις καὶ ἀρματοδρο-
μίαις εἰς τιμὴν τῆς πατρίδος καὶ ὅλης τῆς χώρας, εἰς ἣν αὕτη
ἀνῆκεν. Οὕτως ὁ Πίνδαρος παρὰ τῷ ἄθλῳ ἐνὸς ἐκάστου ἅπτεται
τοῦ ὅλου, τῆς χώρας, μετὰ τῶν περὶ ἡρώων αὐτῆς μύθων καὶ συνά-
πτει πρὸς αὐτοὺς τὰς ἐκυτοῦ ἠθικὰς παρκατηρήσεις, νουθεσίας καὶ
ἐλπίδας.

Ὁ Πίνδαρος εἶναι ὁ ἐνθουσιώδης κηρυχ τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλ-
λωνος (δελφικῆς), ἐν ᾗ ἔχει κατατεθῆ ἡ βαθυτάτη ἠθικὴ σημασία
τῶν ἐλληνικῶν θρησκευτικῶν παρκατάσεων. Πάντοτε μᾶλλον κατὰ-
δηλος καὶ ὠρισμένη προκύπτει ἡ ἰδέα μιᾶς ἐνότητος τῆς θείας Οὐ-
σίας ὡς δ. κελίου καὶ παντοδυνάμου κυβερνήτου τοῦ Κόσμου. Καὶ ὁ
Πίνδαρος, πλήρης ἰδεῶν οὕτως ἐν πάσαις ταῖς μεταβολαῖς καὶ περι-
πετείαις τοῦ βίου, χισθάνεται τὴν διοίκησιν ἀνωτέρας τινὸς δυνά-
μεως, ἣν νομίζει κατ' ἐκυτὴν τοσοῦτον ἐξέχουσιν, ὥστε ἐν τῷ συ-
νήθει πολιτισμῷ, ὃν παρέχει ἡ τοῦ λαοῦ πίστις, διαβλέπει ἀγρίαν
τινὰ, ἀσεβῆ παρὰστασιν. «Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μὴδὲν ὁ οὐρανὸς ἕως,
διαρκεῖ ὡς αἰωνίᾳ, σταθερὰ κατοικία» λέγει. «Τί εἴμεθα; ἐφήμεροι.

σκιᾷς ὄναρ ὁ ἄνθρωπος· ὅπου δ' ὅμως ἔχει ἀποσταλῆ θεία τις ἀκτίς· ἐκεῖ λάμπει λαμπρὰ ἡμέρα εἰς τὸν ἄνθρωπον πρὸς χαρίεντα βίον. Ἐκ Θεοῦ ἔρχεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἡ δύναμις καὶ ἡ σοφία, ἐκ Θεοῦ προέρχεται πᾶσα πρόοδος τῆς ἀνθρωπίνης ἀρετῆς. Τὸ ἐν τοῖς ἀνθρώποις σπέρμα αὐτῆς εἶναι θεῖας ἀρχῆς· ἀλλ' ἐν τῷ σπέρματι κεῖται ἡ οὐσία ἥδη τελεία». Οὕτως, ὁ Πίνδαρος εἰς τὰ βαθείας σημασίας γνωμικά, τὰ ὑπεράνω τῶν πυλῶν τοῦ ἐν Δελφοῖς νουῦ γεγραμμένα, *μηδὲν ἄγαν καὶ γνῶθι σαυτὸν*, προστίθησι τρίτον, τὸ *γένου' ὅλος ἐσσί*. οὗ ἐν τῇ μεγλοπρεπεῖ ὑπομνήσει ἐκδηλοῦται τὸ ὕψιστον ἰδανικὸν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, τ. ἔ. ἡ μὲν ὁμορφωσις τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ φυσικὴν, ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἔποψιν, εἰς ὅλον, πλήρη καὶ τέλειον ἄνθρωπον, ὅστις ἐξ ἐχυτοῦ, ὡς ἀπὸ κέντρον, ἐλευθέρως ὀρίζεται τὸν ἐχυτοῦ βίον. Ἀσίποτε ἐργαζόμενος καὶ μοχθῶν εἰς τελείωσιν τῶν ἀρετῶν παλαίει πρὸς ἐπικίνδυνα πράγματα, ὅπερ δηλοῖ, ὅτι τὸ *ἄνθρωπον εἶναι* ἰσοῦται τῷ *παλαιστὴν εἶναι*.

Αἱ γενικαὶ καὶ ὑψηλαὶ αὐταὶ ἰδέαι κατέστησαν τὸν Πίνδαρον *ἐθνικὸν τῶν Ἑλλήνων Λυρικόν*, ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν σεβασμὸς διήρκεσε καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἀπόδειξις τούτου ἡ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν δοθεῖσα διαταγή, ὅπως μείνῃ ἄθικτος ἡ οἰκία αὐτοῦ.

Ὁ Πίνδαρος τέλος ἀπέθανεν ἐν Ἀργεῖ. αἱ δὲ θυγατέρες αὐτοῦ Εὐμητις καὶ Πρωτομάχη μετεκόμισαν τὴν κόνιν αὐτοῦ εἰς Θήβας.

Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι, ὡς καὶ τῶν ἄλλων χορικῶν Λυρικῶν, δωρική. Εἶναι μὲν βάσις αὐτῆς ἡ ὁμηρικὴ μετὰ τῶν αἰολικῶν τύπων, ἀλλὰ διὰ μεγάλης ἀναμείξεως δωρικῶν λέξεων λαμβάνει πληρεστέραν καὶ σεμνοτέραν δωρικὴν μορφήν.

Β'.

Ὁ διθύραμβος, ἐν τῶν πολλῶν εἰδῶν τῆς Λυρικῆς καὶ τοῦτο, ἦτο ἐνθουσιῶδες ἔρμα εἰς Διόνυσον, συνδεδεμένον μετὰ μεγάλης κινήσεως καὶ ὀρχήσεως, κινουὺν τὴν ψυχὴν εἰς ἐμπαθῆ κατάστασιν λυπηρὰν ἢ φαιδρὰν. Τί ἐσήμαινε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, παραμένει μέχρι τοῦδε ἄγνωστον ἡμῖν, αὐτὸ δὲ φαίνεται προελθὼν ἐκ τῶν ἀνειμένων

διονυσιακῶν ἑορτῶν καὶ παιδιῶν, δι' ὃ καὶ ἐκκλιεργήθη ἐν χώροις οἰνοφόροις, οἷαι ἡ Νάξος, αἱ Θήβαι, ὁ Σικυών, ἡ Κόρινθος, ἡ καὶ πᾶ-
 τρις αὐτοῦ φερομένη, καὶ ἄλλαι. Πραγματικὴ δ' ὅμως πᾶτρις τοῦ
 διθυράμβου εἶναι ἡ Φρυγία, διότι ἐκεῖθεν τὸ εἶδος τοῦτο ἦλθεν εἰς
 τὴν Ἑλλάδα, ἐν Κορίνθῳ δὲ ἐρρυθμίσθη καὶ ἐκανονίσθη τεχνικῶς ὑπὸ
 τοῦ Μελθυμνίου Ἀρίωνος, ἀκμασχντος περὶ τὸ 625 π.Χ. Εἰς Ἀθή-
 νας εἰσήγαγε τὸν διθυράμβον Λᾶστος ὁ Ἑρμιονεύς· περὶ τὸ τέλος δ'
 ὅμως τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐξέπεσε τὸ εἶδος τοῦτο κατὰ τε
 τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν τάξιν τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τὸ ὕψος τῆς ἐμπνεύ-
 σεως, ἀπέβαλε δὲ καὶ τὸν θρησκευτικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα.

Τὸ κυριώτατον χαρακτηριστικὸν τοῦ διθυράμβου ἦτο ὁ ἀχαλίνω-
 τος ἐνθουσιασμός. Ἦδετο δὲ πρὸς αὐλὴν ὑπὸ χοροῦ 50 ἀνδρῶν,
 ὀρχουμένων περὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διονύσου ἐνθουσιωδῶς, ἐν ῥυθμῷ
 ταχεῖ, τῆς ποιήσεως αὐτοῦ οὔσης τολμηρᾶς καὶ παραδόξου, ἅτε ἀνα-
 φερομένης εἰς τὰ πάθη τοῦ θεοῦ τούτου.

Γ'.

Ὁ Πίνδαρος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 60 καταχωριζομένῳ ὕμῳ
 διθυράμβῳ παρέχει ἡμῖν λαμπρὸν ὑπόδειγμα φυσικῆς παρατηρήσεως
 ἡδέως καὶ χαριέστως. Καλεῖ τοὺς θεοὺς νὰ ἐπιβλέψωσιν ἐπὶ τὸν
 χορὸν καὶ νὰ πέμπωσιν ἐπ' αὐτὸν χάριν, νὰ δεχθῶσι δὲ ἑαρινοὺς στε-
 φάνους. « Ἰδίᾳ δοξασθήτω, λέγει, τῆς Σεμέλης ὁ υἱός. Εὐθύς, ὡς
 ἀνοιχθῶσιν αἱ πύλαι τῶν πορφυρᾶ ἱμάτια φορουσῶν Ὠρῶν καὶ βλα-
 στήσωσι τὰ εὐώδη ἄνθη, διχσπεύονται ἐπὶ τὴν γῆν χαρίεντα ἔα,
 ῥόδα πλέκομεν περὶ τὴν κόμην καὶ ἰσχυρῶς ἀντηχεῖ ὁ ἦχος τοῦ
 αὐλοῦ πρὸς ἄσπετα καὶ χορούς ». Πλέκει πρὸς τούτοις ὁ ποιητὴς ἐν
 πρόδῳ τὸ ἐγκώμιον τῶν καλλιτεχνικῶς κεκοσμημένων ἐνδόξων Ἀθη-
 νῶν. Πρωίμως εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν ὁ Πίνδαρος ἠγάπησεν ἰδιαιτέρως
 πάντοτε καὶ ὕμνησε τὸ λαμπρὸν ἄστυ, ὥστε οἱ Θηβαῖοι, οἱ ὅποιοι
 διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατεδίκασάν ποτε αὐτὸν
 εἰς ζημίαν διὰ τοῦτο· τούτην ὅμως ἀπέτισαν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι.

Ὀνομάστοι πρὸ πάντων ἀπέβησαν οἱ ἐξῆς εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνκρε-
ρόμενοι στίχοι αὐτοῦ :

ὦ τὰι λιπρὰ καὶ ἰοστέφανοι καὶ αἰοίδιμοι,
Ἑλλάδος ἔρρισμα. κλεινὰ Ἀἶναι, δαϊμόνιον πτολίεθρον.

Στίχος 1. Ἰδετ' ἐν : = ἐτίδετε παρατηρήσατε. — 2. ἐπι τε...
πέμπετε = ἐπιπέμπετε. — 3. πολύβατον = πολυπάτητον, πολυσύχνα-
στον. — ὀμφαλόν : τὴν ἀκρόπολιν — θυόεντα : = πλήρη καπνοῦ, θυ-
μιάμικτος = εὐώδη. — 5. οἶχνεῖτε = ἔρχεσθε, πατεῖτε. — πανδαίδαλον :
ἀνκφέρεται εἰς τὴν ἀνίδρυσιν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τὰ Μηδικὰ καὶ τὸν
καλλωπισμὸν αὐτῶν καὶ σημαίνει : ἔντεχνον, πολὺ τεχνικὴν, χρι-
στούργημα. — εὐκλέ' : εὐκλεῖα. = ἔνδοξον, περίφημον — 6. ἰοδειᾶν :
ἰοδετῶν (ὁ ἰοδέτης) = ἐξ ἱὼν δεδεμένων, πεπλεγμένων. — 7. ἔαρὶ
δρεπτον : (ἔαρ — δρέπω) = τὴν ἐν ἔαρι δρεφθεῖσαν, κοπεῖσαν. Καθ'
ὕπλλαγγὴν ἀνκφέρεται εἰς τὸ λοιβάν, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ ἀποδοῦναι εἰς
τὸ στεφάνων. Λοιβὰ ἢ λοιβή (ἐκ τοῦ λείβειν) ἢ σπονδή, χαρὴ, ἐν-
ταῦθα δὲ γενικῶς ἢ προσφορά. — Διόθεν = ὑπὸ Διός, ἐκ Διός.
— σὺν ἀγλαΐᾳ : σὺν εὐφροσύνῃ, σὺν χαρᾷ, μετὰ χαρᾶς. — 8. π. ἐς δαι-
δάν : π. εἰς ᾠδὴν, ἐπιχειρήσαντα νὰ ἔσω ᾠδὴν (διθύραμβον). — 9.
κισσοδέτιαν : ὡς τὸ ἰοδέτης = κισσῷ δεδεμένον, κισσῷ ἐστεφανωμέ-
νον. — 10 12. Τὸν Βρόμιον... καλέομεν : ὃν καλούμεν ἡμεῖς οἱ βρο-
τοὶ Βρόμιον... τοῦτον ἔμολον μελπόμεν. Βρόμιος : ἐπίθ. Διονύσου, ὡς
καὶ τὸ Ἐριβόας. Τὸ α ἐκ τοῦ βρόμος (κρότος, πύταγος, ταραχή) =
θορυβώδης ἄγριος· τὸ δὲ Ἐριβόας (ἐρι-βράω) = ὁ ἰσχυρῶς βοῶν, ὁ
πολὺ ἀλαλάζων καὶ μακρὰν ἀκουόμενος. Οὕτω καὶ ἐρίβρομος ὁ Διό-
νυσος ἐν Ὑμν. 6, 56 = πολυτάρachος, πολύκροτος, ἐκ τοῦ βράος καὶ
θορυβώδους ἤχου τῶν αὐλῶν καὶ τοῦ ἀλαλαγμοῦ, ὑφ' ᾧ συνωδεύετο
ἡ λατρεία αὐτοῦ. — βροτοί : (μείρομαι, μόρος, mors, μορτός, βρο-
τός) = ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, οἱ θνητοί. — γόνον = υἱόν. — ὑπ. πατέρων :
τοῦ Διός. Ὁ Ζεὺς παρ' Ὀμήρῳ γνωστὸν ὅτι λέγεται ὕπατος κρείον-
των θεῶν, πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε κ. λ. Ὁ δὲ πληθυντ. ἀντὶ τοῦ
ἐνικῶς διὰ τὸ μεγαλοπρεπέστερον. Οὕτω καὶ κατωτέρω : γυναικῶν
Καδμεῖαν Ὑπατος = ὑπέρτατος, ἀνώτατος. — γυν. Καδμεῖαν : τῆς

Σμελῆς, θυγατὺς Κάδμου, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀκρόπολις τῶν Θεῶν Κα-
δμεΐα καὶ οἱ Θεόκτοι Κκδμεΐνι. Ὅθεν **Καδμεΐαν**=Θηβαίων.—**μέλ-**
πέμεν : (ἀπαρέμφ. τοῦ μέλπω=ὑμῶ μετὰ χοροῦ καὶ μουσικῆς)=
νὰ μέλπω, νὰ ὑμῶ.—13. οὐ **λανθάνει**=δὲν διαφεύγουσι τὴν προσο-
χὴν (τῶν ἀνθρώπων). Ἡ σειρὰ τοῦ λόγου εἶναι : ἐναργέα σάματα
τελέων οὐ λανθάνει.—**τελέων** : οὐδέτερον=τελῶν=τῶν τελετῶν
(ἐορτῶν τοῦ Διονύσου) Νοοῦνται δ' ἐνταῦθα τὰ μεγάλα Διονύσια
τελούμενα κατὰ μῆνα Ἑλλαφοβουλίων (Μάρτιον—Ἀπρίλιον).—**ἐναρ-**
γέα σάματ' : ἐναργῆ σήματα=φανερὰ, λαμπρὰ σημεῖα· δηλαδὴ
ἐνεργῆ ὄντα τὰ σημεῖα τῶν διονυσιακῶν ἐορτῶν δὲν διαφεύγουσι
τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι δὲ τὰ σημεῖα ταῦτα τὰ ἐπόμενα : φυτὰ νε-
κτάρεα, ἔων φόβαι ῥόδα τε.—14. **ὁπότε' ἐπάγωνιν**=ὁσάκις φέρωσιν
(αἱ Ὠραι).—**φοινικ.** Ὠρᾶν : ἐκ τοῦ φοῖνιξ (πορφυροῦς, κόκκινος)
καὶ **εἰανός** (ἱμάτιον, φόρεμα τῶν θεαινῶν καὶ ἐπισήμων γυναικῶν).
Ὅθεν **φοινικοέανος**=ἡ φέρουσα κόκκινον φόρεμα. Τοιαῦτα παρί-
σταντο αἱ Ὠραι. Αὐταὶ καθ' Ὁμηρον εἶναι αἱ θυγατέρες τοῦ Ὀλύμ-
που, οὗ ἀνοίγουσι καὶ κλείουσι τὴν ἐκ νεφελῶν πύλην, τ. ἔ. εἶναι
αἱ ἑσπεροὶ τοῦ καίρου, δηλ. τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν, φέρουσαι
τὴν εὐδίαν ἢ τὴν βροχὴν. Ἐπειδὴ δ' αἱ τακτικαὶ καὶ περιοδικαὶ
ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαὶ ὀρίζουσι τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, αἱ Ὠραι εἶναι
καὶ θεαὶ τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους — **οἰχθέντος θαλάμου φ.** Ὡ.: ἀνοιχθέν-
τος τοῦ θαλάμου τῶν κοκκινωφόρων Ὠρῶν. Τὸ **οἰχθέντος** εἶναι μεταφ.
τοῦ **οἰγνυμαι**=ἀνοίγομαι.—15-16 **εὐδομον ἔαρ**=τὸ εὖοσμον ἔαρ.—
φυτὰ νεκτάρεα=εὐδῶδη ὡς τὸ νέκταρ.—**βάλλεται** : (ὑποκ. τὰ **φυτὰ**
νεκτάρεα)=τότε διασπείρονται, διαδίδονται εὐδῶδη φυτά.—**ἄμβρο-**
ταν χθόν'=ἐπὶ τὴν ἀθάνατον γῆν. Τὸ **ἄμβροτος** ἀποδίδεται οὐχὶ
μόνον εἰς τοὺς γνωστοὺς θεοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι προσωποποιού-
μενον παρίσταται ὡς θεὸς ἢ ἀνέκει εἰς θεόν. Οὕτω λ.χ. ἄμβροτος
λέγεται ἡ νύξ, ἐνταῦθα δὲ ἡ χθών.—17. **ἔων φόβαι**:=σωροὶ, ἔων.
Κυρίως ἡ φόβη σημαίνει τὴν χρίτην, τὰς τρίχας τῆς κόμης καὶ τῶν
φυτῶν τὸ φύλλωμα.—**κόμαισι μίγνυνται**:=τίθενται περὶ τὰς κόμας,
στεφανοῦσι τὰς κεφαλὰς.—18. **ἀχεῖτ'**: ἡχεῖτε (ἀμεταβάτως).—**δμφαί**

μελέων := φωναὶ μελῶν, μελικὴ ἄσματις.—19. ἀχεῖτε := ἤχεῖτε (μεταβατικῶς), ὑμνεῖτε (τὴν Σεμέλην).—Σεμέλαν: τὴν μητέρα Διονύσου.—ἐλικάμπυκα: (ἐλις—ἄμπυξ). ἄμπυξ ἦτο τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς, τὸ συνέχον τὴν κόμην καὶ κοσμοῦν τὸ μέτωπον τῶν γυναικῶν (Πλ.χ. 469). ἐλικάμπυξ = ἡ φέρουσα ἐλικοειδές, περιελικτὸν διάδημα.

61.

Δὲν ἔκρινεν ἀνάξιον ἐκυτοῦ καὶ ὁ μέγας Σταγυρίτης τὸ γράφειν ἐνίοτε λυρικὰ τινὰ ποιήματα. Περὶ μυρία ἄλλα ἐπιστημονικὰ διατρίβων ἐνόμιζεν, ὅτι ἀνυπαύεσται καὶ ἀνυλαμβάνει ὁ μέγας φιλοσοφικὸς αὐτοῦ νοῦς διὰ τῆς ποιήσεως. Τῶν ποιημάτων δ' αὐτοῦ τούτων ἐν εἶναι καὶ τὸ τὴν ἀρετὴν ἐξυμνοῦν, ὅπερ συνδέεται στενότατα καὶ πρὸς τὸν βίον τοῦ μεγάλου φιλοσόφου.

Ὁ Ἀριστοτέλης (384—322 π. Χ.) ἦλθεν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας χάριν σπουδῶν ἐν ἡλικίᾳ σχεδὸν 17 ἐτῶν καὶ ἐμαθήτευσεν παρὰ Πλάτωνα ἐπὶ 20 ὅλα ἔτη. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου μεταξὺ εἰς Ἀττικὰς τῆς Αἰολίδος ἐνυμφεύθη Πυθιάδα, τὴν ἀνεψιὰν τοῦ ἐκεῖ ἡγεμόνος Ἑρμείου. Τρία ἔτη μετὰ τοῦτο ἀπῆλθεν εἰς Μυτιλήνην, ἐκεῖθεν δὲ προσληφθεὶς διδάσκαλος τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου διέτριψεν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Φιλίππου ἐπὶ 8 ἔτη. Ἐπανελθὼν ἔπειτα εἰς Ἀθήνας ἐδίδασκεν ἐν τῷ Λυκείῳ τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα γενόμενος ἀρχηγὸς τῶν Περιπατητικῶν κληθέντων φιλοσόφων· ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μὴ δυνάμενος νὰ μένῃ ἐν Ἀθήναις διὰ πολιτικούς λόγους ἢ κατ' ἄλλους (ὅπερ ὅμως ἀβέβηκον) διότι κατηγορήθη ὡς ἄθεος, ἀνεχώρησεν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ἐνθα εἶχε συγγενεῖς καὶ ἐνθα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (322) νοσήσας ἐτελεύτησε, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ προαποθνήσκουσας ἐν Ἀθήναις.

Πρὸς τὸν θεῖον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, τὸν ὕστερον ἡγεμόνα τοῦ Ἀττικῆς Ἑρμεῖαν, ἀναφέρεται τὸ τὴν ἀρετὴν ἐξυμνοῦν μελικὸν αὐτοῦ ποιήμα (61). Ὁ Ἀριστοτέλης ἐγνωρίσθη πρὸς αὐτὸν ἐν Ἀθήναις τὸ πρῶτον, ὅπου ὁ Ἑρμείας ἦλθε χάριν σπουδῶν μαθητεύσας

πρὸ ἁμφοτέροις τοῖς τότε ἀκμάζουσιν φιλοσόφοις, τῷ τε Πλάτῳ πρότερον καὶ αὐτῷ τούτῳ τῷ Ἀριστοτέλει μετὰ τοῦτον. Ὅτε, δέ, ὡς προεῖρηται, μετέβη ὁ φιλόσοφος εἰς Ἀταρνέαν, ὃ Ἑρμεῖας εἶχεν ἤδη κατὰ τὴν ἡγεμῶν ἐκεῖ καὶ εἶχε κακορθώσει νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ κράτος αὐτοῦ διὰ κατὰκτησεως τῶν γειτονικῶν μερῶν. Τούτου ἕνεκα ἀπέβη λίαν ἐπιφοβὸς τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὃ δὲ ἐν περσικῇ ὑπηρεσίᾳ ὡς σκιστὴρ διὰ τῶν Μέντωρ ἐπέτυχεν νὰ συλλάβῃ αὐτὸν διὰ προδοσίας καὶ νὰ υποβάλῃ εἰς τὸν δι' ἀγγλῆς θάνατον (τῷ 344 π. Χ.). Τὴν μνήμην λοιπὸν τούτου, ἀγαθοῦ ὄντος καὶ σπουδαίου ἀνδρός, τιμῶν ὁ Ἀριστοτέλης συνέταξε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ποιήμα.

«Περὶ τῆς ἀρετῆς, λέγει ἐν αὐτῷ ὁ ποιητὴς καὶ φιλόσοφος, ἦτις εἶναι πολὺ λογιῶν, μὲν ἄλλ' ὠραιοτάτος τοῦ ἀνθρωπίνου βίου σκοπός, καὶ ν' ἀποθάνῃ τις εὐτυχία θεωρεῖται ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀπύστως νὰ μοχθῇ. Εἰς τόσον ἰσχυρὸν ἐνθουσιασμὸν ῥίπτει αὕτη τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τοῦ γλυκέος ὕπνου ἀνώτερον. Χάριν αὐτῆς πολλοὶ ἥρωες ὑπέμειναν πολλά, ἄλλοι δὲ ἀπέθανον, ὑπὲρ αὐτῆς δὲ καὶ τοῦ Ἀταρνέως ὁ πολίτης Ἑρμεῖας ἐστερήθη τῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο κοῖδιμος καὶ ἄξιός εἶναι νὰ ἐγκωμιάζῃται ὑπὸ τῶν Μουσῶν εὐγνωμόνως διακειμένων καὶ διὰ τὴν φιλοξενίαν καὶ διὰ τὴν πιστὴν φιλίαν τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Ἀριστοτέλους ὑπάρξασαν.

1. Ἀρετά: Ἀρετή· κατὰ προσωποποιήσιν. Πρὸς 57, 3.— πολὺμοχθε : Πρὸς 56, 1. (σημ.).— γένει βροτείῳ : τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει.—2. θῆραια : κυνήγιον, τέρεμα.—κάλλιστον : ὠραιοτάτον (εἰς τὸν βίον).—3. σᾶς πέρι . . μορφᾶς : ὑπὲρ τῆς σῆς μορφῆς.—4. καὶ θανεῖν : καὶ ν' ἀποθάνῃ τις.—ζαλωτὸς .. πότιμος : ζηλωτὴ μοῖρα, εὐτυχία νομιζέται.—5. καὶ πόρους τλῆναι : καὶ κόπους νὰ ὑπομείνῃ τις.—μαλερούς : ἰσχυρούς, δυνατούς.—ἀκάμαντας : (α-στερ.—κάμνω) = ἀκουράστους, ἀκαταβλήτους.—6. τοῖον ἐπεὶ φρένα βάλ- λεις : ἡ στερὰ εἶναι : ἐπεὶ βάλλεις φρένα ἐς τοῖον ἀθ. ἄρπυν=ἐπειδὴ ἐμβάλλεις τὴν ψυχὴν εἰς οὕτως ἀθάναντον δίκτυον.—7. ἄρπυν : κίον. ἀντὶ ἄρπυν=δίκτυον.—χρείσσω : ἀνώτερον (καὶ τοῦ χρυσοῦ).—8. καὶ γανέων : (γάνος)=καὶ τῶν ἡδονῶν.—μαλακαυγάποιό θ' ὕπνου : = καὶ τοῦ μαλακῶς (νοθεῶς τὰ ὄμματά λαμπόντος, τοῦ

γλυκοφθάλμου (κατὰ προσωποποίησιν), τοῦ γλυκέος ὕπνου (1).
 Εἶναι δ' ἡ λέξις *μαλακανυώποιο* ἐκ τοῦ μαλακὸς καὶ αὐγωπός, ὁ
 πάλιν ἐκ τοῦ αὐγῇ (λάμπει) καὶ ὤψ (ὄμμα), ὅθεν σημαίνει τὸν
 μαλακῶς αὐγωπόν, ἥτοι τὸν μαλακῶς λάμποντα τὰ ὄμματα, ἡδέως
 προσβλέποντα, τὸν ἡμέρους καὶ γλυκεῖς ὀφθαλμοὺς ἔχοντα, τὸν μα-
 λακόφθαλμον, γλυκόφθαλμον, ἐπομένως τὸν γλυκύν.—9. σεῦ δ'
 ἔνεχ' : τοῦ δ' ἔνεκα.—οὐκ Διός : (ὁ υἱὸς τοῦ Διός).—*Λήδας*
τε κοῦροι : καὶ τῆς Λήδας οἱ υἱοί (Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, οἱ Διόσ-
 κοροι).—10—11. πόλλ' ἀνέτλαν : πολλὰ ὑπέμειναν.—σάν . . δύ-
 ναμιν ἐπ' . . ἀναγορεύοντες : τὴν σὴν δύναντα πρὸς τοῖς ἄλλοις μεγα-
 λοφώνως κηρύττοντες.—ἔργοις : διὰ τῶν ἔργων.—12 σοῖς . . πό-
 θοις : διὰ τὸν σὸν πόθον, σὲ ποθοῦντες. Πρὸβλ. Ἰλ. τ, 321 «σὴ ποθῆ»
 —'Αχιλεὺς : ἀντὶ 'Αχιλλεύς χάριν τοῦ μέτρου.—'Αἶδαο δ. ἦλθον :
 ἀπέθανον, ἐφονεύθησαν.—13. σᾶς μορφᾶς : χάριν δὲ τῆς ἰδι-
 κῆς σου φιλικῆς μορφῆς.—'Αταρνέος ἔντροφος : ὁ τρόφιμος τοῦ
 'Αταρνέως, ὁ ἐν 'Αταρνεί τρoφείς. Οὗτος ἦτο ὁ 'Ερμείας, ὅστις
 κατήγετο μὲν ἐκ Βιθυνίης, ἀλλ' ἐτράφη ἐν 'Αταρνεί τῆς Αἰολίδος
 ὑπὸ Εὐδούλου τοῦ ἡγεμόνος γενόμενος ὕστερον καὶ διάδοχος αὐτοῦ
 ἐν τῇ ἀρχῇ.—χῆρωσεν : (κηρόω) ἀντὶ τοῦ μέσου κηρώσατο=ἐστε-
 ρήθη.—ἀελίου..αὐγᾶς:τῆς αὐγῆς τοῦ ἡλίου, τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου, τῆς

(1) Τὴν γραφὴν *μαλακανυώποιο* ἐγράψαμεν καθ' ἡμετέραν εἰκασίαν ἀντὶ τοῦ
 ἐν τοῖς χειρογράφοις *μαλακανυήτοιο*, οὗ ἡ σύνθεσις (ἐκ τοῦ μαλακὸς καὶ αὐγη-
 τὸς ἢ αὐγητής) δὲν δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς τὴν σημασίαν ταύτην, διότι τὸ μὲν
 αὐγητὴς ἰσοδυναμεῖ τῷ αὐγητήρ=αὐγαστήρ=φωτοδόλος, λαμπρός, ὥστε *μαλα-*
καυγήτης θὰ σημαίνῃ τὸν μαλακῶς φωτοδόλον, μαλακῶς λαμπρόν, ὃ ἐπὶ τοῦ
 ὕπνου λεγόμενον ἀνάμυστον, διότι *μαλακῶς λάμπων ὕπνος* οὐδὲν σημαίνει· τὸ δὲ
 αὐγητὸς (ἐκ τοῦ αὐγέω=λάμπω) δηλοῖ τὸν δυνάμενον νὰ αὐγασθῇ (φωτισθῇ)
 ἢ τὸν καταυγασθέντα, ὃ πάλιν ἐπὶ τοῦ ὕπνου ἄτοπα· νὰ ὑπολάβῃ δὲ πάλιν τις
 ὅτι ἡ λέξις σύγκειται ἐκ τοῦ μαλακὸς καὶ αὐγήτης, πάλιν ἄτοπον, διότι αὐγήτης
 δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Ὁ αἰοιδιμος Κοραῆς τούτων πάντων ἕνεκα εἶχεν
 εἰκάσει οὐχὶ ἀπιθάνως *μαλακενυήτοιο* (μαλακός—εὐνήτης)=τοῦ μαλακῶς κατα-
 κλίνοντος, κοιμίζοντος τοὺς ἀνθρώπους· τῶν δὲ Εὐρωπαίων ἄλλος ἄλλως ἐγράψε·
 λ *χ.μελανυγήτοιο* (Bergk) *μαλακαυχητοῖο* (Brunk), *μαλακοῦ γλύκιον* (Hartung)
 κ.λ. Ἡ ἡμετέρα διόρθωσις τὴν αὐτὴν, ἣν καὶ ἡ τοῦ Κοραῆ, ἔννοιαν ἐκπράξουσα
 (τοῦ γλυκέος ὕπνου) δηλοῖ αὐτὴν διὰ τῆς ἀπεικονίσεως τῆς ἡρέμου λάμψεως
 τῶν ὀφθαλμῶν πολλῷ παραστατικώτερον, διαφέρει δ' ὡσαύτως μικρὴν τῆς πα-
 ραδεδομένης γραφῆς.

ζωῆς.—14. *τοιγάρ* : διὰ τοῦτο ἀληθῶς — *δοίδιμος* : (ἐκ τοῦ *δοιδή*)
 = *δοιδῆς* (ὠδῆς) ἄξιος, ἐγκωμίων ἄξιος εἶναι.— *ἔργοις* : κατὰ τὰ
 ἔργα.— *ἀθάνατον* : κατηγορ. κατὰ πρόληψιν=καί τε Μοῦσαι αὐξή-
 σουσί μιν, ὥστε γενέσθαι ἀθάνατον=καί αἱ Μοῦσαι θά αὐξήσωσι
 (ὅα ἐγκωμιάσωσιν) αὐτόν. ὥστε νά γίνῃ ἀθάνατος. Πρβλ. 58.
 19. Περὶ δὲ Μουσῶν ἰδὲ 8, 2.—15. *Μναμοσύνας* : τῆς Μνημοσύνης
 αἱ θυγατέρες. Πρβλ. 8,1.—*σέβας* *δοκοῦσαι* : σεβόμεναι, τιμῶσαι
 τὸν ξ. Δ., εἰς τιμὴν τοῦ ξ. Διός.—*ξενίου Διός* : ἀνκρέσεται εἰς τὴν
 ξενίαν, ἣν ὁ Ἑρμείης πρέτχε τῷ Ἀριστοτέλει κατὰ τὴν ἐν Ἀταρ-
 νει δικτριβὴν αὐτοῦ.—*γέρας* *τε* : καὶ εἰς βράβευσιν, εἰς ἐπισφράγισιν.
 —*φιλίας* *βεβαίου* : σκληροῦς φιλίας· διότι τῷ ὄντι μεγίστη καὶ
 πιστοτάτη φιλία συνέδεε τοὺς δύο τούτους ἄνδρας, ἐξ ἧς καὶ ὁ γά-
 μος τοῦ Ἀριστοτέλους προήλθεν.

62.

“Οτι καὶ ἐπὶ τῆς δωρικῆς Κρήτης ἐκαλλιεργήθη ἡ Λυρική, δει-
 κνύει ἡμῖν τὸ ὑπ’ ἀριθ. 62 στρατιωτικὸν ἄσμα Ὑβρίου τοῦ Κρητός,
 ἐν ᾧ οὗτος, ὡς γνήσιος Κρής, ἐγκωμιάζει τὰ ὅπλα καὶ τὸ στρατιω-
 τικὸν ἔργον ὡς τὴν μόνην περιουσίαν, ἣ ὅποια φέρει τὴν ἐλευθερίαν
 καὶ εὐημερίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον, μάλιστα δὲ τὸν Ἕλληνα.

Ὁ χρόνος τοῦ ποιητοῦ δὲν εἶναι ἐξηκριβωμένος, διότι οἱ ἀρχαῖοι
 οὐδὲν περὶ αὐτοῦ παρέδωκαν ἡμῖν ὡς ἐκ τοῦ λόγου δ’ ὅμως αὐτοῦ
 φαίνεται, ὁ Ὑβρίης πάντως εἶναι τῶν δοκίμων χρόνων. Πολλοὶ τάσ-
 σουσιν αὐτὸν εἰς τὸν ε’ αἰῶνα π. Χ.

Στίχ. 2. *λαισήιον* : ἀσπίς ἐλαφρά (ἀσπιδίσκιον ὠμοδύρσινον).—
πρόβλημα : (ἐκ τοῦ *προβάλλομαι* = ῥίπτω ἐμπρός μου) = προφύ-
 λαγμα.—*χρωτός* : χρώς, χρωτός = τὸ δέρμα, ποιητικῶς δὲ κατὰ
 συνεκδοχὴν, ὡς ἐνταῦθα, τὸ σῶμα.— 3. *ἀρῶ* : (ἀρῶ-) ὀργώνω, καλ-
 λιεργῶ τὴν γῆν. — 4. *ἀπ’ ἀμπέλω* : ἀπ’ ἀμπέλου (δωρικῶς), ὁ
 ὅποιος παρᾶγεται ἀπὸ τῆς ἀμπέλου.— 5. *μνοῖας* : ὑπὸ τῶν Κρητῶν
μνοῖα ἢ μνωῖα καὶ *μνώα* ἐλέγετο ἢ τάξις τῶν δούλων ἢ δαυλοπαροίκων.
τοί : οἱ = ὅσοι.—*τολμῶνι* : *τολμῶντι* (δωρ.) = *τολμῶσι*.— 8. *πε-
 πιηῶτες* : (πρkm. τοῦ *πιήσω* = ζαρώνω ἐκ τοῦ φόβου, συστέλλομαι,

σπάθη ἢ κατ' ἄλλους ἢ νῦν *σαγῖτα* τοῦ ἀργαλειοῦ — 3. *Δῖσα* = *Μοῖρα* (ἢ Ἄτροπος). — *εὐώλενοι* : (*εὖ* — *ὠλένη* = κυρίως τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πήχεως, ἔπειτα δὲ καὶ ἡ ὅλη χεὶρ) = ὠραίαι χεῖρες ἔχουσιν. — 6. *οὐράναι χθονιαί τε* = ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Κατὰ τοὺς παλαιούς ἡ ἐξουσίαι τῶν Μοιρῶν ἦτο ἀπεριόριστος. — 7. *πανδείμαντοι* : τοῖς πᾶσι φοβεραί. — 8. *ἄμμιν* = ἡμῖν. — *ῥοδόκολπον* = τὴν ῥόδινον κόλπον ἔχουσιν. — 9. *Εὐνομίαν* : προσωποποίησις τῆς καλῆς διοικήσεως, τῆς τηρήσεως τῶν νόμων. — *λιπαροθρόνους* : [*λιπαρὸς* — *θρόνος*] = λαμπροθρόνους. — *Δίκαν* : = Δικαιοσύνην [κατὰ προσωποποίησιν]. — 10. *στεφανηφόρον* : [*στεφάνη* — *φέρω*] = τὴν φέρουσιν στεφάνην, τὴν ἐστεμμένην. — Ἔστι δὲ *στεφάνη* γυναικεῖον κόσμημα, στέμμα, διάδημα περὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς συγκράτησιν τῆς κόμης. — *Εἰράναν* = Εἰρήνην. — *πόλιν τε τάνδε* = καὶ τήνδε τὴν πόλιν — *λελάθειτε* : [ἀόρ. τοῦ *λανθάνω* μετὰ διπλασιασμοῦ] = εἴθε νὰ κάμνητε νὰ λησμονήσῃ, νὰ προξενήσῃτε εἰς αὐτὴν λήθην. — 11. *συντυχιᾶν* = συντυχιῶν = περιπέτειων, συμφορῶν (*βαρυφορῶν* = βρυθύμων, βρυρεῶν).

64.

Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι κυρίως μικρὰ ἐλεγεία, ἐσχηματίσθη δ' ὅλως φυσικῶς, ὅτε ὁ πεζὸς λόγος δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀνκνυχθῇ καὶ ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ ἐπιτύμβιος πρὸς βραχυτάτην ἔκθεσιν τῶν σπουδαιότερων τοῦ βίου τοῦ ἐν τῷ τάφῳ νεκροῦ. Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀρχαιότεροις χρόνοις τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ὅλως ἐπικόν (διηγηματικόν) καὶ μέτρον εἶχε τὸ ἡρωϊκὸν ἐξάμετρον· ἐπειδὴ δ' ὅμως ἡ ἐπιτύμβιος χρῆσις αὐτοῦ ἀπκνιτεῖ μαλακὴν διάθεσιν, προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ μέτρον αὐτοῦ μετεβλήθη εἰς ἡρώελεγεῖον, ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ εἰς ἱαμβικόν.

Χρῆσις δ' ὅμως τοῦ ἐπιγράμματος δὲν ἐγένετο ἀποκλειστικῶς μόνον ἐπὶ τῶν τάφων. Ὑπῆρχον καὶ ἀναθηματικὰ ἐπὶ παντοίων ἀναθημάτων ἐπιγράμματα καὶ γνωμικὰ γραφόμενα ἐπὶ κρηνῶν ἢ νηῶν, μάλιστα δ' ἐπὶ στηλῶν (Ἑρμῶν), αἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς ὁδοδείκται ἢ σταδιόμετρα, πρὸς τοῖς δὲ καὶ τινὰ σκωπτικά.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι τὸ μὲν μεγάλη βραχύτης, τὸ δὲ εὐστοχία καὶ ὕψος τῆς ἐκφραζομένης ἐννοίας. Δύο ἢ τῆσάρες στίχοι ἀποτελοῦσι τὸ κανονικὸν καὶ σῦνηθες μῆκος αὐτοῦ. Μακρότερα τοῦ μέτρου τούτου ἐπιγράμματα τῶν καλῶν χρόνων εἶναι σπανιώτερα καὶ ἀποτελοῦσι μᾶλλον ἐλεγείας ἢ ἀληθῶς ἐπιγράμματα, διότι αἰετοτε ἡ βραχύτης ἐθεωρήθη ὡς ἡ μεγίστη τοῦ ἐπιγράμματος ἀρετή.

Ἄκρος τοῦ εἶδους τούτου τεχνίτης ὑπῆρξε Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. Τὰ ἐπιγράμματα αὐτοῦ διακρίνονται διὰ τὴν λαμπρὰν γλῶσσαν, τὴν ἐνέργειαν, τὸ ὕψος τῶν ἐννοιῶν καὶ κατὰ τὴν συγκινητικὴν ἀπλότητα. Εἰς τοῦτον ἀνέβητο αἱ πόλεις, αἱ πρὸς τοὺς Μῆδους ἀγωνισάμεναι (κατὰ τὰ Μηδικά), τὸν δι' ἐπιγραμμάτων ἀπαθανατισμὲν τῶν εὐκλεῶν αὐτῶν ἀγώνων (Πρὸβλ. βίον Σιμωνίδου ἐν 55).

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 64 κατὰχωρισθὲν ὑπ' ἡμῶν ἐπίγραμμα εἶναι τὸ ἐπὶ τῇ ἐν Μαραθῶνι νίκῃ ποιηθέν. Ἐν αὐτῷ διὰ δύο μόνον στίχων ὁ ποιητὴς ἐπέτυχε νὰ εἴπῃ τὴν ἔνδοξον τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μῆδους ἀγῶνα, τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐγένετο (Μαραθῶνι) τὸν τρόπον (Ἑλλήνων προμαχοῦντες) καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ (ἐστόρεσαν).

1. **Ἑλλήνων προμαχοῦντες** : ὑπὲρ (πάντων) τῶν Ἑλλήνων μαχόμενοι. — **Μαραθῶνι** : δοτ. τοπική. Ἐπὶ τῶν δῆμων τῆς Ἀττικῆς γνωστὸν ὅτι παρλείπεται ἡ πρόθεσις = ἐν Μαραθῶνι. — 2. **χρυσοφόρων** : διότι ἐφόρουσαν χρυσοῦς κοσμήματα, ψέλια, στρεπτοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα — **ἐστόρεσαν** : κατέβαλον, κατενίκησαν.

65.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀγωνισαμένους, ἐξαίρει δὲ τὴν ἀνδρείαν τῶν ὀλίγων Ἑλλήνων, οἵτινες τετρακισχίλιοι μόνον ὄντες ἐτόλμησαν ν' ἀντιπαρατάχῃσι πρὸς τριακοσίας μυριάδας, δηλ. πρὸς τρία ἑκατομμύρια βαρβάρων.

1. **Μυριάσιν . . τριακοσίαις** : κατὰ 300 μυριάδων. — **τῇδε** : ἐνταῦθα, ἐδῶ (ἐν Θερμοπύλαις δηλαδή, διότι ἡ στήλη ἡ φέρουσα τὰ ἐπίγραμμα ἦτο ἐστημένη ἐπὶ τόπου). — 2. **τέτορες** : τέσσερες.

66.

Τοῦτο εἶναι τὸ περιώνυμον εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας Σπαρτιάτας, ἐν ᾧ ἐξίκεται ἡ εἰς τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρχῶν κατὰ τοὺς νόμους μέχρι θανάτου ὑπακοή τῶν Λακεδαιμονίων.

1. ὦ ξεῖν' : ὦ ξέने. — ἀγγέλλειν : ἀπαρ. ἀντὶ προστακτικῆς = ἀγγελλε. — *ιῆδε* : Πρβλ. 65, 1. — 2. τοῖς κείνων ῥήμασι : τοῖς ῥητοῖς κελεύσμασιν ἐκείνων, εἰς τὰς ῥητὰς διαταγὰς ἐκείνων.

67.

Τὸ *ὑπ' ἀριθ.* 67 ἐξαίρει τὴν φιλοπατρίαν καὶ φιλοτιμίαν τοῦ μάντεως Μεγιστία, ὅστις ἐξ Ἀχαρνῆας ὧν ἠκολούθησε μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Λεωνίδα εἰς Θερμοπύλας. Οὗτος καίπερ προειδώς, ὡς μάντις, τὴν τύχην, ἣτις ἀνέμενεν αὐτοῦς ἐκεῖ, δὲν ἠθέλησε παρὰ τὰς προτροπὰς τοῦ Λεωνίδα ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλὰ μόνον τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, ὅστις εἶχε συνακολουθήσει αὐτῷ, ἀπέστειλεν οἴκαδε, αὐτὸς δὲ συναπέθανε μετὰ τοῦ Λεωνίδα καὶ τῶν τριακοσίων.

1. *ιόδε* : ἐστί. — *κλεινοῖο Μεγιστία* : τοῦ κλεινοῦ Μεγιστία. — *ὄν ποτε Μ... κτεῖνον* : τὸν ὅποιον ἐφόνευσάν ποτε οἱ Μῆδοι. — 2. *ἀμειψόμενοι* : διαβάντες (τὸν Σπ. ποταμόν). Πρβλ. 22, 11. — 3. *μάντιος* : μάντεως. — *σάφα εἰδώς* : καίπερ σαφῶς εἰδώς. — *κῆρας* : τὸν θάνατον (ὅτι ἐπῆρχετο). — 4. *οὐκ ἔτιλη* : δὲν ἐτόλμησε, δὲν ὑπέφερε. δὲν ἐβάσταξεν ἡ ψυχὴ του. — *προλιπεῖν* : νὰ φύγῃ καὶ ἀφήσῃ.

68.

Πρὸς τὸν αἰμῆνηστον Λεωνίδα ἀποτεινόμενος διὰ τούτου ὁ ποιητῆς μακαρίζει τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας ἐξαίρων τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν ἀγωνισαμένων πρὸς παντοίας καὶ πολυαρίθμους Μηδικὰς δυνάμεις.

1. *Εὐκλέας* : εὐκλεεῖς, ἐνδόξους. — *αἶα* : ἡ γῆ· ἄλλος τύπος τοῦ *γαῖα*. — *κέκυνθε* : παρακ. τοῦ *κύνθω* μετὰ σημασίας ἐνεστώτος = κρύπτει, καλύπτει. Ἡ σειρά εἶναι : Λεωνίδα, Σπάρτης εὐ-

ρυχώρου βασιλεῦ, αἶα κέκευθεν εὐκλέας (τούςδε), οἱ μετὰ σείο τῇδ' ἔθωνον δεξάμενοι κ.τ.λ.— οἱ μετὰ σείο : ὅσοι μετὰ σοῦ —2.— τῇδ' : ἐδῶ — ἔθωνον : ἐφονεύθησαν, ἔπεσον.— εὐρυχώρου : εὐρυχώρου.— 3 σθένος : συνκπτέον τῷ δεξάμενοι ὧδε : δεξάμενοι πολέμῳ σθένος = ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ δύναντιν (στρατόν) — τόξων .. ἵππων καὶ ἀνδρῶν : τοξοτῶν, ἱππέων καὶ ὀπλιτῶν, ἀντιστάντες δηλ. κατ' αὐτῶν.—4. Μηδείων : Μηδικῶν, τῶν Μήδων.

69.

Εἰς τοὺς κατὰ τὴν ἐν Σιχαμῶνι νχυμαχίαν πετόντας Κορινθίους ποιήσας ταῦτα ὁ ποιητὴς ἀνακηρύσσει αὐτοὺς σωτῆρας τῆς Ἑλλάδος.

1. ὦ ξεῖν' : Πρὸ βλ. 66, 1.— ἐναίομεν : ὠκοῦμεν, κατοικοῦμεν.— εὐυδρον.. ἄσιν : τὴν εὐυδρον, τὴν πολυύδρον, τὴν πολλὰ καὶ καλὰ ὕδατα ἔχουσαν πόλιν.—2 ἄμ' : ὄωρ.= ἡμᾶς.— ἔχει : κατέχει, καλύπτει.— 3. Φ νῆας : Φοινικικὰ πολεμικὰ πλοῖα. Γνωστὸν ὅτι ὁ Περσικὸς στόλος ἦτο τὸ πλεῖστον Φοινικικὸς.— ἐλόντες : καταβάλλοντες, νικήσαντες.—4. ὀυσάμεθα : ἐρυσάμεθα, ἐσώσαμεν.

70

Ἐγκωμιάζονται διὰ τούτων οἱ κατὰ τὴν διπλὴν ἐπ' Εὐρυμέδοντι μάχην πετόντες.

1. παρ' Εὐρυμέδοντα : πλησίον τοῦ Εὐρυμέδοντος· εἶναι δ' οὗτος Παμφυλίας ποταμὸς ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον Ἀτταλείας. Γνωστὸν ὅτι παρ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὸν Κίμωνα ἐνίκησαν τοὺς Πέρτας.— ὤλεσαν : ἀπώλεσαν, ἔχασαν.— ἀγλαόν.. ἦβην : τὴν λαμπρὰν αὐτῶν νεότητά. —2. μαρνάμενοι : μαχόμενοι. — προμάχοις : πρὸς τοὺς προμάχους (τῶν τοξ. Μήδων). —3. αἰχμηταί : πολεμισταί — ὠκυπόρων : ταχειῶν.—4. ἀρετῆς μνημ' : μνημεῖον (ἐνθύμημα) ἀνδρείας.— ἔλιπον : κατέλιπον.— φθίμενοι : ἀποθανόντες, φονευθέντες.

71

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο, εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσότας ἥρωας ἀναφερόμενον, διδάσκει ἡλῆς, ὅτι ἀγῆρως ἐστὶν ἡ μνήμη τῶν ὑπὲρ πατριδος ἐκστάτος πιπτόντων.

Στίχ. 1. τὸ καλῶς θνήσκειν=ὁ ἐνδοξὸς θάνατος. — 2 ἐκ πάντων=ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων, πρὸ πάντων.—τόχη: = ἡ τύχη.—3 σπεύδοντες:=προθυμύμενοι, μετὰ μεγάλης προθυμίας ἀγωνιζόμενοι. — περιθεῖναι:=νὰ περιβάλωμεν. Μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἱματίων. Ὡς λέγεται περιεῖθιμι τινι ἱμάτιον, οὕτω καὶ περιεῖθιμι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίαν.—4. χρώμενοι:=ἔχοντες.—ἀγηράντω=ἀγῆρω, μὴ γηρασκύση, αἰώνιχ.—εὐλογίη:=ἐπαινῶ. χρώμενοι ἀγ...εὐλογίη=ἔχοντες ἐπαινον ἀγῆρω, αἰώνιον ἢ αἰωνίχιν δόξαν.

72

Καὶ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ.

Στίχ. 1. ἄσβεστον κλέος: Πρὸβλ. τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ 71 ἀγήρατος εὐλογία=ἄθνατος δόξα. — περί...θέντες=περιθέντες. Πρὸβλ. 71, 3).—οἶδε=οὗτοι ἐδῶ, οἱ καίμενοι ἐνθάδε.—2. ἀμφεβάλοντο:=ἐνεδύθησαν, ἐφόρεσαν (μεταφορικῶς).—κῆνεον...νέφος: =τὸ μαῦρον νέφος.—νέφος θανάτου: ὁ θάνατος (περιφρ.).—3-4. σφ': σφέ=σφαῖς=κτύτους.—ἀνάγει σφ'=ἀνελκύει αὐτούς.—καθύπερθεν=ἔνωθεν.—κυδαίνουσα: (κῦδος, κυδαίνω) =δοξάζουσα.—ἐξ Αἰδεω δώματος:=ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ Ἄδου, ἐξ Ἄδου.

73

Εἰς Ἀρχεδίκην τὴν ἐν Λαμψάκῳ ἀποθνήσκουσαν θυγατέρα τοῦ Πειριστρατίδου Ἰππίου ποιήσας τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ὁ ποιητὴς εἰσφέρει τὴν μεγίστην σωφροσύνην τῆς γυναικὸς ταύτης.

1. Ἄνδρός: ἡ σειρά εἶναι ἡ ἐξῆς: ἦδε κόνης κέκευθε Ἀρχεδίκην Ἰππίου, ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος κ.τ.λ.=ἡ κόνης ἦδε κρύπτει (καλύπτει) κ.τ.λ. Περὶ τοῦ κέκευθε πρὸβλ. 68, 1.—ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος: ἀνδρὸς, ὅστις ἠρίστευσεν.—τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ: τῶν συγ-

χρόνων του.—3. οὐσα : ἄν καὶ ἦτο (πατρός τε καὶ ἀνδρός ἀδελφῶν τε παίδων τε τυράννων), ἄν καὶ εἶχε καὶ πατέρα καὶ ἄνδρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ υἱοὺς τυράννων.—ἀνδρός : οὗτος ἦτο Αἰκντίδης ὁ Λαμψάκου τύραννος.—ἀδελφῶν : εἰς τούτων εἶναι γνωστὸς ἡμῖν ὁ ὀνομαζόμενος, ὥσπερ ὁ πάππος, Πεισίστρατος, ὃς καὶ ἄρχων ἐν Ἀθῆναις ἐγένετο.—4. οὐκ ἤρθη νοῦν : δὲν ἐπῆρθη κατὰ τὴν νοῦν.—ἐς διασθαλίην : μέχρι ἀτασθαλίας.

74

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 74 ἀνήκει εἰς τὰ ἀναθηματικὰ ἐπιγράμματα, ὑπῆρχε δὲ γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ ἔξωθεν τοῦ ἀνατολικοῦ τείχους τῶν Πλαταιῶν βωμοῦ τοῦ Ἐλευθερίου Διός, τοῦ μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Μαρδονίου ἰδρυθέντος, ἐν ᾧ μέχρι τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐτελοῦντο θυσίαι καὶ ἀγῶνες εἰς μνήμην τῆς ἐνδόξου ἐκείνης νίκης τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν βαρβάρων.

1. Τόνδε : ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν τῷ δ' στίχῳ βωμόν = τοῦτον ἐδῶ τὸν βωμόν (τοῦ Ἑλ. Διός)· παρὰ ταῖς Πλαταιαῖς.—Ἕλληνες : ὑποκ. τοῦ ἰδρύσαντο.—νίκας κρᾶται : (πλεονασμός) = νίκη = διὰ νίκης· συναπτεόν δὲ πρὸς τὸ ἐξελάσαντες = διὰ νίκης ἐκδιώξαντες (τοῦς Πέρσας).—ἔργῳ Ἀργος : = πολέμῳ, ἐν πολέμῳ.—2. πειθόμενοι : προσδιορίζει τὸ ἐξελάσαντες, δι' ὃ καὶ δὲν συνδέονται αἱ μετοχαί.—λήματι : φρονήματι, ἀποφάσει (εὐτόλμῳ) = εἰς τολμηρὸν φρόνημα· ἐκ τοῦ λάω-λαῶ.—3. κοινόν : κατηγ. εἰς τὸ βωμόν τόνδε ἰδρύσαντο.—ἐλευθέρῳ Ἑλλάδι : ἡ δοτ. αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸ κοινόν = κοινὸν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθέρας, ἣν ἐλευθέραν διέσωσαν.

75

Καὶ τοῦτο ἀναθηματικὸν εἶναι τὸ ἐπίγραμμα γραφὲν εἰς δόρυ παλαιωθὲν ἤδη ἐκ τῆς χρήσεως καὶ τῷ Διὶ ἀνατεθέν.

1. μελία : (μετωνυμία) = δόρυ· διότι κατεσκευάζετο ἐκ μελίας, ὅθεν παρ' Ὀμήρῳ μελίνον λέγεται καὶ ὁ Πρίαμος εὐμελῆς ἢ εὐμελῆς (ἐπικῶς) = καλὴν μελίαν ἔχων, καλὸν δόρυ, καλὸς πολεμι-

στής. — **ταναά** : μακρά — **ποῦ** **κίονα** **μακρόν** : πρὸς μακρὸν κίονα, πλησίον τοῦ μακροῦ κίονος. — 2. **ἦσο** : κἄθησο. — **πανομφαίφ** : (πᾶς — ὁμφή) = τῷ πρὸς γωγῷ πασῶν τῶν προφητικῶν φωνῶν, τῶν προφητειῶν. — **Ζηνί** : Διί. — 3. **ἦδη** : πλέον. — **χαλκός** : ἡ αἰχμή (σου) — **γέρων** : ἐστί = παλκιά ἐστί = πεπαλκιάζεται = ἔχει παλαιωθῆ. — **αὐτιά** **τε** : καὶ σὺ αὐτή (ἡ μελίχ, τὸ ξύλον δηλαδὴ). — **τέτρυνσαι** : πρὸς π. παθ. τοῦ **τρύω** = τετρώωσθαι = ἔχεις βασανισθῆ, ἔχεις πολλὰ ὑπομείνει, ἔχεις ἐλαβῆ. — 4. **πυκνά** : (ἐπίρρ.) = συχνάκις, συχνά. — **κραδαινομένα** : κραδαινόμενα, παλλομένα (παλλόμενα). — **δαΐφ** **ἐν** **πολέμῳ** : ἐν τῷ κατὰ στρατικῷ πολέμῳ.

26

Ὡς ἡ ἐπιγραφὴ αὐτοῦ δηλοῖ, τὸ ἐπιγράμμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὰ τόξα τῶν ἡρώων τῶν πρὸς τοὺς Πέρσας πολεμησάντων, ἀνατεθέντα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν ἀπομαχίᾳ ἥδη.

Στιχ. 1. **τάδε** : ταῦτα ἐδῶ (τὰ ὅποια βλέπεις). — **πεπανμένα π. δακρ.** = πεπαυμένα τοῦ πλήρους δακρύων πολέμου, τοῦ πολλὰ δάκρυα (λύπης) προξενούντος. ἀπόμαχα ἦδη. — 2. **νηῶ Ἀθηναίης** : (δοτικὴ τοπικὴ) = ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς. — **κεῖται** : κεῖνται. — **ὑπωρόφια** : = ὑπὸ τὴν ὀροφὴν (τοῦ ναοῦ), ὑπὸ τὴν στέγην, ἐστεγασμένα, ἐν προφυλάξει. — 3. **πολλάκι** : = πολλάκις. — **δή** : = ἦδη — **κατὰ κλόνον στονόεντα** : κατὰ τὴν ὥραν τοῦ πλήρους στεναγμῶν συμπλοκῆς, τοῦ πλήρους στεναγμῶν ὄθισμοῦ — **ἐν δαί** : (δαῖς, δαΐδος, δαΐδι καὶ δαΐ) = ἐν τῇ μάχῃ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης. — **φωιδῶν** : (ὁ φῶς, τοῦ φωτός = λῆρ) = τῶν ἀνδρῶν. — **λουσάμενα** **αἵματι** : = λουθέντα διὰ τοῦ αἵματος. — **ἱππομάχων Π.** = τῶν ἱππομάχων, τῶν ἀπὸ ἵππων (ἢ ἄρματός) μαχομένων Περσῶν.

27

Ἐκ τοῦ Ἡροδότου (VI. 105) γνωστὸν ἡμῖν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτε οἱ Πέρσαι εἰσέβαλον εἰς Μαραθῶνα, ἔπεμψαν ἡμεροδρόμον (ταχυδρόμον) εἰς Σπάρτην αἰτούμενοι τυχεῖν βοήθειαν. Ὁ ἡμεροδρόμος οὗτος, Φειδιππίδης ὀνόματι, διαβάνων διὰ Τεγέας, περὶ τὸ Περσέ-

νιον ὄρος, εἶδε σπουδαιότατον δραμὰ παρέστη δηλ. αὐτῷ ὁ Πάν καὶ ὀνομαστὶ καλέσας ἐκέλευσεν αὐτὸν νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι μέχρι τότε οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν τοῦ θεοῦ τούτου ἐποιοῦντο, νὰ ἐπιμελῶνται καὶ αὐτοῦ, διότι διάκειται εὐνοϊκῶς πρὸς αὐτοὺς καὶ πολλαχῶς ἤδη ὠφελήσεν αὐτοὺς καὶ θὰ ὠφελήσῃ ἀκόμη. Ὁ ἡμεροδρόμος ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, εἶπε τὸ δραμὰ τοῦτο, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν νίκην ἰδρῦσαντο κάτωθεν τῆς Ἀκροπόλεως ἐν σπηλαίῳ, ἔτι καὶ νῦν σφζομένῳ, Πανὸς ἱερὸν καὶ ἱλάσκοντο αὐτὸν δι' ἐπετείων θυσιῶν καὶ λαμπαδηφορίας. Ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ὁ στρατηγὸς Μιλτιάδης ἔστησε κάλλιστον ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, ἐπὶ τῆς θάσσεως τοῦ ὁποίου ἐχαράχθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 77 ἐπίγραμμα.

1. Πάν : υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Δρυόπης (Ὑμν. 18, 34) ποιμενικὸς θεός, δικιτώμενος ἐν ἀγροῖς καὶ δρυμῶσι, λατρευόμενος μάλιστα ἐν Ἀρχαδίᾳ, ἧς πάντᾳ σχεδὸν τὰ μεγάλα ὄρη ἦσαν αὐτῷ ἱερά. Ἡ φαντασία τῶν Ἑλλήνων ἐπλαττεν αὐτὸν ἔχοντα σῶμα δασύ, ὥτα αἰγῶν, κέρατα ἐρίφου καὶ πόδας τράγου. φέροντα δὲ συνήθως σύριγγα. — τὸν Ἀρχαδά : ὡς ἐν Ἀρχαδίᾳ λατρευόμενον. — κατὰ Μήδων : διότι, ὡς ἐπίστευον, τῇ συνεργίᾳ αὐτοῦ ἡττήθησαν οἱ Μῆδοι — μετ' Ἀθηναίων : διότι ἐβοήθησεν αὐτοῖς εἰς τὴν νίκην.

78

Σκωπτικὸν ὃν τὸ δίστιχον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐχθρὸν τοῦ Σιμωνίδου καὶ ὁμότεχνον αὐτῷ Τιμοκρέοντα τὸν Ῥόδιον, πρὸς ὃν ὁ Σιμωνίδης εἶχε βιαιότατον πόλεμον, διότι φίλος ὢν τοῦ Θεμιστοκλέους δὲν κατῴρθωσε νὰ πείσῃ αὐτόν, ὅπως ἀνακκλέσῃ ἐκ τῆς ἐξορίας τὸν Τιμοκρέοντα, ἐπὶ μηδισμῷ κατηγορηθέντα.

1. φαγών.. πιών.. εἰπών : χρον. μετοχαί. — κἀκ' εἰπών : κακολογήσας· διότι ἦτο βιαιοτάτου χαρκακτῆρος ἄνθρωπος ὁ Τιμοκρέων.

79

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο φέρεται ἐπὶ λίθου, εὑρεθέντος τῷ 1877 καὶ κειμένου ἐν τῷ Μουσείῳ Θεβῶν. Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν τριῶν ὑπερά-

νω αὐτοῦ ἀναγεγραμμένων ὀνομάτων καὶ ἐκ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ῥήματος *εδράμομεν*, ἀναφέρεται εἰς τρεῖς ἐπισήμους Θηβαίους, Ξενοκράτη, Θεόπομπον καὶ Μνασίλαον, καὶ εἶναι ἀναμνηστικὸν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πολεμικῶν αὐτῶν ἀγώνων.

Ἐξ ὧτων γινώσκουμεν, ὁ μὲν Ξενοκράτης ἦτο βοιώταρχος μετ' Ἐπαμεινώνδου κατὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. γενομένην, ὡς γνωστόν, τῷ 371 π. Χ. μεταξὺ Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων, ὁ δὲ Θεόπομπος ἦτο τῶν ἐξεχόντων ἐν Θήβαις τότε (ιδὲ Πλτρχ. Πελοπ. 8 καὶ περὶ δαιμον. Σωκρ. 26. 31). Περὶ Μνασίλαου οὐδὲν γινώσκουμεν καὶ οἱ τρεῖς δ' ὅμως φαίνεται ἡνδραγάθησαν κατὰ τὴν εἰρημένην μάχην, ἵτοι πρὸς τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐν τῷ ἀγῶνι γενόμενοι. Τοῦτου ἕνεκα καὶ ἐτιμώθησαν ὑπὸ τῆς πατρίδος διὰ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου, οὗ ἡ ἐρμηνεία οὕτω μόνον εὐδοοῦται.

Στίχ. 1. *Ἀνίκα* : ἡνίκα, καθ' ὃν χρόνον, ὅτε.—τὸ *Σ.* ἐκράτει δόρυ : ἔσχυεν ἡ Σπάρτη (κατὰ περίφρασιν).—*τηνάνικς* : λέξις ἐνταῦθα μόνον ἀπκιντῶσα, τὸ σύνθετος θὰ ἦτο *τηνίκα* = τότε.—*εἶλε Ξ. κλάρω* : περίφρασις ἀντὶ τοῦ *ἐκληρώθη, ἐξελέγη, ἔλαχε* [βοιώταρχος].—2. *φέρειν τροπαῖα* : τὸ ἀντικ. τοῦ *εἶλε κλάρω* = νὰ φέρῃ τρόπαια δηλ. νὰ νικήσῃ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς νίκης νὰ φέρῃ τρόπαια εἰς τὸν Δία. Ὡς λέγεται *αἰρεῖν στεφάνους* (ἐν Πινδάρου Πυθ. 3, 133) καὶ *αἰρεῖν κῦδος* (ἐν Ἰλ. ρ, 321), οὕτω καὶ ἐνταῦθα *εἶλε [κλάρω] φέρειν τροπαῖα*. Τὸ δὲ *κλάρω* [κλήρω] ἐτέθη ἴσως, ἵνα σημάνῃ τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς, διότι, ὡς φαίνεται, οἱ βοιώταρχοι ἦσαν, ὡς καὶ οἱ Ἀθηναίων ἄρχοντες, κληρωτοὶ ἐκ προκρίτων, δηλαδὴ ἐξελέγοντο πρῶτον καὶ εἶτα μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν ἐκληροῦτο ὠρισμένος τις ἀριθμὸς εἰς τὴν ἀρχήν. Ἦσαν δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν 11. ἀπὸ δὲ τοῦ 371 π. Χ. μόνον 7, ὧν 2 Θηβαῖοι. Ἐξελέγοντο κατὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τοῦ ἡλίου καὶ ἦσαν ἐνιχύσιοι, ἡ δὲ κατακράτησις τῆς ἀρχῆς εἶχε τιμωρίαν θάνατον. Τὴν ἡγεμονίαν τοῦ στρατοῦ εἶχεν ἐκ περιτροπῆς ἕκαστος, ἀλλ' ἐνίοτε ἀντιτίθετο καὶ εἰς ἓνα μόνον ἢ δύο, ὡς συνέβη τοῦτο τῷ 369 εἰς τὸν Ἐπαμεινώνδαν καὶ Πελοπίδαν. Τὸ *κλάρω* δ' ὅμως ἴσως ἐτέθη καὶ ποιητικῶς, θέλοντος τοῦ ποιητοῦ νὰ σημάνῃ ἀπλῶς, ὅτι συνέπεσε νὰ ἐκλεχθῇ τότε βοιώταρχος ὁ Ξενο-

κράτης καὶ νικήσας νὰ φέρῃ τρόπαια εἰς τὸν Δία.—2. **Ξεινοκράτης**: χάριν τοῦ μέτρου ἀντὶ **Ξεινοκράτης**.—3. οὐ... **δείσας** : μὴ φοβηθεὶς ἀψηρῆσας, χωρὶς νὰ φοβῇ—**σιόλον** : τὴν ἐκστρατεῖαν τὴν ἐκ Σπάρτης στειλεῖσιν ἄνθρωπον. Τί περατηροῦμεν περὶ τῆς λέξεως **σιόλος** ἐνταῦθα ;—**ἀσιίδα** : ἀντὶ **δολίτας**, **ἀσιιδιώτας**, κατὰ μετωνυμίαν. — **Λάκαιναν ἀσιίδα** : τὸν λακωνικὸν στρατὸν. — 4. **κρείσσονες** : ἀνώτεροι.—5 **καρύσσει** : δωρ. ἀντὶ **κηρύσσει**. Τί; — **Λεύκτροις** : δωτ. τοπικὴ=ἐν Λεύκτροις.—**δουροί** : διὰ δόρατος, διὰ πολέμου στηθέντα, πολεμικά.—6. **δεύτεροι ἐδράμομεν** : μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἐν τῷ σταδίῳ ὁρομέων=οὐκ ἐφάνημεν κατώτεροι. Τίνος ; Δηλαδή ; (ἴσοι πρὸς τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐδείχθημεν).

ΜΕΤΡΙΚΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝ Ω ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕΤΡΑ

Α'. Ἑρφελεγεῖον.

Τὸ Ἑρφελεγεῖον, ἐν ᾧ ἔχουσι ποιητῇ πάντα τὰ ἐλεγειακὰ ποιήματα, ἀποτελεῖται ἐκ στροφῆς διστίχου, συγκειμένης ἐξ ἑνὸς στίχου δακτυλικοῦ ἡρωϊκοῦ ἑξαμέτρου καὶ ἑνὸς ἐλεγείου καλουμένου. Τούτων ὁ μὲν δακτυλικὸς ἑξάμετρος (ὁ καὶ Ὀμηρικὸς ἢ ἐπικὸς καλούμενος) *σύκειται ἐκ ποδῶν ἐξ, δακτύλων ($\frac{1}{-} \cup \cup$) ἢ καὶ σπονδαίων ($\frac{1}{-} —$), πλὴν τοῦ τελευταίου ὄντος τροχαίου ($\frac{1}{-} \cup$). ὁ δὲ δεύτερος, ὁ ἐλεγειακός, ἐκ ποδῶν ἐξ, δακτύλων καὶ τούτων ἢ καὶ σπονδαίων, τεμνομένων δ' ὅμως ἀναγκαίως διὰ τομῆς ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἀποβάλλομένης τῆς ἄρσεως τοῦ γ' καὶ ε' αὐτῶν. Τύπος τοῦ μὲν α' εἶναι ὁ ἐξῆς :

$\frac{1}{-} \cup \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup$

τοῦ δὲ δευτέρου ὅδε :

$\frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \parallel \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-}$.

Ἐν τῷ β' μέρει τοῦ ἐλεγειακοῦ (β') στίχου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ σπονδαῖος ἀντὶ δακτύλου. Ὡστε οἱ ἀνωτέρω τύποι δύνανται νὰ εἶναι καὶ ὡς ἐξῆς :

α') $\frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup$
 β') $\frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \parallel \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-} \cup \quad \frac{1}{-}$

Ἄλλ' ὅμως ἐπειδὴ ὁ δακτυλικὸς ἑξάμετρος εἶναι στίχος μακρὸς, ἐπένοήθη πρὸς τοῖς πελαιοῖς ὁ ἐν τῷ μέσῳ χωρισμὸς αὐτοῦ εἰς δύο τριποδίας τῆς α' θέσεως (ἦτοι τῆς α' μακροῦς συλλαβῆς) ἐκάστης

γ') Ὄταν εἶναι κατὰ γ' τροχαῖον :

Τέμενος ἐπιζητοῦσαι | αἱ Χάριτες ἄφθαρτον μένον
τάριστοφάνους ἐδῶ || εὖρον εὐθύς τὴν ψυχὴν.

δ') Ἐπὶ βουκολικῆς τετραποδίας :

Καὶ τὰς ὀφρὺς συμμαζεύων, | βρυχώμενος | , ἀντιπαλαίων
λέξεις θ' ἀφήσῃ σφιγγτάς, || φράσεις θὰ ῥίψῃ σκληράς.

Δύνεται δὲ σὺν τῇ διαιρέσει νὰ ὑπάρχῃ καὶ τις τῶν τομῶν· οἷον :

Καὶ τὰς ὀφρὺς συμμαζεύων, τομὴ | βρυχώμενος, διαίρ. || ἀντιπαλαίων.

Ταῦτα ἔχον τις πρὸ ὀφθαλμῶν. δύνεται ν' ἀπαγγεῖλῃ ρυθμικῶς
οἷον δῆποτε ἐλεγειακὸν ποίημα.

Β'. Ἰαμβικὸν μέτρον.

Ἰαμβὸς ἐστὶ πρὸς δυσύλλατος ἔχων τὴν α' συλλαβὴν βραχεῖαν καὶ ἄτονον (ἄρσιν), τὴν δὲ β' μακράν καὶ μετὰ τόνου (θέσιν), ὥδε :
υ̇ — (λαρά· καλῶς). Ἰαμβικὸν δὲ μέτρον τὸ ἐξ ἰάμβων, ὧν τινες
δύνανται νὰ ἀντικατασταθῶσι καὶ διὰ τριβράχους (υ̇ υ̇ υ̇) ἢ διὰ
σπονδαίου, συνήθως ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις, σπκνίως δ' ἐν ταῖς ἀρ-
τίαις, τονουμένου δ' ὅμως ἐπὶ τῆς β' συλλαβῆς (— —).

Βρίνεται δέ, τ. ῥ. διαιρεῖται, τὸ ἰαμβικὸν μέτρον ἢ ὁ ἰαμβικός
στίχος κατὰ διποδίας, ὁ μὲν τρίμετρος διαιρούμενος εἰς τρεῖς τοιαύ-
τας, ὁ δὲ δίμετρος εἰς δύο, τῆς θέσεως τοῦ β' ποδὸς τονουμένης
τριπλασίως. τῆς δὲ τοῦ δ' διπλασίως τῆς τοῦ ε', ὡς ἐξῆς :

υ̇ — υ̇ — υ̇ — υ̇ — υ̇ — υ̇ — ¹⁾	} τρίμετρος.
λαρά· λαρά· λαρά· λαρά· λαρά· λαρά·	
καὶ τὸ σπαθὶ δ' ἐτραυὰ σάν τρελλὰς αὐτός.	
Μιλεῖς κηλά· λοιπὸν ἰδού· προσέχετε.	

1) Ἡ τελευταία συλλαβὴ παντὸς μέτρου ἐστὶν ἀδιάφορος, δηλ. ἢ μακρά
ἢ βραχεῖα, ὅτι ἂν τύχῃ.

Ἐν δὲ τῷ διμέτρῳ τονουμένου τοῦ β' ποδὸς διπλασίως τοῦ δ', ὥδε:

υ̣ — υ̣ —	υ̣ — υ̣ —	}	δίμετρος
λαρά λαρά	λαρά λαρά.		
ὥς ὅτε τὸν	Διόνυσον,		
Βρεκεκεκέξ	κοῤῥα κοῤῥα.		
Μιλεῖς κκλά·	λοιπὴν ἰδοῦ. ¹⁾		

Τοῦ διμέτρου τούτου ποιεῖται χρῆσιν ὁ Ἀρχίλοχος ἐν ἐπώδοις μετὰ τριμέτρου.

Γ'. Τροχαϊκὰ τετράμετρα.

Τὸ δὲ τροχαϊκὸν τετράμετρον στίχος ἐστὶν ἐξ ὀκτὼ ποδῶν τροχαίων, δηλ. δισυλλάβων, ἔχοντων τὴν μὲν α' συλλαβὴν μακρὰν μετὰ τόνου (θέσιν), τὴν δὲ δευτέραν βραχεῖαν καὶ ἄτονον (ἄρσιν), ὥδε: — υ̣ (λάλα, χιῖρε). Ὁ τροχαῖος ἐν αὐτῷ δύναται ν' ἀντικατασταθῇ ὥς καὶ ἐν τῷ ἱαμβικῷ διὰ τριβράχους σπονδαίου τοῦ σπονδαίου τιθεμένου συνήθως ἐν ταῖς ἀρτίαις χώραις.

Βαίνειται δὲ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο κατὰ διποδίας, τῆς θέσεως ἐκάστου α' ποδὸς τονουμένης διπλασίως τῆς ἐκάστου δευτέρου, καὶ ἔχει αἰεὶ διαίρεσιν ἐν τῷ τέλει τοῦ δ' ποδός. Ὡστε ὁ τύπος αὐτοῦ ἐστὶν ὥδε:

— υ̣ — υ̣ —	— υ̣ — υ̣ —		— υ̣ — υ̣ —	— υ̣ — υ̣ —
α' διποδία	β' διποδία		γ' διποδία	δ' διποδία

Τάρα λάλα | τάρα λάλα || τάρα λάλα | τάρα λάλα

Καὶ ἡμεῖς ἐ|δῶ ποθοῦμεν || καὶ θερμῶς ἐ|πιθυμοῦμεν.

ἢ τηρουμένων τῶν τομῶν:

τομή διαίρεσις τομή

Καὶ ἡμεῖς | ἐδῶ ποθοῦμεν || καὶ θερμῶς | ἐπιθυμοῦμεν.

1) Τομῶν χρῆσις γίνεται καὶ ἐν τῷ ἱαμβικῷ μέτρῳ, ὥς καὶ ἐν τῷ δακτυλικῷ καὶ ἐλεγίῳ, πλὴν τῆς κατὰ γ' τροχαῖον.

Συνηθέστερος δ' ὅμως εἶναι ὁ τροχαϊκὸς καταληκτικὸς τετράμετρος, ὁ καταλήγων εὐθὺς μετὰ τὴν θέσιν τοῦ 8ου ποδός, οὗ ὁ τύπος ὅδε :

—υ —υ | —υ —υ || —υ —υ | —υ —

Εἶδον καὶ τὸν | βασιλέα || καὶ τὸν γίγαν | τα τῆς γῆς.

Ὅμως, ὦ ἄ | νόητοί μου, || ἔχετε καὶ | ρὸν καὶ νῦν,

μεταβάλε | τε τοὺς τρόπους || καὶ τιμᾶτε | τὴν τιμὴν.

Τοιοῦτον ἐν μέρει καὶ τὸ γνωστὸν δημῶδες ἄσμα τοῦ Χαραλάμπη:

Θά την παρῆς | δέν τὴν παίρνω || ἄλλα λόγια, βρέ παιδιά.

Κατὰ τοῦτο τὸ μέτρον ἔχουσι ποιηθῇ πάντα τὰ ὑφ' ἡμῶν καταχωρισθέντα τετράμετρα.

Δ'. Ἀναπαιστικόν.

Τὸ ἀναπαιστικὸν μέτρον εἶναι τὸ ἐναντίον τοῦ δακτυλικοῦ, ἀποτελεῖται δ' ἐξ ἀναπαίστων, ὧν ἕκαστος τρισύλλαβος ὧν σύγκειται ἐκ δισυλλάβου βραχείας ἄρσεως καὶ μονοσυλλάβου μακρᾶς θέσεως ὡς ἐξῆς : —υ — (ταρκατάμ, ἀκριβῶς). Βαίνεται δὲ κατὰ διποδίας (οὐχὶ σπανίως καὶ κατὰ μονοποδίας) ὅδε :

—υ —υ —υ —υ | —υ —υ —υ —υ

προχωρεῖτ' εὐθαρσῶς, | προχωρεῖτε, παιδιά.

Δύναται δ' ὅμως ἀντὶ ἀναπαίστου νὰ τεθῇ καὶ σπονδαῖος καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἔχει ποιηθῇ τὸ Τυρταίου ἐμβκτήριον (5), οὗ τὸ μέτρον παροιμικὸν (παρά—οἶμος) δίμετρον ὃν καταληκτικὸν ἔχει τελευταίαν συλλαβὴν τὴν θέσιν τοῦ τελευταίου ποδός, τῆς προτελευταίας γιγνομένης τετρασήμευ, δηλ. ἴσως πρὸς 4 βραχείας. Τούτου ὁ τύπος ἐστὶν ὅδε :

—υ —υ —	—υ —	ταρκατάμ	τακατάμ		τακαράαα	ρα
—υ —υ —υ —	—υ —υ —	τκατάμ	ταρκατάμ		ταρατάαα	ρα κ.λ.
—υ —υ —υ —	—υ —υ —					
—υ —υ —υ —	—υ —υ —					
—υ —υ —υ —	—υ —υ —					
α' διποδία		β' διποδία				

Τὸ δὲ 52 Σαπφικὸν ἔχει τὴν ἐξῆς τετραστίχον ὡσαύτως στροφὴν:

$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \quad \frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \quad \frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup \quad \frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \quad \frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$
 $\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup \quad \frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$

στίχος α' - γ'.
 " δ'.

τάρα λάλα τάραλα λάλα λάλα
 τάρα λάλα τάραλα λάλα λάλα
 τάρα λάλα τάραλα λάλα λάλα
 τάραλα λάλα.

Τὸ δὲ 53 σύγκειται ἐκ δύο ἀνίσων συστημάτων, τοῦ μὲν α' τρι-
 στίχου, τοῦ δὲ β' πενταστίχου, τῆς προτελευταίας συλλαβῆς τοῦ
 τελευταίου ποδὸς ἐκτέρου οὔτης τετρασήμεου. ἦτοι ἴσης πρὸς 4
 βραχείας. Δύναται δ' ὅμως νὰ ἐκληθῇ καὶ μονοστροφικόν. (Πρόβλ.
 Ἑλλ. Μετρ. Δ. Χ. Σεμιτέλου σ. 321).

$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$	$\cup$	} α' σύστημα
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\text{—} \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	—	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	} β' σύστημα
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$	$\cup$	
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	
$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	—	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$	

Τὸ 54 σύγκειται ἐκ τριστίχου στροφῆς, δυναμένης νὰ ληθῇ καὶ
 κατὰ στίχον, τῆςδε:

$\cup \cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	—	$\cup \cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup$
$\cup \cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\text{—} \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	—	$\cup \cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup$
$\cup \cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\frac{\text{—}}{\text{—}} \cup \cup$	$\frac{\text{—}}{\text{—}}$		$\cup \cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup \frac{\text{—}}{\text{—}}$	$\cup$
Ταραλὰ λαλὰ λαλὰλα	ταραλὰ λαλὰ λαλὰλα	ταραλὰ λαλὰλα		ταραλὰ λαλὰ λαλὰ λα	ταραλὰ λαλὰ λαλὰ λα	ταραλὰ λαλὰ λαλὰ λα	
ταραλὰ λαλὰ λαλὰλα	ταραλὰ λαλὰ λαλὰλα	ταραλὰ λαλὰλα		ταραλὰ λαλὰ λαλὰ λα	ταραλὰ λαλὰ λαλὰ λα	ταραλὰ λαλὰ λαλὰ λα	

